

Вісник Національного банку України

6/2007

Щомісячний науково-практичний журнал
Національного банку України

Видається з березня 1995 року № 6 (136) ◆ Червень 2007

Здано до друку 29.05.2007 р.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

КІРСЕЄВ О.І. (голова),	КРЮЧКОВА І.В.,	РИЧАКІВСЬКА В.І.,
БУРЯК С.В.,	ЛАНДІНА Т.В.,	САВЛУК М.І.,
БАЖАЛ Ю.М.,	МАТВІЄНКО В.П.,	САВЧЕНКО А.С.,
ГАЙДАР Е.Т.,	МЕЛЬНИЧУК М.О.,	СЕНИЦЬ П.М.,
ГАЛЬ В.М.,	МИЩЕНКО В.І.,	СМОВЖЕНКО Т.С.,
ГАЛЬЧИНСЬКИЙ А.С.,	МОРОЗ А.М.,	ФЕДОСОВ В.М.,
ГЕЄЦЬ В.М.,	ОСАДЕЦЬ С.С.,	ХОФФМАНН Лутць,
ГРЕБЕНІК Н.І.,	ПАЛАМАРЧУК А.Б.,	ШЕВЦОВА О.Й.,
ГРУШКО В.І.,	ПАСІЧНИК В.В.,	ШЛАПАК О.В.,
ДОМБРОВСЬКИЙ Марек,	ПАТРІКАЦ Л.М.,	ШУМИЛО І.А.,
ІЛАРІОНОВ А.М.,	ПЕТРИК О.І.,	ЮЩЕНКО В.А.,
КРАВЕЦЬ В.М.,	ПОДОЛЁВ І.В.,	ЯРЕНЬКО С.О.,
КРОТОК В.Л.,	РАЄВСЬКИЙ К.Е.,	ЯЦЕНЮК А.П.

РЕДАКЦІЯ ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ НБУ

Головний редактор	ПАТРІКАЦ Л.М.
Заступник головного редактора	КРОХМАЛЮК Д.І.
Начальник відділу з випуску журналу "Вісник НБУ"	ПАПУША А.В.
Заступник начальника відділу — редактор з питань бухгалтерського обліку, розрахунків та інформаційно-програмного забезпечення	
Редактор з питань валютного регулювання та міжнародних банківських зв'язків	БАКУН О.В.
Відповідальний секретар	ЛІПІНСЬКА С.М.
Головний художник	КОЗИЦЬКА С.Г.
Літературний редактор	КУХАРЧУК М.В.
Дизайнери:	ПЛАТОНОВА Н.Г.
Коректори:	ХАРУК О.В.
Оператор	СІЛЬВЕРСТОВА А.І.
Реклама і розповсюдження:	ГОРБАНЬ Н.В.
Фото	ЛІТВІНОВА Н.В.
Черговий редактор	ГРЕБІШКОВ В.І., ГРИЦЕНКО М.Р. НЕГРЕБЕЦЬКИЙ В.С. ДОМАНСЬКИЙ О.П.
	КОМПАНІСЬ С.О.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ

просп. Науки, 7, Київ-28, 03028, Україна
тел./факс: (044) 524-96-25
тел.: (044) 527-39-44, 527-38-06, 525-38-25
E-mail: litvinova@bank.gov.ua
http://www.bank.gov.ua

Журнал зареєстровано Держкомвидавом України 09.06.1994 р., свідоцтво КВ № 691

Засновник і видавець: Національний банк України.

Адреса: вул. Інститутська, 9, Київ-8, 01008, Україна

Журнал рекомендовано до друку Вченому радио Кіївського національного економічного університету імені В.Гетьмана

Публікація в журналі Вищою атестаційною комісією України визнано фаховими
Видатася у комплекті з додатком "Законодавчі і нормативні акти з банківської
діяльності"

Передплатний індекс 74132

Дизайн: Редакція періодичних видань НБУ

Надруковано з готового оригінал-макета відділом видавничого обслуговування
Господарсько-експлуатаційного управління НБУ

Адреса друкарні:

просп. Науки, 9, Київ-28, 03028, Україна

Формат 60 × 90 / 8. Друк. офсетний. Фіз. друк. арк. 8.0

Умовн. друк. арк. 9.0. Обл.-вид. арк. 10.1

Тираж 2000 прим.

При передрукі матеріалів, опублікованих у журналі, посилання на "Вісник
Національного банку України" обов'язкове. Редакція може публікувати матеріали
в порядку обговорення, не поділяючи думку автора. Відповідальність за точність
викладених фактів належить автору, а за зміст рекламних матеріалів — рекламодавцеві.

© Вісник Національного банку України, 2007

ЗМІСТ

ЦЕНТРАЛЬНИЙ БАНК

Свято, зігріте теплом сердець	2
Уклін вам, ветерани!	9

ГОТІВКОВО-ГРОШОВИЙ ОБІГ

Н.Дорофеєва, А.Страту Організація готівкового обігу в Україні	4
--	---

ВАЛЮТНИЙ РИНOK

О.Щербакова Валютна політика Національного банку України	6
---	---

Заборгованість за довгостроковими кредитами в іноземній валюта від нерезидентів (за станом на 30.03.2007 р.)	35
---	----

Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України один раз на місяць (за квітень 2007 року)	67
--	----

Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України щоденно (за квітень 2007 року)	68
---	----

МАКРОЕКОНОМІКА

О.Петрик, С.Ніколайчук Визначення оптимального рівня інфляції для України	10
--	----

В.Міщенко, А.Сомик Монетарний трансмісійний механізм в Україні. Стаття 1. Теоретичні засади трансмісійного механізму грошово-кредитної політики	24
---	----

А.Гайдуцький Вплив міграційного капіталу на розвиток фінансово-банківської системи країни	28
--	----

Основні макроекономічні показники розвитку України у квітні 2001—2007 років	43
---	----

БАНКИ, ПРАВО, КОНСУЛЬТАЦІЇ

Практичні питання банківської діяльності: відкриття рахунків та платежі	22
---	----

ФОНДОВИЙ РИНOK

Ринок державних цінних паперів України у березні та квітні 2007 року	23
--	----

ЕКОНОМІЧНА ОСВІТА

О.Бакун Курс із макроекономічного управління від МВФ	33
---	----

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

Г.Спляк Відображення кредитних операцій у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності банку: методика і практика	36
---	----

ЛІТОПІС БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ

З.Комаринська Іван Франко як дослідник банківництва Галичини	39
---	----

НУМІЗМАТИКА І БОНИСТИКА

Про введення в обіг ювілейної монети "1100 років м. Переяслав-Хмельницький"	40
Про введення в обіг ювілейної монети "100 років Мотор Січі"	40

НОВІ КНИГИ

Г.Дмитренко, Р.Павліченко Новий навчальний посібник із банківської справи	41
--	----

Б.Лукасевич У розвиток методології визначення вартості об'єктів застави	42
--	----

БАНКИ УКРАЇНИ

Структура активів банків України за станом на 01.04.2007 р. (у розрізі банків)	44
Структура зобов'язань банків України за станом на 01.04.2007 р. (у розрізі банків)	50

Структура власного капіталу банків України за станом на 01.04.2007 р. (у розрізі банків)	54
---	----

Фінансові результати діяльності банків України за станом на 01.04.2007 р. (у розрізі банків)	60
---	----

Зміни і доповнення до Державного реєстру банків, внесені у квітні 2007 р., а також зміни і доповнення до переліку операцій, на здійснення яких банки отримали банківську ліцензію та письмовий дозвіл Національного банку України на здійснення операцій, внесені у квітні 2007 р.	66
--	----

Основні показники діяльності банків України на 1 травня 2007 року	70
---	----

ФІНАНСОВИЙ РИНOK

Основні монетарні параметри грошово-кредитного ринку України у квітні 2007 року	71
--	----

АНОТАЦІЇ

72

Вітаємо! /

Свято, зігріте теплом сердечъ

У Національному банку України відбулися урочистості з нагоди Дня банківських працівників.

На урочисте засідання Правління Національного банку України з нагоди Дня банківських працівників завітав Президент України Віктор Ющенко, який свого часу сім років очолював головний банк держави. Спостерігаючи, як радо він спілкувався з колегами, ще раз переконуєшся, що колишніх банкірів не буває: якщо людина прийшла працювати у банківську систему за покликанням, пройнялася її проблемами, доклада зусиль і часточку серця для розвитку цього надзвичайно важливого сектору вітчизняної економіки, — де б ця людина потім не працюала, вона назавжди залишається банкіром, і це — її свято!..

Присутніх на засіданні та почесних гостей із Днем банківських працівників привітав Голова Національного банку України Володимир Стельмах. Він сказав слово про досягнення банківської системи України взагалі і Національного банку зокрема. Звичайно назвав Голова Національного банку працю банківських працівників, зауваживши, що завдяки їхнім зусиллям за останні два роки банківська система в умовах складної ситуації в країні довела, що є авангардом вітчизняної економіки.

Наголосивши, що Віктор Ющенко безпосередньо причетний до цього свята, що за його керівництва Національним банком закладено підґрунтя національної банківської системи, що під його орудою Національний банк став справді центральним банком країни, Володимир Стельмах вручив Президенту набір сувенірної продукції НБУ, інформаційно-довідковий журнал НБУ “Банкноти і монети України” (випуски минулого і нинішнього року), а також ексклюзивне видання “Кобзаря” Тараса Шевченка.

Не менш зворушливим було слово-відповідь Президента України, який щонайперше сказав про емоції, які його перевовнюють у рідних стінах Національного банку, серед людей, з якими прожито пам'ятні роки життя. Пригадується багато епізодів нашої співпраці, сказав Віктор Андрійович, — різних, але багато, дуже багато приемних. Роки становлення і розбудови банківської системи він назвав прекрасним часом, сповненим високим почуттям патріотизму банкірів, їх відповідальності за державу, за народ, за наші національні гроші. І це не просто слова — за 16 років не було допущено жодної кризи на штиб тих, що траплялися у Чехії, Росії, в інших країнах світу. Президент високо оцінив професіоналізм працівників центрального банку сьогодні, адже за складної політичної ситуації в країні ми маємо унікально високу довіру людей до вітчизняної банківської системи, зростає також міжнародна довіра до неї.

Зупинившись на основних аспектах політичного життя в країні, Віктор Ющенко, втім, зауважив, що на фоні дискусій про політичну кризу слід пам'ятати важливу річ: гроші люблять спокій.

Серед гостей Національного банку того дня були ще два колишні його працівники — міністр закордонних справ України Арсеній Яценюк та керівник Головної служби соціально-економічного розвитку Секретаріату Президента України Олександр Шлапак. Олександр Віталійович зачитав указ Президента України про відзначення працівників Національного банку України

ЦЕНТРАЛЬНИЙ БАНК

державними нагородами України за вагомий особистий внесок у розвиток та забезпечення стабільної роботи банківського сектору. Президент України Віктор Ющенко особисто вручив ці нагороди.

◆ Орденом “За заслуги” І ступеня нагороджено першого заступника Голови Національного банку України **Анатолія Шаповалова**;

◆ орденом “За заслуги” ІІ ступеня нагороджено начальника управління Національного банку України в Одеській області **Михайла Азарова**;

◆ орденами “За заслуги” ІІІ ступеня нагороджені заступник Голови Національного банку України **Володимир Кротюк** і директор департаменту Національного банку України **Василь Пасічник**;

◆ орденом княгині Ольги ІІ ступеня нагороджено директора департаменту Національного банку України **Наталію Гребеник**;

◆ орденом княгині Ольги ІІІ ступеня нагороджено директора департаменту Національного банку України **Ольгу Кандибку**.

Почесне звання “Заслужений економіст України” присвоєно начальніку управління Національного банку України в Полтавській області **Михайлу Городницькому** та начальніку управління Національного банку України в Донецькій області **Юрію Чифільову**.

Почесне звання “Заслужений працівник освіти України” присвоєно ректору Дніпропетровської державної фінансової академії **Наталії Редіній**, а почесне звання “Заслужений працівник промисловості України” — директору Фабрики банкнотного паперу Національного банку України **Василю Іщенку**.

Президент вручив також нагороди працівникам акціонерного товариства “Державний експортно-імпортний банк України”, відзначеним за вагомий особистий внесок у розвиток банківської системи України, багаторічну сумлінну працю, високий професіоналізм: медаль “За працю і звитягу” — заступнику начальніку управління **Тетяні Бабич**, почесне звання “Заслужений економіст України” — начальніку управління **Олені Козоріз**, заступнику голови правління **Миколі Удовиченку** та заступнику голови правління **Юрію Храмову**.

* * *

Урочисте зібрання працівників Національного банку відбулося в залі операційного управління НБУ.

День банківських працівників ми відзначаємо віднедавна, сказав, звертаючись із вітальним словом, перший заступник Голови Національного банку України **Анатолій Шаповалов**. Від імені Правління НБУ він побажав колегам та їхнім родинам гардів, здоров’я і, звісно, успіхів у роботі. Фахівці центрального банку країни, сказав він, які б посади вони не обіймали, вклади часточку серця і багато праці у здобутки Національного банку і банківської системи, котрими нині пишається вся країна. **Анатолій Васильович** сказав про вагомий внесок банківського сектору в економіку країни, про невипадкову зацікавленість іноземних колег діяльністю наших банків. Навіть сухі статистичні дані переконливо доводять, що українська банківська система працює успішно: рік у рік вклади населення примножуються, капіталі банків зростають, ефективність їх роботи і прибутковість дедалі підвищуються, як і довіра людей до вітчизняних банків.

Традиційно на гостину запрошуєть друзів. От і цього сонячного дня до Національного банку завітали знані в країні люди. Зокрема артисти — співаки, музиканти, майстер художнього слова заслужений артист України **Олексій Паламаренко**, який вів концертну програму. На святі виступили ансамбль “Веселі музики”, вокальний квартет “Явір”, народна артистка України **Надія Крутова-Шестак**.

 Еф.!
Одіоди ..!!

Директор департаменту готівково-грошового обігу Національного банку України. Кандидат економічних наук

 Адм.!
і УД. УУ!!

Заступник начальника управління — начальник відділу департаменту готівково-грошового обігу

За 16 років діяльності Національному банку України вдалося здійснити докорінні перевороти, які відзеркалюють не лише етапні віхи у формуванні національної банківської системи, незалежної грошово-кредитної політики та вітчизняного валютного ринку, а й очевидні здобутки всієї країни. Ілюстрацією впевненого поступу НБУ крізь десятиліття незалежності є презентовані нижче матеріали, присвячені розвиткові двох важливих напрямів у діяльності центрального банку нашої країни.

Із перших вуст /

Організація готівкового обігу в Україні

Готівка традиційно посідає важливе місце в платіжній системі України. Переважна частина населення в умовах недостатнього розвитку безготівкових форм розрахунків (платіжними картками, перерахуваннями з вкладничих рахунків тощо) використовує готівку як основний засіб платежу.

За своєю специфікою готівковий обіг пов'язаний переважно з формуванням грошових доходів населення та їх витрачанням. Понад 80% виданої з кас банків готівки йде на виплату заробітної плати, пенсій та інших соціальних платежів, із рахунків за вкладами та за платіжними картками, за придбану іноземну валюту. При цьому у середньому 95—98% сум виданої банківською системою готівки повертається до кас банків. Так, у 2006 році ними було видано 524.5 млрд. грн., з яких повернулося 509.7 млрд. грн. (97.2%).

Унаслідок проведення урядом України в останні роки активної соціальної політики збільшились обсяги як видачі, так і надходження готівки через банківську систему. Тільки за 2003—2006 рр. обороти готівки через каси банків зросли більш як на 300 млрд. грн., або у 2.8 раза.

Протягом останніх років спостерігається позитивна тенденція до скорочення в структурі грошової маси готівкової складової (у 2003 році вона становила 34.8%, у 2004-му — 33.7%, у 2005-му — 31.0%, у 2006-му — 28.7%).

Основні завдання Національного банку України у сфері організації готівкового обігу країни полягають у безперебійному забезпеченні економіки країни банкнотами та моне-

тами всіх номіналів, побудові ефективної структури готівки в обігу та прискоренні її обігу.

За станом на 01.05.2007 р. в обігу перебувало 85.1 млрд. грн. банкнот і монет усіх номіналів (у позабанківській сфері — 78.1 млрд. грн.), з яких 84.2 млрд. грн. (1.7 млрд. шт.) становили банкноти, 0.9 млрд. грн. (5.9 млрд. шт.) — монети і 18.6 млн. грн. (2.9 млн. шт.) — пам'ятні та ювілейні монети (зауважимо, що на початок грошової реформи готівка в обігу у гривневому еквіваленті становила лише 4 млрд. грн.). Динаміку банкнот в обігу у країні загалом відображенено на графіку.

На виконання Программи вдосконалення організації готівкового обігу національної валюти в Україні на 2004—2008 роки та з метою подальшого підвищення якості банкнот національної валюти, а також рівня їх захисту Національний банк України ініціював упровадження в обіг нового покоління банкнот, які є більш захищеними, безпечнішими, технологічнішими, надійнішими та зручнішими у використанні. Першим кроком щодо реалізації цих заходів стало введення в обіг із 1 грудня 2003 року банкнот номіналом 20 грн. У 2004 році було введено в обіг банкноти номіналом 50 грн. (із 29 березня), 5 грн. (із 14 червня), 2 грн. (із 28 вересня), 10 грн. (із 1 листопада), 1 гривня (із 1 грудня). У 2006 році введено в обіг банкноти номіналом 100 грн. (із 20 лютого), 500 грн. (із 15 вересня). Банкноту номіналом 200 грн. нового зразка введено в обіг із 28 травня 2007 року.

Починаючи з 2003 року забезпечення економіки країни готівкою відбувається в умовах паралельного обігу банкнот нового і старого дизайну. Банкноти нового дизайну поступово замінюють в обігу банкноти старого дизайну в міру їх фізичного зношення.

Так, за станом на 01.05.2007 р. сума банкнот нового дизайну в обігу становила 31.5 млрд. грн. (1.2 млрд. шт.), або майже 70% від загальної їх кількості в обігу. Банкноти номіналами 1, 2, 5, 10, 20, 50 та 100 грн. у загальній кількості банкнот відповідного номіналу становили відповідно 86.4%, 91.0%, 94.8%, 90.2%, 82.7%, 76.8% та 34.9% (дані щодо структури готівки в обігу див. у таблицях 1, 2, 3).

У розрахунку на одного мешканця країни

ГОТІВКОВО-ГРОШОВИЙ ОБІГ

Таблиця 1. Структура банкнот в обігу за станом на 01.05.2007 р.*

Тис. шт. / тис. грн.

Номінал	Усього, кількість	У тому числі зразка 2003-го та наступних років випуску		У відсотках до загальної кількості банкнот в обігу	Усього, сума	У тому числі зразка 2003-го та наступних років випуску		У відсотках до загальної суми банкнот в обігу
		Кількість	Відсоток			Сума	Відсоток	
1 грн.	198 472	171 530	86.43	11.49	198 472	171 530	86.43	0.24
2 грн.	154 606	140 642	90.97	8.95	309 212	281 283	90.97	0.37
5 грн.	178 223	168 915	94.78	10.32	891 117	844 574	94.78	1.06
10 грн.	191 900	173 122	90.21	11.11	1 919 001	1 731 219	90.21	2.28
20 грн.	251 876	208 265	82.69	14.58	5 037 526	4 165 304	82.69	5.98
50 грн.	335 149	257 287	76.77	19.41	16 757 440	12 864 345	76.77	19.90
100 грн.	257 519	89 893	34.91	14.91	25 751 843	8 989 283	34.91	30.58
200 грн.	154 397	0	0.00	8.94	30 879 377	0	0.00	36.67
500 грн.	4 944	4 944	100.00	0.29	2 472 510	2 472 510	100.00	2.94
Усього	1 727 087	1 214 598	70.33	100.00	84 216 499	31 520 048	37.43	100.00

* Готівка, що знаходиться поза межами Національного банку України.

Таблиця 2. Структура монет в обігу за станом на 01.05.2007 р.*

Номінал	Кількість, тис. шт.	У відсотках до загальної кількості	Сума, тис. грн.	У відсотках до загальної суми
1 коп.	1 403 339	23.76	14 033	1.48
2 коп.	814 955	13.80	16 299	1.72
5 коп.	719 522	12.18	35 976	3.80
10 коп.	1 549 313	26.23	154 931	16.34
25 коп.	554 449	9.39	138 612	14.62
50 коп.	574 715	9.73	287 357	30.31
1 грн.	285 214	4.83	285 214	30.09
2 грн.	2 821	0.05	5 643	0.60
5 грн.	1 976	0.03	9 882	1.04
Усього	5 906 305	100.00	947 949	100.00

* Готівка, що знаходиться поза межами Національного банку України.

за станом на 01.05.2007 р. припадало по 37 шт. банкнот (у тому числі 26 — нового дизайну) та по 120 шт. розмінних монет (1—50 коп.) різних номіналів. Монети дрібних номіналів (1, 2, 5 і 10 коп.) становлять майже 80% від загальної кількості розмінних монет в обігу. З них найбільшим попитом у населення користуються монети номіналами 1 і 10 коп. (відповідно по 30 і 33 штуки на кожного мешканця). Розмінні та обігові моне-

ти становлять 1.1% від загальної суми готівки в обігу, а розмінні монети — 133.8% від суми банкнот і монет номіналом 1 гривня.

З метою поступового скорочення готівкових розрахунків і розширення сфери безготівкових платежів Національний банк України проводить цілеспрямовану роботу з нормативно-правового забезпечення та реалізації заходів щодо поступового вирішення цієї проблеми, а саме:

Таблиця 3. Структура пам'ятних та ювілейних монет в обігу за станом на 01.05.2007 р.

Номінал	Кількість, шт.	У відсотках до загальної кількості	Сума, тис. грн.	У відсотках до загальної суми
2 грн.	1 475 114	51.55	2 950 228	15.90
5 грн.	822 724	28.75	4 113 620	22.17
10 грн.	441 940	15.45	4 419 400	23.82
20 грн.	81 472	2.85	1 629 440	8.78
50 грн.	8 904	0.31	445 200	2.40
100 грн.	13 850	0.48	1 385 000	7.46
125 грн.	3 985	0.14	498 125	2.68
200 грн.	9 332	0.33	1 866 400	10.06
250 грн.	2 993	0.10	748 250	4.03
500 грн.	1 000	0.03	500 000	2.69
Усього	2 861 314	100.00	18 555 663	100.00

Примітки.

Загальна кількість банкнот на душу населення — **37 шт.**, у тому числі банкнот зразка 2003-го та наступних років випуску — **26 шт.**

Кількість розмінних монет на душу населення — **120 шт.**

Сума розмінних монет в обігу становить **133.8%** від суми банкнот і монет номіналом **1 грн.** Сума обігових та розмінних монет в обігу становить **1.1%** від загальної суми готівки.

— залучення грошових доходів населення у фінансово-банківську систему (через безготівкові перерахування на рахунки в банках, вкладні операції, цінні папери тощо);

— розширення сфери безготівкових платежів шляхом збільшення питомої ваги безготівкових розрахунків на основі впровадження системи масових електронних платежів за допомогою платіжних карток, що дає змогу скоротити готівкові розрахунки населення за товари й послуги.

Відповідно до затвердженого Плану випуску пам'ятних монет України, сувенірної продукції у 2006 році випущено пам'ятні та ювілейні монети 31 найменування (44 види), в тому числі 5 золотих, 17 срібних та 22 монети з недорогоцінних металів.

Національний банк випускає інформаційно-довідковий журнал "Банкноти і монети України", який містить інформацію про всі без винятку випуски законних платіжних засобів України, введених у обіг НБУ.

У 2006 році було реалізовано 1.2 млн. пам'ятних та ювілейних монет на загальну суму 47.8 млн. грн., тобто порівняно з аналогічним періодом 2005 року в кількісному та вартісному вираженні в 1.5 раза більше. Дохід банку від продажу пам'ятних монет і сувенірної продукції за 2006 рік становив 35.9 млн. грн., що на 36.5% більше, ніж у 2005 році.

З метою здійснення маркетингових заходів та рекламивання пам'ятних і ювілейних монет Національний банк України 2006 року:

— брав участь у нумізматичних виставках "Ювелір Експо Україна — 2006", "World Money Fair" (м. Берлін, Німеччина) та 115-й Міжнародній конвенції Американської нумізматичної асоціації (США);

— започаткував конкурс "Краща монета року України";

— презентував свою продукцію на італійському міжнародному нумізматичному конкурсі "Ярмарок Віченци", де здобув першу премію за розробку монети "Свято-Успенська Святогірська лавра".

**єЇЁØ !
ØЁØ . ·ІØ „· !!**

директор департаменту валютного регулювання Національного банку України

Валютна політика – сукупність заходів, які здійснюються державою у сфері валютних відносин відповідно до цілей загальної економічної політики країни. Автор статті аналізує окремі етапи розвитку валютного ринку, поточні кроки щодо його лібералізації, а також роль валютного курсу в забезпеченні стабільності національної грошової одиниці.

Валютна політика Національного банку України

Навіть побіжний аналіз змін, які відбулися за роки становлення вітчизняного валютного ринку, засвідчує вагомий внесок Національного банку в розбудову збалансованої та самодостатньої фінансової системи країни. Що вдалося зробити за цей час?

◆ Здобувши незалежність, Україна фактично не мала власної грошової одиниці. Минуло не так багато часу, а ми вже відзначили торік перше десятиріччя національної валюти – одного із суттєвих атрибутів державності.

◆ У 1993–1994 роках попередник гривні – купонкарбованець – щороку девальвував на 700 і більше відсотків. Упродовж останніх семи років українська валюта демонструє впевнену курсову стабільність.

◆ Протягом перших років існування національного валютного ринку його дисбаланси не лише висвітлювали загальноекономічні диспропорції, а й провокували підвищені девальваційні та інфляційні очікування. Сьогодні курсова стабільність гривні є запорукою передбачуваної динаміки цін.

◆ У першій половині 1990-х років обсяги валютної пропозиції на внутрішньому ринку вимірювалися сотнями мільйонів доларів. Нині рахунок іде на десятки мільярдів доларів США.

◆ У минулому десятиріччі єдиним загальнозвінзним засобом грошових заощаджень слугувала іноземна готівка, внаслідок чого попит на неї стійко перевищував пропозицію. У 2000 – 2003 роках ситуацію вдалося змінити на протилежну. Наприкінці 2004-го

та на початку 2006 року підвищений попит на іноземну готівку значною мірою зумовлювався не так економічними чинниками, як невизначеністю політичних процесів.

◆ Розбудовуючи власну валютно-фінансову систему, Україна була змушенена формувати свої перші міжнародні резерви за рахунок зовнішніх запозичень, які тривалий час стабілізували курсову динаміку гривні та внутрішніх цін. Сьогодні ж міжнародні резерви Національного банку України становлять понад 24 млрд. доларів США. Причому вони майже на 17% перевищують монетарну базу.

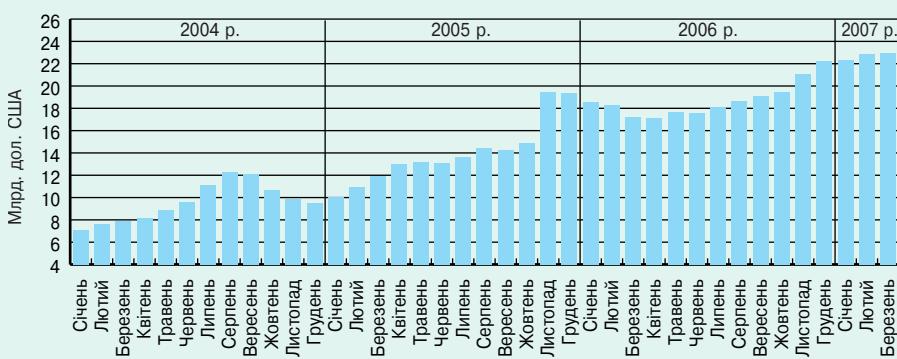
◆ У минулому залишилися “чорний” валютний ринок та притаманні йому “паралельні” валютні курси; жорстке адміністрування дозволів на купівлю іноземної валюти та напрямів її використання власниками.

◆ Підвищуючи фінансову стабільність національної економіки, вдалося подолати її гостру боргову залежність, унаслідок чого сталій курс гривні сьогодні підтримується на фоні досить помірного державного зовнішнього боргу.

Вирішувалися такі складні завдання не за мить і не завжди безболісно. Практично кожен крок доводилося робити, не маючи попереднього практичного досвіду.

Криза 1998–1999 років дала змогу зняти значну частину накопичених бюджетно-фінансових, боргових та валютних диспропорцій. Причому непростий процес девальвації гривні

Динаміка міжнародних резервів (за поточним курсом) у 2004–2007 роках

сприяв підвищенню конкурентоспроможності національної економіки: у грудні 1999 року реальний ефективний обмінний курс гривні був на 29.4% нижчим, ніж за два роки до того.

Упродовж 2000—2005 років Національний банк України сприяв стабілізації курсу гривні щодо долара США. У такий спосіб було підтримано процеси фінансового оздоровлення, уповільнення інфляції та початку економічного зростання.

Виважена валютна політика Національного банку стимулювала не лише швидке накопичення міжнародних резервів, а й вирішення стратегічного завдання — збереження внутрішньої і зовнішньої стабільності національної грошової одиниці. Остання слугувала надійним орієнтиром для вітчизняних підприємців та іноземних інвесторів.

Зважаючи на швидкий приплив короткострокового капіталу на початку 2005 року і різке зростання надходжень валюти, яка притримувалася за кордоном під час політичної невизначеності, а також з метою приведення валютного курсу у відповідність із бюджетними параметрами, затвердженими Верховною Радою України в березні 2005 року, Національний банк 21 квітня здійснив разове зміцнення курсу гривні щодо долара США на 2.7%. Це миттєво:

- ◆ ліквідувало негативний потенціал ревальваційних очікувань;
- ◆ допомогло уникнути панічних настроїв серед населення;
- ◆ сприяло припиненню припливу короткострокового капіталу;
- ◆ знизило інфляційні очікування.

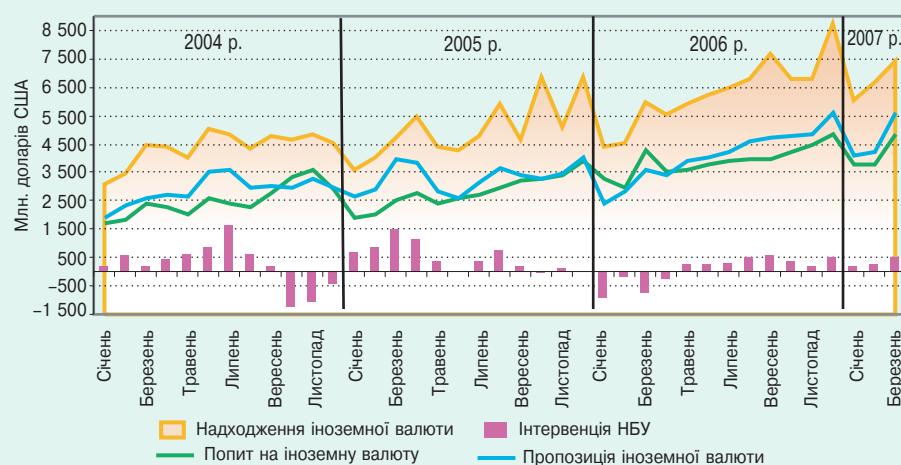
Із квітня 2005 року і донині Національний банк утримує офіційний курс гривні щодо долара США на рівні 5.05 грн./дол. США (за винятком короткого періоду в червні—липні 2005 року, коли курс становив 5.055 грн./дол. США).

Утримуючи стабільним офіційний курс гривні щодо долара США, Національний банк не застосовує жорсткої фіксації обмінних курсів, які формуються на валютному ринку України та відображають коливання валютного попиту й пропозиції.

У 2006 році гривня подешевшала відносно євро та російського рубля відповідно на 11.4% та 9.3%, відображаючи кон'юнктуру міжнародних ринків.

Наведені курсові зміни сприяли підвищенню конкурентної позиції вітчизняної продукції. Загальна ефективність останніх могла б виявитися суттєвішою, якби не прискорення

Показники міжбанківського валутного ринку в 2004—2007 роках
(без валютних надходжень від приватизації ВАТ "Криворіжсталь")

інфляції в Україні наприкінці року. Загалом за 2006 рік РЕОК гривні знизився на 3.3%, що позитивно вплинуло на конкурентоспроможність національного товаровиробника.

Незважаючи на ускладнення ситуації на валутному ринку України на початку 2006 року, що було зумовлено несприятливою зовнішньою кон'юнктурою, зростаючою невизначеністю з обсягами та цінами на імпортованій газ і політичною напруженістю передвиборчого періоду, сальдо інтервенцій Національного банку торік виявилося позитивним (906 млн. дол. США). Останнє разом із надходженням коштів від розміщення урядом України облігацій зовнішньої державної позики (1.9 млрд. дол. США) при вчасному здійсненні платежів із погашення та обслуговування зовнішнього державного боргу зумовило зростання обсягу міжнародних резервів.

У 2007 році зберігається домінування пропозиції іноземної валюти над попитом на неї та збільшення обсягів міжнародних резервів.

Валютний курс і надалі залишатиметься важливим фактором стабільності гривні. Її подальша курсова динаміка значною мірою залежатиме від ефективності національного виробництва: зниження його енергоємності, технологічного оновлення виробничих потужностей, поліпшення інвестиційного клімату в країні та створення умов для стійкого підвищення продуктивності праці.

Національний банк України забезпечуватиме стабільність національної грошової одиниці шляхом цілеспрямованого упередження та згладжування різких коливань обмінного курсу гривні щодо долара США, що допоможе мінімізувати негативні інфля-

ційні та девальваційні очікування.

Національний банк України є головним органом, який визначає **валютну політику**. Валютна політика — це сукупність заходів, котрі здійснюються державою у сфері валютних відносин відповідно до поточних та довгострокових цілей загальної економічної політики країни. Завданням стратегічної валютної політики держави є формування національної валютної системи, яка відповідає як умовам ринкової економіки, так і умовам сучасної міжнародної валютної системи. Завданням поточної валютної політики є оперативне регулювання валютного курсу, валютного ринку, валютних операцій.

Одним із важливих інструментів валютної політики є **валютне регулювання**, за посередництвом якого здійснюється регулювання державою валютних відносин шляхом регламентації міжнародних розрахунків та порядку проведення валютних операцій.

Валютний ринок України, як і валютні ринки більшості країн світу, значною мірою відображає стан економіки країни. Його коротка (за світовими мірками) історія представлена кількома періодами, коли застосовувалися різні підходи до його регулювання.

Валютна політика на початку становлення валутного ринку була спрямована на стабілізацію курсу гривні. Це досягалося впровадженням жорстких адміністративних заходів, які надали можливість забезпечити на валютному ринку гарантовану пропозицію іноземної валюти та подолати фінансову кризу 1998 року.

Починаючи з 1999 року Національний банк України послідовно і поступово запроваджує у сфері валютного регулювання заходи, які спрямовуються на лібералізацію валютного

ринку, а саме стосовно: розширення переліку операцій, що здійснюються на ньому, в тому числі і з банківськими металами, ввезення в Україну та вивезення за її межі валютних цінностей уповноваженими банками, здійснення переказів та вивезення іноземної валюти фізичними особами за кордон. Удосконалення системи валютного регулювання здійснюється також шляхом спрощення окремих її елементів, зокрема процедур купівлі іноземної валюти. Впроваджені заходи створили сприятливі умови для зовнішньоекономічної діяльності, розширили можливості роботи на валютному ринку як банків, так і їх клієнтів.

Здійснюючи певні кроки з лібералізації валютних операцій, Національний банк водночас забезпечив прозорість їх проведення та дієвий контроль за ними з боку уповноважених банків.

Багаторічні зусилля Національного банку України, спрямовані на **розвиток і зміцнення валютного ринку України**, дали можливість забезпечити зокрема:

- ◆ створення відповідної моделі валютного ринку України, розвиток його інфраструктури та механізмів проведення торгів і режимів курсоутворення;

- ◆ поступовий розвиток валютного ринку — диверсифікацію валютної структури ринку та залучення в оборот усе зростаючих обсягів валютних коштів;

- ◆ накопичення та підтримання на необхідному рівні золотовалютних резервів Національного банку України для проведення дієвої валютної політики;

- ◆ можливість отримання іноземної валюти вітчизняними виробниками, які працюють на імпортній сировині, тощо.

Результатом діяльності НБУ у сфері валютної політики є створення майже з нуля валютного ринку. Нині йому притаманний широкий спектр операцій, включаючи й арбітражні. Це наближує ринок до стандартів ЄС та допомагає реалізувати основну стратегічну мету, визначену законодавством, — забезпечення стабільності національної валюти.

Державна політика України у сфері іноземних інвестицій у своєму розвитку пройшла кілька етапів.

Першими кроками незалежної Української держави в напрямі до економічного розвитку на ринкових засадах були саме заходи щодо залучення

іноземних інвестицій, яким надавалися привілеї порівняно з вітчизняними.

Другий етап інвестиційної політики держави розпочався з прийняття 19 березня 1996 року Закону України “Про режим іноземного інвестування”, яким були встановлені принципи рівноправності національних та іноземних інвесторів. Крім цього, 17 лютого 2000 року Верховною Радою України було прийнято Закон України “Про усунення дискримінації в оподаткуванні суб’єктів підприємницької діяльності, створених з використанням майна та коштів вітчизняного походження”. Він надав підстави для скасування пільг з обов’язкового продажу надходжень в іноземній валюті для підприємств з іноземними інвестиціями, зареєстрованими в період чинності Закону України “Про іноземні інвестиції” 1992 року.

Законом України “Про режим іноземного інвестування” та Господарським кодексом України встановлено гарантії безперешкодного і негайного переказу іноземними інвесторами за кордон їх прибутків, доходів та інших коштів в іноземній валюті, одержаних на законних підставах унаслідок здійснення іноземних інвестицій.

При цьому законодавство України забезпечує однаковий захист права власності незалежно від його суб’єкта.

Національний банк України як особливий центральний орган державного управління, що відповідно до статті 30 Закону України “Про Національний банк України” регулює імпорт та експорт капіталу, не стоїть останою вирішення проблем поліпшення інвестиційного клімату і впроваджує прозоріші правила та процедури дій при проведенні розрахунків, пов’язаних з інвестиційною діяльністю.

Іноземні інвестори повинні чітко розуміти порядок введення і виведення своїх коштів, а також пріоритети інвестиційної політики України. З метою розвитку довгострокового та взаємовигідного співробітництва, недопущення використання економіки України для короткострокових (“гарячих”) інвестицій, які розхитують валютний ринок, Національний банк України регулює механізми надходжень та виведення іноземних інвестицій.

Основним нормативно-правовим актом Національного банку України, який регулює надходження та повернення іноземних інвестицій в Україну у грошовій формі, є Положення “Про порядок іноземного інвес-

тування в Україну”¹, згідно з яким іноземні інвестори мають:

- багатоваріантність шляхів здійснення іноземних інвестицій в Україну, зокрема, шляхом прямого переваження коштів, шляхом відкриття інвестиційних рахунків тощо;

- конкретний порядок повернення іноземному інвестору грошовими коштами його майнової інвестиції, а також механізм повернення коштів від інвестиції, здійсненої у змішаній формі (майном та грошима).

Отримані Національним банком України повноваження у сфері регулювання експорту й імпорту фінансового капіталу дадуть змогу вживати заходів, спрямованих на виконання Україною Плану дій Україна — ЄС на 2005—2007 роки, зокрема щодо “забезпечення вільного руху капіталу, пов’язаного з прямими інвестиціями та іншими інвестиціями, здійсненими відповідно до положень про заснування компаній” із країнами Європейського Співовариства.

Усе це стимулюватиме прилив іноземного капіталу як альтернативного джерела кредитування економіки України.

Потоки міжнародного капіталу в Україну, поряд з інвестиційними, включають також і боргові потоки.

Унаслідок оптимізації та лібералізації окремих норм валютного регулювання, зокрема в частині руху фінансового капіталу, відбулося спрощення доступу банків та суб’єктів підприємницької діяльності України до зовнішніх джерел фінансування. В результаті цього протягом 2004—2006 років спостерігалося активне використання зовнішніх запозичень як альтернативного джерела фінансування економіки України. Так, лише за 2006 рік обсяг отриманих, але не погашених приватних кредитів в іноземній валюті зріс в 1.8 раза — до 28 млрд. дол. США.

Щодо ризиків, пов’язаних зі зростанням зовнішніх зобов’язань за приватними кредитами в іноземній валюті, то на даному етапі ризик зміни вартості обслуговування боргу за зовнішніми приватними кредитами є помірним. На 01.01.2007 р. лише 38.8% цих кредитів за умовами кредитних договорів передбачали сплату процентів за плаючу процентаю ставкою.

Домінування довгострокових запозичень (78% від обсягу отриманих,

¹ Затверджене постановою Правління Національного банку України від 10.08.2005 р. № 280 і зареєстроване в Міністерстві юстиції України 29.08.2005 р. № 947/11227.

але не погашених приватних кредитів на 01.01.2007 р.) опосередковано свідчить про спрямування кредитних коштів у довгострокові програми розвитку підприємств, та, з іншого боку, знижує ризик втечі капіталу у короткостроковому періоді.

Варто зазначити, що регулювання порядку отримання резидентами кредитів, позик в іноземній валюті від нерезидентів було лібералізовано шляхом запровадження спрощеної (порівняно з процедурою ліцензування) процедури реєстрації Національним банком (у строк до 7 робочих днів) відповідних договорів². Порядок такої реєстрації встановлений Положенням "Про порядок отримання резидентами кредитів, позик в іноземній валюті від нерезидентів і надання резидентами позик в іноземній валюті нерезидентам"³. Щодо позичальників

² Указ Президента України від 27.06.1999 р. № 734/99 "Про врегулювання порядку одержання резидентами кредитів, позик в іноземній валюті від нерезидентів та застосування штрафних санкцій за порушення валютного законодавства";

³ Затверджений постановою Правління Національного банку України від 17.06.2004 р. № 270, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 15.07.2004 р. за № 885/9484 (зі змінами).

— уповноважених банків України, то для цієї категорії позичальників узагалі діє спрощений порядок отримання кредитів від нерезидентів:

— кредити до одного року залучаються без реєстрації Національним банком України;

— для реєстрації договорів про заолучення кредитів на строк більше одного року уповноважений банк подає в Національний банк України лише повідомлення про договір.

Крім цього, не підлягають реєстрації Національним банком України кредити, що залучаються Кабінетом Міністрів України або під його гарантії, а також комерційні кредити.

Активізація у 2005—2006 роках банків України як позичальників на зовнішньому кредитному ринку сприяла розширенню банківського кредитування українських підприємств та, у свою чергу, переспрямуванню частки попиту останніх із зовнішніх ринків капіталу на внутрішній кредитний ринок.

Зовнішнє фінансування дає змогу економічним суб'єктам реалізувати

потенціал економічного зростання. Проте це також не виключає необхідності застосування відповідних заходів регулювання з боку Національного банку України з метою підвищення стійкості банківської системи та валютного ринку до факторів ризику, пов'язаних із зобов'язаннями в іноземній валюті (процентний ризик, потенційний ризик значної зміни валютного курсу, який може трансформуватися у кредитний ризик та викликати проблеми з ліквідністю банківського сектору).

З метою запобігання виникненню потенційних проблем у банківській системі та на валютному ринку Національним банком України використовується зокрема механізм регулювання валютної позиції банків, а також передбачається подальший розвиток інструментів хеджування валютного ризику щодо зміни курсу іноземних валют відносно гривні за зовнішньоекономічними договорами, які укладаються банками та іншими суб'єктами підприємницької діяльності України.

Пам'ять/

Уклін вам, ветерани!

Національному банку України давно стало традицією — святкувати разом з нашими ветеранами війни та праці славний День Перемоги.

Відлітають у вічність роки, все далі відходять у минуле грізні й тяжкі часи Другої світової війни. Але знову бує зелом і квітом земля.

У квітучі каштанами київські весни ось уже шістдесят другий раз вітаємо наших колег, колишніх працівників НБУ — ветеранів війни.

Цього разу організатори традиційних урочистостей надали святу нового забарвлення: створили у банківській бібліотеці тематичну книжкову виставку, приурочену подіям Великої Вітчизняної війни, а у фойє банку — виставку "Миттєвості війни", влаштовану за участі Житомирського патріотичного клубу військової мініатюри (керівники В.Ф.Єфімов і С.В.Сергієв). На виставці було представлено фотознімки, зроблені журналістами за часів війни, а також макети радянських літаків, танків, "катюш" та військової техніки країн антигітлерівської коаліції.

Ветерани були в захваті також від чудових діорам "Визволення Житомира", "Битва за Сталінград", "Прийшов солдат з фронту".

І подумалося: добре, що наш колектив не дає почуватися ветеранам самотніми, піклується про них.

Звернувшись із вітальним словом, заступник Голови Національного банку України П.М.Сенищ подякував

Фото на згадку.

дев'ятнадцять ветеранам, які прийшли святкувати День Перемоги в рідній установі, за мужність і звитягу, багаторічну добросовісну працю задля розбудови незалежної Української держави.

Старість, звісно, — не радість. Уже не такий упевнений крок, не такі дзвінкі голоси, і голови покрила паморозь. Та один лиш передзвін орденів і медалей цих шанованих стареньких людей зворущує до сліз...

У програмі святкування, як уже стало традицією, — букети квітів, спільне фото на згадку, святковий обід і чудовий концерт.

Тільки той, хто пам'ятає минуле, вартий майбутнього. Отож прийміть доземний уклін, дорогі ветерани. Здоров'я, бальворості, довголіття вам! Знайте, що у серці кожного з нас пульсують невмирущі слова: "Ніхто не забутій, ніщо не залибute!"

Фото ЕІ.ÀЕУІ. „ІєРІДЕ, Є~ТОММ

**єЇЇУ·БÀØ!
єÈÙØÈ!**

Директор департаменту
економічного аналізу та
прогнозування Національного
банку України

і ÈØ%!
éРØЇ·Í-Щ!!

Головний економіст департаменту
економічного аналізу та
прогнозування Національного
банку України. Аспірант кафедри
економічної кібернетики
Київського національного
університету імені Тараса
Шевченка

Дослідження /

Визначення оптимального рівня інфляції для України

Основною ціллю переважної більшості центральних банків є досягнення цінової стабільності. Головний мотив полягає у переконанні, що інфляція призводить до втрат добробуту суспільства. Проте кількісне визначення цінової стабільності не є настільки однозначним і зазвичай асоціюється з певним низьким, але не нульовим рівнем інфляції. Необхідність дотримання низької позитивної інфляції пояснюється низкою факторів, зокрема асиметричними номінальними негнучкостями цін, статистичними помилками при вимірюванні ІСЦ, ризиком дефляції та пасткою ліквідності.

У цій статті зроблено спробу визначити оптимальний рівень інфляції для України, який відповідав би концепції цінової стабільності і міг би бути середньостроковою ціллю для монетарної політики у разі переходу до режиму інфляційного таргетування.

Точка зору, викладена в статті, не є офіційною позицією Національного банку України.

ЦІНОВА СТАБІЛЬНІСТЬ — ОСНОВНА ЦІЛЬ МОНЕТАРНОЇ ПОЛІТИКИ СУЧASNIX ЦЕНТРАЛЬНИХ БАНКІV

П ротягом останніх двадцяти років загальний підхід до монетарної політики зазнав значних змін. Цілі монетарної політики було переглянуто в результаті появи теорії раціональних очікувань іуважного вивчення компромісу між безробіттям та інфляцією.

До 70-х років минулого століття пануюче місце в макроекономічній теорії і в практиці регулювання економіки займали кейнсіанські погляди. Їхня теорія управління економікою за допомогою монетарних методів базувалася на кривій Філліпса, яка є оберненою залежністю між рівнем безробіття та інфляцією. Стверджувалося, що існує можливість постійного стимулювання економіки, тобто досягнення високого рівня зайнятості та виробництва за рахунок підвищення інфляції:

$$\pi_t = -\beta u_t, \quad (1)$$

де π_t — інфляція,
 u_t — безробіття.

Але на початку 1970-х років країни з ринковою економікою стикнулися з новим явищем — стагфляцією (одночасне зростання інфляції та безробіття), що привело до популяризації монетаристського підходу, основна ідея якого була сформульована М.Фрідманом: "...в довгостроковому періоді не існує жодного зв'язку між рівнем

зайнятості та інфляцією" [27]:

$$\pi_t = E(\pi_t), \quad (2)$$

де $E(\pi)$ — інфляційні очікування.

Щоб довести цей постулат, М.Фрідман увів у науковий обіг поняття "природного рівня безробіття", що відображає не постійний кількісний рівень, а залежність від "реальних" (а не монетарних) умов, тобто від структурних факторів економіки, наприклад, від ефективності ринку, ступеня конкурентності, бар'єрів чи стимулів тощо.

Подібний висновок отримав й інший нобелівський лауреат з економіки Е.Фелліс, який запровадив спеціальний термін для позначення безробіття, за якого фактична інфляція збігається з очікуваною — NAIRU (non accelerating inflation rate of unemployment — рівень безробіття, що не призводить до зростання інфляції) [24].

З монетаристського аналізу кривої Філліпса випливає, що стимулювання економічного зростання і штучне підтримання зайнятості вище "природного" рівня призводить до втрати контролю над інфляцією, тому потрібно відмовлятися від політики інфляційного стимулювання попиту, а на перший план висувати єдину досяжну для економічної політики ціль — боротьбу з інфляцією.

У подальшому пануючою теорією в монетарній політиці став підхід, що об'єднав кейнсіанські і монетаристські погляди — "неокласичний синтез", або "нова кейнсіанська теорія". Нові кейнсіанці погоджуються, що повна зайнятість може бути досяжною, але

тільки в довгостроковому періоді. В короткостроковому на заваді цьому стають недосконалості ринку, зокрема негнучкість цін і заробітної плати, що не дає змоги економіці досягти рівноважного стану, тобто виникає необхідність у стабілізаційній політиці для згладжування економічних циклів:

$$\pi_t = E(\pi_t) + u^{gap}, \quad (3)$$

де u^{gap} — розрив ВВП (різниця між фактичним і потенційним рівнями ВВП).

Консенсус різних течій економічної теорії був досягнутий в тому, що монетарна політика в довгостроковому періоді не може впливати на довгостроковий рівень безробіття й економічного зростання, а її цілью має бути підтримання низького рівня інфляції. Але у короткостроковому періоді монетарна політика може використовуватися для стабілізації виробництва та рівня зайнятості, тобто повинна згладжувати економічні цикли. Так, у період зростання сукупного попиту і підвищення інфляції центральний банк має вдаватися до жорсткішої політики, а у періоди зниження сукупного попиту й інфляції — до стимулування економіки. Крім цього, нова кейнсіанська теорія повністю погоджується з роллю монетарної політики — підтриманням інфляції на низькому рівні.

Відповідно до розвитку нової кейнсіанської теорії у світовій практиці дедалі більшої популярності набуває використання цінової стабільності як основної цілі монетарної політики. Поступово більшість центральних банків приймає зобов'язання щодо підтримання рівня інфляції в цільовому коридорі, який би, з одного боку, мінімізував втрати від інфляції, а з іншого — дозволяв утримувати інфляцію в ціному коридорі без втрат для економічного зростання. Справді, центральні банки на сьогодні, як правило, використовують виражене у явному кількісному вигляді, прозоре для суспільства визначення цінової стабільності або інфляційної цілі. Протягом останнього десятиріччя в більшості випадків інфляційні цілі знизилися до діапазону 0—5% (див. додаток 1).

Хоча встановлення кількісних цілей для кожної країни має свої особливості, спільний стимул полягає у бажанні використовувати як номінальний якір інфляційні очікування. Зокрема, найпоширенішим у світовій науково-практичній літературі є дане екс-головою ФРС А.Грінспеном визначення цінової стабільності: “Цінова стабільність — ситуація, коли інфляція не впливає суттєво на економічну поведінку (на рішення домогосподарств і фірм), тобто інфляційні очікування є

Додаток 1.

Довгострокові цільові орієнтири для інфляції в окремих країнах	
Країни	Інфляційна ціль, %
Економічно розвинуті	
Австралія	2—3
Великобританія	2
Ісландія	2.5
Канада	1—3
Нова Зеландія	1—3
Норвегія	2.5
Швейцарія	< 2
Швеція	2 (± 1)
Країни, що розвиваються	
Бразилія	4.5 (± 1.5)
Ізраїль	1—3
Колумбія	4.5 (± 0.5)
Корея	2.5—3.5
Мексика	3 (± 1)
Перу	2.5 (± 1)
Південно-Африканська Республіка	3—6
Польща	2.5 (± 1)
Тайланд	0—3.5
Угорщина	3
Філіппіни	4—5
Чехія	3 (± 1)
Чилі	2—4

Джерело: веб-сайти центральних банків.

При визначенні цінової стабільності центральні банки практикують різні підходи. У країнах, що не використовують експліцитне інфляційне таргетування, наприклад у США і Японії, запроваджено загальне визначення цінової стабільності без використання конкретного кількісного значення інфляції.

Центральні банки, які запровадили режим експліцитного інфляційного таргетування, в основному асоціюють цінову стабільність із конкретним значенням або діапазоном.

Значна кількість країн з економіками, що розвиваються, встановлює інфляційні цілі на рік або два наперед, не специфікуючи довгострокову інфляційну ціль (зокрема Бразилія, Колумбія, ПАР, Філіппіни). Основна причина такої практики полягає в тому, що режим інфляційного таргетування було запроваджено в умовах помірної, але не низької інфляції, і в цих країнах процес дезінфляції ще триває. Таким чином, фактичні цілі базуються в основному на обґрунтованому дезінфляційному тренді, а не на “оптимальному” довгостроковому рівні інфляції. Не дивно, що короткострокові інфляційні цілі є у цих державах вищими, ніж в економічно розвинутих. Серед країн, що розвиваються, довгострокові інфляційні цілі мають Чехія, Польща, Чилі тощо. Довгострокова ціль у Чилі та Чехії становить 3% ($\pm 1\%$), а в Польщі — 2.5%. Основна причина вищої, ніж у Єврозоні інфляційної цілі в Польщі та Чехії полягає у врахуванні цими країнами очікуваних змін у відносних цінах.

закріпленими у довгостроковому періоді за допомогою певної транспарентної заяви центрального банку до чіткого стандарту” [30].

Загалом рівень, за якого економічні агенти починають не враховувати майбутню інфляцію, відповідає річній інфляції між 0% і 3%, тобто діапазон, що зазвичай розглядається як кількісна довгострокова ціль для економічно розвинутих країн і країн, що розвиваються [41].

ВТРАТИ ВІД ІНФЛЯЦІЇ (ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ЦІНОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ)

Головними соціально-економічними наслідками інфляції є перерозподіл доходів, прихована державна конфіскація грошей у населення через інфляційний податок, падіння реальної процентної ставки, зростання невизначеності у процесі прийняття

рішень суб'єктами господарювання. Внаслідок цього знижується схильність до заощаджень і, відповідно, норма накопичення капіталу — параметри, що визначають довгостроковий рівень економічного зростання.

Величина інфляційних втрат значою мірою залежить від того, чи є інфляція очікуваною. Якщо так, то негативні ефекти можуть бути меншими, оскільки очікування економічних суб'єктів враховують майбутню інфляцію, що відповідним чином відображається на їхній поведінці. Однак і в цьому випадку втрати від інфляції можуть бути значними (через номінальну негнучкість цін та зарплат і податкові деформації). Негативні наслідки можуть бути ще більшими у випадку непередбачуваної і мінливої інфляції. Ціни є фундаментальним фактором для ефективного функціонування ринкової економіки: якщо цінові зміни стають менш прогнозуваними, то “цинові сигнали” не спрацьовують, що призводить до неефективного розміщення ресурсів.

Втрати від очікуваної інфляції

◆ Чинник номінальної негнучкості.

Наявність номінальних негнучкостей у цінах, які з'являються з двох причин — через “витрати меню” (тобто фіксовану вартість кожної зміни ціни) і “номінальну фіксацію” (тобто неможливість продавців постійно змінювати ціни), призводить до втрат добробуту за наявності інфляції.

Витрати меню. Втрати від інфляції часто пов’язують із так званими “витратами меню” при зміні цін, що спочатку асоціювалися лише зі зміною цінників [7, 41]. Пізніше до “витрат меню” було віднесено також: 1) витрати праці на зміну цін; 2) витрати на друкування нових цінників; 3) помилки під час процесу зміни цін; 4) витрати перевірки процесу [21, 39]. Крім того, до “витрат меню” включають витрати менеджменту, пов’язані з процесом зміни цін (час, що витрачається менеджерами при оцінці всієї наявної інформації і розробки рішень щодо зміни цін).

Номінальна фіксація. Теоретично номінальна фіксація (у формі “контрактів Тейлора” [45] або “циновутворення за Кальво” [14]) є важливою гіпотезою в поясненні цінової інертності, що має негативні наслідки для сукупного добробуту. Номінальна фіксація ускладнює корегування відносних цін, знижуючи економічну ефективність. При цьому будь-який відхід від цінової стабільноти поглибує втрати ефек-

тивності через те, що фірми, для яких існує номінальна фіксація, потерпають від викривлень відносних цін. І ці викривлення зростають пропорційно до загального зростання цін.

◆ Податкова деформація.

Податкова система навіть за умов відсутності інфляції призводить до втрат економічної ефективності, оскільки може деформувати економічні рішення суб'єктів господарювання, а наявність інфляції лише загострює ці деформації. Зокрема, податкова система призводить до зниження рівня накопичення капіталу і викликає посилення інвестування у невиробничі активи. Інфляція суттєво підсилює неефективність податкової системи, зменшуєчи надходження доходів у реальному вимірі до бюджету¹. Інфляція викриває ефективний рівень оподаткування різних видів діяльності, оскільки податки стягуються з доходів у номінальних величинах, а не на реальний дохід. Цього можна було б уникнути шляхом запровадження індексації, але вона є занадто складним і дорогим заходом.

Наочніший ефект взаємодії інфляції та оподаткування, який розглядається в літературі, полягає у тому, що інфляція зменшує реальну дохідність після оподаткування корпоративних і приватних заощаджень² [19, 23]. Крім того, в країнах, де доходи фізичних осіб оподатковуються за прогресивною, але не індексованою шкалою, інфляція може мати значний негативний вплив на пропозицію праці. У ширшому сенсі більш висока та нестабільна інфляція змушує уряд підвищувати податки, що, у свою чергу, провокує до ухилення від сплати податків, зростання тіньового сектору та корупції.

◆ Облікові викривлення.

В інфляційному середовищі балансові звіти і звіти про фінансові результати є складнішими для інтерпретації. Інфляційні викривлення ускладнюють моніторинг економічних процесів, оцінювання інвестиційних проектів, прийняття рішень і ефективне функціонування ринку капіталу.

◆ Юридичні викривлення.

Податкові ставки й акцизні збори визначаються в законодавчих докумен-

тах, і якщо інфляція є високою, то податкові ставки (наприклад, диференційовані податки на доходи й акцизні збори), які встановлюються незмінно на певний строк у номінальних величинах, призводять до невідповіданих викривлень у податковому тягарі.

◆ Скорочення строковості.

Навіть не змінюючи поточну вартість грошових потоків, інфляція ускладнює довгострокові фінансові відносини, відповідно строковість всіх видів заборгованостей скорочується. Оскільки вища інфляція компенсується вищими номінальними процентними ставками, вага процентних платежів відносно виплати основної суми неминуче зростає. В результаті поточний дохід відшкодовує лише незначну частку кредиту. Як наслідок, серйозні кредитні обмеження призводять до зниження потужності фінансового посередництва.

◆ Глобальне середовище.

Інтеграція у глобальні фінансові ринки може також збільшити втрати від інфляції. Припускаючи, що макроекономічні фундаментальні фактори і кредитний рейтинг є ідентичними, міжнародні інвестори очікують, як правило, нижчої процентної премії в країнах із нижчою інфляцією. Відповідно на додачу до втрат від інфляції, спричинених внутрішніми факторами, реальні процентні ставки можуть також зростати в країні з вищою інфляцією через вищу премію за ризик. За вищої, ніж у країнах — торговельних партнерах інфляції, втрачається цінова конкурентоспроможність економікі.

Втрати від неочікуваної (мінливої) інфляції

◆ Втрата інформаційного змісту відносних цін.

Інфляція призводить до викривлення відносних цін в економіці й таким чином до неефективного використання ринкових ресурсів. Відносні ціни можуть бути спотворені інфляцією, якщо продавці певного товару не в змозі ідентифікувати причину зростання номінального попиту на їхній товар. Це зростання може бути викликанеabo сукупним шоком номінальної грошової пропозиції, або специфічним галузевим шоком, тобто відносною зміною реального попиту в бік даного товару. Продавці, природно, не бажають змінювати пропозицію свого товару в першому випадку, але хочуть — у другому. Однак якщо вони не можуть коректно інтерпретувати сигнали, що надаються ринковою системою, і приймають економічні рішення, базуючись на неко-

¹ Іноді познають як “ефект Олівейра-Танзі”.

² На корпоративному рівні інфляція зменшує вартість амортизаційних відрахувань, але підвищує ефективну ставку податку. Це, у свою чергу, знижує рівень дохідності корпоративних інвестицій. Щодо домогосподарств, то податки, які стягуються з номінальних капітальних і номінальних процентних надходжень, також спричиняють зростання ефективної ставки податку відповідно до рівня інфляції.

ректних припущеннях, наслідком стає неефективне розміщення ресурсів [39].

Втрати від інфляції можуть бути навіть значнішими, якщо враховувати радикальнішу теоретичну концепцію “австрійської” школи економістів: ціни виступають замінниками для часто суперечливої інформації щодо відхилень ринку від рівноваги. Основна функція, яку відіграють відносні ціни, полягає у сприянні розвитку ринку підприємцями. Викривлення відносних цін через інфляцію таким чином підривають цей процес. Тобто такі ефекти є не лише тимчасовими факторами зниження економічної ефективності, а й посягають на фундаментальні фактори функціонування ключових інститутів ринкової економіки, тобто спровалюють перманентні ефекти [32].

◆ Прямі трансакційні втрати.

Зменшення надлишку споживачів від реальних залишків (так звані “витрати стоптаних черевиків”). Традиційно в економічній теорії було прийнято оцінювати інфляційні втрати добробуту, сприймаючи гроші як будь-який інший споживчий товар [8]. За таких умов утримання економічними суб'єктами грошей призводить до втрати ними альтернативних можливостей отримання доходу, величина якого зазвичай асоціюється з номінальною процентною ставкою. У свою чергу, величина процентних ставок пов'язана з рівнем інфляції (за рівнянням Фішера)³. Таким чином вища інфляція призводить до вищих номінальних процентних ставок, і, за інших рівних умов, до більших втрат економічних агентів від утримання грошей. Цей аспект втрат добробуту від інфляції в загальній рівновазі (що часто позначають як “витрати стоптаних черевиків”) часто досліджується окремо від інших ефектів інфляції.

Варто зазначити, що інфляційні втрати добробуту виникають лише в тому випадку, коли населення починає економити на реальних грошових залишках (через їхню високу вартість), і ця економія супроводжується зростанням трансакційних витрат (звісі і походить назва “витрати стоптаних черевиків” – втрати через марнування часу та коштів суб'єктів господарювання).

Непродуктивний розвиток фінансової системи. Втрати від позитивної інфляції пов'язані з економічними ресурсами, що надходять у фінансовий сектор для обслуговування зростаючої кількості трансакцій домогосподарств у намаганні зменшити вартість тримання грошей. Наприклад, для задоволення зро-

стаючого попиту за високої інфляції банки мають наймати додаткових службовців, будувати більше філій тощо. Такий надлишковий розвиток фінансового сектору припускає втрати суспільного добробуту, оскільки ці ресурси виглядають як неефективні інвестиції, орієнтовані на мінімізацію ефектів вищих трансакційних втрат від інфляції і вилучені з продуктивного використання.

Перерозподіл доходів. За відсутності індексованих контрактів (тобто врахування інфляції при визначенні процентної ставки), впровадження яких є доволі складною і дорогою справою, інфляція веде до перерозподілу багатства, генеруючи трансферти між номінальними кредиторами і номінальними дебіторами. Само собою це не завжди призводить до втрат добробуту, але існують деякі аспекти зазначених трансфертів багатства, які можуть спровалити важливі реальні ефекти. Наприклад, можливі трансферти від менш до більш ризикованих осіб, або від молодшого до старшого покоління [34]. Крім того, такий перерозподіл за своєю сутністю не є справедливим і відповідно призводить до погіршення економічного клімату. Слід зважати і на соціальний бік явища: у програші, як правило, залишаються найбідніші верстви населення, що не мають можливості захистити свої накопичення.

ОЦІНКИ ІНФЛЯЦІЙНИХ ВТРАТ

Без сумніву, в довгостроковому періоді нижча інфляція асоціюється з вищим ВВП. Світовий досвід підтверджує, що вища інфляція призводить до втрат суспільного добробуту (основні результати досліджень цього

питання наводяться в додатку 2). У науково-практичній літературі переважає думка, що висока інфляція погіршує макроекономічне середовище, зменшує інвестиції в основний капітал та негативно впливає на зростання продуктивності праці.

Серед досліджень на цю тему щодо перехідних економік найцікавішим є видається роботи Блазкевич та інших [11] і Пономаренка [5].

У праці [11] використовується класичний підхід Фелдштейна [23] для аналізу взаємодії податкової системи і інфляції в Польщі та Україні, що полягає в оцінці різних ефектів на добробут від зниження інфляції (див. таблицю 1). Дані ефекти пов'язані з поглибленим інфляцією недосконалостей ринку через податкове навантаження, що відповідно призводить до зниження рівня накопичення капіталу і спричиняє посилення інвестування у невиробничі активи. Основні висновки дослідження полягають у тому, що інфляційні втрати, пов'язані з податками, є значно нижчими, ніж у розвинутих ринкових економіках, що пояснюється як вищою та нестабільною інфляцією, так і нижчими податками на інвестиційний дохід. Проведений експеримент полягав у розрахунку зростання ВВП у відповідь на стале 2-відсоткове зниження інфляції (результати порівнювалися з тими, які отримав Фелдштейн для США) [11].

Пономаренко [5] на панельних даних для перехідних економік оцінював втрати добробуту внаслідок впливу інфляції на фінансовий сектор і отримав результати, наведені в таблиці 2. Вони підтверджують позитивний ефект зни-

Таблиця 1. Результати оцінки зниження інфляції на 2%

Ефекти, які спровалює зниження інфляції на добробут	США	Польща (сценарій 1)	Польща (сценарій 2)	Україна
Міжчасове викривлення	0.926	0.123	0.189	0.317
Викривлення ціни відкладеного споживання	1.038	0.320	0.516	0.370
Відшкодування нижчих доходів відповідно до нижчих податків на інвестиційний дохід	-0.113	-0.197	-0.326	-0.053
Викривлення грошового ринку	-0.034	-0.001	-0.008	-0.001
Викривлення грошового ринку	0.016	0.040	0.036	0.035
Відшкодування втрати сенійоражу	-0.046	-0.055	-0.057	-0.045
Відшкодування втрати доходів від змін у капіталі	-0.006	-0.002	-0.002	-0.004
Відшкодування реальної вартості обслуговування боргу	0.002	0.014	0.014	0.013
Ефект обслуговування боргу	-0.100	-0.041	-0.056	0.000
Загалом	0.792	0.080	0.125	0.316

Примітка. У першому сценарії для Польщі припускається, що ставка податку на доходи від капіталу становить 0% (як було до 2004 року), а в другому сценарії – 20% (з 2004 року).

Джерело: [11].

³ $r = i - \pi$, де r – реальна процентна ставка, i – номінальна процентна ставка, π – інфляція.

Додаток 2.

Дослідження зв'язку інфляції з ВВП й оптимальним рівнем інфляції

Наукова праця	Країна	Метод аналізу	Висновки
Лебов, Сакс і Вілсон (1999) [37]	США	Аналіз розподілу річних змін у: 1) заробітній платі, 2) вигодах	Обмежені (мікро-макропарadox): зниження середньої інфляції з 4% до 2% призводить до зниження безробіття приблизно на 0.4 в. п.
Акерлофф, Діккенс і Перрі (2000) [6]	США	Гранично-раціональна структура	Довгостроковий вибір між інфляцією і безробіттям. Оптимальний рівень інфляції дорівнює приблизно 2.2%
Фелдштейн (1997) [23]	США	Оцінка податкових деформацій	Зниження довгострокової інфляції від 2% до 0% приведе до сталого зростання добробуту приблизно на 1% ВВП (з використанням 5-процентної ставки дисконтування це дорівнює 29% поточного ВВП*)
МВФ (2002) [33]	Єврозона	Дуже груба оцінка втрат добробуту через взаємозв'язок інфляції та податкової системи	Зниження інфляції від 2% до 1% приведе до сталого зростання добробуту на 1% ВВП (з використанням 3-процентної ставки дисконтування це дорівнює 17% поточного ВВП*)
Тодтер і Зібарт (1999) [46]	Німеччина	Оцінка податкових деформацій	Зростання добробуту від зниження інфляції на 2 в. п. є еквівалентним сталому зростанню темпів ВВП на 1.4%
Доладо та ін. (1999) [19]	Іспанія	Оцінка податкових деформацій	Зростання добробуту від зниження інфляції на 2 в. п. є еквівалентним сталому зростанню темпів ВВП на 1.7%
Бакші та ін. (1999) [9]	Великобританія	Оцінка податкових деформацій	Ефект є значно нижчим
Фішер (1981) [26]		Оцінка витрат "стоптаних черевиків"	10-процентне зниження інфляції веде до зростання добробуту, що дорівнює 0.3% поточного ВВП*
Джілман (1985) [28]		Оцінка витрат "стоптаних черевиків"	10-процентне зниження інфляції веде до зростання добробуту до 40% поточного ВВП*
Чадха та ін. (1998) [15]	Великобританія	Оцінка витрат "стоптаних черевиків"	Зниження інфляції від 4% до 0% приведе до сталого зростання випуску на 0.22% (з використанням 5-процентної ставки дисконтування це дорівнює 9% поточного ВВП*)
Інгліш (1999) [22]	OECD	Аналіз частки фінансової системи у ВВП на панельних даних	Зростання інфляції від 0% до 10% приведе до втрат приблизно 1.25% поточного ВВП*
Дутсі і Айленд (1996) [20]		Аналіз частки фінансової системи у ВВП	Зростання інфляції від 0% до 10% приведе до втрат приблизно 1—2% поточного ВВП*
Лакер і Шрефт (1996) [38]		Аналіз частки фінансової системи у ВВП	Зростання інфляції від 0% до 10% приведе до втрат приблизно 4% поточного ВВП*
Дутсі і Айленд (1996) [20]		Динамічна модель загальної рівноваги — оцінка всіх наслідків інфляції	Зростання інфляції від 0% до 4% приведе до сталого зниження темпів ВВП на 0.4—1.1%. Зростання інфляції від 0% до 10% приведе до сталого зниження темпів ВВП на 0.9—2.2%
Хан та ін. (2000) [35]	США	Динамічна модель загальної рівноваги — оцінка номінальної фіксації і прямих ефектів тримання грошей	Оптимальний рівень інфляції близький до 0

* Оцінка в термінах поточного ВВП розраховується як дисконтована сума всіх майбутніх ефектів сталого підвищення темпів зростання ВВП завдяки зниженню інфляції.

Таблиця 2. Інфляційні втрати добробуту від 10-процентної річної інфляції через непродуктивний розвиток фінансового сектору

Показники	Країни з більш розвинутим фінансовим сектором ⁴	Країни з менш розвинутим фінансовим сектором ⁵	Vідсотки від ВВП
			Втрати в результаті відпливу коштів з банківського сектору
Втрати в результаті відпливу коштів з банківського сектору	0.27	0.07	
Втрати економії на реальних грошових залишках	0.04	0.06	
Загалом	0.31	0.13	

Джерело: [5].

ження інфляції на довгостроковий тренд економічного зростання і в більшості випадків доводять необхідність цінової стабільноті, тобто зниження інфляції до нульового рівня. Але на практиці жодна країна не викорис-

товує як інфляційну ціль нульовий рівень через низку факторів, зокрема асиметричні номінальні негнучкості, статистичні помилки при вимірюванні ІСЦ, ризик дефляції та пастику ліквідності. Тому центральні банки зазвичай встановлюють інфляційні цілі на найменшому можливому рівні з огляду на ризики, окреслені вище.

Останні дослідження втрат від інфляції свідчать, що зв'язок між нею

та ВВП є нелінійним, тобто за дуже низької інфляції він нечіткий, при найменні — на основі оцінок рівняння у приведений формі⁶ [13, 34]. Зокрема, в дослідженні МВФ, що базувалося на панельній регресії, негативний зв'язок між інфляцією та економічним зростанням був ідентифікований для середніх рівнів інфляції. Результат дослідження полягав у оцінці граничного рівня інфляції, вище від якого вона негативно впливає на ВВП, а нижче — стимулює економічне зростання. Аналіз було проведено за даними щодо 140 країн упродовж 40-річного періоду. Результати дослідження підтвердили, що за інфляції вище 2—3% наявна статистично значуща негативна кореляція з економічним зрос-

⁴ Естонія, Латвія, Литва, Польща, Словенія, Словаччина, Угорщина, Хорватія, Чехія.

⁵ Албанія, Білорусь, Болгарія, Вірменія, Грузія, Казахстан, Киргизія, Македонія, Молдова, Румунія, Росія, Узбекистан, Україна.

⁶ Рівняння у приведений формі мають вигляд: $y = f(x)$, і відповідно дослідження зводиться до оцінки статистичного зв'язку між змінними без урахування будь-яких структурних обмежень (на основі економічної теорії).

МАКРОЕКОНОМІКА

тнням, а нижче зазначеного рівня — кореляція є позитивною [29]. В іншому дослідженні, яке також базувалося на панельних даних, економічно розвинуті країни та країни, що розвиваються, було розмежовано. Результати засвідчили, що граничний рівень інфляції є дуже низьким для економічно розвинутих країн (1—3%) і набагато вищий для країн, що розвиваються (11—12%) [35]. Схожі висновки отримано й щодо України [1].

Важливо зауважити, що результати, які базуються на економетричних рівняннях у приведений формі, є наслідком впливу кількох факторів. По-перше, в більшості випадків такий аналіз порівнює країни з переходною економікою і країни зі сформованою ринковою економікою. Відповідно вищі темпи економічного зростання та інфляції водночас можуть бути пояснені насамперед природою переходного періоду. По-друге, зв'язок між зростанням та інфляцією є різним у межах одного бізнес-циклу (швидше, позитивний) й у більш довгостроковий перспективі (швидше, негативний). І по-третє, ефекти впливу інфляції на зростання більшою мірою залежать від характеристик країни, зокрема від рівня розвитку фінансової системи, режиму монетарної та валютно-курсової політики. Тому результати на основі приведених форм мають сприйматися з великою обережністю, оскільки, на нашу думку, вони значно недооцінюють негативні ефекти впливу інфляції на суспільний добробут.

Спробуємо тепер оцінити наслідки сталого зниження інфляції в Україні на 1 в. п. Ми використовуємо оцінки довгострокових ефектів від зниження інфляції, що були отримані в наведених вище працях, для України. До ефектів, які характеризують податкові деформації [11] і втрати фінансового сектору [5], на нашу думку, варто також додати вплив “витрат стоптаних черевиків” та інших ефектів⁷. Для ефекту “витрат стоптаних черевиків” ми використовуємо найнижчу з оцінок цього ефекту щодо інших країн, викладених у додатку 2, — 0.03% (хоча, на нашу думку, для України цей ефект може бути навіть набагато вищим через доволі високу альтернативну вартість тримання грошей і відповідно небажання зберігати гроші в ліквідній формі, тобто через необхідність досить часто витрачатися на трансакції).

Узагальнюючи оцінки різних праць та враховуючи синергійний ефект, загальний довгостроковий ефект від зни-

ження інфляції на 1 в. п. для України можна визначити так:

$$DE = \text{ефект від податкових деформацій} + \text{ефект від непродуктивного розвитку фінансового сектору} + \text{ефект від “витрат стоптаних черевиків”} + \dots + \text{інші ефекти} = 0.153 + 0.013 + 0.03 + \dots + \text{інші ефекти} = 0.196 + \text{інші ефекти} = 0.2 \text{ (від сталих темпів зростання ВВП)}.$$

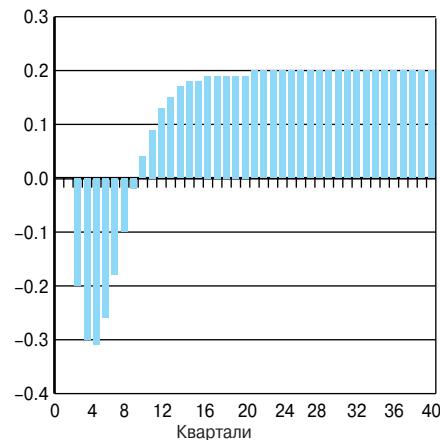
Отримана оцінка значно нижча від оцінок, зроблених для економічно розвинутих країн, що цілком узгоджується з нашими уявленнями про переходний характер української економіки і про нестабільнішу інфляцію.

Однак, як уже зазначалося, в коротко- і середньостроковому періоді (в межах одного бізнес-циклу) наявні негативні ефекти впливу дезінфляції на ВВП. Для оцінки коефіцієнта дезінфляційних втрат нами було використано структурну модель трансмісійного механізму монетарної політики для України [3]. Наши розрахунки показали, що цей рівень втрат для України становить близько 0.8% від річного ВВП (що узгоджується з оцінками даного показника й для інших країн із переходною економікою).

Загальний дезінфляційний ефект впливу на ВВП дорівнюватиме сумі довгострокового ефекту впливу на темпи зростання потенційного випуску і дезінфляційних втрат у коротко- і середньостроковому періоді. Загальний ефект впливу на ВВП від 1-процентного зниження інфляції відображенено на графіку 1. Результати свідчать, що протягом перших двох років після прийняття рішення про початок дезінфляції і відповідного посилення монетарної політики ефект впливу на ВВП буде негативним. Але починаючи з третього року, можна очікувати на позитивний ефект впливу на ВВП зниження інфляції.

З урахуванням коефіцієнта дисконтування 12-процентне чисте зростання добробуту становить 0.8% поточного

Графік 1. Загальний ефект впливу на ВВП від зниження інфляції на 1 в. п.

го річного ВВП. Цей показник є низьким (порівняно з дослідженнями щодо економічно розвинутих країн, представленими в додатку 2), але в будь-якому разі демонструє важливість переходу Національного банку до спрямування своєї політики на досягнення цінової стабільності.

АРГУМЕНТИ НА КОРИСТЬ НИЗЬКОГО ПОЗИТИВНОГО РІВНЯ ІНФЛЯЦІЇ

Як уже зазначалося, основною ціллю переважної більшості центральних банків є досягнення цінової стабільності. Головна причина цього полягає у переконанні, що інфляція призводить до втрат добробуту суспільства. Однак цінова стабільність зазвичай визначається як низька інфляція, але не нульовий її рівень. Необхідність дотримання низької (граничної з нулем) позитивної інфляції пояснюється низкою факторів, зокрема асиметричними номінальними негнучкостями, ризиком дефляції, необхідністю позитивних номінальних процентних ставок і статистичними помилками при оцінюванні ІСЦ.

Розглянемо ці фактори детальніше.

Асиметричні номінальні негнучкості

Відповідно до найпоширенішого аргументу низька інфляція сприяє гнучкішому відносному пристосуванню цін і заробітної плати, якщо ціни і зарплата є негнучкими в напрямі зниження. Причина полягає в тому, що негативні шоки попиту чи продуктивності примушують компанії знижувати або ціни, або заробітну плату. Якщо ціни та/або номінальна заробітна плата є негнучкими в бік зниження, а ціновий рівень — стабільним, то відносні ціни або реальна зарплата не мають можливості знизитися в обсязі, необхідному для відновлення рівноваги. В результаті компанії зменшують випуск і відповідно рівень зайнятості.

Таким чином, якщо існують асиметричні номінальні негнучкості, нульова інфляція може сприяти ускладненню ефективного розміщення ресурсів і вищому рівню “природного” безробіття. За низької, але позитивної інфляції (за винятком випадку однакового зростання із загальним рівнем цін) заробітна плата й окремі ціни можуть знижуватися в реальному вираженні, тобто рівноважні реальні зарплати і відносні ціни можуть зменшуватися без будь-якого зниження номінальної заробітної плати чи цін. Загалом за дуже низької

⁷ За багатьма дослідженнями, сукупний ефект від зниження інфляції є вищим за суму окремих ефектів (так званий “ефект синергізму”).

інфляції може виникнути довгостроковий вибір між інфляцією і випуском. У цьому випадку позитивна інфляція набуває ефекту “мастила” (“grease effect”) і веде до вищого й менш волатильного потенційного ВВП.

Відповідно до наведених міркувань оптимальний рівень інфляції в економіці залежить від характеристик номінальної негнучкості і типу шоків.

Загроза дефляції

Інший основний аргумент проти нульової інфляційної цілі полягає у тому, що за нульової інфляції набагато ймовірнішим є перехід економіки до дефляції. Існує загальноприйнятій консенсус щодо переважання втрат від дефляції над втратами від інфляції, тобто наслідки інфляції, нижчої від цілі, серйозніші, ніж наслідки перевищення цілі у випадку нульової інфляційної цілі.

Дефляція призводить до втрат суперечливого добробуту по кількох каналах:

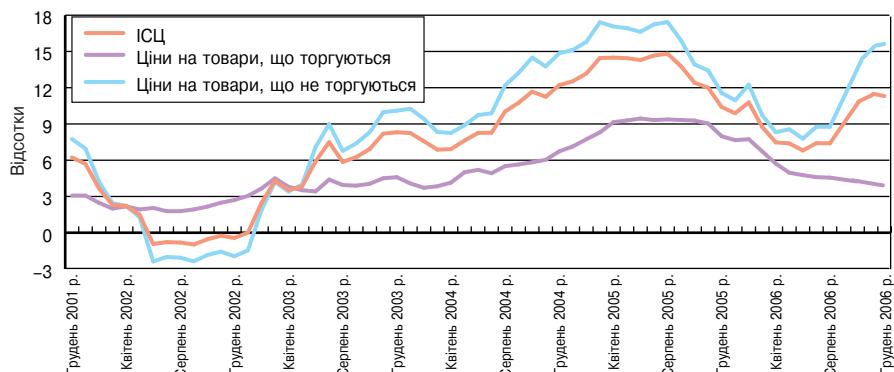
— **дефляція боргу** (неочікуване падіння цін знижує вартість кредитних застав, тобто в результаті погіршується кредитоспроможність позичальників і компаній зокрема. Це підвищує ймовірність банкрутств і не сприяє інвестиціям в основні фонди, тобто призводить до зниження сукупного попиту);

— **відкладене споживання** (якщо домогосподарства очікують зниження цін, вони відкладають купівлі певних товарів, що додатково призводить до зниження сукупного попиту).

Нульова межа номінальних процентних ставок

Оскільки номінальна процентна ставка не може бути меншою від нуля (економічні агенти мають змогу тримати свої активи у готівці), дуже низька інфляція обмежує можливості зниження реальної процентної ставки з метою стимулювання сукупного попиту. І навпаки, у випадку негативного шоку попиту, коли реалізовуються дефляційні очікування, реальна процентна ставка може бути дуже високою, не зважаючи навіть на нульову номінальну процентну ставку, і такі очікування не вдається знизити процентною політикою. У даному випадку існує загроза виникнення дефляційної спіралі, що призводить до одночасного падіння сукупного попиту і цін. Таким чином, вплив монетарної політики не є симетричним у інфляційному і дефляційному середовищах. Якщо номінальна процентна ставка знижується до нульового рівня, зникає можливість для пом'якшення монетарних умов, що, у свою

Графік 2. Динаміка цін на товари, що торгаються і не торгаються, в Україні (річна зміна)⁹

чергу, призводить до появи дефляційної спіралі⁸. Про негативні наслідки дефляції йшлося вище.

Зважаючи на необхідність запобігання виникненню дефляції і пастки ліквідності, оптимальний рівень інфляції залежить від 1) ймовірності еволюції дефляції і досягнення номінальними процентними ставками нульового рівня та 2) втрат у разі виникнення такої ситуації.

Похиби у вимірюванні ІСЦ

Статистичні проблеми, пов’язані з вимірюванням інфляції, є додатковим аргументом на користь позитивної інфляції. Побутує думка, що ІСЦ часто є вищим, ніж фактичні зміни у вартості життя. Основних причин цього явища кілька.

Заміщення товарів. ІСЦ не може враховувати заміщення продуктів, оскільки ваги для складових споживчого кошика розраховують попередньо, тобто ІСЦ не відображає факт, що споживачі можуть переорієнтуватися на продукти, відносна ціна яких знижується. В результаті при зміні цін вартість життя зростає повільніше, ніж ІСЦ.

Зміни у якості. У випадку поліпшення якості товару тільки певна частка зростання його ціни може бути віднесена до підвищення вартості життя. При вимірюванні ІСЦ, як правило, певні пристосування використовуються для врахування ефекту змін якості. Однак повна їх оцінка майже неможлива.

Зміна схем поширення. Зростаюча частка великих дистрибуторських центрів, що впроваджують нижчі торгові націнки (наприклад, великі супер-

маркети), може, за інших рівних умов, знизити вартість життя. Це, однак, не має повного відображення в ІСЦ, оскільки повинен минути певний час, щоб нові пункти продажу були включені до програм спостережень.

Нові товари. Оскільки нові товари не відображаються у споживчому кошику або відображаються з певним часовим лагом, ІСЦ не в змозі відзеркалювати зростання добробуту споживачів, пов’язане з появою новинок.

ОЦІНКА ОПТИМАЛЬНОГО ДОВГОСТРОКОВОГО РІВНЯ ІНФЛЯЦІЇ ДЛЯ УКРАЇНИ

Із зниженням інфляції зменшується втрати для зростання та добробуту. З іншого боку, занадто низька (близька до нуля) інфляція може негативно впливати на економіку. Тож у цьому розділі спробуємо оцінити мінімально можливий (оптимальний) рівень інфляції, який не призводить до негативних ефектів.

Асиметрична цінова негнучкість

Відповідно до теоретичних аспектів, розглянутих у попередньому розділі, ефект “мастила” від інфляції необхідний, коли домінують реальні шоки та коли цінові негнучкості є асиметричними, тобто коли ціни є менш гнучкими у бік зниження, а не зростання.

Відповідно до ефекту Балаша-Самуельсона зміни цін у секторах товарів, що торгаються і не торгаються, можуть відрізнятися через різні продуктивності у зазначеных секторах. Отже, нульового рівня інфляції можна досягти, якщо ціни на одні товари зростатимуть, а на інші — падатимуть (через різницю у цих цінових трендах, зумовлену фундаментальними факторами). Однак за умов негнучкості ціни не падатимуть, а результат, швидше за все, полягатиме у скороченні виробництва у цих секторах.

⁸ У літературі дану ситуацію часто позначають як “пастка ліквідності”.

⁹ Оскільки Державним комітетом статистики України дані показників не розраховуються, ми виконали власний розподіл структури споживчого кошика на товари, що торгаються і не торгаються. До товарів, що торгаються, було віднесені ті товари, для яких частка імпорту в товарообороті становить понад 30%.

Таблиця 3. Розподіл змін окремих компонент в ІСЦ

Показники	Грудень 2001 р.	Грудень 2002 р.	Грудень 2003 р.	Грудень 2004 р.	Грудень 2005 р.	Грудень 2006 р.
< -10	4.8	4.4	3.3	5.2	2.6	3.3
-10 < x < -5	2.6	3.3	0.4	0.4	0.7	1.9
-5 < x < 0	9.3	18.1	6.3	3.7	5.6	7.4
0	1.1	1.1	1.5	1.5	1.1	0.4
0 < x < 5	56.3	57.4	55.9	47.8	42.2	47.4
5 < x < 10	11.1	8.5	17.8	18.5	13.0	16.7
> 10	14.8	6.7	14.8	23.0	34.4	23.0

Частки компонент ІСЦ, що потрапляють в окремі групи, розраховані як зміна цін за рік; розподіли розраховано на основі 270 компонент ІСЦ.

Отже, якщо ціни є негнучкими у бік зниження, то необхідний такий рівень інфляції, за якого ціни на товари, що зростають порівняно повільніше (в основному це товари, які торгуються (див. графік 2), не демонструють негативної інфляції.

Питання полягає в тому, наскільки значною є негнучкість цін у бік зниження в Україні, які наслідки викличе намагання їх знизити, зокрема за рахунок номінальної апреціації курсу, і який рівень інфляції для товарів, що торгуються, позбавить від цих негативних наслідків.

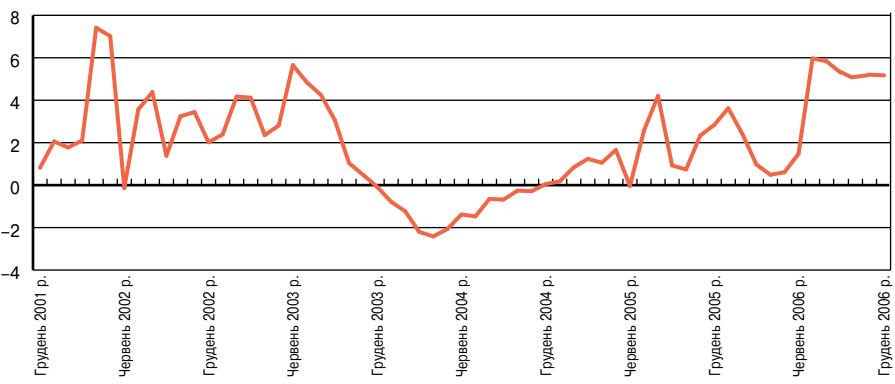
Проблема дослідження негнучкості цін в Україні ускладнюється кількома причинами. По-перше, ціноутворення є різним за високої та низької інфляції. Так, за високої інфляції зміни у відносних цінах рідко призводять до номінального зниження цін. Тому в Україні ми фіксуємо менше фактів негнучкості цін у бік зниження. Ціноутворення ж в Україні, як свідчать дослідження, є досить гнучким (див. таблицю 3). Повна негнучкість цін у бік зниження може бути однозначно відхилення на підставі статистики останніх років. Так, падіння цін для певних товарів спостерігалось протягом останніх років (максимум — для 25.8% компонент кошика ІСЦ у 2002 році, мінімум — для 8.9% у 2005 році). Звичайно, ми не можемо повністю відхилити гіпотезу про наявність певного рівня негнучкості в бік зниження, оскільки за її відсутності падіння цін могло б бути вищим, ніж спостерігалося.

Розподіл змін цін надає більше фактів щодо асиметричної негнучкості цін: позитивне значення коефіцієнта асиметрії свідчить про те, що ціни є більш негнучкими в бік зниження, ніж у бік зростання (див. графіки 3 і 4). Наш аналіз не може ні відхилити, ні підтвердити гіпотезу про існування асиметричних негнучкостей. Оскільки нас більшою мірою цікавлять ціни на товари, що торгу-

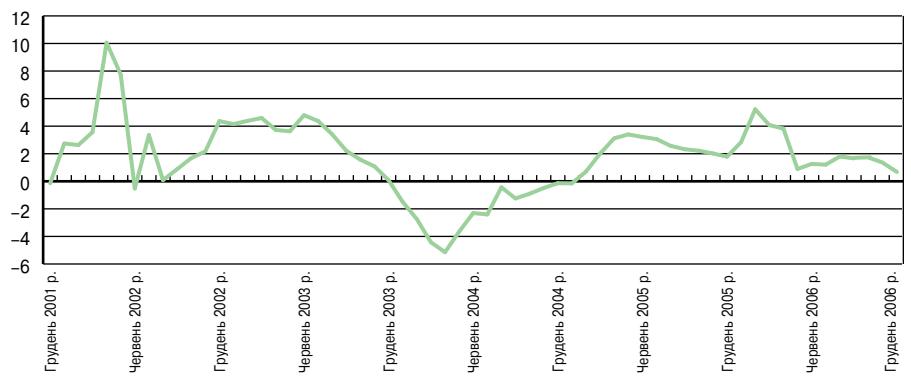
повинна мати негативну кореляцію з інфляцією (чим більше інфляція наближається до нульової межі, тим вищою має бути асиметричність розподілу). Однак наші емпіричні результати не підтверджують значущої негативної кореляції (див. таблицю 4). Отже, теорія асиметричної негнучкості цін на прикладі українських даних не підтверджується, однак, на наш погляд, і не спростовується.

Через відсутність результативних фактів кількісна оцінка ефекту "мастила" базується на припущення, що інфляція товарів, які торгуються, не

Графік 3. Асиметрія у споживчих цінах

Графік 4. Асиметрія у споживчих цінах на товари, що торгуються

Таблиця 4. Номінальна негнучкість у бік зниження: кореляція між середньою інфляцією та іншими моментами

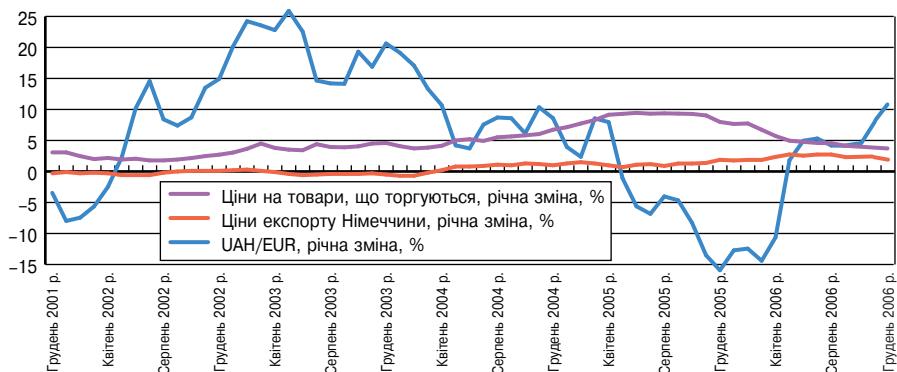
Показники	ІСЦ	Зміна цін на товари, що торгуються
Стандартне відхилення	0.12	0.41
Асиметрія	-0.32	-0.03
Куртозіс	-0.46	-0.48

ються, то висновки в основному концентруються на цій групі товарів. Однак оцінки для повної групи товарів і послуг із кошика ІСЦ приводять до схожих результатів. Розподіл змін у цінах варіюється від місяця до місяця. Хоча асиметрія в основному є позитивною протягом усього історичного періоду, результати не підтверджують теорії негнучкості цін у бік зниження. Причина полягає в тому, що теоретично за негнучкості цін асиметрія

повинна бути нижчою в Україні, ніж у її торговельних партнерів (за апроксимацією використовуємо ціни експорту Німеччини¹⁰ за останні роки із середнім 0.67%) (див. графік 5). Отже, ми припускаємо, що НБУ в змозі встановити ціль щодо інфляції для товарів, які торгуються, на рівні 1% й успішно її дося-

¹⁰ Більша частина споживчого імпорту України йде з Європи, але маючи доступніші дані щодо цін експорту Німеччини, можна використовувати їх як приблизну оцінку цін споживчого імпорту.

Графік 5. Залежність цін на товари, що торгуються, від цін експорту в Німеччині та номінального обмінного курсу гривні щодо євро

гати. Такий рівень дасть змогу інфляції виконувати роль “мастила” для товарів, які торгуються, і є вищим за той, що припускається для інших переходів економік, зокрема для Угорщини, Чехії та Польщі [36].

Подальші розрахунки базуються на тому, що у довгостроковому періоді диференціал інфляції товарів, які торгуються і не торгуються, визначається різницею продуктивності у даних секторах. Існують й інші фактори (наприклад, умови торгівлі на світових ринках), що впливають на відносні ціни в обох секторах, однак ми припускаємо, що у довгостроковому періоді їх зміна дорівнює нулю.

Отже, відобразимо інфляцію у такій формі:

$$\pi_t = -\alpha \pi_t^N + (1-\alpha) \pi_t^T = \pi_t^T + \alpha(\pi_t^N - \pi_t^T), \quad (4)$$

де π_t — загальна інфляція, π_t^T і π_t^N — інфляція товарів, що торгуються і не торгуються, α — частка товарів, що не торгуються в структурі ІСЦ.

Отже, оптимальний рівень інфляції, який обчислюємо, дорівнює:

$$\pi^o = \pi_t^* + \alpha(\pi_N - \pi_T), \quad (5)$$

де π_t^* — інфляція товарів, що торгуються за кордоном, $(\pi_N - \pi_T)$ — зміна відносних цін (товарів, що торгуються, до товарів, що не торгуються).

Ключовим пунктом при оцінці оптимального рівня інфляції є розрахунок розриву в рівнях продуктивності в різних секторах, що й визначає рівноважний диференціал між інфляцією товарів, що торгуються і не торгуються. Величина цього розриву залежить від того, наскільки швидко Україна рухатиметься до рівня розвитку своїх торговельних партнерів (зокрема Єврозони). Отже, необхідно оцінити швидкість реальної конвергенції. Для наших цілей ми використовуємо як оцінку рівноважного інфляційного диференціала в секторі товарів, що торгуються, і в секторі товарів, що не торгуються, середнє даного показника за 2003—2006 роки. За нашими розрахунками, цей рівень станов-

ить 4.8% (для порівняння — в Угорщині — 5.6%, в Португалії — 4.2% [36])¹¹.

Отже, за цих припущень, оптимальний рівень інфляції в Україні дорівнює: $\pi^o = 1\% + 0.67 \times 4.8\% = 4.2\%$.

Ефект “мастила” інфляції перевищує такий же показник щодо економічно розвинутих країн, що можна пояснити вищими темпами зростання продуктивності, яке, у свою чергу, пояснюється процесами реальної конвергенції. Можливе ще й таке пояснення вищої інфляції: протягом процесу конвергенції нижчий рівень цін відповідає нижчій стадії розвитку порівняно з економічно розвинутими країнами. Швидкість конвергенції цінового рівня, а отже, й необхідний рівень інфляції, яка “змащує колеса”, в підсумку залежить від швидкості реальної конвергенції.

Загроза дефляції і нульова межа номінальних процентних ставок

Вищі темпи зростання у переходів економіках порівняно з розвинутими мають відображенісь у вищій реальній дохідності капіталу, що у випадку закритої економіки означає вищі реальні процентні ставки, тобто ймовірністю того, що номінальні процентні ставки виявляться нульовими, є низькою. Однак в умовах лібералізованого ринку капіталу ситуація може скластися інакше, оскільки реальна процентна ставка залежить від непокритого паритету процентних ставок у реальних термінах, тобто:

$$r = r^{usd} - \Delta r^{usd} + rp, \quad (6)$$

де r — реальна короткострокова процентна ставка (за кредитами овернайт на міжбанківському ринку), r^{usd} — реальна процентна ставка у доларах США, Δr^{usd} — зміна реального курсу

¹¹ Вища оцінка для Угорщини, на нашу думку, може бути пояснена насамперед періодом оцінювання (1992—2002 роки), тобто періодом зі значними структурними перетвореннями і великим розривом продуктивності у секторах товарів, що торгуються і не торгуються, на початку переходного періоду.

су гривні щодо долара США, rp — премія за ризик.

За нашими оцінками,¹² тренд реальної процентної ставки у доларах США дорівнює 3%, премія за ризик для української економіки — 2%, також ми припускаємо тренд апресіції реального курсу гривні щодо долара США через процеси реальної конвергенції на рівні 7% на рік (див. графіки 6—9). Тоді рівноважний рівень реальної короткострокової процентної ставки у гривнях дорівнює:

$$r = 3\% - 7\% + 2\% = -2\%.$$

Припускаючи, що мінімальний рівноважний рівень номінальної процентної ставки, необхідний для можливості стимулювання економіки у випадку негативних реальних шоків, дорівнює 2%, можемо отримати значення для цільового рівня інфляції, що запобігатиме зниженню номінальної ставки до нульового рівня:

$$\pi^o = i - r = 2\% - (-2\%) = 4\%.$$

При ідентифікації оптимального рівня інфляції в контексті уникнення дефляції розглянемо спочатку досвід досліджень для інших країн. За одними з них, 2-процентна інфляційна ціль задоволяє мету уникнення дефляції в економічно розвинутих країнах [37, 44], за іншими, 1-відсоткова інфляція може слугувати достатньою страховкою від втрат дефляції і пастки ліквідності [10, 42]. Історія шоків у європейських країнах свідчить, що є низька ймовірність зниження процентних ставок до нуля, ї 1-відсоткова інфляційна ціль може попередити цю подію [47]. Загалом існує широкий консенсус, що 1—2% споживчої інфляції достатньо для запобігання ймовірності дефляції. Крім того, на нашу думку, дуже малоймовірно є поява дефляційних очікувань в Україні, що пов’язано з тривалою історією високої інфляції.

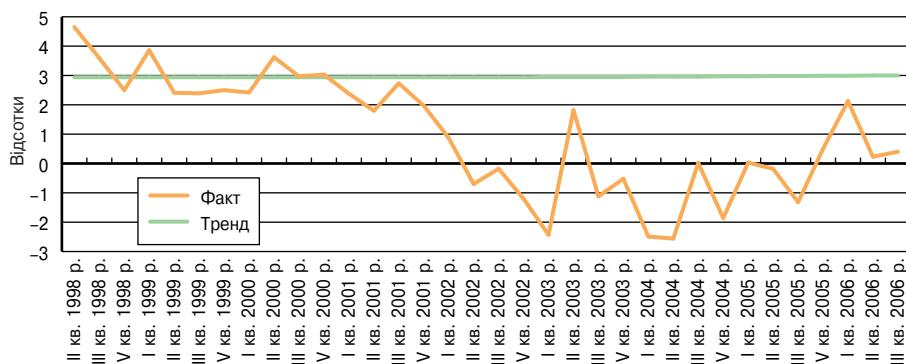
Необхідно також зауважити, що в умовах малої і відкритої економіки ефективним інструментом запобігання дефляції і потрапляння у пастку ліквідності є можливість девальвації обмінного курсу. В українських умовах цей захід є досить потужним проінфляційним інструментом у разі виникнення такої потреби.

Похиби у вимірюванні ІСЦ

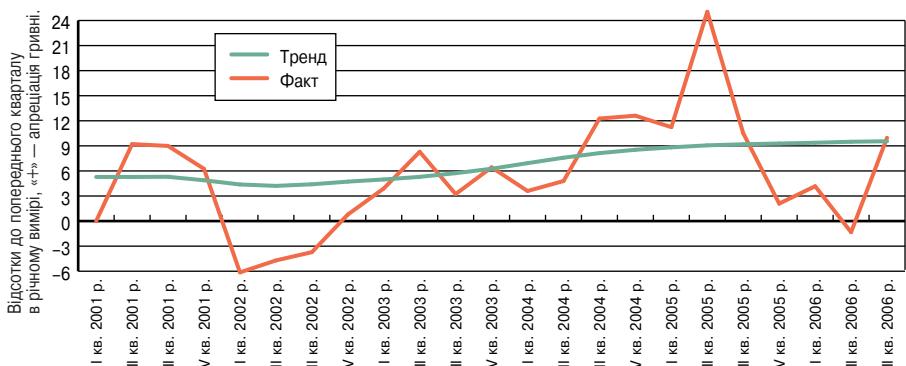
Є кілька причин того, чому похиби при вимірюванні ІСЦ зазвичай вища для переходів економік, ніж для розвинутих. Перша і, мабуть, головна

¹² Оцінки рівноважних значень макроекономічних змінних були отримані за допомогою фільтру Кальмана [2].

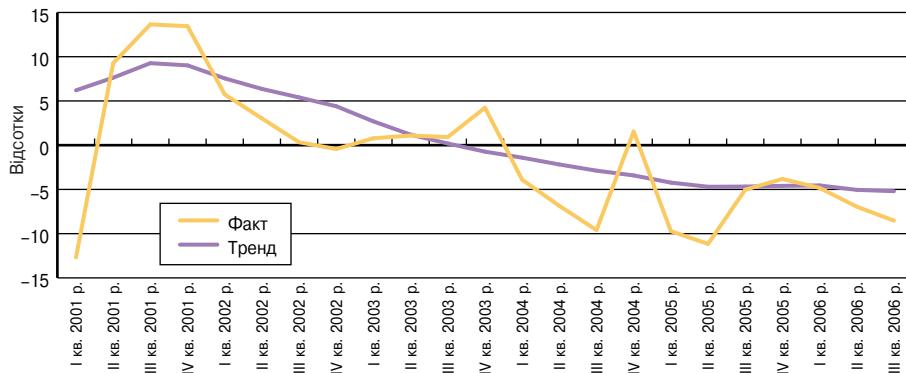
Графік 6. Фактична і рівноважна реальна процентна ставка за доларами США

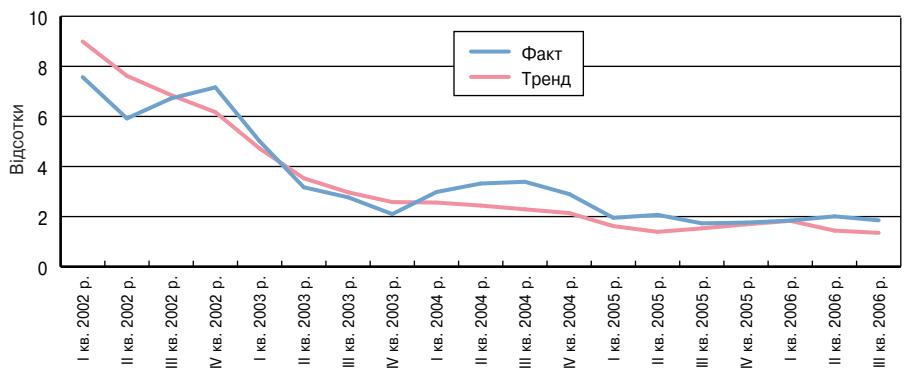
Графік 7. Темпи зростання рівноважного реального обмінного курсу гривні щодо долара США

Графік 8. Фактична і рівноважна реальна короткострокова процентна ставка

Графік 9. Фактична і рівноважна премія за ризик

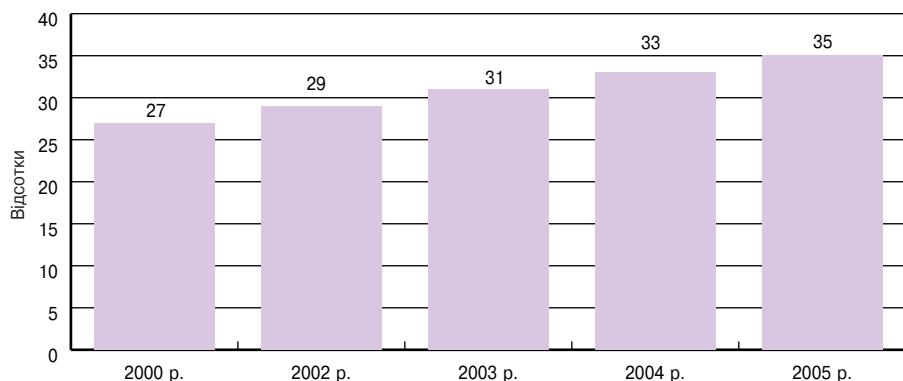

причина полягає в тому, що поліпшення якості та нові товари, очевидно, є вагомішим фактором в економіках, що проходять період конвергенції до більш розвинутих. По-друге, зростання частки гіпермаркетів і великих центрів продажу в роздрібній торгівлі спричиняє зміну умов поширення товарів на рівні, що перевищує прийнятний у розвинутих економіках. Крім того, автори деяких праць припускають, що через зміну відносних цін похибки сильніші для перехідних економік, зокрема для Чехії [25]. Щодо України також можна спостерігати поступове зростання схильності до споживання товарів, які торгуються (зокрема через зниження їх відносної ціни в результаті дії ефекту Балаша-Самуельсона) (див. графік 10).

Слід зауважити, що багато в чому збільшення частки товарів, які торгуються, може бути пов'язане зі зниженням у структурі витрат населення частки послуг, що регулюються адміністративно. І враховуючи прискорення зростання цін на ці послуги у 2006 році, можна очікувати протилежних змін у структурі витрат населення та відповідно зниження частки товарів, що торгуються. Крім того, у перехідних економіках часто спостерігається протилежний ефект — незважаючи на зростання відносних цін на товари, що торгуються, частка цих товарів у споживчу кошику зростає. Так, наприклад, зазначений ефект спостерігається в Угорщині і призводить навіть до певних похибок у вимірюванні ІСЦ у бік зниження. Щоправда, ці похибки вважаються статистично незначущими [36]. Щодо України також можна припустити, що частка послуг і відповідно товарів, які не торгуються, зростатиме в майбутньому. Тому, на наш погляд, ефект заміщення товарів щонайменше призводитиме до статистично незначущих похибок і навіть існує вірогідність певного заниження ІСЦ через такий ефект.

Оскільки в Україні дослідження щодо похибок в обчисленні ІСЦ практично не проводяться, варто звернутися до відповідних аналізів зарубіжних фахівців (див. таблицю 5). Найдетальнішим і найповнішим є дослідження, проведене щодо США й опубліковане у Звіті Боскіна [12]. Згідно з ним ІСЦ у США переоцінює фактичну вартість життя на 0.8—1.6% щорічно. Найточніша оцінка — 1.1%, коли інфляція дорівнює приблизно 3%. Стосовно аналізу перехідних економік, слід виділити дослідження щодо Чехії: у 1996—1997 роках за річної

Графік 10. Частка товарів, що торгуються, в споживчому кошику

Таблиця 5. Оцінки зміщення ІСЦ для окремих країн

Показники	США	Німеччина	Велико-британія	Канада	Португалія	Чехія	Угорщина
Заміщення товарів	0.4	0	0.05–0.1	0.1	0.05–0.01	0.77	
Зміни у якості	0.1	0.1	0.1–0.25	0.07	0.25–0.5	0.66	
Зміна схем поширення	0.6	< 0.5	0.2–0.3	0.3	—	1.00	
Нові товари		< 0.1	0–0.15		—	0.55	
Загалом	1.1 (0.8–1.6)	0.75 (0.5–1.5)	0.35–0.8	0.5	—	2.98	0.5–1
Джерело	Боскіна та ін. (1995 р.) [12]	Хоффман (1998 р.) [31]	Куннінгхам (1996 р.) [18]	Крауфорд та ін. (1997 р.) [17]	Ковас та Сілва (2001 р.) [16]	Філер та Ханоусек (2000 р.) [25]	Кісс і Креко (2004 р.) [25]

інфляції 8.5% ІСЦ в цій країні був переоцінений приблизно на 3 в. п., у тому числі 1.5 в. п. — за рахунок впливу нових продуктів і змін у якості [25]. Варто зазначити, що наведені тут дані стосуються початкової стадії переходу до ринкової економіки. У процесі конвергенції та у разі розробки досконаліших методів корекції результатів підрахунку ІСЦ похиби, про які йдеться, слабшають.

На нашу думку, розмір похибики при обчисленні ІСЦ не повинен перевищувати 1 в. п., тобто оцінок для економічно розвинутих країн.

Узагальнення щодо окремих факторів

Отже, враховуючи, що нам потрібно обрати такий мінімальний рівень інфляції, який би допоміг позбутись усіх перелічених негативних ефектів від занадто низької інфляційної цілі, оптимальна інфляційна ціль має бути визначена як максимум із обчисленіх індикаторів. За нашими розрахунками, оптимальний рівень інфляції (4%) визначається насамперед необхідністю “ефекту мастила” для врахування відносних цінових змін і забезпеченням рівня номінальних процентних ставок, достатнього для запобігання пастки ліквідності. Необхідно наголосити, що

розрахований нами оптимальний рівень інфляції належить до концепції довгострокової інфляції, від якої оптимальний рівень інфляції може відхилятись у коротко- і середньостроковому періоді відповідно до змін зовнішніх умов і циклу ділової активності.

НАСЛІДКИ ДЛЯ МОНЕТАРНОЇ ПОЛІТИКИ

Зниження інфляції до оптимального рівня (4%) у довгостроковій перспективі потребує певних змін у монетарній політиці. Перша, і, мабуть, найголовніша, це законодавче закріплення і намагання уряду разом із Національним банком спрямувати економічну політику держави на створення низької інфляційного середовища.

По-друге, необхідно поступово переходити до гнучкого курсоутворення. Фактична фіксація номінального обмінного курсу гривні щодо долара США призводить до того, що всі зміни у реальному обмінному курсі (викликані довгостроковими фундаментальними трендами української економіки) відображаються у зміні інфляції в Україні.

Розглянемо це у вигляді спрощеного прикладу. На сьогодні тренд реального зміщення гривні відносно долара США (Δr_{er}), за нашими модельними оцінками, дорівнює близько 7% (що є на-

лідком вищого потенціалу зростання продуктивності порівняно з “заможнішими” США). За середньої інфляції в США (π^*) на рівні 3% і фіксації номінального обмінного курсу (Δner) довгостроковий рівень інфляції в Україні становитиме 10%:

$$\pi = \Delta r_{er} - \Delta ner + \pi^* = 7\% - 0\% + 3\% = 10\%.$$

Утримання Національним банком довгострокового рівня інфляції в межах 4% передбачає довгостроковий тренд апреціації номінального курсу гривні відносно долара США на рівні 6% за рік. Звичайно, така номінальна апреціація може викликати досить серйозне занепокоєння з боку експортерів продукції, однак слід зауважити, що їх конкурентоспроможність на зовнішніх ринках визначається змінами реального курсу гривні, динаміка якого залежить від фундаментальних макроекономічних факторів (і лише в коротко- і середньостроковому періоді перебуває під контролем монетарної політики).

По-третє, необхідна підтримка дій Національного банку з боку фіскальної політики. Оскільки стабілізація інфляції на низькому рівні багато в чому залежить від інфляційних очікувань, а вони є дуже чутливими до змін макроекономічної політики, то для успішного дезінфляційного тренду необхідна чітка координація дій монетарної і фіскальної влади у сфері управління інфляційними процесами.

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

Цінова стабільність є основною ціллю переважної більшості центральних банків. Це зумовлюється тим, що інфляція призводить до втрат добробуту суспільства. У загальносвітовій практиці прийнято визначати цінову стабільність не як нульовий рівень інфляції, а ототожнювати її з низькою позитивною інфляцією. Пояснюється це тим, що занадто низькі темпи інфляції також призводять до втрат добробуту через цінову негнучкість цін у бік зниження, ризик дефляції, нульову межу номінальних процентних ставок і статистичні похиби при вимірюванні ІСЦ.

Однак практично немає країн, що розвиваються (як і економічно розвинутих), де б довгострокові цілі щодо інфляції перевищували 4% (зрозуміло, не йдеся про середньострокові цілі під час дезінфляційного процесу, коли центральний банк прямує до своєї довгострокової цілі, поступово, рік у рік знижуючи цільовий показник протягом певного перехідного періоду).

Пояснюється це щонайменше тро-

ма причинами. По-перше, емпіричний досвід свідчить, що інфляція вище певного низького рівня негативно впливає на темпи довгострокового зростання. По-друге, традиційно вважається, що довгострокова ціль вище 4% може привести до зниження довіри до центрального банку і до нестабільності в інфляційних очікуваннях, особливо в країнах, що розвиваються, де репутація монетарної влади не є настільки сильною. І по-третє, враховуючи зв'язок між рівнем і мінливістю інфляції, цільові значення вище 4% мають негативні наслідки через зростання мінливості інфляції, що, у свою чергу, може знищити один із найважливіших мотивів для підтримки цінової стабільності, а саме — мінімізацію варіативності інфляції, що веде до передбачуваності цінової динаміки як передумови сталого економічного зростання.

Отже, на нашу думку, рівень інфляції, близький до 4%, є оптимальним для України в довгостроковій перспективі. Цей рівень є вищим, ніж в економічно розвинутих країнах і в більшості країн, що розвиваються, через вищий потенціал зростання продуктивності в Україні порівняно із “зможнішими” державами, наслідком чого є більша різниця у відносних цінах. Зазначений рівень інфляції має, з одного боку, мінімізувати втрати від неї, а з іншого, є достатнім для уникнення втрат від занадто низької інфляції.

У цій статті ми не мали на меті визначити траєкторію дезінфляційного тренду, оскільки такий тренд був ви пов'язаний зі стратегією переходу до низької цільової інфляції та гнучкого курсу і супроводжувався б певними втратами *ceteris paribus* для економічного зростання у короткостроковій перспективі. А це вже питання, які мають вирішуватись у сфері макроекономічної політики, зокрема щодо вибору між довгостроковими і короткостроковими вигодами та втратами. Однак проведений аналіз у будь-якому разі показує важливість переходу до цінової стабільності, тобто до низького і сталого рівня інфляції [3].

Література

1. Кораблін С. Сукупна пропозиція і оптимальна інфляція // Економіка і прогнозування. — 2005. — № 1. — С. 9—32.
2. Ніколайчук С., Марійко Є. Оцінка рівноважних та циклічних компонент макроекономічних показників за допомогою фільтра Кальмана // Вісник Національного банку України. — 2007. — № 5. — С. 58—64.
3. Петрик О. Цілі та основні режи-ми сучасної монетарної політики // Вісник Національного банку України. — 2006. — № 6. — С. 6—13.
4. Петрик О., Ніколайчук С. Структурна модель трансмісійного механізму монетарної політики в Україні // Вісник Національного банку України. — 2006. — № 3. — 12—20.
5. Пономаренко С. Фінансовий сектор и издержки инфляции в странах с переходной экономикой: Институт экономики переходного периода. Научные труды. — 2004. — № 83.
6. Akerlof, G., W. Dickens, and G. L. Perry, (2000), “Near-Rational Wage and Price Setting and the Long-Run Phillips Curve”, *Brookings Papers on Economic Activity*, Vol. 1, pp. 1-60
7. Akerlof, G., and J. Yellen, (1985) “A Near-rational Model of the Business Cycle with Wage and Price Inertia”, *Quarterly Journal of Economics*, 100, pp. 825-838.
8. Bailey, M. J. (1956), “The welfare costs of inflationary finance”, *Journal of Political Economy*, 64, 93—110.
9. Bakhshi, H., A. Haldane and N. Hatch (1999): “Some costs and benefits of price stability in the United Kingdom”, In “The costs and benefits of price stability”, M. Feldstein (ed.). Chicago: The University of Chicago Press for NBER.
10. Bernanke, Ben S., Laubach, T., Mishkin, F.S. and Posen, A.S. (1998) “Inflation Targeting: Lessons from the International Experience” Princeton, NJ: Princeton University Press.
11. Blaszkiewicz, M., J. Konieczny, A. Myślińska and A. Wozniak (2003): ‘Some benefits of reducing inflation in transition economies’, Wilfrid Laurier University Working Paper No. 2003-08 EC.
12. Boskin, Michael J., Dulberger, Ellen R., Gordon, Robert J., Griliches, Zvi and Jorgenson, Dale W. (1996): “Toward a more accurate measure of the cost of living”. Final Report to the Senate Finance Committee from the Advisory Commission to Study the Consumer Price Index.
13. Bruno, M. and W. Easterly (1988), “Inflation crisis and long-run growth”, *Journal of Monetary Economics*, 41(1998), 3—26.
14. Calvo, G.A. (1983), “Staggered Prices in a Utility-Maximizing Framework”, *Journal of Monetary Economics*, 12(3), 983—998.
15. Chadha, J. A. G. Haldane and N. G. Janssen (1998): “Shoe-leather costs reconsidered”, Working paper of the Bank of England No. 98-06, 1998.
16. Covas, F. and Silva, J.S. (2001), “Outlet Substitution Bias”, *Economic Bulletin*, September 1999, Banco de Portugal.
17. Crawford, J., Fillion F. and Lafleche, T. (1997): “Is the CPI a suitable measure defining price stability?” In: *Price Stability, Inflation Targets, and Monetary Policy*, Bank of Canada.
18. Cunningham, A.W.F. (1996): “Measurement bias in price indices: an application to the UK’s RPI” Bank of England, Working Paper.
19. Dolado, J.J., J.M. Gonzalez-Paramo and J. Viñals (1999), “A cost-benefit analysis of going from low inflation to price stability”. In “The costs and benefits of price stability”, M. Feldstein (ed.). The University of Chicago Press.
20. Dotsey, M. and P. Ireland (1996): “The welfare costs of inflation in general equilibrium”, *Journal of Monetary Economics*, Vol. 37 (1996), pp. 29—47.
21. Dutta, S., M. Bergen, D. Levy and R. Venable, (1999), “Menu costs, posted prices and multiproduct retailers”, *Journal of Money, Credit and Banking*, Vol. 31, pp. 683—703.
22. English, W.B. (1999): “Inflation and financial sector size”, *Journal of Monetary Economics*, Vol. 44 (1999), pp. 379—400.
23. Feldstein, M. (1997), “The costs and benefits of going from low inflation to price stability” in “Reducing inflation: Motivation and Strategy”, C. Romer and D. Romer (eds.), 136-56, Chicago: The University of Chicago Press, 1997.
24. Phelps, E. S. (1967), *Phillips Curves, Expectations of Inflation and Optimal Unemployment over Time*, *Economica*, Vol. 34, 254—281.
25. Filer, R.K. and Hanousek, J. (2002): “Evaluating imperfections and biases in price indices during transition” CERGE-EI Working Paper, 189.
26. Fischer, S. (1981): “Towards an understanding of the costs of inflation: II”, Carnegie-Rochester Conference Series on Public Policy 15, 5-41.
27. Friedman, M. (1968), “The Role of Monetary Policy”, *American Economic Review* 58(1), 1—17.
28. Gillman, M. (1995): “Comparing partial and general equilibrium estimates of the costs of inflation”, *Contemporary Economic Policy*, October 1995.
29. Ghosh, A. and S. Phillips (1998): “Warning: inflation may be harmful to your growth”, *IMF Staff Papers* 45, pp.672—710.
30. Greenspan, Alan, 1996, “Opening Remarks”, in *Achieving Price Stability, a Symposium Sponsored by the Federal Reserve Bank of Kansas City, Jackson Hole, Wyoming August 29—31*.
31. Hoffman J. (1998), “Problems of inflation measurement in Germany”, *Discussion Paper 1/98, Economic Research Group of the Deutsche Bundesbank*.
32. Horwitz, S. (2003), “The costs of inflation revisited,” *Review of Austrian Economics*.

33. IMF (2002): ‘Monetary and exchange rate policies of the euro area — Selected issues’, Article IV consultation on the euro area, pp. 16—18, October 2002.
34. Issing, O. (2001), “Why Price Stability?”, First ECB Central Banking Conference, European Central Bank, 2001.
35. Khan, M. and Senhadji, A. (2000) “Threshold Effects in the Relationship Between Inflation and Growth,” IMF Working Paper No. 2000/110.
36. Kiss, G. and J. Kreko (2004) “The Optimal Rate Of Inflation In Hungary,” MNB Background Studies, No. 1/2004.
37. Krugman, P. (1999): “The return of depression economics” W.W. Norton and Co., New York, 1999.
38. Lacker, J.M. and S. L. Schreft, (1996): ‘Money and Credit as a means of payment’, Journal of Monetary Economics, Vol. 38 (1996), pp. 3—23.
39. Levyn, A., Natalucci, F. and Piger, J., (2004), “The macroeconomic effects of inflation targeting”, Federal Reserve Bank of St Louis Review, 86, 51—80.
40. Lucas, R. E. (1973), “Some international evidence on output-inflation trade-offs”, American Economic Review, Vol. 63, pp. 326—334.
41. Mankiw, G. (1985), “Small Menu Costs and Large Business Cycles: A Macroeconomic Model of Monopoly”, Quarterly Journal of Economics, 100, 529—539.
42. Mishkin, Frederic S. (2000): Inflation targeting in emerging market countries American Economic Review (May 2000), Vol. 90.
43. Mishkin, Frederic S. and Klaus Schmidt-Hebbel, 2001, “One Decade of Inflation Targeting in the World: What do we Know and What do we Need to Know?” NBER Working Paper No. 8397 (Cambridge, Massachusetts: National Bureau of Economic Research).
44. Orphanides, A., Wieland, V. (1998): “Price stability and monetary policy effectiveness when nominal interest rates are bounded at zero,” Federal Reserve Board Finance and Economics Discussion Series No. 35.
45. Taylor, J.B. (1979), “Staggered wage setting in a Macro Model,” American Economic Review, 69(2), 108—113.
46. Tödter, K.-H. and G. Ziebarth, (1999): “Price stability versus low inflation in Germany: an analysis of costs and benefits”. In “The costs and benefits of price stability”, M. Feldstein (ed.), Chicago: The University of Chicago Press.
47. Vinals, J. (2000) “Monetary policy issues in a low inflation environment”, paper prepared for the Central Banking Conference “Why price stability?” organized by ECB in Frankfurt, November 2—3, 2000.

Запитання — відповідь

Практичні питання банківської діяльності: відкриття рахунків та платежі

На запитання працівників банків, бюджетних установ, органів влади та комерційних структур, пов’язані з практичними аспектами банківської діяльності, відповідають фахівці юридичного департаменту Національного банку України.

Чи вважається банківською діяльністю приймання готівкових коштів небанківською юридичною особою?

Згідно з шостим абзацом статті 1 Закону України “Про банки і банківську діяльність” банківською діяльністю є залучення у вклади грошових коштів фізичних і юридичних осіб та розміщення зазначених коштів від свого імені, на власних умовах та на власний ризик, відкриття і ведення банківських рахунків фізичних та юридичних осіб. Перелік банківських операцій, які становлять банківську діяльність в Україні, а також підстави її здійснення визначаються статтею 47 зазначеного закону.

Юридичні особи, які не є банками, відповідно до частини третьої статті 47 Закону України “Про банки і банківську діяльність” на підставі ліцензії на здійснення окремих банківських операцій мають право відкривати та вести поточні рахунки клієнтів, у тому числі здійснювати переказ грошових коштів із цих рахунків за допомогою платіжних інструментів та зараховувати кошти на них, а також розміщувати залучені кошти від свого імені,

на власних умовах і на власний ризик. Інші операції юридичних осіб, які не є банками, здійснюються у порядку, визначеному законодавством України.

Отже, прийняття юридичною особою, що не зареєстрована як банк, коштів від фізичних осіб без відкриття їм рахунку та переказ таких коштів на рахунки інших осіб не належить до банківської діяльності.

Чи вважаються банківською діяльністю операції юридичних осіб (не банків) з прийняттям платежів від населення за послуги мобільного зв’язку та комунальні послуги, і чи потрібні на таку діяльність ліцензія або дозвіл Національного банку України?

Відповідно до статті 47 Закону України “Про банки і банківську діяльність” операції, визначені пунктами 1—3 частини першої цієї статті, належать виключно до банківських операцій, здійснювати які у сукупності дозволяється тільки юридичним особам, які мають банківську ліцензію. До них належать такі операції:

1) приймання вкладів (депозитів) від юридичних і фізичних осіб;

2) відкриття та ведення поточних рахунків клієнтів і банків-кореспондентів, у тому числі переказ грошових коштів із цих рахунків за допомогою платіжних інструментів та зарахування коштів на них;

3) розміщення залучених коштів від свого імені, на власних умовах та на власний ризик.

Виходячи з наведеного, здійснення юридичними особами (не банками) операцій з прийняттям платежів від населення за послуги мобільного зв’язку та комунальні послуги з їх наступним переказом на рахунок отримувача не є банківською діяльністю і не потребує ліцензії або дозволів Національного банку України.

Щодо відкриття декількох поточних рахунків на підставі одногодового договору банківського рахунку

Згідно з частиною другою статті 6 Цивільного кодексу України (надалі — ЦКУ) сторонам надається право врегулювати у договорі, передбаченому актами цивільного законодавства, свої відносини, не врегульовані цими актами.

Відповідно до статті 598 ЦКУ зобов’язання припиняється частково або

у повному обсязі на підставах, установлених договором або законом. Припинення зобов'язання на вимогу однієї зі сторін допускається лише у випадках, установлених договором або законом.

Згідно з пунктом 1.5 Інструкції "Про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах"¹ (Інструкція № 492) умови відкриття рахунку та особливості його функціонування передбачаються в договорі, що укладається між банком і його клієнтом, і не повинні суперечити вимогам даної інструкції.

Стаття 1075 ЦКУ й абзац шостий пункту 20.1 Інструкції № 492 дають змогу банку відмовитися від договору банківського рахунку та закрити рахунок клієнта у разі відсутності операцій за рахунком клієнта протягом трьох років підряд та відсутності залишку грошових коштів на цьому рахунку.

Враховуючи викладене, якщо одним договором банківського рахунку передбачено можливість відкриття кількох поточних рахунків, то в разі відсутності операцій протягом трьох років підряд на одному з них банк може відмовитися від договору банківського рахунку у цій частині, закрити і не обслуговувати рахунок, за яким відсутні операції та не має залишку коштів.

Який порядок відкриття уповноваженими банками рахунків у іноземній валюті фізичним особам-нерезидентам, котрі є підприємцями?

Відповідно до статті 6 Закону України "Про платіжні системи та переказ грошей в Україні" та вимог нормативно-правових актів Національного банку України, що регулюють відкриття банківських рахунків, банки мають право відкривати рахунки резидентам України (юридичним особам, їх відокремленим підрозділам, фізичним особам) і нерезидентам України (юридичним особам — інвесторам, представництвам юридичних осіб в Україні та фізичним особам).

Порядок відкриття банками рахунків та їх режими визначаються Інструкцією "Про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах" (Інструкція № 492).

Як випливає з аналізу положень даної інструкції, нею не передбачено можливості відкриття рахунків фізичним особам-нерезидентам, які за своїм статусом є підприємцями.

У зв'язку із цим віднесення фізичних

¹ Затверджена постановою Правління Національного банку України від 12.11.2003 р. № 492.

осіб-нерезидентів, які є підприємцями, до поняття "суб'єкти господарювання" в розумінні інструкції є безпідставними з огляду на таке: згідно з пунктом 1.2 Інструкції № 492 суб'єкти господарювання — це юридичні особи — резиденти і фізичні особи — підприємці.

Однак, як випливає з аналізу глави 5 Інструкції № 492, вона поширюється лише на таких суб'єктів господарювання, як юридичні особи-резиденти, їх відокремлені підрозділи та фізичні особи-резиденти, які є підприємцями, тобто — на резидентів.

Аргументом на користь наведеного слугує також пункт 5.6 Інструкції № 492, який містить чітку вказівку на правомірність заражування коштів на поточний рахунок в іноземній валюті лише фізичної особи-резидента, який є підприємцем (а не будь-якої фізичної особи-підприємця), та використання коштів із цього рахунку як за режимом поточного рахунку в іноземній валюті юридичних осіб-резидентів.

Водночас відповідно до статті 7 Закону України "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства" іноземці та особи без громадянства мають право займатися в Україні інвестиційно, а також зовнішньоекономічно та іншими видами підприємницької діяльності, передбаченими законодавством України. Причому вони мають такі ж права й обов'язки, як і громадяни України, якщо інше не випливає з Конституції та законів України.

Ця норма кореспондується зі статтею 129 Господарського кодексу України, в

якій зазначено, що іноземці та особи без громадянства у разі здійснення господарської діяльності в Україні користуються такими ж правами і мають такі ж обов'язки, що й громадяни України, якщо інше не передбачено цим кодексом, іншими законами.

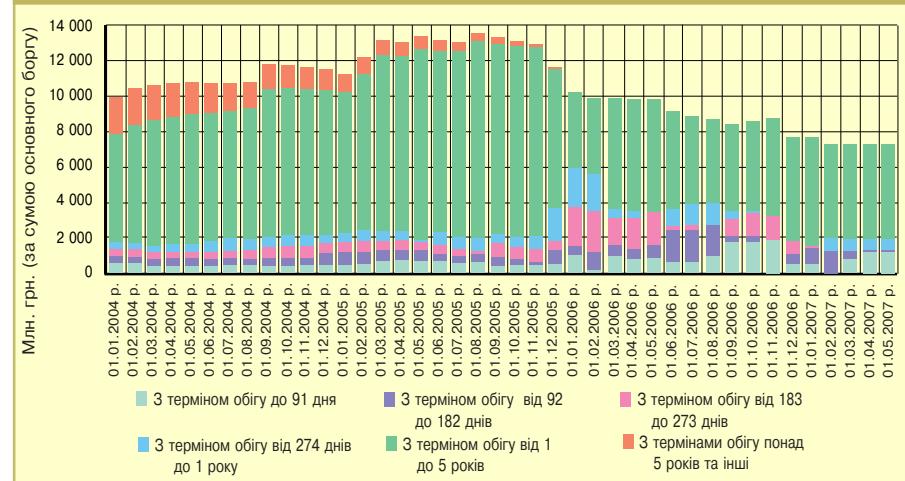
Чинним законодавством, що регулює підприємницьку діяльність в Україні, в тому числі й Цивільним та Господарським кодексами України, не встановлено особливостей та окремого порядку державної реєстрації іноземних фізичних осіб як суб'єктів підприємницької діяльності.

Проте в частині другій статті 55 Господарського кодексу України зазначається, що суб'єктами господарювання є громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які здійснюють господарську діяльність і зареєстровані відповідно до закону як підприємці. Отже, у разі здійснення державної реєстрації на іноземних осіб поширюються ті самі вимоги, що й на фізичних осіб — громадян України.

Враховуючи викладене вище, іноземна особа, яка на законній підставі перебуває на території України та зареєструвалася як суб'єкт підприємницької діяльності — приватний підприємець у порядку, встановленому Законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців", має таке ж право на обслуговування в уповноважених банках, як і фізична особа-резидент, яка є підприємцем.

Ринок державних цінних паперів України у березні та квітні 2007 року

Обсяг облігацій внутрішніх державних позик, що перебувають в обігу (на 1 травня 2007 року)

Примітка. У березні та квітні 2007 року розміщення облігацій внутрішніх державних позик не провадилося.

На замовлення "Вісника НБУ" матеріал підготовлено працівниками департаменту монетарної політики Національного банку України.

**ЕОГІОАЕІ ЄӨ!
СМ' ЄОГЇ!**

Директор Центру наукових досліджень Національного банку України. Доктор економічних наук, професор

**АОАЕІЙ! !
І ОІ ЕІ!**

Заступник начальника відділу досліджень грошово-кредитної політики та міжнародних валютно-кредитних відносин Центру наукових досліджень Національного банку України. Кандидат економічних наук

Дослідження /

Монетарний трансмісійний механізм в Україні

Стаття 1. Теоретичні засади трансмісійного механізму грошово-кредитної політики

Центр наукових досліджень Національного банку України розпочинає серію публікацій, у яких висвітлюватимуться результати дослідження трансмісійного механізму грошово-кредитної політики в Україні. Мета дослідження – теоретичне обґрунтування й емпіричне підтвердження дії каналів вітчизняного механізму монетарної трансмісії, з'ясування їх особливостей та розробка пропозицій щодо напрямів удосконалення передавального механізму грошово-кредитної політики в Україні.

У першій статті викладено теоретичні засади монетарного трансмісійного механізму: економічна сутність, структура та специфіка його каналів.

Сучасний етап розвитку економіки України висуває нові вимоги до економічної політики держави, які полягають у необхідності зміщення акцентів з експортної орієнтації економіки на активізацію та стимулування розвитку внутрішнього ринку. Грошово-кредитна політика Національного банку України як складова економічної політики країни має забезпечити відповідне монетарне підґрунтя для стабільного соціально-економічного розвитку – цінову стабільність і низьку інфляцію у довгостроковому періоді.

З огляду на цю нагальну необхідність науковці та практики нині активно обговорюють проблеми і перспективи наміченого переходу до нового і, як свідчить світовий досвід, ефективнішого режиму грошово-кредитної політики – інфляційного таргетування. Водночас на практиці, відповідно до завдань щодо поступової підготовки до таргетування інфляції, визначених в Основних засадах грошово-кредитної політики, з 2002 року створюються передумови, необхідні для успішного його запровадження.

Одна з таких передумов – наявність ефективного механізму монетарної трансмісії та його моделі. Остання кількісно описує та визначає математичними методами причинно-наслідкові залежності макроекономічних показників розвитку економіки від результатів застосування інструментів монетарного регулювання. Як інструмент кількісного аналізу модель монетарного трансмісійного механізму в Україні має адекватно відобразити зв'язки між

грошово-кредитною політикою Національного банку України і реальним сектором економіки та слугувати надійним підґрунтам для прийняття управлінських рішень з метою досягнення поставлених цілей.

Реалізації цього завдання повинні передувати глибокі теоретико-методичні та практичні дослідження, спрямовані на чітке розуміння сутності трансмісійного процесу і механізму дії трансмісійних каналів.

Зазначимо, що механізм впливу монетарної політики на реальний сектор економіки був об'єктом вивчення багатьох дослідників і наукових шкіл. Уперше концепцію трансмісійного механізму сформулював Дж. М. Кейнс: трансмісійним, або передавальним механізмом він називав систему змінних, через яку пропозиція грошей впливає на економічну активність [3].

Сучасне трактування економічної сутності механізму монетарної трансмісії суттєво різничається від класичного кейнсіанського формулювання. За найпоширенішим визначенням монетарну трансмісію розуміють як процес послідовної передачі імпульсів грошово-кредитної політики центрального банку на макроекономічні змінні [2, 10]. З позиції структурної побудови монетарний передавальний механізм – це сукупність каналів, тобто ланцюгів макроекономічних змінних, якими передається вплив змін у грошово-кредитній політиці [5].

Цю своєрідну ланцюгову реакцію трансмісійного процесу розглядають як поетапну передачу монетарних імпуль-

сів. Дослідники монетарної трансмісії не дійшли єдиної думки стосовно її етапів та механізму дії. Процес монетарної трансмісії, зокрема автори [2], поділяють на дві стадії. На початковому етапі зміни в грошовій базі відображаються у змінах рівня загальної ліквідності банків, процентних ставок, валютного курсу, цін на фінансові активи та умов кредитування. У подальшому зміни, які відбулися у фінансовій кон'юнктурі, зумовлюють зміни у витратах фірм і домогосподарств, що, в свою чергу, впливає на реальну економічну активність суб'єктів господарювання.

Російські вчені виділяють три фази розвитку, які проходять імпульси змін, що передаються економіці грошово-кредитною політикою. На першій фазі інструменти центрального банку впливають на ринкові процентні ставки та валютний курс. На другій — відбувається корекція цін на фінансові активи, яка впливає на витрати домогосподарств і фірм. На цьому етапі зміни, що відбулися у реальному секторі економіки, повертаються до фінансової системи через зміни в структурі балансів позичальників, відбувається повторне коригування ринкових процентних ставок. Протягом третьої фази спостерігається макроекономічна адаптація показників темпів економічного зростання, безробіття, інфляції та заробітної плати [5, 7].

Неоднозначність у розумінні дослідниками етапів дії механізму монетарної трансмісії зумовлена його складністю. Виділити й віdstежити ці етапи непросто з огляду на такі феномени, як часові лаги та зворотні зв'язки між діями монетарної влади й реакцією економіки, а також через невизначеність та очікування суб'єктів економіки, що вносять викривлення у реакцію економічної системи.

На нашу думку, в процесі дії передавального механізму грошово-кредитної політики чітко простежується два етапи, а точніше, — сфери його дії: фінансовий і реальний сектори економіки (див. схему 1). Дія механізму монетарної трансмісії у фінансовому секторі економіки полягає у сукупному впливі інструментів грошово-кредитної політики на ринкові процентні ставки (на міжбанківському ринку, за кредитами і депозитами, на ринку цінних паперів) та валютний курс, що позначається на обсягах депозитів і кредитів. У реальному секторі економіки — зміни на фінансовому ринку відображаються на витратах підприємств і домогосподарств та

на сукупному попиті, відбувається коригування темпів економічного зростання, інфляції та інших макроекономічних змінних.

У цілому економічну категорію «монетарний трансмісійний механізм» розуміють як відносини, пов’язані з передачею змін у використанні інструментарію грошово-кредитної політики центрального банку на фінансову кон’юнктуру і в подальшому — на макроекономічні змінні, які відображають стан розвитку реального сектору економіки через складну сукупність каналів (ланцюгів проміжних змінних) та зв’язків прямої зворотної дії. Таке визначення, на нашу думку, найповніше відображає економічну сутність монетарної трансмісії з огляду на її структуру, етапність дії та складність зв’язків між змінними передавального механізму.

Як зазначалося, вплив монетарної політики центрального банку на перебіг економічних процесів у країні передається певними каналами, які в сукупності формують структуру передавального механізму грошово-кредитної політики. Класична кейнсіанська модель трансмісійного механізму базується на досліджені впливу лише одного каналу — процентного, тоді як сучасні моделі механізму монетарної трансмісії центральних банків країн світу характеризуються структурною різноманітністю.

Слід зазначити, що кожен центральний банк розробляє модель трансмісійного механізму грошово-кредитної політики з урахуванням національних особливостей економіки, основними з яких є масштаб економіки країни, її відкритість, рівень розвитку і структура фінансового ринку, інструментарій та цілі монетарної політики, конкретні економічні умови країни тощо. Ці особливості відображаються у тих чи інших

каналах передавального механізму грошово-кредитної політики.

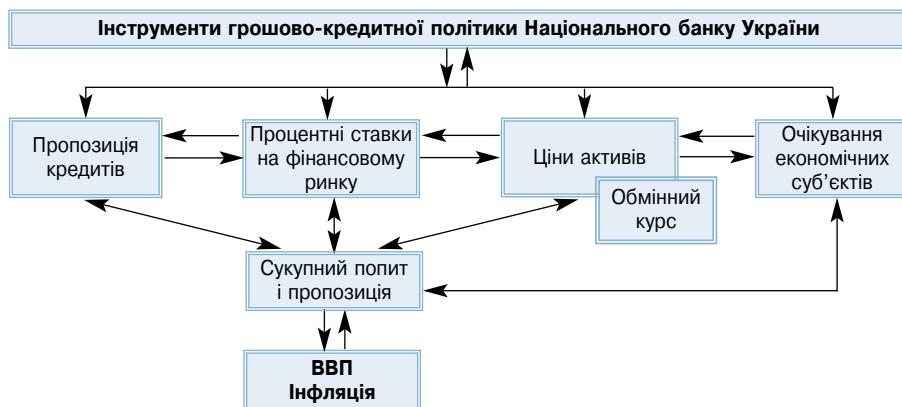
Результати дослідження [11] свідчать, що в усіх моделях монетарної трансмісії таких країн Європи, як Бельгія, Німеччина, Іспанія, Греція, Франція, Ірландія, Італія, Нідерланди, Австрія, Португалія, Фінляндія, а також у моделі монетарного трансмісійного механізму Європейського центрального банку наявні канал валутного курсу, кредитний канал і канал заміщення (відображає залежність заощаджень і споживання населення від процентної ставки). Розвинutий фінансовий ринок, у тому числі ринок цінних паперів, та активна участь на ньому всіх економічних суб'єктів розширює можливості центральних банків щодо реалізації монетарної політики через канал добробуту, характерний для передавальних механізмів більшості зазначених країн. Цей канал описує вплив процентної ставки на вартість довгострокових активів (цінних паперів, нерухомості, дорогоцінних металів), а відповідно й на стан добробуту та споживання економічних суб'єктів.

Моделі монетарних трансмісійних механізмів постсоціалістичних країн, зокрема Казахстану, Росії, Білорусі, характеризуються спрощеною структурою. Приміром, складовими механізму монетарної трансмісії Казахстану є такі основні канали, як кредитний, валютний і грошовий. Останній відображає вплив інтервенції центрального банку на грошову базу та масу, які, в свою чергу, впливають на обсяг кредитування економіки та ВВП [4]. Складовими білоруської моделі трансмісійного механізму є кредитний, валютний та процентний канали [2]. Російські вчені емпірично доводять наявність у монетарному передавальному механізмі Росії каналів

Схема 1. Сфери дії трансмісійного механізму грошово-кредитної політики

Схема 2. Загальна схема механізму монетарної трансмісії в Україні

валютного курсу, банківського кредитування та монетаристського (характеризує ефект впливу грошової пропозиції на ціни активів) [7].

Узагальнення наукових праць, у яких висвітлено результати досліджень трансмісійних механізмів у зарубіжних країнах, засвідчило, що дослідникам бракує єдності у трактуванні сутності каналів передавального механізму грошово-кредитної політики, розумінні механізму їх дії та змінних, які характеризують дію того чи іншого каналу. Загалом, будь-який поділ на канали механізму впливу монетарної політики на економіку є умовним. Насправді економічні реалії — дуже складні, тому спроба виділити певні канали впливу змін у політиці центрального банку на економіку є спрощенням реальної ситуації, спричиненим необхідністю абстрагуватися від надто великої кількості умов, які впливають на взаємозв'язки монетарних і макроекономічних змінних. Аби убездпечитися від створення неадекватної вітчизняної моделі, необхідно виявити якомога більше окремих взаємозв'язків грошово-кредитних і макроекономічних змінних, які можна використати, оцінюючи передавальний механізм у конкретних економічних умовах.

Щодо моделі трансмісійного механізму монетарної політики в Україні, то нині вона перебуває на етапі розробки [8], успішність завершення якого великою мірою визначається обґрунтованістю її структури, тобто системи каналів, які відображають специфіку дії вітчизняного монетарного трансмісійного механізму.

Проведені теоретичні дослідження, аналіз сучасних економічних передумов та узагальнення існуючих підходів до вивчення механізму монетарної трансмісії в Україні дали змогу виділити у структурі монетарного передавального механізму канали процентної став-

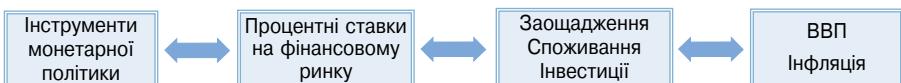
їнших рівних умов, зростають, оскільки зі зменшенням процентних ставок зменшується дохідність грошей як активу. Економічні суб'єкти починають шукати альтернативні об'єкти вкладення капіталу; при цьому інвестиційні рішення приймаються з урахуванням дохідності різних фінансових і реальних активів.

Нині важливим інвестиційним об'єктом для вітчизняних суб'єктів економіки став ринок нерухомості, який характеризується динамікою прискореного зростання. Причому ціни на ринку нерухомості зростають темпами, що значно перевищують темпи зниження процентних ставок на грошовому ринку. Поряд із цим ринок цінних паперів залишається нерозвинутим і не бере через канал цін активів належної участі в механізмі монетарної трансмісії.

Канал цін активів у передавальному механізмі грошово-кредитної політики в Україні має й іншу особливість. Вона зумовлена відкритістю економіки країни і наявним монетарним режимом, який базується на “якірній” прив'язці до обмінного курсу та орієнтованості передусім на зовнішню складову стабільноти національної валюти. Зазначена особливість проявляється у важливому значенні валютних активів у складі каналу цін активів монетарного трансмісійного механізму та в особливій ролі валютної політики На-

ки, цін активів, кредитний канал і канал очікувань економічних суб'єктів (див. схему 2). **Процентний канал** монетарної трансмісії традиційно вважається головним каналом передавального механізму й описує вплив центрального банку на економіку через регулювання процентних ставок. Дія цього каналу полягає в тому, що зміна грошово-кредитної політики, насамперед через офіційну облікову ставку, прямо впливає на коротко-строкові ставки на фінансовому ринку і через криву дохідності — на довгострокові. З певним часовим лагом її вплив поширюється на ставки комерційних банків для економічних суб'єктів, тим самим — на інтенсивність

Схема 3. Спрощена схема дії процентного каналу монетарного трансмісійного механізму

переміщення капіталу між різними сегментами фінансового ринку, на заощадження, інвестиції, споживання, тобто на зміну сукупних витрат і попиту, а отже, — на темпи зростання економіки, зайністить та інфляцію (див. схему 3).

Канал цін активів зосереджує увагу на впливі грошово-кредитної політики на реальний сектор економіки шляхом зміни відносних цін фінансових і реальних активів.

Зміни у монетарній політиці центрального банку позначаються на процентних ставках грошового ринку, які в свою чергу впливають на економіку через зміну цін на активи — цінні папери, іноземну валюту, нерухомість тощо. При зниженні процентних ставок грошового ринку ціни на активи, за

ціонального банку України. Так, операції НБУ на валютному ринку стали основним каналом емісії гривні в Україні, питома вага якого становила у 2005 році 81.7% [9, с. 55].

З огляду на це багато дослідників питання монетарної трансмісії в Україні [1, 8] окремо виділяють канал валютного курсу. На нашу думку, його доцільно розглядати у складі каналу цін активів, оскільки готівка, в тому числі іноземна, поряд із цінними паперами, нерухомістю тощо є складовою активів суб'єктів економіки. Проте, зважаючи на нерозвинутість фондового ринку, а також на відсутність систематизованої статистичної бази даних щодо розвитку ринків цінних паперів та нерухомості, подальше емпіричне дослідження здій-

Схема 4. Спрощена схема дії валютного каналу монетарного трансмісійного механізму

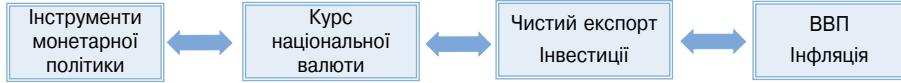
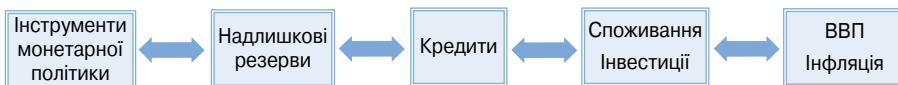

Схема 5. Спрощена схема дії каналу банківського кредитування механізму монетарної трансмісії

нноватиметься на основі однієї складової каналу цін активів — каналу валютного курсу.

Канал валютного курсу відображає вплив грошово-кредитної політики на сукупний попит і пропозицію через зміну курсу національної валюти та характеризує чутливість внутрішніх цін до курсових змін (див. схему 4).

Зміна курсу національної валюти впливає на сукупні витрати суб'єктів економіки двома шляхами: через ефект змін відносних цін і балансовий ефект.

Ефект зміни відносних цін проявляється у зміні попиту на вітчизняні товари і послуги, які при зміцненні курсу національної валюти стають дорожчими порівняно з імпортними товарами. Це спричиняє зміни у сукупному попиті в економіці, а відповідно і в обсягах чистого експорту, який є невід'ємною складовою валового внутрішнього продукту країни. Слід зазначити, що вплив монетарної політики на економіку через канал обмінного курсу проявляється не лише через сукупний попит і пропозицію, а й через економічні очікування підприємств і населення.

Балансовий ефект зміни обмінного курсу національної валюти пов'язаний із наявністю у суб'єктів економіки зобов'язань в іноземній валюті. Якщо ці зобов'язання не покриваються повністю активами в іноземній валюті, зростання курсу може привести до змін власного капіталу і витрат на обслуговування зобов'язань в іноземній валюті.

Кредитний канал — один із головних каналів у механізмі монетарної трансмісії багатьох країн, особливо країн із банкоцентричною фінансовою системою, в яких фінансові ресурси передозподіляються переважно через банківський сектор. В українській фінансовій системі основним фінансовим посередником є банківський сектор, що засвідчує наявність каналу банківського кредитування у монетарному трансмісійному механізмі.

Кредитний канал відображає вплив грошово-кредитної політики центрального банку на доступність ресурсів на кредитних ринках. Він базується на припущеннях, що центральний банк впливає інструментами грошово-кредитної політики на зміну пропозиції кредитних ресурсів, передусім через зміну обсягів вільних резервів банківської системи (див. схему 5).

ківського кредитування), валютного курсу (в складі каналу вартості активів) та каналу очікувань економічних суб'єктів. У наступній публікації висвітлимо результати моделювання дій зазначених каналів, яке дало змогу кількісно оцінити причинно-наслідкові зв'язки між змінними у каналах передавального механізму та визначити особливості монетарної трансмісії в Україні.

Канал очікувань характеризує вплив змін у грошово-кредитній політиці на очікування економічних агентів стосовно майбутніх цін та макроекономічної ситуації, і відповідно на їхні рішення щодо споживання, заощаджень, інвестицій, виробництва.

Слід зауважити, що операції центрального банку більшою мірою впливають на короткострокові ставки на грошовому ринку, для яких вони є сигналальними. Реакція ж ставок грошово-кредитного ринку із довшим терміном на зміну в застосуванні монетарних інструментів залежить від ринкових очікувань, тривалості їх підтримання монетарною владою, довіри учасників ринку до орієнтирів грошово-кредитної політики.

За умови, що грошово-кредитна політика відповідає наміченим цілям, а макроекономічна ситуація тривалий час є стабільною і передбачуваною, вплив каналу очікувань буде незначним, тоді як за невизначеності економічної кон'юнктури внаслідок низької довіри до урядової та монетарної політики формуються пессимістичні очікування та блокуються стимули до економічного зростання. Наявність негативних очікувань економічних суб'єктів може зумовити порушення у роботі передавального механізму монетарної політики, нівелювати вплив інструментів грошово-кредитної політики, спричинити значне відхилення фактичних значень від цільових показників монетарної політики. Результатом таких очікувань можуть бути неадекватні зміни відсоткової ставки на фінансовому ринку або реакції сукупного попиту на її динаміку, що дестабілізує кредитний ринок, підтримує інвестиційний процес і зменшує вплив монетарної політики на макроекономічні показники. Про наявність у суб'єктів економіки негативних очікувань певною мірою можуть свідчити й такі показники, як зростання швидкості обертання грошей, збільшення частки кредитів і депозитів, виданих в іноземній валюті, значна питома вага готівки у структурі грошової маси тощо.

Отже, на основі проведеного дослідження теоретичних засад механізму монетарної трансмісії можемо сформулювати припущення щодо існування в Україні таких каналів передавального механізму грошово-кредитної політики: процентного, кредитного (канал бан-

Література

- Болгарін І., Махадева Л., Штерн Г. Діякі методологічні аспекти побудови та використання моделі механізму монетарної трансмісії в Україні // Вісник Національного банку України. — 2000. — № 11. — С. 4—6.
- Каллаур П.В., Комков В.Н. Чорновий В.А. Механизм трансмиссии денежно-кредитной политики в экономике Республики Беларусь // Белорусский экономический журнал. — 2005. — № 3. — С. 4—16.
- Кейнс Дж. М. Общая теория занятости, процента и денег. — М.: Гелиос АРВ, 1999. — 352 с.
- Конурбаєва Б.М. Модель трансмиссионного механізма Казахстана // Экономическое обозрение (Казахстан). — 2005. — № 4. — С. 2—20.
- Корчагин О. Модели трансмиссионного механизма денежно-кредитной политики // Банковский вестник. — 2004. — № 11. — С. 40—44.
- Міщенко В.І., Науменкова С.В. Монетарні трансмісійні механізми та їх вплив на забезпечення відтворювальних процесів в економіці України // Матеріали науково-практичної конференції "Стратегія монетарної політики: проблеми вибору та застосування". — К., 2002. — С. 7—12.
- Моисеєв С.Р. Трансміссионный механизм денежно-кредитной политики // Финансы и кредит. — 2002. — № 18. — С. 38—51.
- Петрик О., Ніколайчук С. Структурна модель трансмісійного механізму монетарної політики в Україні // Вісник Національного банку України. — 2006. — № 3. — С. 12—20.
- Річний звіт Національного банку України за 2005 рік. — К., 2006. — 210 с.
- Унковська Т.Є. Трансмісійний механізм монетарної політики в контексті економічного зростання // Економіка і прогнозування. — 2004. — № 2. — С. 89—100.
- Els P., Locarno A., Morgan J. and Villetelle J.-P. Monetary policy transmission in the euro area: What do aggregate and national structural models tell us? // ECB Working Paper № 94. — December 2001.

АОДОР!
Н. ІАУ~ТЕІ!

Помічник заступника Голови
Національного банку України.
Кандидат економічних наук

Автор досліжує вплив міграційного капіталу на економічний розвиток країн, що развиваються, та розглядає роль грошових переказів трудових мігрантів у функціонуванні фінансово-банківської системи, акцентуючи увагу на зростанні заощаджень населення і формуванні депозитних накопичень, збільшенні кількості банківських установ та їх філій, наданні нових послуг.

Вплив міграційного капіталу на розвиток фінансово-банківської системи країни

В останні кілька десятиліть істотно активізувалася міжнародна бізнесова діяльність. Кількість глобально діючих підприємств постійно зростає. Відповідно зростають потреби у робочій силі та вимоги до її кваліфікації. Такі економічні процеси спричинили швидкий розвиток міжнародної трудової міграції. Так, у 2006 році майже 200 млн. осіб, або понад 3% населення планети, працювало в інших країнах світу. За другу половину ХХ століття чисельність мігрантів потроїлася [3, с. 10].

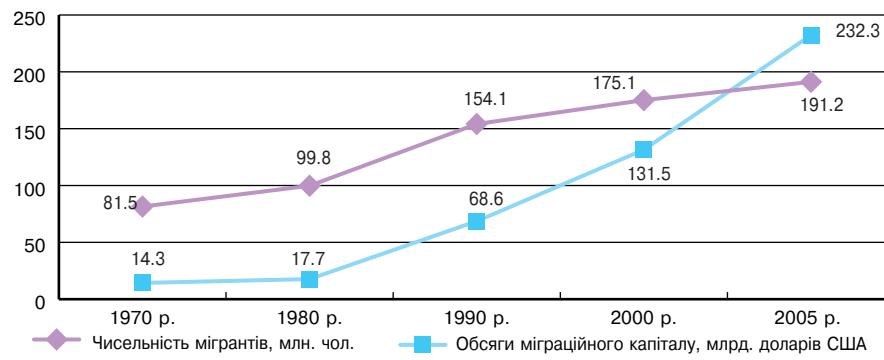
Зростання міжнародної трудової міграції супроводжувалось істотним збільшенням обсягів міграційного капіталу (грошових переказів трудових мігрантів), який спрямовувався переважно в країни, що розвиваються. Починаючи з 1980 року його потоки збільшуються швидше, ніж чисельність самих мігрантів (див. графік 1). За 1980—2005 pp. обсяги міграційного капіталу зросли у 13 разів, а чисельність мігрантів — у 2.3 раза. За даними Світового банку, грошові перекази мігрантів — другі за обсягами фінансові потоки в країні, що розвиваються, після прямих іноземних інвестицій і в кілька разів перевищують обсяги капіталу, який спрямовується у формі міжнародної технічної допомоги або портфельних інвестицій [1, с. 87—91].

Обсяги та значення міграційного капіталу, який надходить у формі грошових переказів родичам мігрантів, донедавна недоцінювалися. Більшість фахівців наголо-

шувала лише на негативних аспектах як трудової міграції, так і міграційного капіталу. Вважалося, що кошти, які мігранти пересилають на батьківщину, витрачаються в основному на споживчі товари і рідко вкладаються у виробничу діяльність. Часто чулися застереження, що отримувачі грошових переказів стануть цілковито залежними від мігрантів, наслідком чого буде послаблення стимулів до вкладення коштів у самостійну прибуткову діяльність [4, с. 2]. Висловлювалися побоювання, що переважно споживче використання отриманих коштів може привести до соціальної нерівності, за якої отримувачі передплат матимуть вищий рівень життя, ніж та частина населення, котра таких коштів не отримує. Критики також зазначали, що із часом обсяги переказів родичам скороочуються в міру того, як емігранти обживаються на новому місці та втрачають зв'язки з рідними і близькими.

Однак останні дослідження свідчать, що грошові перекази суттєвіше й позитивніше впливають на економіку країн-реципієнтів, ніж вважалося раніше. Е. Тейлор, С. Мартін і Д. Рата стверджують: навіть споживче використання міграційного капіталу стимулює економічний розвиток, особливо якщо сім'ї витрачають отримані кошти за місцем проживання. Множинний ефект грошових переказів може бути значним, коли кожен долар генерує додаткові долари в результаті зростання виробництва то-

Графік 1. Динаміка зростання чисельності мігрантів і обсягів міграційного капіталу в світі

Розраховано за даними: [1, с. 88; 3, с. 10].

варів, які купують саме на ці кошти [2, с. 44; 4, с. 3].

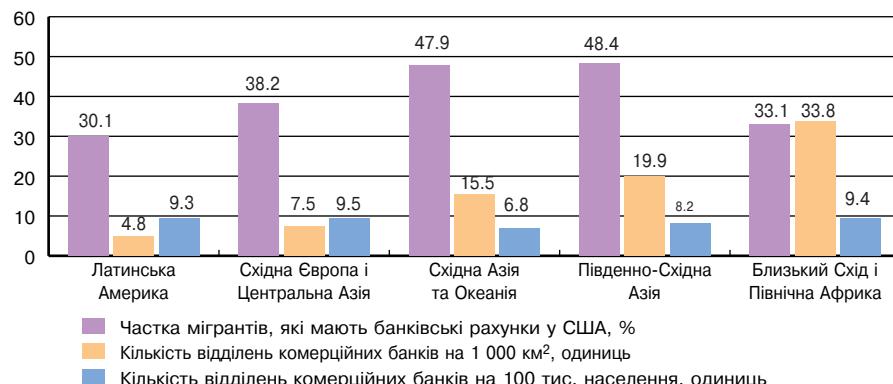
Гроши, зароблені мігрантами, витрачаються насамперед на забезпечення існування домогосподарств. Водночас, коли частина цих коштів вкладається в інвестиційні проекти, такі рішення приймаються не за рекомендаціями урядів або міжнародних організацій, а на власний розсуд їх одержувачів. Важлива перевага міграційного капіталу полягає в тому, що ні міжнародні організації, ні уряди країн не в змозі впливати на використання коштів на інвестиційні чи виробничі цілі. Вони не можуть нав'язати мігрантам умови витрачання зароблених грошей, навпаки — змущені створювати сприятливі політичні та соціально-економічні умови для вільного руху і використання міграційного капіталу.

Для населення країн, що розвиваються, міграційний капітал становить важливе джерело існування, яке допомагає пережити економічну скрутку. Справді, в умовах низьких видатків на освіту, охорону здоров'я, соціальний захист населення додаткові кошти трудових мігрантів — це справжній порятунок для їхніх рідних і близьких. Втім, у більшості сучасних досліджень з упевненістю стверджується, що міграційний капітал істотно впливає на розвиток економіки країни загалом, окрім її секторів, у тому числі фінансово-банківської інфраструктури, яка є оператором з переказу потоків коштів мігрантів на їх батьківщину [6; 7; 10; 11].

Зростання обсягів міграційного капіталу спричинило швидке піднесення фінансової інфраструктури у країнах, що розвиваються. Разом із розвитком систем (операторів) грошових переказів уособлюється фінансова інфраструктура як у країнах-відправниках, так і в країнах-отримувачах грошових переказів. Причому такі структурні зміни відбуваються за рахунок ринкових механізмів. Основні суб'єкти ринку (банки та не-банківські фінансові установи) зрозуміли, що посередництво на ринку грошових переказів дає значні прибутки. Тому інвестиційна привабливість відповідної інфраструктури доволі висока, а трансфертні системи, які здійснюють грошові перекази трудових мігрантів, є важливою складовою світової фінансової інфраструктури. Це не лише канал для передачі коштів, а й інструмент економічного та соціального розвитку батьківщин, особливо найбідніших, країн.

Дослідження у країнах — рецепторах міграційного капіталу свідчать, що використання офіційних каналів трансферту грошових переказів значно сприяє розвитку фінансово-банківської інфраструктури на батьківщині трудових мігрантів.

Графік 2. Частка мігрантів з окремих регіонів світу, що мають банківські рахунки у США, та кількість відділень банків на їх батьківщині у 2005 році

Розраховано за даними: [8, с. 23; 9, с. 14].

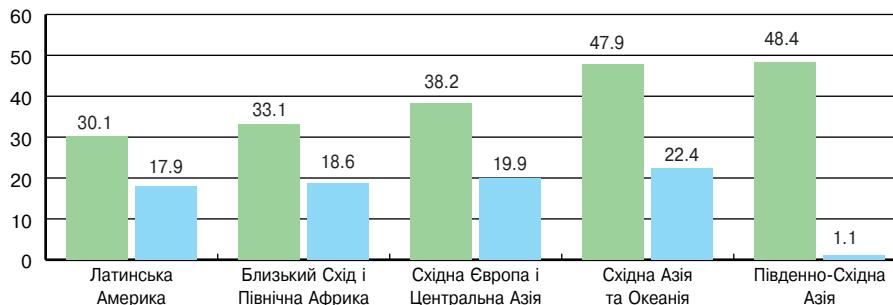
Чим більша частка мігрантів із банківськими рахунками за кордоном, тим більше відділень банків припадає на 1 тис. квадратних кілометрів на батьківщині (див. графік 2). Хоча 30% латиноамериканських мігрантів переказує кошти через банківську систему, кількість відділень банків у Південній Америці становить менше 5 одиниць на 1 тис. квадратних кілометрів, що майже вчетверо менше, ніж у Південно-Східній Азії. Це зумовлено істотно більшою кількістю азіатських мігрантів із банківськими рахунками у США. Виняток становлять лише Близький Схід і Північна Африка з традиційно добре розвинутою інфраструктурою завдяки ресурсній привабливості цих регіонів для інвесторів. Продовженню дослідження стосовно деяких мексиканських штатів також засвідчили, що там, де переважна частина населення отримує грошові перекази від мігрантів, спостерігається тенденція до збільшення сум депозитів у розрахунку на душу населення та зростання їх щодо ВВП області; саме у цих штатах вища чисельність банківських відділень [6, с. 40].

Міграційний капітал сприяє також уdosконаленню фінансово-банківської інфраструктури шляхом збільшення кількості банкоматів. У Східній Європі,

Центральній та Східній Азії, в Океанії їх кількість у розрахунку на 100 тис. осіб — найбільша, що зумовлено вищою часткою мігрантів із цих регіонів, які мають банківські рахунки (див. графік 3). Стосовно Південно-Східної Азії дуже низький показник банкоматів пояснюється величезною кількістю населення регіону (Китай — 1.5 млрд. осіб, Індія — 1.1 млрд. осіб). Однак саме цей регіон має найбільший потенціал розвитку, адже майже половина всіх мігрантів користується банківськими рахунками у країнах працевлаштування.

Збільшення кількості банкоматів значною мірою зумовлено зростанням заощаджень і відповідно депозитних накопичень населення у країнах — донорах робочої сили. За дослідженнями Д.Рата, домашній господарства, які отримують перекази, більше схильні зберігати кошти порівняно з рештою домогосподарств [16, с. 161]. Це підтверджується на прикладі окремих країн Латинської Америки і Карабського басейну (див. графік 4). У Гватемалі, Гондурасі та Сальвадорі таких домогосподарств удвічі, а на Гаїті — майже вчетверо більше, ніж серед населення, яке не отримує грошові перекази з-за кордону. Дослідження, проведені щодо Сальвадору, також засвідчили, що із часом родичі та

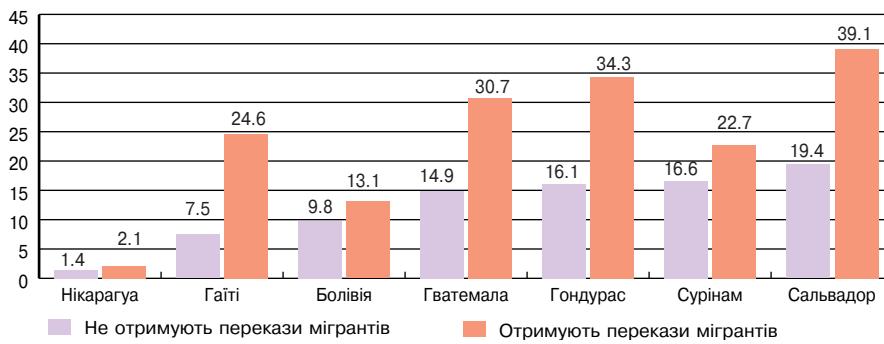
Графік 3. Частка мігрантів з окремих регіонів світу, що мають банківські рахунки у США, та кількість встановлених банкоматів на їх батьківщині у 2005 році

Частка мігрантів, які мають банківські рахунки у США, %
Кількість банкоматів на 100 тис. населення, одиниць

Розраховано за даними: [8, с. 23; 9, с. 16].

Графік 4. Частка населення, яка мала депозитні рахунки в банках своїх країн у 2005 році, у відсотках до загальної кількості населення

Розраховано за даними [7, с. 138].

близькі, які отримують грошові перекази мігрантів, схильні більше заощаджувати і формувати депозитні накопичення (див. графік 5.). У решти населення схильність до збереження доходів на депозитних рахунках має циклічний характер і залежить від ситуації у країні.

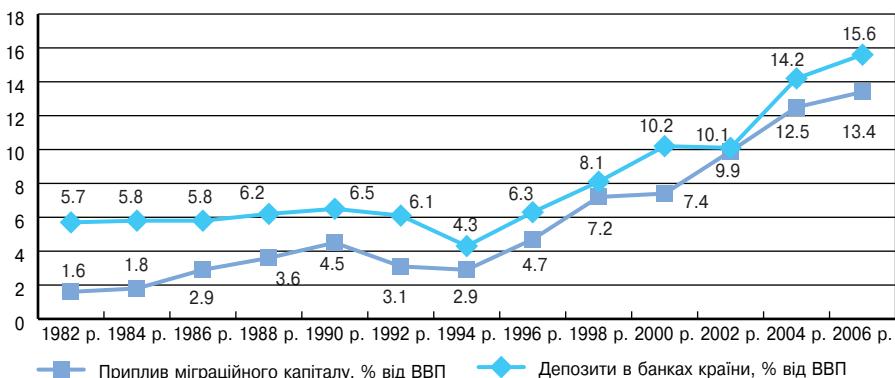
Дослідження Світового банку доводять: зростання припливу міграційного капіталу сприяє збільшенню депозитів на рахунках фізичних осіб у країнах — донорах робочої сили. За розрахунками, у 16 із 25 країн латиноамериканського регіону одновідсоткове зростання міграційного капіталу відносно ВВП дає поштовх до збільшення депозитних заощаджень на 5% відносно ВВП [6, с. 34—35]. При цьому фахівці наводять приклад Гондурасу, де чітко простежується кореляція цих показників: зі зростанням обсягів міграційного капіталу формувалися додаткові резерви депозитів (див. графік 6.). А скорочення трансфертів у 1990—1994 та 1998—2000 рр. призвело до зменшення коштів на рахунках населення країни.

Висновки Д.Капура і Дж.Макхейла також підтверджують важливу роль міграційного капіталу у формуванні депозитних накопичень населення. Так, у Португалії наприкінці 1990-х вклади мігрантів, які працювали в інших країнах, станови-

шорічно, а у Таїланді частка заощаджень у структурі потоків міграційного капіталу сягає майже 60% (див. графік 7).

Головна причина відмінностей у частці заощаджень міграційного капіталу сім'ямі мігрантів полягає в різних умовах і строках перебування за рубежем трудових мігрантів із різних регіонів світу. На відміну від європейських чи латиноамериканських мігрантів, які залишаються у країнах перебування на тривалий час, серед азіатських заробітчан переважають цільові зберігачі, які вийжджають за кордон на обмежений договором період. Враховуючи цю особливість, можна передбачити, що сім'ї мігрантів розглядають перекази лише як

Графік 6. Динаміка залучення міграційного капіталу та обсяги депозитів фізичних осіб на рахунках у банках Гондурасу

Розраховано за даними: [7, с.125].

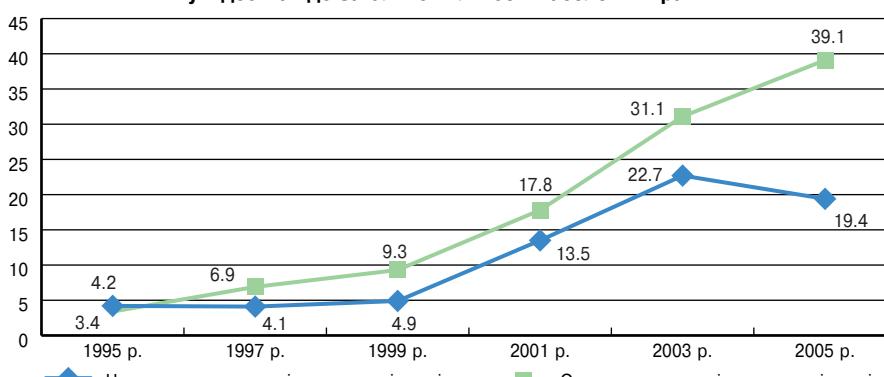
ли понад 20% від усіх депозитів банківської системи країни [10, с. 84]. А розрахунки С.Пурі, Т.Рітземі та Ц.Сандера на прикладі країн Латинської Америки і Південно-Східної Азії спростовують твердження про те, що додатковий дохід від переказів використовується виключно з метою споживання [14, с. 14; 15, с. 17]. В окремих країнах Латинської Америки частка міграційного капіталу, що заощаджується, сягає третини (у Гватемалі — 37%), а обсяги щорічних заощаджень перевищують 1 млрд. доларів США (Мексика). На Філіппінах обсяги заощадженого капіталу також становлять майже 1 млрд. доларів

тимчасові доходи, тому прагнуть максимально економити (зберігати) зароблені гроші [14, с. 15].

На думку Дж.Тейлора, найкраще міграційний капітал заощаджується у країнах, де є місцеві установи, що акумулюють кошти, які отримують родичі мігрантів, а отже, відкривають доступ до них місцевим підприємцям. Це означає, що мігранти не повинні одночасно відігравати роль працівників, заощадників, інвесторів і виробників [17, с. 74].

Зростання обсягів міграційного капіталу стимулює впровадження нових банківських технологій. Наприклад, банки ввели для мігрантів, що проживають у США, дебетові картки, за допомогою яких можна пересилати кошти родичам у Мексику, навіть якщо в одержувачів немає рахунків. Такі картки передаються сім'ям мігрантів, які поповнюють їх із країни працевлаштування. Д.Капур і Дж.Макхейл назначають, що дебетові картки суттєво допомагають рідним мігрантів, особливо у центральній частині Мексики, де банківська інфраструктура розвинена слабко і немає можливості взяти споживчий кредит [10, с. 85]. У цьому контексті цікавим є проект, запроваджений платіжною системою VISA International під назвою VISA Direct. Він дає змогу клієнту банку — члену VISA Direct відправити грошовий переказ отримувачу

Графік 5. Динаміка частки осіб, що мають депозитні рахунки у банках Сальвадору, у відсотках до загальної кількості населення країни

Розраховано за даними: [7; с.138].

Графік 7. Обсяги заощаджень та їх частка в загальних обсягах трансфертів у 2005 році

Розраховано за даними: [14, с. 14; 15, с. 17].

на картку (останній також повинен мати рахунок у будь-якому банку, прикріплений до системи VISA). Для переказів у Латинську Америку зі США VISA розробила технологію VISA Giro. Відправнику коштів відкривають спеціальний рахунок VISA Giro і картку, яку він повинен передати отримувачу переказів. Для пересилання коштів достатньо періодично поповнювати зазначений рахунок. Крім того, американські банки Citigroup і Bank of America дозволяють поповнювати такий картковий рахунок за допомогою Інтернету або телефону. При цьому кошти стають доступними для отримувача через шість хвилин після поповнення картки [5].

Зважаючи на масштабні й постійно зростаючі потоки міграційного капіталу, в країнах Латинської Америки комерційні банки почали запроваджувати для одержувачів грошових переказів ряд нових послуг. Серед них варто виділити іпотечні послуги. Особливого розвитку ці послуги набули у Мексиці, де 2002 року створено державну фінансову установу SIF (Sociedad Hipotecaria Federal). Основна мета інституції — надати поштових у розвитку первинного і вторинного ринку іпотечних послуг. Сьогодні ця установа працює як іпотечний банк і страхувальник майна, яке купує населення. Основні переваги програми: 1) за рахунок залучення коштів, отриманих сім'ями мігрантів, фінансиється розвиток місцевої інфраструктури; 2) збільшується вірогідність повернення мігрантів на батьківщину; 3) залучені кошти надійніше зберігаються і працюють на економіку країни; 4) залучений капітал застраховано і він працює продуктивніше (із часом об'єкт іпотеки зростає у ціні); 5) клієнт не сплачує комісію за послуги з оформлення угоди; 6) все більша кількість населення долучається до програм розвитку, які підтримують органи державної влади [11, с. 17].

Однією з найпопулярніших серед мексиканців іпотечних програм є Mi Casa

Housing Program — купівля будинків (дач) для проживання. Цю програму розроблено для мігрантів зі США і спрямовано на збільшення їх можливостей придбати нерухомість на батьківщині. Основні умови отримання іпотеки значно привабливіші порівняно зі звичним кредитуванням у комерційних банках, особливо коли враховувати, що від клієнта не вимагають кредитної історії за певний період часу і сплати комісійних за оформлення документації (див. таблицю). Його лише просять надати звіт про наявність і обсяги депозитних накопичень у комерційних банках, декларацію про доходи, лист від роботодавця з характеристикою, а також підтвердити стабільність надходження грошових переказів від родичів-мігрантів із-за кордону [11, с. 13]. Подібні програми працюють також у деяких інших країнах Латинської Америки: Еквадорі, Сальвадорі, Перу. Відмінності полягають лише у виборі об'єкта іпотеки, умовах її отримання та періоді погашення [7, с. 164–166].

Завдяки зростанню потоків міграційного капіталу не лише активно вдосконалюється банківська інфраструктура, а й утворюються нові інституції, вузько спеціалізовані на даному ринку. Відомо, що на теренах СНД найактивнішим гравцем на ринку обслуговування потоків міграційного капіталу є Юнаструм Банк (Росія). У

2003 році фінансові трансферти через заочнений банк становили 83 млн. долларів, у 2004 році — 260 млн., 2005-му — 600 млн., а у 2006-му — перевищили 1 млрд. долларів. Такі високі темпи зростання потребують ефективного управління, що й спонукало акціонерів утворити окрему банківську установу — “Юністрім”, яка обслуговуватиме кошти, надіслані мігрантами своїм рідним і близьким на батьківщину. Як зазначає Г.Закарян, видлення “Юністріма” в окремий банк дасть змогу зробити цей бізнес ще прозорішим і зрозумілішим для інвесторів завдяки підвищенню ефективності управління та диверсифікації ризиків, а додаткові інвестиції спрямовуватимуться на відкриття нових філій та просування бренду [12]. Новий банк концентруватиме увагу на розвитку сегмента ринку міграційного капіталу, передаванні коштів для погашення заборгованості за кредитними продуктами, здійсненні платежів за комунальні послуги тощо. Крім того, банк планує підписати договори з трьома міжнародними системами грошових переказів, що дасть змогу збільшити власну присутність до 50 тис. відділень у 120 країнах світу [13].

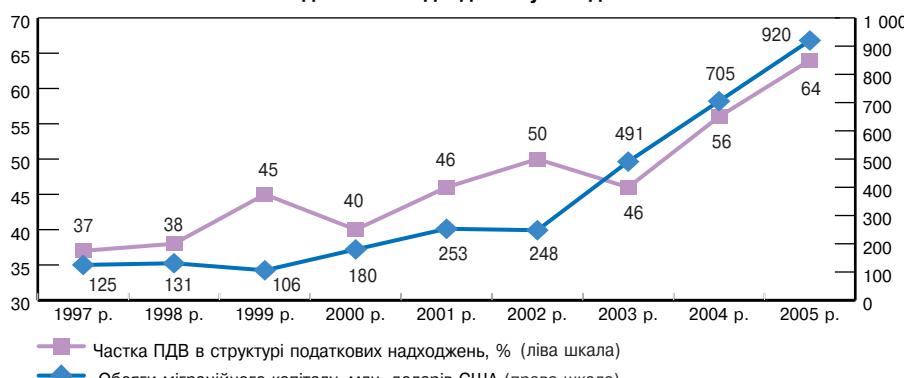
Міграційний капітал сприяє також удо сконаленню фінансово-бюджетної системи. Насамперед ідеється про легалізацію доходів громадян, що дає змогу підвищувати рівень сплати податків. Це зумовлено істотним зростанням доходів громадян — отримувачів переказів та підвищенням їх платоспроможності. Деякі автори зазначають, що в окремих країнах світу міграційний капітал сприяє наповненню національних і місцевих бюджетів шляхом збільшення збору податків та інших фіскальних платежів. У цьому контексті актуальним є приклад Молдови, де істотне зростання потоків міграційного капіталу сприяло збільшенню надходжень податку на додану вартість (ПДВ), а також його частки у загальній структурі податкових надходжень (див. графік 8.). Як відомо, ПДВ сплачують споживачі придбаніх товарів (послуг), якими здебільшого є фізичні особи та приватні підприємці. А оскільки

Основні умови іпотечної програми Mi Casa Housing Program для реципієнтів міграційного капіталу в Мексиці

Показник	Основні умови
Вартість житлової нерухомості	До 160 тис. доларів США
Обсяги кредитування	До 90% від вартості житла
Оплата (у тому числі власне кредит і відсотки)	До 33% від місячної суми трансферту
Відсоткова ставка	Фіксована (залежить від середньомісячної суми трансфертів і періоду кредитування)
Періодичність оплати	Щомісячно
Термін кредитування	5, 10, 15 і 20 років
Тип житла, що купується в кредит	Нове та експлуатоване
Попередня оплата	Не вимагається

Розраховано за даними: [11, с.15].

Графік 8. Динаміка залучення міграційного капіталу та частки ПДВ у структурі податкових надходжень у Молдові

Розраховано за даними: [18, с. 22]; www.worldbank.org.

трансферти міграційного капіталу сприяють підвищенню купівельної спроможності, то відповідно зростають і обсяги сплаченого ПДВ.

Узагальнення проведених нами досліджень (див. схему) свідчить про істотний вплив міграційного капіталу на подальший розвиток фінансово-банківських систем країн, що розвиваються. Вдосконалення діючих і виникнення нових систем грошових переказів об'єктивно сприяє підвищенню рівня доступності інших фінансових послуг, що надаються населенню країни, як у межах комерційних проектів, так і в процесі реалізації державних соціальних програм. При цьому найважливішим є те, що міграційний капітал фактично створює ринкові механізми формування соціально орієнтованої інфраструктури фінансових ринків. Адже інфраструктура систем грошових переказів добре пристосована для реалізації соціально орієнтованих програм — пенсійних виплат, грошової допомоги тощо. У державі, як правило, немає коштів для розвитку та-

кої інфраструктури, а створення систем переказів зацікавленими сторонами, що прагнуть отримати прибуток на цьому ринку, паралельно допомагає у вирішенні завдання щодо забезпечення глобальної доступності фінансових послуг у тих регіонах і країнах, де фінансовий сектор традиційно нерозвинutий. Завдяки розвитку операторів грошових переказів стає можливим просування до найбідніших прошарків населення заощаджувальних, кредитних, страхових та інших роздрібних фінансових послуг, відкривається доступ для мільйонів людей у усьому світі до інструментів електронної комерції. Все це у підсумку дасть змогу підвищити економічну активність населення.

Література

1. *Global economic prospects 2006: economic implications of remittances and migration*. Prepared by World Bank. — Washington D.C.: WB Publications, 2005. — 160 p.
2. Рама Д. *Отправка денег домой: тенденции в сфере денежных переводов мигрантов* // *Вестник НБУ*, 2005, № 12. — С. 32—37.
3. Trends in total migration stock: the 2005 revision. CD-Rom documentation. NY & Geneva: UN Publications, 2006. — 19 p.
4. Мартин С. *Денежные переводы родственникам как инструмент развития* // Ежемесячный журнал Института изучения международных миграций «Экономические перспективы». — Джоржтаунский университет, 2001. — 28 с.
5. <http://www.bankofamerica.com/safesend>.
6. Fajnzylberg P., Humberto Lopez J. *Close to home: the development impact of remittances in Latin America*. Prepared by World Bank. — Washington D.C.: WB Publications, 2006. — 89 p.
7. *The development impact of workers' remittances in Latin America*. Report # 37026. Prepared by World Bank. — Washington D.C.: WB Publications, 2006. — Volume II (II volumes). — 281 p.
8. Osili V., Paulson A. *Prospects for immigrant-native wealth assimilation: evidence from financial market participation*. Working paper #18. — Chicago: Federal reserve bank of Chicago. — 2004. — 74 p.
9. Beck T., Martinez Peria M. *Reaching out: access to and use of banking services across countries*. World Bank policy working paper #3754. — Washington D.C.: WB Publications, 2005. — 44 p.
10. Канур Д., Макхейл Дж. *Прибильная миграция* // *Pro et Contra*. — 2005. — Іюль — август. — С. 81—90.
11. Serrano A. *Mortgage program for Mexican migrant workers*. Presentation prepared by SIF and introduced on Second international conference on migrant remittances. — London. — 2006. — November. — 18 p.
12. www.unistream.ru/ru/news/detail.php?ID=805.
13. www.m3m.ru/articles/2005/12/15/4482.html.
14. Puri S., Ritzema T. *Migrant worker remittances, microfinance and informal economy: prospects and issues*. Working paper #21. — Geneva: ILO Publications, 2002. — 17 p.
15. Sander C. *Migrant remittances to developing countries*. Bannock Consulting. — London, 2003. — 44 p.
16. Rathna D. *Workers' remittances: as important and stable source of external development finance*. Global development finance report. — WP Publications, 2003. — 315 p.
17. Taylor J. *The new economics of labor migration and the role of remittances in the migration process* // International migration. — 1999. — V. 37. — #1. — P. 70—82.
18. Cuc M., Lundbeck E., Angelovska-Bezoska A., Ruggiero E., Bouton L., Sandu M. *Republic of Moldova: selected issues*. IMF country report # 05/54. — Washington D.C.: IMF Publications, 2005. — 64 p.

Основні напрями впливу міграційного капіталу на розвиток фінансово-банківської системи

Світовий досвід/

Курс із макроекономічного управління від МВФ

Наприкінці квітня 2007 року в Навчальному центрі Національного банку України згідно з програмою навчання працівників системи НБУ та банків України лекторами Міжнародного валютного фонду проведено двотижневий курс "Макроекономічне управління та питання фінансового сектору". По закінченні курсу слухачі отримали відповідні сертифікати.

Співпраця з Міжнародним валютним фондом отримала новий поштовх зі здобуттям Україною незалежності, коли наша держава почала розбудовувати економіку на ринкових засадах. Відкриваючи роботу навчального курсу, заступник Голови НБУ **Олександр Савченко** зазначив: "Навіть у колах бізнесу, не лише серед урядовців чи представників Національного банку, утвердилася думка, що в цілому діяльність, рекомендації, а інколи й вимоги МВФ, а також Світового банку йшли на користь Україні. Це стосувалося і реструктуризації банківського сектору, і закриття великих неприбуткових банків, і рекомендацій стосовно зменшення дефіциту державного бюджету. Нині ми досягли такого рівня розуміння економічної політики, який дає нам право інколи сперечатися з цією поважною установою. Однак щоб у таких дискусіях народжувалась істина, треба адекватно розуміти іншу сторону, принципи, бази, фундамент макроекономічної політики і її техніку". Опанування техніки макроекономічної політики і було метою навчання.

Крім фахівців Національного банку (які представляли департаменти монетарної політики, валютного регулювання, з управління валютним резервом та здійснення операцій на відкритому ринку, економічного аналізу та прогнозування, статистики та звітності, платіжного балансу, методології банківського регулювання та нагляду, Центр наукових досліджень НБУ, Університет банківської справи НБУ, Українську академію банківської справи НБУ), серед слухачів курсу були також працівники Кабінету Міністрів України, Міністерства економіки, Міністерства фінансів, Державного казначейства, Державної комісії з цінних паперів та

фондового ринку, Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг, Асоціації українських банків, Інституту економіки та прогнозування Національної академії наук України. У роботі курсу також взяли участь виконавчий директор з економічних питань НБУ **Ігор Шумило**, директор департаменту економічного аналізу та прогнозування НБУ **Олександр Петрик**, фахівці апарату Ради Національного банку України **Андрій Гриценко** та **Олег Яременко**.

Читали лекції та проводили практичні заняття заступник начальника європейського відділу Інституту МВФ **Александрос Мурмурас**, старші економісти Інституту МВФ **Мерседес да Коста** і **Алес Булір**. Це була дуже кваліфікована команда: за словами лекторів, разом вони мали півстолітній досвід практичної роботи в МВФ, працювали у різних підрозділах фонду. Голова цієї команди Александрос Мурмурас в Україні не вперше — 11 років тому він працював із Міністерством фінансів у місії з технічною допомогою. "Наша програма стала більш спеціалізованою, більш просунутою. І це відбиває еволюцію вашої країни, — відзначив пан Мурмурас. — Зараз обидві сторони ведуть дебати і наводять аргументи майже на рівних".

Заняття розпочалися лекцією пана Мурмураса **"Макроекономічна стабільність і структурна реформа"**. Детально розглядалися питання внутрішньої та зовнішньої збалансованості; бюджетно-податкової, грошово-кредитної, курсової політики; структурної політики — щодо торгівлі, трудових відносин, конкуренції, фінансового сектору, ціноутворення, державних підприємств, державного управління, систем соціального захисту; взаємозалежності заходів макроекономічного коригування і стану фінансового сектору; впливу програм

стабілізації та розвитку економіки на бідність (стабілізаційні програми часом вимагають бюджетної консолідації, однак це слід робити не за рахунок скорочення витрат на освіту, охорону здоров'я та систему соціального захисту — натомість можна скоротити військові чи менш продуктивні капітальні витрати).

Ше дві лекції Александроса Мурмураса були присвячені **грошово-кредитній політиці** та **реформам державного сектору**. Податкова система повинна бути економічно ефективною, простою, прозорою, справедливою та гнучкою — пан Мурмурас виклав рекомендації МВФ стосовно основних податків і реформи податкової адміністрації. Аналізуючи видаткову політику, лектор розглянув питання макро- та мікроекономічного значення державних витрат, їх цілей та ефективності, особливості державних видатків у промислово розвинутих країнах і країнах, що розвиваються, економічну класифікацію видатків, а також особливі питання стосовно видатків, такі як заробітна плата в державному секторі, квазіфіiscalні витрати, державні гарантії.

Аналізуючи **структуру і реформи фінансового сектору**, пан Мурмурас детально розповів про роль фінансового посередництва, стандартизацію даних, інформаційні проблеми, структуру ринків капіталу. Не менш детальною була й та частина лекції, де йшлося про реформування фінансового сектору, в тому числі:

- реформування центрального банку — надання йому більшої самостійності у використанні інструментів, перехід до непрямих інструментів грошово-кредитної політики, уточнення ролі нагляду за фінансовою системою і координація з іншими регулюючими установами, визначення ролі центрального банку як кредитора останньої інстанції;

- реформування комерційних банків — підвищення їх ефективності, зростання дієвості непрямих інструментів грошово-кредитної політики, створення надійної банківської системи, стійкої до негативних шоків (пруденційна основа та реструктуризація банків);

- реформування місцевих ринків цінних паперів і похідних фінансових інструментів;

- інституційних реформ — судово-правової, щодо стандартів бухгалтерського обліку та аудиту тощо.

Свій лекційний курс пан Мурмурас

завершив оглядом “*Міжнародна фінансова архітектура та МВФ*”.

Проблемам економічного зростання та подолання бідності було присвячено лекцію пані Мерседес да Коста “*Джерела економічного зростання*”. Як зауважила лектор, за невеликих відмінностей у темпах зростання в різних країнах доходи на душу населення можуть суттєво різнятися. Природно, що бідність можна подолати шляхом підвищення темпів розвитку економіки, але поряд із цим інколи потрібно вживати конкретних заходів щодо поліпшення розподілу доходів.

У двадцятому сторіччі процес зростання економіки йшов по-різному: в Західній Європі та США спостерігалося стало зростання, в Кореї, Тайвані, Китаї — дуже швидкими темпами, в країнах Африки — стагнація. Країни, які мали порівняно високі рівні доходу, збагатили ще більше, що призвело до збільшення розриву між найбагатшими і біднішими країнами.

Які ж фактори визначають економічне зростання? Лектор узагальніла його сучасні теорії та моделі, порівняла їх висновки з фактичними даними та детально проаналізувала чинники, які зумовлюють зростання: продуктивність, потоки інвестицій, технологічні зміни. Крім того, було розглянуто роль фінансового сектору, соціальних і політичних факторів (у тому числі війн і соціальних конфліктів), географічних умов; а також роль політичної системи, верховенства права, корупції, правової бази, відкритості торгівлі, якості політики. Інститути високої якості забезпечують вищі рівні зростання ВВП, погані інститути, за виразом лектора, можна вважати “податком” на норму прибутку. Досі невирішеним залишається питання: чи зумовлюється бідність бідних країн поганою якістю їх інститутів, чи навпаки — гірша якість інститутів є наслідком їх бідності?

Окремо розглянуто роль уряду та зроблено висновок, що для зростання важливо, аби управління було демократичним, прозорим, не корумпованим, із залученням широкої громадськості. Висвітлено також основні напрями структурних реформ. Головні цілі реформ першого покоління — подолання диспропорцій, викликаних передусім обмеженнями на ціноутворення, та послаблення чи припинення прямого державного втручання у виробництво товарів і послуг у приватному секторі. Наголос у ході реформ другого покоління — на оптимальному управлінні поряд із високою

його якістю і високим ступенем прозорості як державних, так і приватних інститутів.

Лекцію “*Сталість бюджету і зовнішнього сектору*” Мерседес да Коста розпочала із визначення основних понять і концепцій стосовно платіжного балансу держави, закінчивши її детальним аналізом структури й динаміки зовнішнього боргу України з 2000 року та прогнозом до 2010 року.

У лекції пані да Коста “*Курсові режими та валютна політика*” огляд режимів і концепцій щодо обмінних курсів, оцінок конкурентоспроможності також поєднувався з аналізом динаміки реального ефективного обмінного курсу в Україні.

Коротко- та довгострокові цілі фіiscalної політики, її ефективність, її роль як інструменту стабілізації, управління фіiscalальною політикою — питання, порушені в лекції “*Макроекономічне управління та бюджетно-податкова політика*”. Пані да Коста розглянула деякі проблеми реалізації фіiscalної політики в країнах, які розвиваються, зумовлені специфікою їх економічної структури, наявністю диспропорцій між попитом та пропозицією, неефективністю податкового адміністрування, контролю витрат тощо. Аналізувалися також фіiscalні реформи, пов’язані з приватизацією, державною службою, пенсійною системою, відносинами центрального уряду з місцевою владою, механізмами підготовки, виконання та моніторингу бюджету, інституційними реформами. Теоретичні розрахунки лектор порівнювали з результатами емпіричних досліджень, здебільшого на прикладі країн, що розвиваються.

В актуальному для українців огляді “*Лібералізація міжнародної торгівлі та СOT*” Мерседес да Коста торкнулася дуже широкого кола питань політики міжнародної торгівлі, таких як торговельні бар’єри (тарифи, квоти, кількісні та адміністративні обмеження, субсидування імпорту), аргументи “за” і “проти” протекціонізму, теорія і практика заміщення імпорту, плюси та мінуси лібералізації торгівлі та її тенденцій тощо. Пані да Коста навела хронологію розвитку СOT; висвітлила цілі, стратегію, функції, принципи та результати діяльності цієї міжнародної організації; розглянула механізми вирішення конфліктів; проаналізувала особливості економічної інтеграції на різних рівнях — від економічного союзу через спільний ринок і митний союз до зони вільної торгівлі; з’ясувала, чи є зв’язок

між відкритістю економіки й економічним зростанням та чи сприяє економічне зростання подоланню бідності.

Лекцію “*Інфляційне таргетування*” Алес Булір розпочав із глибокого історичного екскурсу, навівши дані про існування інфляції ще в давньому Римі та Єгипті. Таргетування інфляції — найсучасніша система боротьби зі знеціненням грошей, основна мета якої полягає в досягненні та підтримці низького і стабільного рівня інфляції. Відповільність за забезпечення низької та стабільної інфляції в коротко- і довгостроковій перспективі несе центральний банк. Ключовим моментом є те, що його дії не повинні підривати громадської довіри до нього як установи, відповідальної за забезпечення стабільності цін. Лектор навів шість принципів таргетування інфляції, розглянув питання організації та функціонування системи, проаналізував світовий досвід її застосування.

Про потенційні ризики та вигоди, пов’язані з рухом капіталу, йшлося у лекції пана Буліра “*Міжнародні потоки капіталу*”. Лектор окреслив фактори, які стимулюють відлив і прилив капіталу, охарактеризував прямі та непрямі канали, через які рух капіталу може сприяти прискоренню економічного зростання, навів аргументи на користь заходів контролю за операціями з капіталом.

Алес Булір прочитав також лекцію “*Платоспроможність банку та страхування депозитів*”. У цікавому огляді “*Фінансові кризи*” пан Булір проаналізував проблеми фінансового сектору, розглянув фактори, що спричиняють фінансові та банківські кризи, дослідив взаємозв’язок між ними, сформульовав висновки для економічної політики щодо управління кризами. Вказавши на складнощі, пов’язані з прогнозуванням криз, Алес Булір ознайомив слухачів із моделями систем раннього попередження: з 1999 року МВФ систематично відстежує результати застосування таких моделей — як власних, так і розроблених приватними установами. Лектор окреслив низку заходів, до яких слід вдатися на випадок виникнення паніки з приводу браку ліквідності, у разі ускладнень з обмінним курсом тощо. Відверненню криз сприяє формування збалансованого бюджету, нарощування державних резервів, розсудливе управління державним боргом, розвиток внутрішніх ринків акцій та довгострокових бор-

гових інструментів, деномінованих у національній валюті, залучення надійних інвесторів, страхування депозитів, застосування суворих законів про банкрутство тощо.

Програмою навчального курсу було також передбачено *практикуми з грошово-кредитної політики*. У трьох групах, сформованих зі слухачів курсу, з використанням навчальних монетарних моделей досліджували варіанти економічного розвитку за різними специяряями.

Традиційно навчання, які проводить МВФ, завершуються *аналізом поточної економічної ситуації в Україні*. Александрос Мурмурас представив **Джефрі Френкса** — ветерана, який працював у МВФ у трьох департаментах. В Україні він майже три роки, добре знає ситуацію, оскільки веде переговори з урядом, міністерствами фінансів, економіки. Свій виступ пан Френкс побудував академічно: окреслив загальні проблеми переходу до ринкової економіки, затим розглянув їх через призму особливостей цього процесу в Україні. Швидше стають на ринкові рейки ті країни, які менше перебували під впливом планової економіки, не надто перевантажені економічними зв'язками з посткомуністичними країнами та уbezпечені від конфліктів з ними, мають досвід самостійного розвитку, політичну та соціальну стабільність, відчувають зовнішню підтримку від ЄС, МВФ тощо.

Випадок України вирізняється великою затягнутим періодом квого реформування, унаслідок чого було побито рекорди серед країн із переходомо економікою щодо сплеску гіперінфляції, глибини падіння ВВП, тривалості спаду. Країні бракувало дієвої макроекономічної політики, ефективних структурних реформ, тяжко дався вихід із тісної інтеграції з російською економікою, складно було знайти нові ринки збути своєї продукції, вона досі залежна від зовнішніх енергоносіїв. Для нинішньої ситуації характерна політична невизначеність, що стримує економічний розвиток, гальмує структурні реформи, шкодить інвестиційному клімату. Оцінюючи фактори ризику в середньостроковій перспективі, пан Френкс звернув увагу на небезпечне зростання дефіциту поточного рахунку, перспективу підвищення цін на енергоносії, зростаючу вразливість фінансового сектору, високий рівень інфляції, корупцію та загрози, пов'язані з політичною нестабільністю.

Окремі положення лекції Джефрі Френкса були суттєво поглиблені у виступах Ігоря Шумила, Олександра Петрика, Андрія Гриценка, Юрія Половньова. Начальник управління стратегічних програм і прогнозів департаменту економічного аналізу та прогнозування НБУ Юрій Польовньов проаналізував сучасну структуру та потенціал вітчизняної економіки. Він зauważив: при тому, що нині споживання відповідає рівню 1990 року, інвестиції становлять лише третину від 1990 року. Енергоємність та матеріалоємність економіки зростає швидше, ніж додана вартість, що свідчить про певний екстенсивний розвиток. Країна суттєво залежить від динаміки цін на світових ринках, зокрема на металах та енергоносії. Зростання заробітної плати, починаючи з 2001 року, істотно випереджає зростання продуктивності праці. Це свідчить про те, що погіршується конкурентоспроможність української економіки, хоча номінальна заробітна плата все ще залишається на низькому рівні.

Ігор Шумило детально проаналізував динаміку інфляції, фактичного і потенційного валового продукту, реальні монетарні умови. Для нинішньої ситуації характерні позитивне економічне зростання, позитивний ВВП-роздріб (що створює тиск на інфляцію), доволі високі інфляційні очікування за достатньо м'яких монетарних умов. “Чи сприятиме економічному зростанню та зменшенню інфляції зниження облікової ставки за таких обставин?” — звернувся Ігор Шумило до аудиторії.

До розмови активно долучилися інші лектори та представники керівництва

НБУ. Пан Мурмурас нагадав про ту частину курсу, де йшлося про зовнішню збалансованість і ризик втрати конкурентоспроможності за високого рівня інфляції. Олександр Петрик загострив увагу на довгострокових наслідках високої інфляції, на яку можна піти, розраховуючи отримати вище економічне зростання у короткостроковому періоді. Андрій Гриценко закликав зосередитися передусім на проблемах загальної збалансованості, збалансованості бюджетного, фінансового сектору, з огляду на те, що кожна економіка має свою структуру, якій відповідає адекватний рівень інфляції. “Інфляція в Україні дуже волатильна, причому ця волатильність залежить не від монетарної політики, а від різних інших факторів, і набір цих факторів постійно змінюється”, — наголосив пан Гриценко. — Тому розглядати суттєве зниження інфляції як монетарне завдання — не зовсім адекватно. Однак не можна не погодитись і з тим, що стратегічною ціллю є зниження інфляції, і цього слід прагнути. Дуже багато залежить від активної співпраці уряду та Національного банку”.

Представники МВФ отримали добру нагоду наочно переконатися у високій фаховості української аудиторії. Александрос Мурмурас висловив задоволення цікавою дискусією, подякував представникам НБУ, зокрема пану Шумилу та його колегам. Підсумковим висновком стали слова керівника навчального курсу пана Мурмураса: "Ми працювали вельми ефективно. Це було дуже пізнавально для мене".

“Вісник НБУ”

"Вісник НБУ"

Офіційна інформація /

Заборгованість за довгостроковими кредитами в іноземній валюті від нерезидентів¹

За станом на 30.03.2007 р., млрд. доларів США

Заборгованість за довгостроковими кредитами (А + Б)	37.0	2
А. Заборгованість за кредитами, залученими або гарантованими державою	12.1	
у тому числі за кредитами МВФ		0.7
Б. Заборгованість за приватними не гарантованими державою кредитами		25.0

¹ Довгостроковий кредит — кредит із першінм або подовженим терміном погашення понад один рік.
² У загальній сумі зовнішнього довгострокового боргу враховано прострочену заборгованість за основною сумою

**Н. ЄОД.
І. ГІ!**

Доцент кафедри банківського менеджменту та обліку Тернопільського національного економічного університету. Кандидат економічних наук

Автор статті розглядає структуру відображення кредитних операцій у фінансовій звітності банку, базові підходи щодо класифікації наданих кредитів у фінансовому обліку, окремі проблемні аспекти оцінки термінів надання позичок, методики обліку спеціальних резервів за кредитними операціями та визнання облікових періодів при нарахуванні процентних доходів за кредитами.

Слово фахівця/

Відображення кредитних операцій у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності банку: методика і практика

Проблеми формування інформаційної бази менеджменту кредитних операцій банку завжди перебувають у полі зору вітчизняних науковців та практиків. Зокрема, значну увагу приділено їм у працях таких дослідників, як Л.Кіндрацька, І.Гуцал, М.Алексеєнко, Г.Мумінова-Савіна, В.Волохов, О.Саско, В.Міщенко, Л.Примостка та інші.

Фінансова звітність є інформаційною базою банківського менеджменту. З огляду на це достовірність і повнота надання інформації про стан кредитного портфеля у фінансовій звітності банку значною мірою позначається на якості управлінських рішень. Природно, що керівництво та працівники банку як окрема група користувачів звітності оперують також іншими інформаційними джерелами, зокрема, даними управлінської звітності, оперативного обліку тощо. Для таких груп користувачів, як акціонери, наявні та потенційні клієнти, банки-кореспонденти, фінансова звітність є практично єдиним джерелом інформації про фінансовий стан установи, що й зумовлює її центральне місце у системі банківської звітності загалом і звітності про кредитний портфель зокрема.

Фінансова звітність формується за даними фінансового обліку. Базові засади ведення фінансового обліку основних статей активів та зобов'язань банку визначено "Інструкцією з бухгалтерського обліку кредитних, вкладних (депозитних) операцій та формування і використання резервів під кредитні ризики в банках України", затвердженою постановою Правління НБУ від 15.09.2004 р. № 435. Проте деякі методичні аспекти ведення бухгалтерського обліку кредитних операцій банків України, визнання статей активів у фінансовій звітності банків, на нашу думку, до кінця не розроблено.

У цій статті автор розглядає структуру відображення кредитних операцій у фінансовій звітності банку, базові підходи щодо класифікації наданих кредитів у фінансовому обліку; окремі проблемні аспекти оцінки термінів надання кредитів, методики обліку спеціальних резервів за кредитними операціями та визнання облікових

періодів при нарахуванні процентних доходів за наданими кредитами.

Огляд фінансових звітів свідчить, що інформацію про кредитну діяльність банку представлено в таких основних формах звітності, як баланс (обсяг і структура кредитного портфеля банку), звіт про фінансові результати (доходи банку за кредитними операціями за їх видами та витрати на формування спеціальних резервів за наданими кредитами) і примітки до звітів.

У цьому зв'язку особливої уваги заслуговує питання оцінки відповідності інформації, що подається у фінансовій звітності, вимогам міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) до її розкриття. Дано проблема набула особливої важливості із прийняттям Європейським парламентом у 2002 році регламенту, що вимагає від усіх компаній країн Європейського Союзу, зареєстрованих на регульованому ринку, із 1 січня 2005 року формувати консолідовані фінансові звіти за міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ) (Регламент ЄС № 1606/2002 Європейського парламенту та Ради з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку від 19 липня 2002 року "Про застосування міжнародних стандартів бухгалтерського обліку").

МСФЗ містять загальні правила оцінки та розкриття інформації за конкретними статтями у фінансових звітах. Загалом слід зазначити, що установи банків, фінансова звітність яких відповідає вимогам міжнародних стандартів фінансової звітності, мають чітко і недвозначно засвідчити цей факт у примітках. Крім того, у примітках до фінансової звітності повинна розкриватися інформація стосовно політики бухгалтерського обліку банку, зокрема в питаннях оцінки вартості активів, управління кредитними ризиками, зміни процентних ставок тощо.

Для потреб керівництва як користувача фінансової звітності важливе значення має порівняльна інформація про стан кредитного портфеля установи за попередній і поточний періоди, що формує базу для здійснення вертикального (пимтома вага кожної статті в загальному об-

сязі) та горизонтального (зміни у відсотках за кожною статтею) аналізу кредитного портфеля установи.

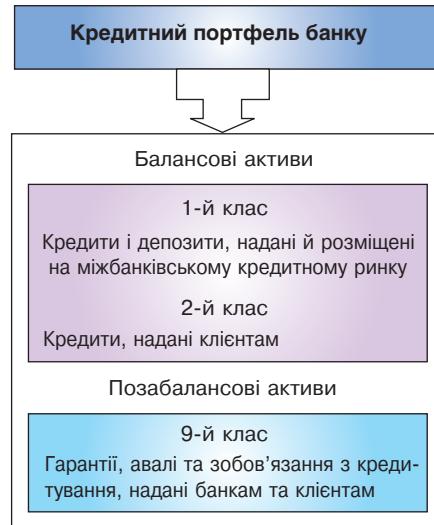
З огляду на викладене вище, вважаємо за доцільне проаналізувати основні підходи до розкриття інформації про кредитний портфель у фінансовій звітності вітчизняних банківських установ, а також розглянути діючі принципи та методи підготовки облікової інформації банків у контексті її відповідності МСФЗ.

Структуру відображення кредитного портфеля у балансі банку подано на схемі 1.

Балансові активи банку, що носять кредитний характер, класифікуються за сегментами кредитного ринку (міжбанківський ринок, ринок кредитування фізичних та юридичних осіб — не-банківських установ), категоріями позичальників (суб'єкти господарювання, органи державної влади, фізичні особи), видами кредитів (кредити, надані за операціями РЕПО, за врахованими векселями, за операціями факторингу), напрямами вкладення коштів (кредити в поточну, інвестиційну діяльність, іпотечні). За рахунками окремих груп обліковується сумнівна заборгованість за наданими кредитами. Виділення даних груп рахунків відображає комплексну оцінку стану кредитної заборгованості, здійснену згідно з методикою класифікації кредитного портфеля банків, розробленою Національним банком України [3].

За часовою ознакою кредити в балансі банку поділяються на строкові (термін погашення яких ще не настав) та прострочені (не погашені у передбачений угодою термін). Стратегія заборгованості, у свою чергу, включає коротко- і довгострокову. В аналітичному обліку за балансовими рахунками коротко- і довгострокової заборгованості за наданими кредитами мо-

Схема 1. Структура кредитного портфеля банку

жуть відкриватися окрім аналітичні рахунки у розрізі конкретних термінів погашення позик: один, три, шість місяців, рік тощо.

Дискусійним, на нашу думку, є питання розкриття інформації щодо терміну погашення кредиту при його відображені в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності банку. Згідно з вимогами міжнародних стандартів фінансової звітності визначено кілька підходів до оцінки строків погашення активів. Зокрема, терміни погашення можуть бути виражені:

- ◆ періодом, що залишився до дати погашення;
- ◆ початковим періодом до дати погашення;
- ◆ періодом, що залишився до наступної дати, після якої можуть бути змінені процентні ставки.

Питання щодо можливості групування активів за термінами погашення вирішується банком. Проте аналіз його активів та зобов'язань за періодами, що залишилися до дати погашення, є найкращою основою для оцінки його ліквідності і платоспроможності.

В Україні дані питання не регламентуються на законодавчо-нормативному рівні. Банки обліковують надані кредити у фінансовому обліку за початковим періодом до дати погашення (за термінами, визначеними в кредитному договорі). Таким чином, у балансі банків міститься достовірна інформація про структуру кредитного портфеля за термінами тільки щодо окремих позик, наданих у межах даного звітного періоду.

На нашу думку, доцільно розкривати інформацію про надані кредити відповідно до їх класифікації за термінами від дати складання звіту до дати погашення позички. Такий підхід дає змогу краще оцінити і проаналізувати кредитний портфель банку, його поточну та короткострокову ліквідність, зіставити активи й зобов'язання за термінами їх погашення (виконання) і відповідно підвищую ефективність банківського менеджменту.

Інформацію про концентрацію активів, зобов'язань та позабалансових зобов'язань за періодами, що залишилися до дати погашення, розкривається у примітці 31 “Ризик ліквідності” до фінансової звітності [1]. Данна примітка складається згідно з формою № 631 “Звіт про структуру активів та пасивів за строками”, затверджено “Правилами організації статистичної звітності, що поєднується до Національного банку України” (постанова Правління НБУ від 19.03.2003 року № 124 (зі змінами)), і містить дані стосовно ризику ліквідності за звітний та за попередній роки. Проте

у складі фінансової звітності банку зазначена інформація подається лише на дату формування річного звіту, що обмежує можливості користувачів щодо оцінки його поточної ліквідності.

Слід зауважити, що виділення в бухгалтерському обліку окремих груп рахунків для обліку сумнівної заборгованості за наданими кредитами ускладнює її оцінку за строковою ознакою, оскільки сумнівна заборгованість може включати як строкову, так і прострочену заборгованість за позичальними у разі, коли остання є сумнівною щодо отримання. Строкова заборгованість може бути класифікована як сумнівна у зв'язку з погіршенням фінансового стану позичальника (класи “Г” та “Д” кредитного портфеля банку згідно з класифікацією НБУ) або незадовільним обслуговуванням позичальником боргу (класи “Б”, “В”, “Г” і “Д” відповідно).

Окремого аналізу потребує питання, пов'язане із представленням інформації щодо позабалансової частини кредитного портфеля банку. Позабалансові активи, що мають кредитний характер, обліковуються за окремими рахунками 9-го класу Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України як гарантії, авали та зобов'язання з кредитування надані. Облік їх ведеться від дати укладення угоди (дати операції) до дати фактичного перерахування коштів на користь позичальника (дати розрахунку). Як позабалансовий актив обліковується будь-яке зобов'язання з кредитування, виникнення якого не супроводжується відповідним грошовим потоком. При трансформації позабалансового активу, що носить кредитний характер, у балансовий актив, відповідна позабалансова стаття анулюється. Порядок ведення подальшого обліку такого активу за балансом не має жодних відмінностей чи особливостей.

Стан “потенційного” кредитного портфеля, який обліковується за позабалансом, свідчить про напрями майбутніх кредитних вкладень банку та значною мірою характеризує спектр його кредитної діяльності у подальшому, охоплюючи специфічні форми кредитування, такі як кредитна лінія, авалювання векселів тощо.

Важливим аспектом ведення бухгалтерського обліку кредитних операцій банків є визначення концептуальних засад і методичних прийомів обліку операцій щодо формування й використання спеціальних резервів під кредитні ризики.

Спеціальні резерви за всіма видами активів і зокрема за наданими кредитами формуються і відображаються в обліковій системі банку відповідно до принципу обачності, реалізація якого дає змогу “звільнити” баланс банку від так званих неіснуючих активів. Вони ста-

новлять ту частину кредитного портфеля, яка не відповідає визнанню активу, оскільки ймовірність отримання майбутніх економічних вигод за вказаними статтями стає сумнівною.

Спеціальні резерви формуються за рахунок витрат банку і таким чином приводять до зменшення фінансового результату поточного періоду. Інакше кажучи, банк має змогу обліковувати свої кредитні ризики в момент їх виникнення, ще до того, як вони будуть реалізовані, що безумовно підвищує ефективність його ризик-менеджменту. За такого підходу банк може вчасно попередити ризик і уникнути втрат від непогашення кредиту чи приналежні мінімізувати їх.

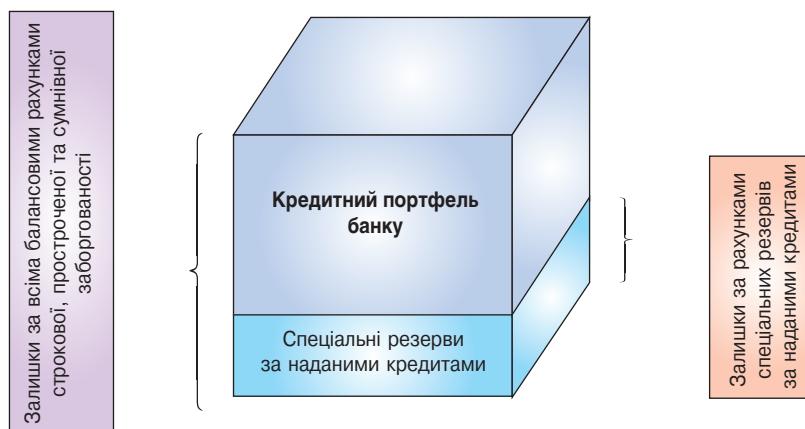
Слід зазначити, що рахунки, за якими обліковуються спеціальні резерви банку, є рахунками контрактивними. Залишки за ними відображаються в активі балансу зі знаком “мінус”, зменшуючи таким чином загальну вартість кредитного портфеля. Вплив сформованих спеціальних резервів на обсяг кредитного портфеля банку відображенено на схемі 2.

Як уже зазначалося, діюча методика обліку спеціальних резервів за наданими кредитами дає змогу реалізувати у фінансовому обліку банку базові принципи міжнародних стандартів фінансової звітності: принцип нарахування та відповідності доходів та витрат і принцип обачності. Водночас вона не запобігає повною мірою випадкам “перекредитування” (погашення строкової заборгованості за позикою шляхом надання нового кредиту пов’язаним або зацікавленим особам), а відповідно і штучному заниженню розміру сформованих резервів, що негативно впливає на достовірність облікової та звітної інформації банку.

Важливим аспектом побудови фінансового обліку кредитних операцій та подання інформації про доходи за ними у фінансовій звітності банку є визначення методики обліку процентних доходів за наданими кредитами. Ця методика ґрунтуються на застосуванні принципу нарахування та відповідності доходів і витрат, регламентується відповідними нормативними актами НБУ і практично не відрізняється у різних установах банків. Дискусійним є питання про встановлення облікового періоду щодо нарахування зазначених доходів. Обліковий період визначається банками самостійно і є складовою облікової політики. Як правило, такий період не перевищує одного місяця. Хоча ряд великих банків за мінімальний період щодо нарахування процентних доходів бере один банківський (операційний) день. Такий підхід можна вважати найприйнятнішим із двох причин:

♦ по-перше, чим коротший обліко-

Схема 2. Структура кредитного портфеля банку з урахуванням сформованих спеціальних резервів за кредитними операціями

вий період, тим достовірніша інформація про фінансовий стан банку, особливо щодо оперативного управління його діяльністю;

♦ по-друге, банківський облік загалом відрізняється оперативністю (банк щодня формує оборотно-сальдовий баланс), що потребує відображення в обліковій системі не тільки всіх здійснених операцій, а й результатів їх впливу на фінансове становище банку.

Згідно з вимогами чинних нормативних актів НБУ, зокрема Інструкції “Про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України”, затвердженої постановою Правління НБУ від 07.12.2004 № 598, у фінансовій звітності банків розкривається інформація стосовно їх облікової політики (принципи оцінки та методи обліку окремих статей звітності), результатів від банківських операцій, управління ризиками, зокрема кредитним і процентним, наводяться порівняльні дані за всіма статтями звітності, що свідчить загалом про дотримання вітчизняними банківськими установами концептуальних засад міжнародних стандартів фінансової звітності та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

Водночас зміна підходів щодо оцінки термінів надання кредитів у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності банку, посилення контрольних функцій служби внутрібанківського аудиту в процесі кредитування та оптимізація операційних і облікових процедур при відображені в бухгалтерському обліку нарахованих доходів за кредитними операціями даст змогу забезпечити достовірність облікової та звітної інформації про стан кредитних портфелів банків України і в підсумку суттєво підвищити якість менеджменту кредитних операцій

та оприлюднення фінансової звітності банків України”, затверджена постановою Правління НБУ від 07.12.2004 р. № 598 (зі змінами).

2. “Інструкція з бухгалтерського обліку кредитних, вкладних (депозитних) операцій та формування і використання резервів під кредитні ризики в банках України”, затверджена постановою Правління НБУ від 15.09.2004 р. № 435.

3. Положення “Про порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків”, затверджене постановою Правління НБУ від 06.07.2000 р. № 279 (зі змінами і доповненнями).

4. “Правила організації статистичної звітності, що подається до Національного банку України”, затверджені постановою Правління НБУ від 19.03.2003 р. № 124 (зі змінами).

5. Регламент ЄС № 1606/2002 Європейського парламенту та Ради з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку від 19 липня 2002 року “Про застосування міжнародних стандартів бухгалтерського обліку”.

6. Волохов В.І. Оцінка ефективності кредитної діяльності банків // Фінанси України. — 2003. — № 4. — С. 115—124.

7. Гуцал І.С. Банківське кредитування суб’єктів ринку в трансформаційній економіці України (питання теорії, методики, практики). — Львів: ВАТ “БІЛЬОС”, 2001. — 244 с.

8. Міщенко В., Пластун В. Моніторинг позичок у сучасній банківській практиці України // Вісник Національного банку України. — 2002. — № 8. — С. 9—13

9. Мумінова-Савіна Г. Сутність внутрібанківського контролю та контролю кредитної діяльності банку // Вісник Національного банку України. — 2002. — № 12. — С. 31—33.

10. Скаско О. Шляхи вдосконалення механізмів формування резервів за активними операціями // Вісник Національного банку України. — 2002. — № 11. — С. 32—33.

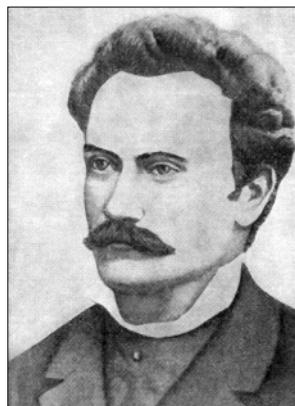
Література

- Інструкція “Про порядок складання

Особистості в історії /

Іван Франко як дослідник банківництва Галичини

Іван Франко як економіст — один із найвизначніших соціально-економічних публіцистів і політиків свого часу. На думку І. Витановича [1, с. 7], він “вказував пробоєві шляхи нашим суспільно-господарським змаганням”.

Іван Франко.

Початок творчої діяльності І. Франка припав на період становлення банківських установ краю. Тож він мав змогу безпосередньо спостерігати за цим процесом і давати йому незалежну, незаангажовану оцінку. Як вважав дослідник економічної спадщини Івана Яковича В. Левинський, Франко є “пioneerським каменем” у суспільно-економічній науці та публіцистиці свого часу [1, с. 9]. Однак, на його думку, Франко не був економістом-теоретиком у вузькому розумінні, так само, як і економістом-практиком, бо практичною діяльністю безпосередньо не займався [1, с. 108]. Проте його погляди, за словами професора Степана Злупка, який вивчав творчу спадщину І. Франка як економіста, — це ціла епоха в історії української економічної думки [2, с. 116].

Іван Франко — автор двох томів економічних праць, із них близько десяти — на тему розвитку фінансово-кредитних відносин у Галичині. Це такі праці, як “Банк Крайового”, “Реорганізація Банку Крайового”, “Катастрофа Банку Селянського”, “Проект ліквідації Банку Селянського”, “Сумна історія Крилошанського банку і його так званої санациї”, “Лихварство у Галичині” та інші. Він оформляв їх як дописи до провідних львівських газет “Діло”, “Кур’єр Львовські”; серед них є грунтovні економічні дослідження. Це надзвичайно важливе джерело для вивчення процесу становлення та розвитку кредитно-банківських установ у тогочасній Галичині. Зацікавленість Івана Франка цією тематикою пов’язана, очевидно, із проблемами перших банків: їх заснуванням, розвитком і наступним банкрутством, наслідками якого були тяжкими для клієнтів, особливо для незаможних селян.

Вивчаючи місцеву практику кредитування, Іван Франко встановив, що Галичина — це класичний край лихварства. Позики надавали на короткий термін, переважно від “передднівка” до осені або якогось ярмарку. Реальний термін повернення позики — від 1 до 5 років — встановлювався нечасто; та це й не було

вигідно позикодавцям — ливарям-євреям. Тому найпоширенішими термінами були один місяць та один тиждень. Лихварі, передбачаючи, що боржник не зможе вчасно сплатити борг, дають відтермінування і вже нараховують відсоток на відсотки від позики, і ці відсотки рахують окремо від боргу. Як наслідок — стягнення боргу за рахунок майна боржника — рухомого чи нерухомого [3, с. 377].

А ще лихварі агітували й організовували виїзди за кордон на заробітки. Так, упродовж 1873—1891 рр. із Галичини вийшло 270 тис. емігрантів, а галицькі лихварі заробили на селянській біді 13.5 млн. золотих ринських [3, с. 380—381]. Як ця ситуація нагадує нашу сьогоденню!

“Кредит зробився в теперішнім господарськім житті чимось таким конечним і натуральним, як обіг крові в тілі”, — доходить висновку І. Франко і розповідає про один із перших галицьких банків — Рустикальний банк (1867—1883 рр.). Цей банк мав виразно лихварський характер, і хоча за позики брав відсотки нижчі, ніж сільські лихварі, та був для них певного роду конкурентом, усе ж, на думку І. Франка, він збільшував “лихварське здирство”. Намагаючись вирватися з лабет лихваря-єврея, селянин ішов за позикою до Рустикального банку і потрапляв у не менш тяжке ярмо: кожен двадцятий селянин Галичини був боржником цього банку [1, с. 381]. Рустикальний банк зажив сумної слави “інституції для обдирання селянської шкіри” і був головним представником банківської лихви у краї. Він обтяжив іпотеками приблизно 600 000 моргів селянських земель вартістю 27 млн. злотих. Його п’ятнадцятилітню діяльність, за словами І. Франка, можна порівняти хіба з грабунком і знищеннем українського народу татарськимиordaами у XVI—XVII ст. [1, с. 85].

В іншій своїй статті, під назвою “Реорганізація Банку Крайового”, Іван Франко піддав критиці кредитну політику польських банківських діячів, яка

сприяла зміцненню в Галичині єврейської фінансової буржуазії.

Учений оцінював діяльність банків крізь призму інтересів селян. Розцінюючи лихварський кредит як згубний і нищівний для селянства, Іван Франко надавав перевагу кредиту банківському, хоча зауважував, що й банк має на меті одержання прибутку. Франко з розумінням і надією стежив за зростанням ролі кредитних відносин у суспільстві в цілому та на селі зокрема [5, с. 123; 7, с. 148].

Іван Франко всебічно досліджував розвиток банківництва. Нагадаємо, що це був період активного проникнення капіталу в різні сфери економіки (будівництво, залізничну, аграрну галузі, різні види промислу) і це, безумовно, не залишилося поза увагою Каменяра. Водночас учений доволі критично аналізував діяльність банківських службовців. За те передусім, що дбали лише про задоволення власних потреб, власне збагачення, вважаючи інтереси своїх клієнтів чимось другорядним, а іноді й відверто ними нехуючи. Що, до речі, становило головну причину кризового стану деяких тодішніх банків, часто призводило до їх банкрутства.

Зазначимо, що Іван Франко був прихильником ідеї ощадності, котра набула особливої популярності у 20—30-х роках ХХ ст., стимулюючи українців до активної банківської діяльності, спонукаючи вчитися ощадливості й банківської запопадливості у поляків, євреїв та інших народів [6, с. 266]. Адже “основою економічного гаразду є власна праця, запопадливість, підприємливість і ощадність кожного по-одинокого чоловіка” [2, с. 120].

а 00 # 0 . ! 0 0 ! . 0 0 0 ! . 1 .

доцент Львівського інституту банківської справи Університету банківської справи Національного банку України. Кандидат історичних наук.

Література

1. Левинський В. Франко як економіст. — Скрентон, 1957.
2. Українські кооператори. Історичні нариси. — Л., 1999. — Кн. 1 — С. 116—121.
3. Франко І. Лихварство у Галичині // Зібрання творів. — Т. 44. — Кн. 2.: Економічні праці (1888—1907). — К., 1985.
4. Клапків М. С. Проблеми фінансів у творчості І. Я. Франка // Фінанси України. — 1996. — № 7. — С. 125—128.
5. Злупко С. Іван Франко — економіст. — Л., 1992.
6. Злупко С. Економічна думка України (від давнини до сучасності). — Л., 2000.
7. Злупко С. Фінанси, банківництво і фіскальна політика у працях Івана Франка // Фінанси України. — 2006. — № 3. — С. 141—151.

Монети України/

Про введення в обіг ювілейної монети “1100 років м. Переяслав-Хмельницький”

Національний банк України, продовжуючи серію “Стародавні міста України”, 25 квітня 2007 року ввів в обіг ювілейну монету номіналом 5 гривень “1100 років м. Переяслав-Хмельницький”, присвячену одному з найдавніших українських міст, уперше згаданому в договорі князя Олега з греками в 907 році як одне з трьох найбільших міст Давньоруської держави. З другої половини XI ст. це місто — центр Переяславського князівства, наприкінці XV ст. і впродовж XVI ст. відігравало важливу роль у формуванні українського козацтва.

Монету виготовлено з нейзильберу. Категорія якості карбування — спеціальний анциркулейтед, маса монети — 16.54 г, діаметр — 35.0 мм, тираж — 45 000 штук. Гурт монети — рифлений.

На аверсі зображені стилізованій пергамент з уривками з “Повіті временних літ”, на тлі якого унизу праворуч — печатка міста першої половини XVII ст., угорі — малий Державний герб України,

над яким півколом розміщено напис: **НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ**, унизу — **5 ГРИВЕНЬ / 2007**, а також логотип Монетного двору Національного банку України.

На реверсі розміщено композицію, яка відображає два історичних етапи розвитку міста — давньоруський і козацький, між ними — давньоруський собор (унизу), герб міста (угорі), а також написи: **ПЕРЕЯСЛАВ-ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ** (угорі), **1100** (унизу).

Художники — Святослав Іваненко, Микола Кочубей. Скульптори — Святослав Іваненко, Володимир Дем'яненко.

Ювілейна монета номіналом 5 гривень “1100 років м. Переяслав-Хмельницький” є дійсним платіжним засобом України та обов’язкова до приймання без будь-яких обмежень за її номінальною вартістю до всіх видів платежів та для зарахування на розрахункові рахунки, вклади, акредитиви і для переказів.

Про введення в обіг ювілейної монети “100 років Мотор Січі”

Національний банк України 22 травня 2007 р. ввів в обіг ювілейну монету номіналом 5 гривень “100 років Мотор Січі”, присвячену одному з найбільших у світі та єдиному в Україні підприємству з виробництва, випробування, супроводження під час експлуатації і ремонту 55 типів і модифікацій двигунів для 61 виду літаків і гелікоптерів різного призначення, що експлуатуються в 106 країнах світу, — Запорізькому відкритому акціонерному товариству “Мотор Січ”.

Монету виготовлено з нейзильберу. Категорія якості карбування — спеціальний анциркулейтед, маса монети — 16.54 г, діаметр — 35.0 мм, тираж — 45 000 штук. Гурт монети — рифлений.

На аверсі на фоні півкуль Землі зображені сокола, над ним — малий Державний герб України, над яким півколом напис —

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ, ліворуч — рік карбування монети: **2007**, унизу номінал — **5 ГРИВЕНЬ**, а також логотип Монетного двору Національного банку України.

На реверсі зображені авіаційний двигун, над яким праворуч розміщено логотип ВАТ “Мотор Січ” і розміщено написи: **МОТОР СІЧ** (угорі ліворуч), **100 РОКІВ** (унизу).

Художник і скульптор — Роман Чайковський.

Ювілейна монета номіналом 5 гривень “100 років Мотор Січі” є дійсним платіжним засобом України та обов’язкова до приймання без будь-яких обмежень за її номінальною вартістю до всіх видів платежів та для зарахування на розрахункові рахунки, вклади, акредитиви і для переказів.

Міні-рецензія /

Новий навчальний посібник із банківської справи

В умовах формування ринкового середовища провідну роль у вирішенні ключових проблем відіграють саме кредитні відносини та банки. Це пояснюється не лише посиленням їх значення у розвитку економіки, а й можливістю швидкого та ефективного реагування на впровадження нових механізмів господарювання.

У новому навчальному посібнику, автором якого є банкір-практик, кандидат економічних наук С.М.Подік, проаналізовано теоретичні розробки та практичний досвід банківського кредитування. Видання, безперечно, посяде гідне місце серед підручників на цю тему.

Посібник призначений для студентів вищих навчальних закладів економічних спеціальностей, а також аспірантів, викладачів, спеціалістів банківської системи.

Подік С.М. Кредитна політика комерційного банку: теорія і практика. Навчальний посібник. — К.: ФАДА, ЛТД, 2007. — 254 с.

Навчальний посібник присвячено окремим теоретичним і практичним питанням кредитування, зокрема суті та необхідності банківського кредитування. Сам процес кредитування розглянуто під кутом зору ефективності за ринкових відносин.

Автор успішно реалізує системний підхід при визначені кредитоспроможності позичальників, аргументовано розкриває принципи і технологію процесу кредитування, детально описує операційну процедуру і дає практичні рекомендації щодо ефективного її використання, а також пропонує власну концепцію того, як поліпшити механізми кредитування виробництва банківською системою. Увагу зосереджено на визначені критерії ефективності кредитування юридичних і фізичних осіб, оптимізації пошуку шляхів досягнення фінансової стійкості як підприємств та організацій, так і банків; наведено ряд практичних рекомендацій щодо вдосконалення методик визначення кредитоспроможності та супроводження (моніторингу) позик, ведення претензійно-позовної роботи з проблемними кредитами.

Автор наголошує на необхідності врахування досвіду, накопиченого економічно розвинутими країнами у цій сфері, а також реформування всієї кредитної системи з метою створення сприятливих умов для розвитку економіки загалом і нових для нашої країни форм кредитів (іпотечного, споживчого, комерційного, вексельного), різних форм оренди (скажімо, лізингу та інших); орієнтації на економічні (якісні), а не технічні (кількісні) критерії при вирішенні питань кре-

дитування, а зрештою — на потреби соціально-економічного розвитку суспільства, що має бути єдиним критерієм для всіх банківських установ України.

Матеріали, подані в посібнику, мають характер глибоких, фундаментальних досліджень. Звісно, в межах підручника не можна охопити всі проблеми тематики, котра розглядається, тому автор не претендує на вичерпне висвітлення всіх питань, що виникають при здійсненні кредитування. Основну увагу він приділяє принциповим проблемам кредитної справи, знання яких необхідні для підготовки фахівців і працівників, що безпосередньо займаються банківським кредитуванням. Видання покликане сприяти повнішому осяненню, вивченю проблем та шляхів удосконалення грошово-кредитних відносин, перспектив їх розвитку в процесі становлення ринкових відносин.

Навчальний посібник написано на високому науково-теоретичному рівні, матеріал викладено в доступній формі; він відіграватиме важливу роль у формуванні нового покоління банківських фахівців.

ЛІТОРЯНІСТ! АРІ! ОІ ЕУОЕОІ!

засідувач кафедри управління персоналом Міжрегіональної академії управління персоналом. Доктор економічних наук, професор.

ІМЕДЕІУІ..! ІІ..! ІІ..! ІІ..!

голова правління ТОВ "Європейський газовий банк". Кандидат економічних наук.

17 травня в Університеті банківської справи НБУ (м. Київ) відбувся день відкритих дверей, у ході якого проведено презентацію навчального закладу, висвітлено його магістерські програми та напрями наукової співпраці вузу з банками. Відбулося засідання круглого столу з банкірами Києва.

Цього дня було також підписано тристоронній Меморандум про співпрацю між керівником проекту "Корпоративний розвиток в Україні" IFC Сергієм Трипутнем, ректором Університету банківської справи НБУ Тамарою Смовженко та керівником компанії АТС Річардом Гловером. Метою співпраці, як зазначено в меморандумі, є корпоративне управління в банківському секторі України.

Фото: **ІІ..! ІІ..! ІІ..! ІІ..!**

Після підписання меморандуму. На фото зліва направо:
Сергій Трипутень, Тамара Смовженко і Річард Гловер.

Міні-рецензія /

У розвиток методології визначення вартості об'єктів застави

За сучасних умов динамічного розвитку банківської системи України та стрімкого зростання обсягів кредитування питання ретельного контролю рівня кредитних ризиків і забезпечення належної ліквідності об'єктів застави набувають особливої гостроти.

Застава – найпоширеніший засіб забезпечення виконання кредитних зобов'язань, тож надзвичайно важливо бути впевненим щодо адекватності методології визначення вартості об'єктів застави. У книзі “Определение ликвидационной стоимости по методу Галасюков (GMLV)” запропоновано метод і моделі, які суттєво розвивають та доповнюють традиційну методологію оцінки і, що найважливіше, забезпечують реалізацію інтересів банків та банківської системи у цілому в питаннях мінімізації кредитних ризиків.

Це свідчить про актуальність та практичну значущість досліджень, результати яких висвітлено в книзі.

Галасюк В.В., Галасюк В.В. Определение ликвидационной стоимости по методу Галасюков (GMLV) / Под ред. Галасюка В.В. — Днепропетровск: ОАО “Издательство “Зоря”, 2007. — 312 с.

Використання викладеного в книзі методу Галасюків стосовно оцінки ліквідаційної вартості (GMLV) сприяє підвищенню якості виконання оцінок об'єктів застави, дає змогу забезпечити необхідний рівень ліквідності цих об'єктів та відповідно сприяє нормалізації й гармонізації функціонування кредитних механізмів в умовах ринкової економіки. Використання ліквідаційної вартості об'єктів застави у кредитному процесі, на чому послідовно і з цілковитою підставою наполягають автори книги, — це фундамент обґрунтованого визначення розмірів кредитів із заздалегідь запланованим рівнем за- безпеченості та адекватної оцінки рівнів забезпеченості кредитних угод. Це сприяє швидкій реалізації об'єктів застави у разі порушення по- зичальниками кредитних угод, а отже, зниженню рівня кредитних ризиків комерційних банків.

Запропонована в книзі методологія є практичним втіленням ідеології та вимог міжнародних і європейських стандартів оцінки щодо визначення вартості об'єктів застави. Вона дає змогу з урахуванням специфічних ринкових факторів та наявних умов досягати об'єктивного результату щодо вартості об'єктів застави в умовах конфлікту інтересів по- зичальників і кредиторів. Створений авторами та вперше представлений у книзі інтернет-модуль “gQuickDecision” (www.galasyuk.com) перетворює зазначену методологію на сучасну банківську технологію, що цілком відповідає сучасним об'єктивним тенденціям глобалізації.

Метод Галасюків протягом десятиріччя використовується в практиці роботи комерційних банків України. Серед них — АППБ “Аval” (нині — ВАТ “Райффайзен Банк Авал”) та інші. Підсумовуючи багаторічний успішний досвід практичного використання фахівцями банку “Авал” методу Галасюків щодо визначення ліквідаційної вартості, начальник відділу оцінки забезпечення департаменту управління ризиками ВАТ “Райффайзен Банк Авал” С.Т.Осаяленко у передмові до книги на- гошує: “Цей модуль буде корисним для будь-якого системного банку, котрий прагне в умовах динамічного зростання масштабів своєї діяльності поліпшити контроль кредитних ризиків у частині забезпечення належ-

ного рівня ліквідності предметів застави”.

Особливе значення має те, що в книзі поряд із глибоким теоретично-методичним обґрунтуванням економічних умов, у яких об'єкти мають не ринкову, а ліквідаційну вартість, наведено велику кількість конкретних прикладів розрахунків.

Широке й послідовне впровадження викладеної у книзі методології сприятиме суттєвому зниженню кредитних ризиків комерційних банків за рахунок підвищення ліквідності об'єктів застави та адекватного визначення рівнів забезпечення кредитів і обсягів резервування.

Враховуючи те, що висвітлена у книзі

Валерія та Віктора Галасюків методологія дає змогу суттєво поліпшити системи ризик-менеджменту банків відповідно до ідеології Базельських вимог, аудиторам (як зовнішнім, так і внутрішнім) у практичній роботі доцільно звертати увагу на те, яку саме вартість об'єктів застави використовує банк як базу для визначення обсягів кредитів — ринкову чи ліквідаційну. Зауважимо, що використання ліквідаційної вартості об'єктів застави як бази для укладення угод про заставу й визначення обсягів кредитів свідчить про більш послідовну реалізацію політики банку з мінімізацією кредитних ризиків.

З метою мінімізації кредитних ризиків банків необхідно сприяти подальшому поширенню практичного використання запропонованого методу Галасюків при здійсненні оцінки застав. Потрібно також привести у відповідність до вимог міжнародних стандартів оцінки положення Національного стандарту № 1 “Загальні засади оцінки майна та майнових прав” у частині оцінки об'єктів застави.

З урахуванням зазначеного вище книга “Определение ликвидационной стоимости по методу Галасюков (GMLV)” є корисною як для фахівців Національного банку України і банків, так і для оцінювачів та аудиторів.

СО%А. О!АЙ. ІЕ,,È-!

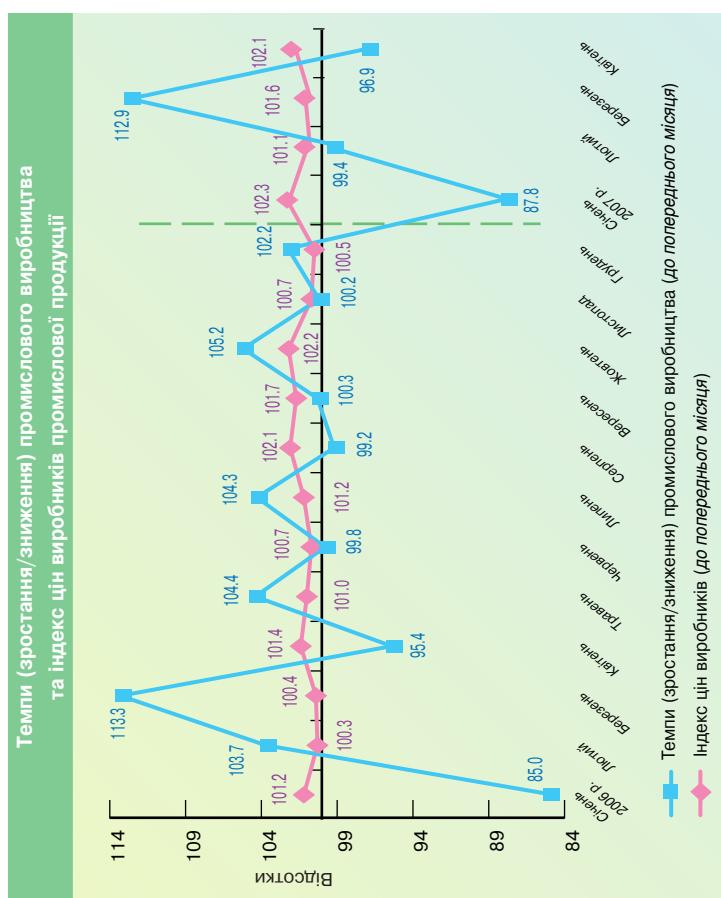
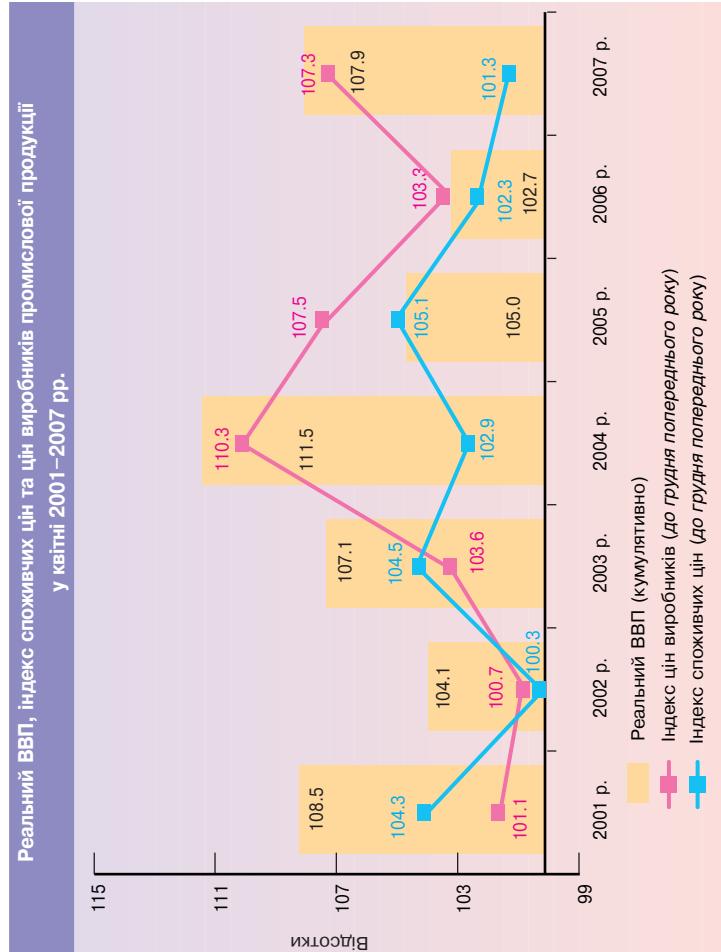
директор департаменту аудиту Національного банку України.

Основні макроекономічні показники розвитку України у квітні 2001–2007 років

Показники	Квітень 2001 р.	Квітень 2002 р.	Квітень 2003 р.	Квітень 2004 р.	Квітень 2005 р.	Квітень 2006 р.	Квітень 2007 р.	Відсотки
Реальний ВВП (до відповідного місяця попереднього року)	110.8	105.0	107.4	113.3	103.9	103.5	107.6	
Реальний ВВП (кумулятивно)	108.5	104.1	107.1	111.5	105.0	102.7	107.9	
Темпи (зростання/зниження) промислового виробництва (до попереднього місяця)	98.4	100.6	102.7	98	96.3	95.4	96.9	
Темпи (зростання/зниження) промислового виробництва (кумулятивно)	118.7	106.2	111.7	118.2	106.7	100.7	112.5	
Індекс споживчих цін (до попереднього місяця)	101.5	101.4	100.7	100.7	100.7	99.6	100.0	
Індекс споживчих цін (до грудня попереднього року)	104.3	100.3	104.5	102.9	105.1	102.3	101.3	
Індекс цін виробників (до попереднього місяця)	100.2	101.2	100.3	103.3	102.5	101.4	102.1	
Індекс цін виробників (до грудня попереднього року)	101.1	100.7	103.6	110.3	107.5	103.3	107.3	

Темпи (зростання/зниження) промислового виробництва
та індекс цін виробників промислового виробництва

Реальний ВВП, індекс споживчих цін та цін виробників промислової продукції
у квітні 2001–2007 рр.

На замовлення "Вісника НБУ" матеріали підготовлено працівниками департаменту статистики та звітності Національного банку України.

Структура активів банків України

№ п/п	Назва банку	Kошти в НБУ та готікові кошти банку	Цінні папери, що рефінансу- ються НБУ	Резерви під зне- цінення біржових цінних паперів, що рефі- нансують- ся НБУ	Kошти в інших банках	Резерви під забор- гованість інших банків	Цінні папери у торговому портфелі банку	Цінні папери в портфелі банку на продаж	Резерви під знецінення цінних паперів у портфелі банку на продаж	Кредити, що надані	У тому числі			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Група I (кількість банків у групі — 15)														
1	ПРИВАТБАНК	2 464 834	1 572	0	6 485 952	25 239	1 037 246	10 524	10 524	30 743 123	18 286 494	12 456 629		
2	РАЙФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	2 900 298	700 000	0	1 817 119	10 502	11 424	115 177	2 317	24 317 273	12 817 143	11 500 129		
3	УКРСИББАНК	699 970	110 812	0	2 530 611	32 372		478 242	2 646	20 234 564	8 991 596	11 242 969		
4	УКРСОЦБАНК	1 826 688	211 069	0	1 828 861	2 519	419 386	25 945	9 481	14 463 856	6 347 550	8 116 306		
5	УКРЕКСІМБАНК	794 503	263 234	0	1 886 260	10 005		509 693	76 286	15 217 908	14 762 759	455 149		
6	ПРОМІНВЕСТБАНК	2 270 723		0	848 627	24 794		108 690	1 801	15 259 936	13 912 052	1 347 884		
7	ОЩАДБАНК	2 203 196	1 848 691	0	3 341 620	54 286		68 649	21 974	5 204 723	2 208 200	2 996 523		
8	ОТП БАНК	816 897	5 903	0	836 632	76		111 314		10 505 071	5 489 632	5 015 439		
9	"НАДРА"	243 732	18 063	0	1 602 306	2 473	864 091	1 343	413	8 617 027	4 187 589	4 429 437		
10	"ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	333 691	108	0	566 959	6 282	340 446	50 128	165	7 017 858	4 741 932	2 275 926		
11	"ФОРУМ"	171 868		0	1 834 800	4 799	246 053	9 112	2 959	5 597 738	4 671 032	926 706		
12	КРЕДИТПРОМБАНК	726 786	670	0	1 501 352	8 148		113 712	250	5 460 831	3 993 730	1 467 102		
13	ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК	331 090		0	2 217 131	9 347		603 047	0	4 081 616	3 412 860	668 755		
14	УКРПРОМБАНК	519 224	27 157	0	471 916	40		0	0	6 365 363	5 431 514	933 849		
15	БРОКІНІЧНЕБАНК	321 742	106 153	0	1 201 794	3 562		209 002	13 924	4 422 482	3 918 194	504 288		
Група II (кількість банків у групі — 19)														
16	АЛЬФА-БАНК	233 436	10 898	0	896 007	16 245		50 700	0	6 096 278	5 355 153	741 125		
17	УКРГАЗБАНК	254 410	10	0	860 924	6 597	20 050	397 656	111	2 729 533	2 025 117	704 415		
18	"ПІВДЕННИЙ"	307 854	0	0	273 453	1 306		49 830	133	3 591 023	3 184 152	406 871		
19	ТАС-КОМЕРЦБАНК	195 037	20 604	0	439 036	2 420		28 901	908	3 369 775	1 952 167	1 417 607		
20	РОДОВІД БАНК	246 884	131	0	941 007	1 122		153 781	0	2 779 029	1 549 414	1 229 615		
21	ВІЕЙБІ БАНК	324 554	59 541	0	712 790	695		176 502	0	2 780 576	2 171 552	609 024		
22	"ХРЕЩАТИК"	214 703	169 187	0	878 375	611		154 745	25	2 217 890	1 807 922	409 968		
23	КРЕДОБАНК	272 982	24	0	159 721	744	3 464	112 385	73	2 833 403	2 128 462	704 940		
24	ПРАВЕКС-БАНК	407 142	0	0	126 046	392	10 027	21 058	0	2 579 947	288 552	2 291 396		
25	ДОНГОРБАНК	117 074	61 178	0	1 059 154	6 958		205 700	49	1 938 726	1 610 025	328 702		
26	ІНГ БАНК УКРАЇНА	330 717	287 441	0	428 073	7 729	354 425		26	2 076 103	2 053 589	22 514		
27	"МРІЯ"	296 060	0	0	356 616	591		21 292	2 420	2 255 528	1 986 295	269 233		
28	"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	53 508	0	0	754 798	23 903	21 249	0	0	2 249 693	2 248 208	1 485		
29	ІНДУСТРІАЛБАНК	247 942	3 090	0	357 583	4 935		213 617	14 491	1 951 506	1 692 080	259 427		
30	ІМЕКСБАНК	233 367	0	0	788 959	3 561	37 715		35	0	1 604 601	1 136 099	468 502	
31	ХФБ БАНК УКРАЇНА	79 387	76 941	0	373 820	4 058	11 554	116 181	26	2 196 397	2 077 635	118 763		
32	СІТІБАНК (УКРАЇНА)	79 024	200 301	0	630 997	883	79 893		0	1 655 343	1 647 662	7 681		
33	ІНДУСТРІАЛЬНО-ЕКСПОРТНИЙ БАНК	141 835	1	0	585 853	690		34 160	847	1 605 919	1 039 666	566 253		
34	КАЛІОН БАНК УКРАЇНА	228 572	0	0	412 465	2 334		935	0	1 778 402	1 773 268	5 134		
Група III (кількість банків у групі — 25)														
35	ТАС-ІНВЕСТБАНК	58 868	0	0	449 029	14 333	17 530	12 651	379	1 716 279	934 692	781 587		
36	ПРОКРЕДИТ БАНК	87 662	0	0	261 809	632		250	0	1 587 514	492 860	1 094 654		
37	"КІЇВ"	102 505	0	0	122 235	53		67 190	1 183	1 520 956	1 311 023	209 932		
38	"ДЕЛЬТА"	464 961	0	0	30 743	10	58 831	0	0	1 187 380	181 866	1 005 513		
39	АКТИВ БАНК	95 240	20 136	0	634 482	2 142	12 625	0	0	839 801	636 475	203 326		
40	ВНЄШТОРГБАНК	9 753	0	0	471 459	2 408		6 605	4 074	1 067 319	985 915	81 403		
41	"ПРЕСТИЖ"	40 648	0	0	516 994	556		88 471	0	748 337	311 628	436 709		
42	"КРЕДИТ-ДНІПРО"	49 276	0	0	197 870	867		74 411	5 968	1 230 250	1 107 903	122 347		
43	МЕГАБАНК	83 646	0	0	84 367	137		117 322	360	960 490	750 837	209 653		
44	"НРБ-УКРАЇНА"	36 635	0	0	287 110	8 612		60 086	0	968 419	604 202	364 217		
45	ЕКСПРЕС-БАНК	217 227	4 976	0	79 207	42	49 091	0	0	868 915	480 394	388 521		
46	МОРСЬКИЙ ТРАНСПОРТНИЙ БАНК	94 224	2 677	0	285 649	9 848		18 411	13 297	872 566	682 641	189 925		
47	УКРІНБАНК	82 862	558	0	48 630	78		2 567	702	772 050	560 591	211 459		

БАНКИ УКРАЇНИ

за станом на 01.04.2007 р. (у розрізі банків)

Тис. грн.

	Резерви під заборгованість за кредитами	Цінні папери, що утримуються до погашення	Резерви під знецінення цінних паперів, що утримуються до погашення	Інвестиції в асоційовані й дочірні компанії	Основні засоби	Нематеріальні активи	Нараховані доходи до отримання	У тому числі		Резерви під заборгованість за нарахованими доходами	Відстрочений по-датковий актив	Інші активи	Резерви під інші активи	Довгострокові активи, призначенні для продажу	Резерви під зменшення корисності інвестицій в АК та ДК... ¹	Усього активів
								прострочені нараховані доходи	сумнівні нараховані доходи							
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	
3 360 574	2	2	124 316	1 345 089	4 129	603 133	144 200	53 730	102 994	81 170	478 074	36 555	0	0	39 843 277	
894 025	4 033	90	5 498	1 674 667	1 728	150 840	33 441	19 842	44 312	20 864	368 317	12 373	22 102	21 976	31 123 747	
737 318	0	0	112 724	1 119 228	52 279	262 677	23 392	3 669	21 847	0	174 152	12 010	0	0	24 969 067	
304 863	1 664	1 664	5 786	1 501 150	14 743	180 032	28 057	6 708	30 362	0	85 267	7 843	10 567	0	20 218 282	
454 061	0	0	6 633	1 018 513	8 924	53 071	1 127	5 255	5 750	0	122 536	8 009	0	0	19 327 164	
970 843	498	498	13 645	779 678	12 909	38 526	6 259	16 846	19 855	0	61 116	3 321	10 283	0	18 383 519	
351 385	190 443	753	550	1 668 416	7 811	92 319	5 609	41 454	45 115	0	94 911	17 531	7 697	0	14 237 984	
437 221	0	0	0	106 278	21 603	61 227	3 491	4 777	6 597	27 536	26 517	2 676	0	0	12 072 409	
365 291	0	0	0	386 717	2 143	255 194	42 199	15 239	48 614	0	269 538	5 400	0	0	11 837 963	
182 089	0	0	0	118 098	3 975	134 962	5 856	8 309	11 687	0	49 763	204	70	0	8 415 630	
179 608	0	0	0	265 106	2 451	46 309	1 354	1 113	1 932	0	36 870	165	0	0	8 020 843	
149 951	0	0	0	183 545	50	54 301	7 240	1 783	7 329	0	40 440	517	0	0	7 915 492	
120 845	0	0	0	486 658	14 514	28 848	201	424	493	0	60 987	6 441	0	0	7 686 764	
330 178	0	0	12 060	161 375	684	55 298	1 336	517	1 106	0	59 007	548	0	0	7 340 212	
141 320	0	0	0	462 060	4 248	188 310	15 281	4 463	19 427	687	120 911	29 443	485	0	6 830 196	
154 613	0	0	2 000	222 354	5 437	48 040	27 886	1 420	23 256	2 349	17 123	753	0	0	7 389 755	
91 743	30 000	0	0	373 547	1 192	37 945	6 870	2 302	8 810	10 457	51 615	6 416	0	0	4 653 663	
157 529	0	0	22 255	441 200	1 299	6 850	1 198	152	1 181	904	27 283	862	449	0	4 561 390	
168 192	0	0	215 358	198 000	6 070	58 744	12 499	5 256	12 489	3 650	46 876	28	11 733	0	4 409 748	
36 963	0	0	0	180 365	464	38 389	8 576	45	7 631	0	52 083	403	0	0	4 346 012	
26 576	0	0	17 114	163 325	15 815	34 040	18 045	27	11 344	0	48 008	560	12 920	0	4 306 011	
20 363	0	0	0	190 704	5 369	7 765	63	458	481	1 341	21 558	4 034	0	0	3 836 124	
94 703	295	295	0	195 412	6 646	21 467	4 462	4 182	6 836	9 485	53 024	15 079	21 315	0	3 571 892	
46 296	0	0	0	326 108	3 097	81 545	42 667	252	33 498	0	100 637	3 557	0	0	3 571 865	
73 067	2 000	2 000	0	207 350	2 024	17 360	515	499	924	1 215	7 861	36	0	0	3 536 609	
6 975	0	0	0	8 234	84	29 444	1 628	0	614	7 146	3 176	8	0	0	3 509 543	
53 716	0	0	0	275 026	1 829	24 681	17 980	782	14 734	306	19 273	287	1 140	0	3 180 004	
70 692	0	0	0	2 068	280	24 249	3	0	1	0	388	1	0	0	3 011 638	
89 000	113 374	3 013	6 500	169 164	4 421	32 005	1 232	1 662	2 057	1 472	16 156	56	0	0	3 003 278	
26 025	0	0	0	195 941	8 545	6 684	196	1 413	1 480	0	44 635	1	0	0	2 889 415	
27 333	0	0	0	7 319	1 469	26 232	238	46	70	0	802	20	0	0	2 858 596	
37 241	0	0	0	35 836	1 350	16 399	5	0	2	0	5 012	6	0	0	2 666 023	
131 784	20	20	90	248 782	3 788	37 695	15 062	6 356	19 451	6 650	26 359	785	9 593	0	2 547 168	
16 818	0	0	0	34 517	1 048	8 468	0	0	0	977	489	0	0	0	2 446 721	
148 107	0	0	0	27 843	19	43 921	2 679	2 711	4 053	1 371	1 853	0	0	0	2 162 493	
50 180	0	0	0	67 021	5 292	15 502	2 222	18	1 897	9 430	15 192	2 243	0	0	1 994 718	
69 250	36	36	0	166 570	1 151	26 801	4 540	7 040	10 922	265	19 315	686	25 452	0	1 970 344	
88 166	0	0	0	38 429	4 966	76 707	23 409	0	16 340	10 824	14 472	427	0	0	1 782 370	
21 497	0	0	0	36 241	2 140	7 602	1 434	0	1 229	6	8 591	62	0	0	1 631 934	
22 149	0	0	0	2 161	259	4 787	548	1	548	0	6 231	1	0	0	1 539 393	
7 448	0	0	0	78 011	1 465	5 936	35	0	20	0	10 679	325	0	0	1 482 190	
100 489	0	0	4	10 862	430	12 907	4 674	2 162	6 734	502	18 630	47	1 000	0	1 482 037	
19 208	0	0	37	100 466	202	6 826	1 856	1 277	2 146	1 237	11 283	2	0	0	1 344 023	
75 437	0	0	0	15 266	66	16 183	176	4 781	4 908	0	2 916	251	0	0	1 297 474	
25 269	0	0	637	78 665	850	11 651	2 565	2 651	4 799	324	11 148	7	0	0	1 292 573	
81 224	0	0	0	62 389	1 495	3 595	374	802	980	0	7 693	36	0	0	1 243 313	
31 313	67	67	0	310 489	1 086	18 910	10 279	3 837	13 052	0	10 832	1 858	827	0	1 201 809	

¹ Резерви під зменшення корисності інвестицій в АК та ДК, що утримуються з метою продажу.

БАНКИ УКРАЇНИ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
48 АГРОБАНК	149 765	0	0	332 290	46	0	4 094	4 000	626 890	148 837	478 053
49 "КІЇВСЬКА РУСЬ"	37 636	0	0	176 004	226	0	13 859	1	857 305	642 375	214 929
50 "БІГ ЕНЕРГІЯ"	31 323	0	0	189 976	1 197	0	51 469	0	764 906	657 266	107 639
51 ЗАХІДІНКОМБАНК	68 040	0	0	43 929	77	0	17 885	0	946 585	691 787	254 798
52 УНІВЕРСАЛЬНИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА ПАРТНЕРСТВА	39 180	13 340	0	128 328	18 238	0	16 178	15	813 203	588 954	224 249
53 "ТАВРИКА"	41 884	0	0	137 008	4 691	0	24 367	0	748 120	627 913	120 207
54 "АРКАДА"	266 828	0	0	5 708	30	0	24 849	2 167	538 210	328 054	210 156
55 БАНК "ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА"	79 800	0	0	105 411	2 527	0	5 848	2 000	688 776	604 757	84 020
56 ЕКСПОБАНК	36 295	0	0	76 376	3 978	0	1 149	135	653 640	565 630	88 010
57 СЕБ БАНК	157 206	54 042	0	31 939	215	0	1 133	6	480 317	370 612	109 704
58 ФАКТОРІАЛ-БАНК	27 514	0	0	70 295	76	0	44 531	169	515 174	308 381	206 794
59 "ДНІСТЕР"	37 409	0	0	69 343	411	0	7 994	342	568 761	481 237	87 525
Група IV (кількість банків у групі – 114)											
60 "ДІАМАНТ"	49 499	0	0	317 119	1 026	0	18 860	2 837	526 644	445 198	81 446
61 ТРАНСБАНК	54 673	34 932	0	65 907	822	0	29 909	61	604 524	525 491	79 033
62 "ЗОЛОТИ ВОРОТА"	142 137	0	0	75 221	65	0	1	1	527 114	313 594	213 521
63 УНІКРЕДИТ БАНК	136 004	0	0	232 269	1 736	0	0	0	299 175	201 028	98 147
64 ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	37 565	0	0	267 982	196	0	47 580	3 048	399 336	305 394	93 942
65 УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	29 338	0	0	132 393	1 372	71 716	40 059	59	457 192	394 786	62 406
66 МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	57 643	20 733	0	16 977	65	0	33	2	558 036	471 331	86 705
67 ЕЛЕКТРОН БАНК	34 310	0	0	90 001	570	108	3 489	1	513 174	290 344	222 830
68 "УНІВЕРСАЛЬНИЙ"	29 616	0	0	114 056	466	11 773	12	0	522 599	167 794	354 805
69 МІСТО-БАНК	20 928	0	0	179 904	428	15 987	25 097	6 478	422 685	350 415	72 270
70 "БАЗИС"	55 774	0	0	26 160	181	0	1 830	2	513 098	419 570	93 528
71 БАНК РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	28 769	0	0	69 200	107	0	45 552	308	497 491	351 155	146 336
72 "ЄВРОПЕЙСЬКИЙ"	18 155	0	0	111 754	409	0	22 171	1 207	437 785	309 731	128 054
73 ФІНАНСОВИЙ СОЮЗ БАНК	36 013	0	0	116 034	4 254	0	62 969	15 654	454 985	450 222	4 764
74 ІНПРОМБАНК	54 128	0	0	3 035	3	0	21 497	0	488 773	379 160	109 613
75 "НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	36 472	0	0	75 900	399	0	38 099	18	468 115	333 065	135 051
76 "ДЕМАРК"	24 515	0	0	48 509	1 992	0	12 359	32	535 030	488 198	46 832
77 ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА ЗАОЩДЖЕНЬ	13 438	0	0	121 433	688	21 509	37 667	4 251	354 332	247 741	106 591
78 АВТОЗАЗБАНК	22 582	0	0	29 990	188	17 424	1 135	1	496 843	343 548	153 294
79 "МЕРКУРІЙ"	28 329	0	0	23 716	3	29 140	50	50	422 950	279 901	143 050
80 "КЛІРІНГОВИЙ ДІМ"	27 087	15 000	0	166 481	58	0	41 932	7	289 721	230 712	59 009
81 "КАПІТАЛ"	23 885	0	0	122 051	2	32 360	14	0	341 440	219 081	122 359
82 ФІНАНСБАНК	27 276	0	0	508 352	48	0	0	0	742	707	35
83 ЕНЕРГОБАНК	54 015	0	0	93 643	14	0	25 530	223	318 394	247 571	70 823
84 ПОЛТАВА БАНК	53 057	0	0	21 578	6	0	5 469	3 526	375 103	331 453	43 650
85 "МЕТАЛУРГ"	50 550	0	0	20 319	29	9 278	2 107	2 104	424 634	263 921	160 714
86 СХІДНОЄВРОПЕЙСКИЙ БАНК	33 154	0	0	58 475	23	1 235	16 850	264	334 475	307 264	27 211
87 "СТОЛИЦЯ"	112 670	0	0	100 974	1 149	0	27 857	0	180 615	150 671	29 944
88 "УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ СВІТ"	12 468	0	0	35 111	25	0	9 889	0	399 414	375 197	24 218
89 "ПІВДЕНКОМБАНК"	43 674	2 027	0	106 709	319	0	16 624	0	274 573	257 145	17 428
90 "ДАНІЕЛЬ"	11 449	0	0	59 502	43	20 975	17 646	0	227 003	136 582	90 420
91 ФОРТУНА БАНК	32 212	0	0	38 397	660	41	0	0	314 655	294 763	19 892
92 "НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ"	22 116	0	0	18 569	9	0	0	0	382 991	344 811	38 180
93 МІЖНАРОДНИЙ ІПОТЕЧНИЙ БАНК	11 161	0	0	59 724	959	0	250	250	357 300	0	357 300
94 АРТЕМ БАНК	13 358	0	0	237 517	10 483	0	37 962	90	122 558	74 758	47 800
95 БМ БАНК	18 856	0	0	101 810	3	0	27 170	0	255 505	226 899	28 606
96 УКРГАЗПРОМБАНК	9 350	0	0	179 303	10 758	0	778	6	222 194	218 961	3 232
97 "НОВИЙ"	34 991	0	0	26 061	122	31 286	1 116	14	299 770	258 709	41 061
98 АГАРНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	16 972	0	0	141 382	317	17 358	17 995	82	180 850	148 680	32 170
99 УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК	15 260	0	0	42 983	35	0	27 716	2 469	278 612	201 297	77 315
100 "КАМБІО"	14 107	0	0	53 123	122	0	23	0	291 230	199 135	92 095
101 "АВТОКРАЗБАНК"	13 492	0	0	14 249	4 033	27 195	6 520	886	311 074	271 526	39 548
102 "ІНТЕГРАЛ"	20 737	0	0	83 413	3 126	0	29 153	86	252 984	223 199	29 786
103 БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩДЖЕНЬ	12 087	0	0	88 531	69	138	0	0	255 007	251 568	3 439
104 БТА БАНК	13 031	0	0	60 545	14	0	14 957	0	250 873	161 502	89 371
105 ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК	34 914	0	0	89 511	614	12 590	17 789	117	198 526	193 415	5 111
106 "СИНТЕЗ"	36 963	0	0	46 310	2 931	0	121	121	258 987	65 641	193 345
107 СОЦКОМБАНК	79 513	0	0	14 079	1	407	0	0	224 744	160 885	63 858
108 ФІНБАНК	9 961	0	0	17 872	1	0	14 203	2 979	218 291	214 836	3 455
109 УКРКОМУНБАНК	36 690	0	0	19 937	3	7 691	0	0	212 082	133 025	79 057
110 "АРМА"	12 423	346	0	72 803	718	31 733	0	0	175 541	142 896	32 646

БАНКИ УКРАЇНИ

	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	
	10 889	0	0	0	21 396	1 599	10 245	1 077	755	1 525	738	13 875	112	0	0	1 144 321	
	47 650	0	0	0	71 038	659	16 065	3 768	680	2 412	0	2 932	54	0	0	1 125 154	
	21 214	0	0	0	32 574	249	21 294	672	250	846	32	51 118	584	0	0	1 119 100	
	86 238	0	0	0	15 877	328	1 744	32	142	156	0	11 343	519	0	0	1 018 741	
	65 719	0	0	0	8 884	1 100	10 831	127	108	181	28	29 277	5	0	0	976 192	
	45 409	0	0	0	7 059	404	6 230	227	893	1 007	0	3 407	22	0	0	917 349	
	53 637	0	0	6 081	64 540	188	10 566	160	0	66	56	46 439	5 264	0	0	902 301	
	15 466	0	0	0	9 542	1 298	14 171	8 342	458	7 830	373	5 746	1 385	0	0	881 757	
	40 031	0	0	0	137 465	888	6 690	1 273	156	1 226	542	2 583	28	0	0	870 230	
	7 375	5	5	2 538	106 725	1 310	3 752	195	168	202	398	20 345	77	0	0	851 828	
	13 559	0	0	0	94 101	1 301	12 625	1 542	2 771	3 865	417	5 939	235	141	0	754 136	
	19 040	0	0	0	53 344	1 663	5 993	339	214	398	269	10 711	1 228	0	0	734 070	
	25 036	0	0	1 261	146 001	381	777	173	0	114	135	4 869	289	0	0	1 036 245	
	20 673	1	1	0	26 780	836	5 136	282	479	554	75	3 146	260	0	0	803 548	
	10 882	0	0	0	8 096	529	7 886	2 048	1 642	3 379	55	36 770	7	0	0	783 476	
	2 179	0	0	2 757	52 358	1 795	2 079	115	2	76	0	34 709	282	0	0	756 874	
	52 056	0	0	0	15 219	559	45 805	12 291	1 051	11 797	445	5 756	1 002	399	0	752 546	
	15 959	0	0	0	9 806	194	3 803	338	12	332	260	10 320	140	0	0	737 219	
	6 083	1	1	0	64 824	715	7 556	445	439	720	75	4 858	43	350	0	724 888	
	13 540	10 097	177	0	82 880	617	871	47	101	105	540	2 008	0	0	0	723 700	
	17 437	0	0	0	44 421	325	7 805	1 746	472	1 528	304	1 666	146	0	0	713 001	
	18 868	0	0	0	55 073	806	10 063	779	1 601	2 148	0	6 067	399	0	0	708 290	
	4 902	8 249	661	0	79 345	329	2 798	755	76	685	243	4 051	273	1 378	0	686 551	
	5 078	0	0	0	19 608	224	2 436	31	449	465	241	23 441	206	0	0	680 798	
	24 075	0	0	0	73 689	686	3 319	155	1 486	1 575	26	5 000	404	0	0	644 915	
	25 258	0	0	0	2 313	235	938	0	382	382	0	8 292	131	0	0	636 099	
	12 091	0	0	0	54 138	455	2 947	286	254	274	12	15 832	0	0	0	628 449	
	17 516	710	3	0	1 376	50	5 281	1 631	939	2 570	0	560	0	0	0	606 057	
	56 974	0	0	0	23 677	459	8 813	1 050	743	1 556	0	691	29	0	0	593 471	
	26 982	2 734	521	0	56 563	458	6 730	3 536	1 049	4 561	2 149	5 057	21	0	0	585 047	
	11 515	0	0	0	22 740	955	3 046	589	1	43	0	960	23	0	0	583 904	
	2 489	0	0	0	55 626	470	4 536	71	43	90	0	5 230	2	0	0	567 414	
	13 148	2 415	2 115	0	19 804	113	7 965	17	191	198	222	5 217	0	0	0	560 429	
	16 883	0	0	0	29 625	355	3 891	373	690	989	0	6 593	279	0	0	542 061	
	1	0	0	0	4 117	409	42	0	0	0	0	451	0	0	0	541 342	
	19 913	0	0	0	45 039	984	6 001	276	1 027	1 166	0	9 101	603	0	0	530 787	
	18 444	0	0	0	78 979	467	4 300	2 453	622	2 821	132	8 418	682	0	0	522 025	
	31 861	31	31	0	24 635	644	9 721	1 108	2 846	3 715	21	5 840	57	0	0	509 985	
	7 102	5 278	0	0	25 415	1 009	1 544	24	658	674	69	4 927	3	0	0	474 363	
	9 181	0	0	0	42 957	880	7 004	4 318	159	3 922	0	1 400	27	0	0	460 079	
	12 328	0	0	0	7 913	316	3 071	21	42	56	0	461	2	0	0	456 231	
	8 439	0	0	0	8 208	352	6 473	746	1 685	2 409	0	2 854	152	0	0	450 175	
	4 317	0	0	0	41 539	190	1 941	137	79	122	0	58 174	0	0	0	433 936	
	12 475	0	0	0	57 902	102	2 019	357	1 311	1 564	355	1 025	0	0	0	432 009	
	14 472	0	0	0	8 982	1 000	1 613	113	1 337	1 393	0	1 672	144	0	0	420 926	
	26 772	0	0	0	4 387	583	3 066	334	902	1 029	2 997	1 148	0	0	0	411 607	
	3 082	0	0	0	9 392	169	794	4	34	38	0	579	0	0	0	408 635	
	687	0	0	0	2 772	702	1 554	0	0	0	0	914	0	0	0	408 592	
	24 917	0	0	0	25 699	282	2 741	462	0	314	31	1 467	916	0	0	404 934	
	21 467	0	0	0	18 924	439	4 014	106	2 288	2 391	645	1 446	34	0	0	394 663	
	6 517	447	96	0	14 300	592	3 483	403	0	363	79	1 395	22	0	0	387 456	
	10 498	164	164	0	27 271	183	2 889	61	152	154	0	4 100	58	0	0	385 800	
	5 428	0	0	0	13 658	328	2 377	273	136	236	0	8 825	0	0	0	377 885	
	11 896	0	0	0	12 171	481	4 451	2 750	235	2 217	442	1 132	325	0	0	371 851	
	22 690	0	0	0	3 122	200	3 287	298	70	241	0	4 030	0	0	0	370 784	
	2 909	0	0	0	6 921	180	28	0	0	0	0	412	1	0	0	360 324	
	4 502	0	0	0	14 968	372	1 368	61	8	24	248	2 288	0	1 579	0	355 689	
	5 850	0	0	0	1 255	96	799	5	32	37	0	193	0	0	0	349 055	
	8 814	0	0	0	12 102	616	1 757	237	0	202	134	1 061	61	0	0	345 920	
	4 161	6 431	586	0	12 738	146	1 570	32	5	14	0	3 570	34	0	0	338 402	
	8 150	0	0	0	79 615	252	22	0	1	1	1	1 813	2 929	8	0	0	333 819
	13 642	0	0	0	57 580	386	5 498	2 737	193	2 526	162	2 447	439	55	0	325 917	
	2 731	0	0	0	28 258	140	3 481	103	15	72	175	2 150	4	0	0	323 524	

БАНКИ УКРАЇНИ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
111 ПРОМЕКОНОМБАНК	16 328	0	0	41 000	75	0	17 441	0	244 350	180 356	63 994
112 ИПОБАНК	10 654	0	0	6 325	0	7 383	0	0	283 017	282 568	449
113 "ПОРТО-ФРАНКО"	14 085	0	0	43 968	0	4 876	0	0	187 936	81 132	106 805
114 ФІНЕКСБАНК	160 046	0	0	53 305	0	0	0	0	71 366	68 595	2 771
115 ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ	28 003	0	0	33 386	9	0	3 776	1 078	206 577	121 932	84 646
116 "КОНТРАКТ"	20 200	0	0	45 975	1 510	2 315	0	0	170 464	145 845	24 618
117 УКРАЇНСЬКА ФІНАНСОВА ГРУПА	13 746	1 090	0	64 004	258	0	1	0	177 743	176 901	842
118 "ПРИЧОРНОМОР'Я"	18 883	0	0	14 833	49	24 525	4 574	895	211 314	206 532	4 782
119 "ГРАНТ"	16 416	0	0	4 527	12	0	4 559	223	224 990	177 627	47 363
120 ЛЕГБАНК	26 236	0	0	65 302	1 013	0	24 973	2 257	152 254	131 712	20 543
121 "ТРАСТ-КАПІТАЛ"	21 803	0	0	102 469	3 323	0	0	0	144 268	94 494	49 774
122 ОДЕСА-БАНК	5 575	0	0	34 955	28	12 306	11 887	2 340	199 676	172 753	26 923
123 СТАРОКІЇВСЬКИЙ БАНК	43 015	0	0	7 835	35	0	16 114	25	154 013	114 255	39 758
124 "ПРИКАРПАТТЯ"	15 335	0	0	43 084	4	0	32	19	165 008	118 719	46 289
125 ІНТЕРБАНК	19 600	0	0	34 670	198	22 962	9 151	78	122 813	99 465	23 348
126 "УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ"	8 120	0	0	40 037	103	0	6 873	0	164 142	142 568	21 574
127 КООПІНВЕСТБАНК	16 858	0	0	28 287	18	0	210	50	183 707	152 140	31 567
128 "МОРСЬКИЙ"	12 606	0	0	123 603	337	0	7 130	0	85 290	63 807	21 483
129 ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РАЦІОНАЛЬНОГО ФІНАНСУВАННЯ	12 382	0	0	15 646	58	0	117	102	143 134	128 186	14 949
130 ФІНРОСТБАНК	5 187	0	0	9 354	0	11 544	0	0	193 524	180 543	12 982
131 РЕАЛ БАНК	8 764	0	0	84 210	1 703	0	18 109	66	100 948	97 495	3 453
132 "НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ"	40 861	0	0	6 929	51	0	0	0	159 803	57 320	102 483
133 "ТК КРЕДИТ"	6 729	0	0	93 130	30	0	24 181	0	96 809	78 506	18 303
134 ПОЛІКОМБАНК	7 909	0	0	25 786	107	0	2 319	24	153 323	145 988	7 335
135 ТАС-БІЗНЕСБАНК	5 873	0	0	28 659	2	0	5 697	2 706	151 547	102 526	49 021
136 "ПРИВАТИНВЕСТ"	2 768	0	0	169 556	0	29 227	0	0	5 991	5 695	297
137 БАНК "РЕНЕСАНС КАПІТАЛ"	1 839	0	0	32 834	15	0	0	0	163 405	0	163 405
138 "ЛЬВІВ"	8 589	2 000	0	3 549	0	310	0	0	163 022	125 091	37 932
139 "КОНКОРД"	3 984	0	0	54 436	0	0	2 078	419	137 594	137 594	0
140 ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	7 069	0	0	80 537	5 016	1 377	1 149	32	96 571	89 437	7 134
141 СИГМАБАНК	395	0	0	129 690	13	0	0	0	66 097	65 651	445
142 ИКАР-БАНК	25 388	0	0	13 050	15	0	26	0	120 414	16 906	103 508
143 "ВОЛОДИМИРСЬКИЙ"	4 842	0	0	44 385	29	14 386	0	0	109 731	85 500	24 231
144 ІНВЕСТБАНК	7 436	0	0	31 671	80	0	0	0	137 374	108 692	28 682
145 "ЮНЕКО"	21 772	0	0	35 839	152	2 778	0	0	102 835	100 339	2 496
146 ІНВЕСТ-КРЕДИТ БАНК	3 404	0	0	28 462	30	13 527	6 057	0	113 522	84 734	28 788
147 УКРАЇНСЬКИЙ КРЕДИТНИЙ БАНК	965	0	0	98 500	9	0	24 837	0	17 465	17 191	274
148 "ФАМІЛЬНИЙ"	6 467	8 684	0	13 953	114	0	1 406	1 405	99 320	9 176	90 143
149 РЕГІОН БАНК	16 972	0	0	8 908	830	0	27	14	125 790	102 983	22 807
150 БАНК "РУСКИЙ СТАНДАРТ"	13 650	0	0	27 323	27	0	0	0	103 873	0	103 873
151 "УКООПСПЛКА"	8 234	0	0	7 271	30	0	25	1	88 116	68 693	19 423
152 ПАРТНЕР БАНК	32 787	0	0	21 719	0	0	0	0	64 490	45 891	18 599
153 ДІАЛОГБАНК	8 006	0	0	3 524	35	0	9 599	1 565	124 396	118 429	5 967
154 ОЛІМПІЙСЬКА УКРАЇНА	4 284	0	0	5 577	275	0	19 672	4 033	98 311	77 798	20 514
155 СХІДНО-ПРОМИСЛОВИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	10 805	0	0	6 360	27	0	9 414	0	91 586	69 726	21 859
156 ЄВРОГАЗБАНК	3 076	0	0	63 451	0	21 101	0	0	34 010	1 346	32 664
157 КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК	4 774	0	0	70 434	948	0	0	0	28 662	26 556	2 105
158 УНІКОМБАНК	31 723	0	0	12 868	332	0	1 000	0	53 206	51 441	1 765
159 ЄВРОБАНК	6 541	0	0	10 559	0	12 896	0	0	64 210	41 195	23 015
160 ТММ-БАНК	8 869	12	0	2 329	0	0	0	0	56 617	27 526	29 092
161 ПРАЙМ-БАНК	8 083	0	0	27 198	1 247	0	0	0	49 450	43 282	6 168
162 "ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	2 894	0	0	11 212	11	1 990	948	948	63 772	60 295	3 476
163 "ВЕЛЕС"	8 888	500	0	5 900	180	0	7 465	10	60 243	55 121	5 122
164 УКРБУДІНВЕСТБАНК	23 988	0	0	6 169	50	0	0	0	46 965	41 300	5 665
165 УКРАЇНСЬКИЙ БАНК РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА РОЗВИТКУ	777	0	0	28 100	0	0	9 170	2 635	39 681	32 742	6 939
166 "СТОЛИЧНИЙ"	5 480	0	0	1 321	1 300	0	3 595	147	66 675	66 008	667
167 РД БАНК	5 213	0	0	0	0	9 985	0	0	60 990	58 385	2 605
168 РАДАБАНК	4 654	0	0	17 216	161	0	2 401	2 401	45 526	43 794	1 732
169 КЛАСИКБАНК	1 239	0	0	773	0	0	8	0	53 001	46 633	6 368
170 КРЕДИТВЕСТ БАНК	17 942	0	0	26 841	0	0	0	0	1 997	1 837	160
171 БАНК "НАРОДНИЙ КАПІТАЛ"	2 641	0	0	5 017	0	0	0	0	55 491	55 306	185
172 "АЛЬЯНС"	7 864	0	0	3 818	120	0	0	0	48 898	29 811	19 087
173 БАНК "БОГУСЛАВ"	792	0	0	6 913	0	0	0	0	44 476	44 476	0

БАНКИ УКРАЇНИ

13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
6 661	0	0	0	4 970	664	2 474	270	1 194	1 353	695	1 966	2	0	0	321 797
4 835	0	0	0	2 445	318	138	1	0	1	0	310	0	0	0	305 753
2 703	0	0	0	41 552	318	2 456	319	222	335	251	1 411	74	0	0	293 741
1 530	0	0	0	3 935	193	1 265	2	0	2	165	923	1	0	0	289 665
6 697	0	0	0	21 453	367	887	27	232	256	89	2 080	114	0	0	288 464
9 521	0	0	0	41 720	65	4 083	1	261	262	0	3 310	278	82	0	276 642
3 284	0	0	0	19 419	268	703	124	0	0	0	1 269	34	0	0	274 667
8 578	0	0	0	2 459	496	2 371	5	327	329	12	777	1	0	0	270 391
1 842	0	0	0	18 076	202	966	163	0	162	18	1 365	52	0	0	268 827
9 644	0	0	0	4 613	241	6 503	2 057	2	2 042	0	4 551	2 165	0	0	267 554
12 171	0	0	0	9 625	73	1 495	8	0	1	0	1 351	19	0	0	265 570
5 536	0	0	0	4 161	7	1 849	21	14	25	0	769	8	0	0	263 248
3 082	0	0	0	26 648	373	1 016	83	9	91	0	12 291	16	0	0	258 056
1 376	0	0	0	29 466	46	4 483	1	304	304	0	1 440	1	0	0	257 187
1 353	0	0	0	38 261	323	1 471	12	3	9	0	796	75	0	0	248 335
9 799	0	0	0	34 935	200	390	2	338	339	0	2 202	23	0	0	246 635
12 439	0	0	0	19 532	768	2 257	130	1 926	2 057	0	2 814	176	0	0	239 692
4 447	2 430	235	0	11 613	222	784	0	296	301	0	610	21	0	0	238 947
21 769	0	0	0	69 873	287	5 415	0	30	30	254	2 057	9	0	0	227 199
5 958	0	0	0	5 651	12	2 228	27	0	11	0	266	2	1 145	0	222 941
201	0	0	32	6 940	405	171	0	3	3	4	2 380	2	0	0	219 988
6 067	0	0	0	16 136	209	192	47	0	47	0	920	49	0	0	218 836
12 324	0	0	0	2 127	71	7 097	0	6 709	6 709	2 143	3 561	3	0	0	216 781
18 470	0	0	0	33 990	659	4 195	2	388	389	0	1 857	33	0	0	211 014
13 891	373	373	0	15 740	213	5 786	3 524	438	3 913	0	971	42	10 219	0	204 152
5 991	0	0	0	474	168	35	0	1	1	4	124	24	0	0	202 330
11 222	0	0	0	7 081	1 489	3 046	563	1 043	1 169	0	4 248	8	0	0	201 529
3 258	3 000	55	0	15 227	157	411	3	230	230	0	1 335	370	2 841	0	196 529
2 381	0	0	0	232	6	35	0	0	0	0	87	0	0	0	195 654
3 916	0	0	0	5 057	66	1 192	0	635	635	703	11 625	269	0	0	195 477
1 767	0	0	0	171	56	3	0	0	0	0	294	0	0	0	194 928
2 564	0	0	0	36 350	265	475	25	40	59	1	1 042	490	57	0	193 941
13 725	0	0	0	28 961	91	1 487	144	377	384	5	676	38	0	0	190 388
6 287	0	0	0	15 506	307	1 496	14	117	128	74	443	6	0	0	187 807
1 166	0	0	0	11 364	86	232	11	6	15	0	397	0	0	0	173 970
2 358	0	0	0	9 320	188	1 474	442	287	661	0	410	1	0	0	173 315
8 678	0	0	0	6 125	82	41 169	11 531	0	11 269	0	93	0	0	0	169 280
2 802	0	0	17	33 489	182	2 089	126	139	181	0	4 247	0	0	0	165 351
2 223	61	61	0	11 403	167	252	3	208	210	92	819	0	0	0	161 154
7 817	0	0	0	301	45	5 124	2 385	0	1 177	0	10 527	0	0	0	151 822
3 277	0	0	0	42 861	377	770	111	505	596	11	355	3	0	0	144 115
175	0	0	0	18 411	103	318	3	1	3	0	749	20	0	0	138 378
22 208	2 091	419	0	324	4	3 528	805	830	1 416	150	150	2	911	0	127 038
7 744	0	0	3 400	4 143	9	750	68	196	231	14	1 468	0	0	0	125 345
498	0	0	0	5 379	274	420	3	0	0	11	1 603	0	0	0	125 326
274	0	0	0	1 049	55	539	0	0	0	0	270	0	0	0	123 276
1 063	0	0	687	9 305	207	8 805	0	0	0	6	562	0	0	0	121 430
8 625	0	0	0	7 455	169	951	0	518	518	0	191	0	0	0	98 087
305	0	0	0	441	75	169	2	0	0	0	230	0	0	0	94 815
4 659	0	0	0	21 001	93	160	0	140	140	0	351	0	0	0	84 633
7 490	0	0	0	6 902	150	415	0	0	0	0	1 121	3	0	0	84 579
1 473	2 810	172	0	2 362	40	799	293	0	107	125	161	1	0	0	84 399
5 652	0	0	0	4 831	176	176	1	101	102	56	450	0	0	0	82 742
19	0	0	0	4 459	251	48	20	0	0	99	130	0	0	0	82 041
332	0	0	0	886	22	233	0	0	0	0	5 457	0	0	0	81 358
3 978	0	0	0	2 599	71	1 139	51	217	268	4	36	0	0	0	75 228
2 269	0	0	0	551	33	1	0	0	0	0	632	0	0	0	75 136
1 911	2 900	715	0	1 152	128	935	102	363	464	0	1 928	1	0	0	71 185
2 592	1 289	1 289	0	6 068	17	5 671	0	372	372	51	109	0	0	0	63 971
265	0	0	0	917	225	13	0	0	0	0	12 654	0	0	0	60 325
5 763	0	0	0	843	31	392	140	183	301	8	100	0	0	0	58 460
5 128	0	0	0	995	78	1 090	94	902	931	0	511	0	0	0	57 074
678	0	0	0	712	113	31	0	0	0	0	110	1	0	0	52 467

Структура зобов'язань банків України за станом на 01.04.2007 р. (у розрізі банків)

Тис. грн.

№ п/п	Назва банку	Кошти банків	Кошти юридич- них осіб	Кошти фізичних осіб	Ощадні (депозитні) сертифікати, емітовані банком	Боргові цінні папери, емітовані банком	Нараховані витрати, що мають бути сплачені	Відстро- чені по- даткові зобов'я- зання	Інші зобов'я- зання	Усього зобов'я- зань
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Група I (кількість банків у групі – 15)										
1	ПРИВАТБАНК	4 024 615	12 346 064	16 646 799	3 511	1 807 832	495 841	31 577	1 075 256	36 431 496
2	РАЙФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	7 487 985	5 526 889	13 112 155	0	667 086	261 507	197 891	466 200	27 719 714
3	УКРСИББАНК	12 348 749	3 478 724	3 714 021	3	1 645 898	377 144	12 857	958 191	22 535 587
4	УКРСОЦБАНК	6 009 077	5 210 788	5 622 966	24 552	879 182	197 179	235 784	59 565	18 239 093
5	УКРЕКСІМБАНК	7 550 291	4 846 194	3 373 768	0	497 078	211 781	169 661	737 203	17 385 976
6	ПРОМІНВЕСТБАНК	472 024	7 908 454	7 990 280	124 113	0	36 704	54 018	145 784	16 731 377
7	ОЩАДБАНК	1 264 940	1 852 921	8 292 273	692	0	166 921	293 395	517 261	12 388 402
8	ОТП БАНК	6 536 071	2 106 155	1 960 300	42	0	129 591	12 080	356 984	11 101 224
9	"НАДРА"	3 249 457	2 062 834	4 339 386	155 039	250 000	169 278	998	124 075	10 351 067
10	"ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	1 785 267	2 215 901	3 299 168	0	0	128 072	4 118	225 276	7 657 802
11	"ФОРУМ"	2 065 425	2 229 354	2 518 813	2 126	30 013	111 930	12 930	277 981	7 248 573
12	КРЕДИТПРОМБАНК	2 041 227	2 615 107	1 829 175	25 250	300 164	101 382	34 351	97 129	7 043 785
13	ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК	3 367 940	1 633 460	1 150 488	953	0	54 290	56 199	452 045	6 715 375
14	УКРПРОМБАНК	781 514	1 208 680	4 275 547	0	0	100 437	4 184	11 647	6 382 007
15	БРОКБІЗНЕСБАНК	1 246 226	3 107 356	1 312 242	0	0	41 831	58 211	24 950	5 790 815
Група II (кількість банків у групі – 19)										
16	АЛЬФА-БАНК	3 145 887	2 473 348	198 415	1 766	250 730	76 981	36 912	703 126	6 887 164
17	УКРГАЗБАНК	900 841	908 562	1 911 878	36 593	149 867	58 187	40 824	160 610	4 167 364
18	"ПІВДЕННИЙ"	545 730	1 783 636	1 441 821	126 949	0	39 294	19 257	134 555	4 091 243
19	ТАС-КОМЕРЦБАНК	791 799	1 110 014	1 594 170	51	40 118	40 405	15 792	248 124	3 840 472
20	РОДОВІД БАНК	1 213 585	931 932	1 468 086	72 300	100 000	44 497	83	55 586	3 886 069
21	ВІЕЙБІ БАНК	866 590	1 506 999	1 218 420	0	18 066	50 291	125	93 316	3 753 806
22	"ХРЕЩАТИК"	627 604	1 561 259	860 849	5	100 000	15 033	10 946	13 087	3 188 782
23	КРЕДОБАНК	560 741	1 004 894	1 555 207	0	25 051	45 012	0	120 777	3 311 681
24	ПРАВЕКС-БАНК	51 772	384 301	2 448 610	1	50 000	108 507	31 109	128 871	3 203 171
25	ДОНГОРБАНК	408 868	1 523 646	999 775	0	70 000	19 859	25 186	99 274	3 146 608
26	ІНГ БАНК УКРАЇНА	1 519 807	1 378 373	37 940	0	0	11 860	0	39 605	2 987 586
27	"МРІЯ"	528 957	1 069 149	869 310	5 019	0	14 034	826	427 832	2 915 127
28	"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	840 046	1 519 384	24 695	0	0	1 908	379	662	2 387 074
29	ІНДУСТРІАЛБАНК	256 939	1 656 387	630 272	0	0	14 086	7 131	13 991	2 578 806
30	ІМЕКСБАНК	413 250	834 743	1 281 719	0	0	12 769	0	45 805	2 588 287
31	ХФБ БАНК УКРАЇНА	1 374 846	868 225	112 439	0	77 156	36 459	617	119 318	2 589 059
32	СІТІБАНК (УКРАЇНА)	282 859	2 066 282	5 233	0	0	3 574	855	15 894	2 374 697
33	ІНДУСТРІАЛЬНО-ЕКСПОРТНИЙ БАНК	130 336	533 877	1 325 553	1 774	0	58 548	0	313 125	2 363 214
34	КАЛІОН БАНК УКРАЇНА	948 039	1 100 901	17 052	0	50 000	12 465	235	110 381	2 239 072
Група III (кількість банків у групі – 25)										
35	ТАС-ІНВЕСТБАНК	799 024	566 272	359 229	0	150 565	31 478	0	4 611	1 911 179

БАНКИ УКРАЇНИ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
36	ПРОКРЕДИТ БАНК	128 704	579 417	710 332	0	260 751	40 789	0	61 573	1 781 567
37	"КІЇВ"	232 589	607 547	882 336	0	0	21 617	7 266	21 553	1 772 907
38	"ДЕЛЬТА"	27 270	143 244	115 021	0	1 110 702	17 665	2 310	1 387	1 417 599
39	АКТИВ БАНК	569 476	335 157	320 157	0	20 000	14 886	614	4 983	1 265 274
40	ВНЄШТОРГБАНК	638 436	528 513	8 654	0	0	40 121	178	13 487	1 229 390
41	"ПРЕСТИЖ"	1 081 846	23 882	71 940	0	0	1 393	422	526	1 180 008
42	"КРЕДИТ-ДНІПРО"	150 885	617 697	463 633	12 851	0	8 292	39	49 510	1 302 908
43	МЕГАБАНК	74 238	402 249	534 989	0	25 030	10 965	11 919	65 276	1 124 665
44	"НРБ-УКРАЇНА"	454 038	359 494	289 150	0	0	15 116	475	55 183	1 173 456
45	ЕКСПРЕС-БАНК	50 090	453 293	495 253	0	35 905	5 181	231	10 644	1 050 596
46	МОРСЬКИЙ ТРАНСПОРТНИЙ БАНК	217 842	488 686	376 432	0	0	7 772	1 465	14 668	1 106 865
47	УКРІНБАНК	5 316	270 041	445 381	0	0	3 244	52 287	3 116	779 385
48	АГРОБАНК	15 150	632 792	390 933	0	0	24 091	0	1 505	1 064 471
49	"КІЇВСЬКА РУСЬ"	181 462	318 909	483 157	0	4 407	8 314	9 358	22 356	1 027 962
50	"БІГ ЕНЕРГІЯ"	179 390	228 409	422 372	78 905	0	16 697	198	40 041	966 012
51	ЗАХІДІНКОМБАНК	133 812	304 440	451 587	410	0	7 383	0	15 619	913 252
52	УНІВЕРСАЛЬНИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА ПАРТНЕРСТВА	187 978	213 607	332 646	0	39 900	8 750	573	36 445	819 899
53	"ТАВРИКА"	126 995	237 494	427 330	0	2 000	16 295	885	2 289	813 289
54	"АРКАДА"	68 000	389 520	244 706	0	0	2 933	2 298	3 298	710 755
55	БАНК "ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА"	104 173	415 573	266 678	0	0	5 350	33	15 304	807 111
56	ЕКСПОБАНК	127 770	161 787	306 873	56 707	0	11 817	25 348	12 007	702 309
57	СЕБ БАНК	234 731	198 401	203 315	0	0	10 709	20 902	56 103	724 162
58	ФАКТОРІАЛ-БАНК	75 552	255 584	307 410	0	0	10 215	1 361	5 915	656 036
59	"ДНІСТЕР"	115 377	135 586	329 523	40 642	8 000	12 052	4 065	17 762	663 008

Група IV (кількість банків у групі – 114)

60	"ДІАМАНТ"	341 934	217 523	314 024	0	0	4 767	182	22 819	901 250
61	ТРАНСБАНК	105 288	269 671	317 813	0	0	12 387	0	21 286	726 446
62	"ЗОЛОТИ ВОРОТА"	0	363 347	242 696	0	0	3 845	0	94 254	704 143
63	УНІКРЕДИТ БАНК	161 767	23 516	24 642	0	0	2 254	0	281 960	494 138
64	ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	129 282	205 111	201 043	0	0	1 952	192	1 801	539 380
65	УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	86 407	145 555	266 658	30 000	0	3 095	0	1 666	533 381
66	МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	35 957	190 937	409 567	0	0	9 997	452	1 283	648 192
67	ЕЛЕКТРОН БАНК	71 092	78 794	450 492	0	0	11 186	8 417	3 578	623 559
68	"УНІВЕРСАЛЬНИЙ"	139 445	98 975	370 281	0	0	6 644	1 912	14 821	632 078
69	МІСТО-БАНК	191 783	238 082	187 963	0	0	3 355	0	1 827	623 009
70	"БАЗІС"	30 436	212 493	281 980	49 076	0	6 599	6 077	17 512	604 172
71	БАНК РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	104 754	192 917	286 980	0	0	15 032	3 362	19 964	623 009
72	"ЄВРОПЕЙСЬКИЙ"	137 961	209 265	177 066	5 145	8 469	8 445	140	1 481	547 972
73	ФІНАНСОВИЙ СОЮЗ БАНК	84 769	272 843	32 956	18 000	0	1 039	1 587	13 109	424 303
74	ІНПРОМБАНК	37 534	179 498	273 847	29 195	0	4 465	12	7 630	532 180
75	"НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	96 240	197 629	186 878	51 628	0	4 424	459	17 534	554 792
76	"ДЕМАРК"	31 030	184 561	242 035	0	0	6 929	1 208	1 272	467 034
77	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА ЗАОЩДЖЕНЬ	88 721	74 815	301 540	0	0	2 809	18	36 699	504 601
78	АВТОАЗБАНК	24 019	303 806	146 073	0	0	2 246	4 631	20 532	501 307
79	"МЕРКУРІЙ"	18 475	210 786	250 245	0	0	10 828	104	10 772	501 209
80	"КЛІРІНГОВИЙ ДІМ"	58 742	319 479	90 231	0	0	1 971	1 939	248	472 610

БАНКИ УКРАЇНИ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
81	"КАПІТАЛ"	129 765	98 266	229 758	0	10 000	6 393	758	5 798	480 739
82	ФІНАНСБАНК	57 267	151 751	238	0	0	424	0	286 146	495 827
83	ЕНЕРГОБАНК	4 674	277 606	135 029	0	0	3 632	8 339	12 653	441 932
84	ПОЛТАВА БАНК	6 000	179 713	185 297	0	0	9 169	11 489	10 782	402 451
85	"МЕТАЛУРГ"	11 618	115 374	270 562	0	0	9 745	2 381	4 849	414 529
86	СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК	82 980	112 537	177 771	4 890	0	3 929	2 052	28 012	412 171
87	"СТОЛИЦЯ"	6 963	245 086	116 323	0	0	888	2 521	1 320	373 101
88	"УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ СВІТ"	33 328	86 328	164 389	50 519	0	2 638	0	9 441	346 644
89	"ПІВДЕНКОМБАНК"	65 458	132 665	155 122	0	0	7 536	0	13 505	374 287
90	"ДАНІЕЛЬ"	45 328	192 708	106 407	0	0	3 072	7 274	879	355 668
91	ФОРТУНА БАНК	37 325	149 617	135 646	0	0	2 224	8 425	2 302	335 539
92	"НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ"	14 550	184 892	157 291	0	0	794	0	1 786	359 313
93	МІЖНАРОДНИЙ ІПОТЕЧНИЙ БАНК	54 793	180 316	43 967	0	0	3 438	0	40 568	323 081
94	АРТЕМ БАНК	68 503	91 595	152 846	0	0	2 482	119	16 268	331 814
95	БМ БАНК	110 439	189 400	15 787	0	0	4 007	32	463	320 128
96	УКРГАЗПРОМБАНК	149 739	108 075	39 743	0	0	1 037	0	4 764	303 358
97	"НОВИЙ"	10 585	188 384	126 258	0	0	3 212	0	4 884	333 323
98	АГРАРНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	108 722	154 802	66 401	440	0	1 953	2 960	1 036	336 315
99	УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК	41 754	143 027	132 686	0	0	3 516	1 585	578	323 147
100	"КАМБІО"	69 463	133 151	79 437	28 672	0	6 954	0	588	318 264
101	"АВТОКРАЗБАНК"	45 116	115 563	139 049	0	0	2 666	442	1 218	304 054
102	"ІНТЕГРАЛ"	88 970	90 380	110 195	0	0	3 380	75	152	293 152
103	БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩДЖЕНЬ	98 125	110 150	70 846	0	0	918	0	6 213	286 251
104	БТА БАНК	68 629	158 623	41 194	0	0	2 259	2 451	20 449	293 605
105	ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК	32 250	141 673	61 811	0	0	2 286	71	515	238 607
106	"СИНТЕЗ"	43 270	66 197	140 433	337	0	2 136	8	16 098	268 478
107	СОЦКОМБАНК	34 050	152 117	75 985	0	0	864	0	110	263 126
108	ФІНБАНК	47 150	83 594	89 746	0	0	2 153	11 248	191	234 083
109	УКРКОМУНБАНК	17 180	95 113	136 966	0	0	4 927	3 115	12 054	269 355
110	"АРМА"	84 144	55 364	97 659	0	0	4 784	0	1 175	243 124
111	ПРОМЕКОНОМБАНК	41 930	45 402	136 300	0	10 000	3 895	0	26 039	263 566
112	IPOБАНК	20 000	81 258	397	0	0	941	0	142	102 738
113	"ПОРТО-ФРАНКО"	45 248	55 280	130 758	0	0	1 028	0	2 910	235 225
114	ФІНЕКСБАНК	9 500	202 526	30 169	0	0	836	0	1 311	244 342
115	ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ	7 575	98 992	117 583	0	0	1 773	1 632	6 245	233 801
116	"КОНТРАКТ"	59 070	47 879	100 691	0	0	3 015	5 875	1 840	218 369
117	УКРАЇНСЬКА ФІНАНСОВА ГРУПА	68 063	66 627	72 645	0	0	1 614	1 580	212	210 742
118	"ПРИЧОРНОМОР'Я"	8 003	47 826	94 789	1 862	5 020	3 712	4 237	1 296	166 745
119	"ГРАНТ"	5 031	88 157	107 763	0	0	348	933	905	203 137
120	ЛЕГБАНК	11 650	98 011	81 381	815	0	2 162	0	12 665	206 683
121	"ТРАСТ-КАПІТАЛ"	109 064	58 821	35 107	0	0	497	31	15 596	219 116
122	ОДЕСА-БАНК	63 961	43 981	63 137	0	0	1 218	199	40	172 538
123	СТАРОКІЇВСЬКИЙ БАНК	0	120 050	87 822	0	0	2 273	2 884	2 096	215 126
124	"ПРИКАРПАТТЯ"	32 640	59 342	119 996	0	0	1 644	0	3 336	216 957
125	ІНТЕРБАНК	42 899	37 350	95 150	0	0	2 788	0	10 287	188 475
126	"УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ"	33 219	48 323	85 418	0	0	1 926	6 303	530	175 719
127	КООПІНВЕСТБАНК	29 399	32 694	102 324	0	0	601	0	260	165 277

БАНКИ УКРАЇНИ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
128 "МОРСЬКИЙ"	17 122	126 057	36 570	0	0	775	0	8 095	188 620
129 ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РАЦІОНАЛЬНОГО ФІНАНСУВАННЯ	17 914	8 600	13 335	0	0	21	4	2 678	42 552
130 ФІРРОСТБАНК	11 995	103 782	37 741	0	0	1 930	0	20 095	175 543
131 РЕАЛ БАНК	61 739	49 184	29 081	0	0	594	185	1 116	141 899
132 "НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ"	27 675	71 473	55 264	0	0	1 078	2 397	7 613	165 499
133 "ТК КРЕДИТ"	97 444	58 469	13 090	0	0	361	0	5 610	174 975
134 ПОЛІКОМБАНК	23 535	40 878	78 991	0	0	1 077	0	661	145 143
135 ТАС-БІЗНЕСБАНК	17 314	47 495	57 361	0	0	2 298	504	638	125 610
136 "ПРИВАТИНВЕСТ"	131 511	158	148	0	0	34	0	19 760	151 611
137 БАНК "РЕНЕСАНС КАПІТАЛ"	16 150	32 826	6 811	0	0	266	36	70	56 159
138 "ЛЬВІВ"	14 400	53 715	60 788	0	0	2 509	0	4 158	135 570
139 "КОНКОРД"	0	126 802	245	0	0	0	0	0	127 047
140 ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	33 556	52 491	37 964	0	0	797	449	15 465	140 723
141 СИГМАБАНК	30 250	95 330	1 055	0	0	188	0	14	126 838
142 IKAP-БАНК	0	34 632	84 828	0	0	409	5 828	5 443	131 139
143 "ВОЛОДИМИРСЬКИЙ"	28 310	22 354	63 410	0	0	2 228	3 444	17 728	137 474
144 ІНВЕСТБАНК	25 215	51 217	65 357	0	0	465	1 035	7 476	150 765
145 "ЮНЕКС"	0	113 448	134	0	0	76	0	392	114 050
146 ІНВЕСТ-КРЕДИТ БАНК	45 410	13 840	45 708	0	0	917	2 331	17 126	125 332
147 УКРАЇНСЬКИЙ КРЕДИТНИЙ БАНК	1 425	4 021	24 812	0	0	2 241	0	10 100	42 599
148 "ФАМІЛЬНИЙ"	20 100	11 137	67 335	0	0	1 140	3 575	14 948	118 235
149 РЕГІОН БАНК	6 314	39 457	64 583	0	0	1 597	1 878	1 374	115 204
150 БАНК "РУСКИЙ СТАНДАРТ"	48 018	59 114	2 287	0	0	364	0	95	109 877
151 "УКООПСПІЛКА"	0	33 621	28 460	0	0	737	9 797	2 937	75 551
152 ПАРТНЕР БАНК	3 283	81 315	10 175	0	0	509	0	82	95 363
153 ДІАЛОГБАНК	8 421	23 228	27 735	0	0	468	27	133	60 011
154 ОЛІМПІЙСЬКА УКРАЇНА	17 600	12 965	31 540	0	0	727	15	3 221	66 067
155 СХІДНО-ПРОМИСЛОВИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	1 000	31 083	46 728	0	4 456	1 284	503	2 830	87 885
156 ЄВРОГАЗБАНК	0	45 404	3 768	0	0	46	0	487	49 705
157 КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК	11 500	26 665	8 176	0	0	876	0	11 491	58 707
158 УНІКОМБАНК	2 200	31 585	3 053	0	0	40	0	124	37 001
159 ЄВРОБАНК	0	33 864	22 647	0	0	952	18	10 205	67 687
160 ТММ-БАНК	0	12 800	32 573	0	0	58	73	117	45 620
161 ПРАЙМ-БАНК	5 313	11 696	23 240	1 633	0	542	1 097	396	43 915
162 "ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	16 195	16 879	9 566	0	0	554	0	11 294	54 488
163 "ВЕЛЕС"	8 000	21 226	1 680	0	0	19	0	3 360	34 285
164 УКРБУДІНВЕСТБАНК	0	20 453	1 949	0	0	238	0	196	22 835
165 УКРАЇНСЬКИЙ БАНК РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА РОЗВИТКУ	0	1 051	0	0	0	146	0	52 630	53 826
166 "СТОЛИЧНИЙ"	0	2 920	23 832	0	0	789	0	7 074	34 615
167 РД БАНК	332	3 051	5 109	0	0	80	0	19	8 591
168 РАДАБАНК	0	6 533	25 290	0	0	496	882	204	33 405
169 КЛАСИКБАНК	4 157	4 539	8 265	6	0	293	5	127	17 391
170 КРЕДИТВЕСТ БАНК	0	2 174	15	0	0	1	0	7 103	9 292
171 БАНК "НАРОДНИЙ КАПІТАЛ"	6 448	5 160	7 222	0	0	126	2	4 079	23 037
172 "АЛЬЯНС"	1 612	3 397	7 075	0	0	217	125	94	12 520
173 БАНК "БОГУСЛАВ"	6 591	57	5 730	0	0	30	4	47	12 461

Структура власного капіталу банків

№ п/п	Назва банку	Статутний капітал	Власні акції (частки, пая), що викуплені в акціонерів (учасників)	Емісійні різници	Резерви, капіталізовані дивіденди та інші фонди банку	Резерви переоцінки основних засобів
1	2	3	4	5	6	
Група I (кількість банків у групі – 15)						
1	ПРИВАТБАНК	2 082 000	0	0	308 155	353 833
2	РАЙФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	2 099 935	107	73 315	66 790	621 388
3	УКРСИББАНК	2 125 000	0	0	158 718	10 431
4	УКРОСЦБАНК	370 000	0	1 011	848 086	705 464
5	УКРЕКСІМБАНК	1 286 000	0	0	85 816	486 472
6	ПРОМІНВЕСТБАНК	200 175	0	0	1 011 119	135 757
7	ОЩАДБАНК	722 000	0	0	13 508	899 534
8	ОТП БАНК	519 798	0	2 754	103 961	0
9	“НАДРА”	389 863	0	634 612	113 063	185
10	“ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ”	519 000	0	0	60 847	16 267
11	“ФОРУМ”	621 000	0	1 036	32 865	41 451
12	КРЕДИТПРОМБАНК	650 000	0	1 061	85 308	59 311
13	ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК	326 002	0	98 129	156 336	166 609
14	УКРПРОМБАНК	842 000	0	0	12 824	0
15	БРОКІЗНЕСБАНК	650 000	0	0	35 741	233 557
Група II (кількість банків у групі – 19)						
16	АЛЬФА-БАНК	360 000	0	6	5 239	110 738
17	УКРГАЗБАНК	300 000	0	2 025	43 107	102 009
18	“ПІВДЕННИЙ”	353 500	0	0	11 585	44 857
19	ТАС-КОМЕРЦБАНК	482 600	0	0	24 903	39 060
20	РОДОВІД БАНК	350 000	0	0	22 698	54 898
21	ВІЕЙБІ БАНК	201 418	0	283 626	14 442	1 619
22	“ХРЕЦАТИК”	540 000	0	0	48 762	38 689
23	КРЕДОБАНК	219 299	0	38	15 245	0
24	ПРАВЕКС-БАНК	171 499	0	672	10 219	96 819
25	ДОНГОРБАНК	194 400	0	3 531	18 490	45 096
26	ІНГ БАНК УКРАЇНА	304 761	0	0	108 560	0
27	“МРЯ”	133 959	635	65	90 455	402
28	“ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА”	599 950	0	0	2 853	0
29	ІНДУСТРІАЛБАНК	266 494	538	8 145	81 209	11 003
30	ІМЕКСБАНК	235 000	0	0	27 235	8 123
31	ХФБ БАНК УКРАЇНА	109 834	0	571	55 470	0
32	СІТІБАНК (УКРАЇНА)	50 000	0	17 090	131 421	0
33	ІНДУСТРІАЛЬНО-ЕКСПОРТНИЙ БАНК	200 000	0	0	30 060	0
34	КАЛІОН БАНК УКРАЇНА	84 769	0	0	52 041	0
Група III (кількість банків у групі – 25)						
35	ТАС-ІНВЕСТБАНК	187 236	0	0	3 731	0
36	ПРОКРЕДИТ БАНК	150 000	0	778	37 063	0
37	“КІЇВ”	91 222	1 118	449	52 800	26 844
38	“ДЕЛЬТА”	360 000	0	0	0	0
39	АКТИВ БАНК	312 750	0	0	3 010	0
40	ВНЕШТОРГБАНК	275 000	0	0	607	0
41	“ПРЕСТИЖ”	300 000	0	0	366	0
42	“КРЕДИТ-ДНІПРО”	73 706	0	0	59 117	0
43	МЕГАБАНК	115 000	0	138	42 471	36 086
44	“НРБ-УКРАЇНА”	75 573	0	0	30 307	0
45	ЕКСПРЕС-БАНК	75 613	828	0	32 294	8
46	МОРСЬКИЙ ТРАНСПОРТНИЙ БАНК	50 000	0	14 016	45 662	26 292
47	УКРІНБАНК	204 423	0	12	8 276	209 427
48	АГРОБАНК	70 000	0	0	198	0
49	“КІЇВСЬКА РУСЬ”	50 330	0	82	6 669	32 241
50	“БІГ ЕНЕРГІЯ”	100 000	0	0	36 318	87

України за станом на 01.04.2007 р. (у розрізі банків)

Тис. грн.

	У тому числі		Резерви переоцінки цінних паперів	Прибуток/збиток минулых років	Прибуток/збиток поточного року	Усього власного капіталу	Усього пасивів
	резерви переоцінки нерухомості	резерви переоцінки нематеріальних активів					
	7	8	9	10	11	12	13
202 012	0	0	544 267	123 526	3 411 781	39 843 277	
615 120	0	367	362 294	180 050	3 404 032	31 123 747	
6 880	292	772	85 293	53 265	2 433 480	24 969 067	
704 117	0	186	1 868	52 574	1 979 189	20 218 282	
486 344	0	-2 782	77	85 604	1 941 188	19 327 164	
131 308	0	2 388	224 019	78 684	1 652 142	18 383 519	
895 461	0	1	156 365	58 175	1 849 582	14 237 984	
0	0	-11 612	320 284	36 000	971 185	12 072 409	
185	0	0	186 831	162 341	1 486 896	11 837 963	
12 782	0	248	101 866	59 599	757 828	8 415 630	
41 451	0	27	70 314	5 576	772 270	8 020 843	
59 311	0	3 170	66 794	6 062	871 706	7 915 492	
166 398	0	2 862	204 624	16 828	971 389	7 686 764	
0	0	0	84 492	18 888	958 205	7 340 212	
233 557	0	93	99 871	20 119	1 039 381	6 830 196	
110 738	0	-711	18 232	9 086	502 590	7 389 755	
101 731	0	0	29 642	9 517	486 299	4 653 663	
44 857	0	-660	45 890	14 976	470 147	4 561 390	
39 060	0	-9	22 141	581	569 276	4 409 748	
49 188	0	0	22 635	9 712	459 943	4 346 012	
1 619	0	-1 649	52 330	420	552 205	4 306 011	
38 689	0	1 240	8 640	10 011	647 342	3 836 124	
0	0	-1 235	23 158	3 705	260 211	3 571 892	
95 248	0	0	77 761	11 724	368 694	3 571 865	
45 096	0	2 994	118 970	6 519	390 001	3 536 609	
0	0	0	84 903	23 733	521 957	3 509 543	
0	0	677	39 281	673	264 877	3 180 004	
0	0	0	15 763	5 997	624 564	3 011 638	
3 514	0	-16 223	51 523	22 858	424 472	3 003 278	
8 123	0	0	22 632	8 138	301 128	2 889 415	
0	0	576	74 843	28 243	269 537	2 858 596	
0	0	5 250	59 919	27 646	291 326	2 666 023	
0	0	-74	-46 783	752	183 954	2 547 168	
0	0	0	52 708	18 131	207 649	2 446 721	
0	0	0	44 440	15 906	251 313	2 162 493	
0	0	0	21 867	3 443	213 151	1 994 718	
26 602	0	-62	16 616	10 687	197 437	1 970 344	
0	0	0	3 576	1 195	364 771	1 782 370	
0	0	-497	44 552	6 845	366 660	1 631 934	
0	0	-18	21 187	13 227	310 003	1 539 393	
0	0	267	0	1 549	302 183	1 482 190	
0	0	732	37 586	7 988	179 129	1 482 037	
36 086	0	8 810	11 685	5 168	219 358	1 344 023	
0	0	-1 620	15 578	4 179	124 018	1 297 474	
0	0	0	132 086	2 803	241 977	1 292 573	
26 292	0	-7 013	5 760	1 731	136 448	1 243 313	
209 427	0	0	-793	1 079	422 423	1 201 809	
0	0	-29	9 227	454	79 850	1 144 321	
32 241	0	29	5 367	2 473	97 191	1 125 154	
0	0	695	14 852	1 136	153 088	1 119 100	

	1	2	3	4	5	6
51	ЗАХІДНКОМБАНК	56 000	0	0	1 987	9 650
52	УНІВЕРСАЛЬНИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА ПАРТНЕРСТВА	140 000	0	0	1 574	0
53	"ТАВРИКА"	51 352	0	0	30 843	0
54	"АРКАДА"	146 445	0	13	20 582	2
55	БАНК "ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА"	44 865	0	124	17 112	0
56	ЕКСПОБАНК	73 676	0	0	2 437	75 196
57	СЕБ БАНК	12 577	0	0	44 076	64 004
58	ФАКТОРІАЛ-БАНК	62 112	0	2	8 115	24 238
59	"ДНІСТЕР"	41 500	0	0	10 344	10 576
Група IV (кількість банків у групі – 114)						
60	"ДІАМАНТ"	100 000	0	0	21 603	0
61	ТРАНСБАНК	40 042	34	0	5 180	2 031
62	"ЗОЛОТИ ВОРОТА"	75 000	0	0	854	1
63	УНІКРЕДИТ БАНК	291 475	0	1 447	8 308	54
64	ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	150 000	0	17 924	24 484	0
65	УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	180 000	0	9 540	5 882	95
66	МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	52 600	0	0	9 741	7 258
67	ЕЛЕКТРОН БАНК	48 500	0	4	3 068	41 170
68	"УНІВЕРСАЛЬНИЙ"	55 000	0	0	14 867	599
69	МІСТО-БАНК	75 800	0	0	5 329	0
70	"БАЗИС"	40 091	0	0	20 412	20 559
71	БАНК РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	44 683	0	0	6 324	0
72	"ЄВРОПЕЙСЬКИЙ"	57 000	0	3 365	4 493	16 132
73	ФІНАНСОВИЙ СОЮЗ БАНК	197 526	0	7 000	784	1 313
74	ІНПРОМБАНК	43 648	0	0	19 890	31 116
75	"НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	31 000	0	0	15 008	0
76	"ДЕМАРК"	102 000	0	466	10 176	8 710
77	ЄВРОПЕЙСКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА ЗАОЩДЖЕНЬ	69 890	0	0	3 304	6 153
78	АВТОЗАЗБАНК	36 000	32	54	35 344	3 487
79	"МЕРКУРІЙ"	48 520	0	0	3 394	7 765
80	"КЛІРІНГОВИЙ ДІМ"	71 276	0	0	4 015	0
81	"КАПІТАЛ"	48 656	0	1 049	4 097	2 275
82	ФІНАНСБАНК	43 088	0	2 160	0	0
83	ЕНЕРГОБАНК	69 451	0	0	10 425	15 370
84	ПОЛТАВА БАНК	40 500	0	60	27 123	44 732
85	"МЕТАЛУРГІ"	13 251	0	1 612	69 584	7 807
86	СХІДНОЄВРОПЕЙСКИЙ БАНК	45 000	0	0	6 087	5 764
87	"СТОЛИЦЯ"	74 200	0	0	4 082	7 060
88	"УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ СВІТ"	103 000	0	0	1 563	0
89	"ПІВДЕНКОМБАНК"	45 380	0	0	12 856	4 520
90	"ДАНІЕЛЬ"	49 310	0	0	134	21 510
91	ФОРТУНА БАНК	60 000	0	0	4 840	25 275
92	"НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ"	28 085	119	0	30 606	0
93	МІЖНАРОДНИЙ ІПОТЕЧНИЙ БАНК	112 917	0	0	0	0
94	АРТЕМ БАНК	69 000	0	0	2 511	0
95	БМ БАНК	88 158	0	0	0	0
96	УКРГАЗПРОМБАНК	18 200	381	5	55 095	0
97	"НОВИЙ"	55 000	0	0	556	2 396
98	АГРАРНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	29 060	0	1	8 657	9 929
99	УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК	34 160	0	0	8 153	17 975
100	"КАМБІО"	55 383	0	0	79	0
101	"АВТОКРАЗБАНК"	50 000	0	1 525	14 444	965
102	"ІНТЕГРАЛ"	62 700	0	14	11 272	0
103	БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩДЖЕНЬ	70 000	0	0	121	0
104	БТА БАНК	48 096	0	3	3 470	7 353
105	ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК	94 500	0	2 295	887	0
106	"СИНТЕЗ"	63 800	0	0	437	0
107	СОЦКОМБАНК	66 000	0	0	5 269	0
108	ФІНБАНК	60 050	0	44	9 587	28 574
109	УКРКОМУНБАНК	40 700	0	0	224	10 847
110	"АРМА"	75 000	0	0	1 324	0
111	ПРОМЕКОНОМБАНК	50 700	0	0	4 824	943
112	ІПОБАНК	200 000	0	0	0	0

БАНКИ УКРАЇНИ

7	8	9	10	11	12	13
9 650	0	285	31 814	5 754	105 489	1 018 741
0	0	-258	11 817	3 160	156 294	976 192
0	0	1 904	18 034	1 928	104 060	917 349
0	0	0	18 837	5 667	191 546	902 301
0	0	21	11 304	1 219	74 646	881 757
75 124	0	0	16 025	587	167 921	870 230
63 980	0	-974	6 665	1 318	127 666	851 828
24 238	0	54	3 031	549	98 100	754 136
10 576	0	14	7 021	1 607	71 062	734 070
0	0	0	12 118	1 274	134 995	1 036 245
1 701	0	3 020	24 862	2 002	77 103	803 548
0	0	0	2 768	709	79 333	783 476
0	0	0	-27 487	-11 062	262 736	756 874
0	0	7 651	10 687	2 420	213 166	752 546
0	0	0	6 457	1 864	203 838	737 219
7 258	0	0	5 383	1 712	76 695	724 888
40 970	0	354	5 905	1 140	100 141	723 700
599	0	0	6 246	4 211	80 923	713 001
0	0	0	4 032	119	85 281	708 290
20 559	0	128	0	1 187	82 378	686 551
0	0	2 781	3 242	759	57 789	680 798
16 132	0	0	14 704	1 248	96 942	644 915
1 313	0	0	4 351	822	211 796	636 099
31 110	0	0	0	1 615	96 269	628 449
0	0	614	3 887	756	51 265	606 057
8 562	0	0	3 542	1 543	126 436	593 471
6 153	0	909	0	190	80 445	585 047
1 964	0	0	5 688	2 056	82 597	583 904
7 765	0	0	5 269	1 257	66 205	567 414
0	0	6 268	5 296	965	87 819	560 429
2 275	0	0	4 708	538	61 323	542 061
0	0	0	0	267	45 515	541 342
15 370	0	0	-8 274	1 883	88 855	530 787
44 732	0	0	6 540	619	119 574	522 025
7 255	0	93	1 732	1 378	95 456	509 985
5 764	0	263	3 831	1 248	62 193	474 363
7 060	0	-266	0	1 901	86 978	460 079
0	0	0	3 502	1 523	109 588	456 231
4 421	0	0	10 686	2 445	75 888	450 175
21 510	0	1 953	4 392	970	78 269	433 936
25 275	0	0	4 767	1 588	96 470	432 009
0	0	0	1 548	1 492	61 613	420 926
0	0	0	-19 708	-4 683	88 525	411 607
0	0	0	4 238	1 072	76 821	408 635
0	0	57	47	202	88 464	408 592
0	0	90	26 823	1 744	101 576	404 934
2 396	0	0	1 569	1 819	61 340	394 663
9 929	0	-803	3 049	1 248	51 141	387 456
17 975	0	1	1 798	566	62 653	385 800
0	0	0	3 547	612	59 621	377 885
965	0	0	0	863	67 798	371 851
0	0	72	2 675	899	77 632	370 784
0	0	0	2 138	1 815	74 073	360 324
7 353	0	31	2 596	536	62 085	355 689
0	0	85	11 437	1 244	110 448	349 055
0	0	0	12 030	1 176	77 443	345 920
0	0	0	2 435	1 572	75 276	338 402
28 574	0	0	360	1 122	99 736	333 819
10 847	0	0	4 417	374	56 562	325 917
0	0	0	2 903	1 172	80 400	323 524
943	0	1	1 550	213	58 231	321 797
0	0	0	233	2 782	203 015	305 753

БАНКИ УКРАЇНИ

1	2	3	4	5	6
113 "ПОРТО-ФРАНКО"	49 154	0	0	6 079	255
114 ФІНЕКСБАНК	39 974	0	0	1 685	0
115 ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ	44 007	0	0	5 125	4 897
116 "КОНТРАКТ"	36 226	0	0	875	17 513
117 УКРАЇНСЬКА ФІНАНСОВА ГРУПА	57 661	0	0	105	2 959
118 "ПРИЧОРНОМОР'Я"	85 000	0	0	10 053	0
119 "ГРАНТ"	40 000	0	0	12 220	12 491
120 ЛЕГБАНК	46 000	0	0	7 548	153
121 "ТРАСТ-КАПІТАЛ"	33 250	0	0	1 717	8 288
122 ОДЕСА-БАНК	65 588	0	0	1 630	1 221
123 СТАРОКІЇВСЬКИЙ БАНК	24 500	0	0	4 867	11 475
124 "ПРИКАРПАТТЯ"	22 000	0	0	5 011	10 896
125 ІНТЕРБАНК	36 050	0	0	22 831	313
126 "УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ"	46 014	0	0	3 317	18 893
127 КООПІНВЕСТБАНК	69 080	0	0	2 592	1 298
128 "МОРСЬКИЙ"	40 461	0	0	2 840	5 581
129 ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РАЦІОНАЛЬНОГО ФІНАНСУВАННЯ	153 000	26	0	5 036	13 394
130 ФІНРОСТБАНК	39 791	0	0	654	4 018
131 РЕАЛ БАНК	63 000	0	0	8 489	792
132 "НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ"	42 160	0	17	2 800	6 313
133 "ТК КРЕДИТ"	31 829	0	5	7 298	248
134 ПОЛІКОМБАНК	24 000	0	0	6 642	34 535
135 ТАС-БІЗНЕСБАНК	85 000	0	0	0	6 745
136 "ПРИВАТИВЕСТ"	38 000	47	27	767	0
137 БАНК "РЕНЕСАНС КАПІТАЛ"	143 400	0	0	0	0
138 "ЛЬВІВ"	47 305	186	0	5 227	7 928
139 "КОНКОРД"	68 000	0	0	0	0
140 ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	45 000	0	609	3 804	1 348
141 СИГМАБАНК	68 000	0	0	0	0
142 ІКАР-БАНК	35 000	0	3	1 177	17 443
143 "ВОЛОДИМИРСЬКИЙ"	35 860	0	0	4 677	10 331
144 ІНВЕСТБАНК	27 680	0	0	1 297	6 742
145 "ЮНЕКС"	54 000	0	4 161	1 302	9 536
146 ІНВЕСТ-КРЕДИТ БАНК	37 141	0	0	2 618	5 866
147 УКРАЇНСЬКИЙ КРЕДИТНИЙ БАНК	125 560	0	41	0	3 075
148 "ФАМІЛЬНИЙ"	32 070	0	0	2 346	10 725
149 РЕГІОН БАНК	29 490	0	12	1 798	6 278
150 БАНК "РУСКИЙ СТАНДАРТ"	40 000	0	0	0	0
151 "УКООПСПІЛКА"	35 626	5	0	401	29 785
152 ПАРТНЕР БАНК	40 000	0	0	0	0
153 ДІАЛОГБАНК	62 450	0	0	292	124
154 ОЛІМПІЙСЬКА УКРАЇНА	56 650	1 040	7	2 358	0
155 СХІДНО-ПРОМИСЛОВИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	33 200	0	0	921	0
156 ЄВРОГАЗБАНК	73 390	0	0	0	0
157 КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК	35 892	0	0	1 310	38
158 УНІКОМБАНК	60 087	0	0	446	0
159 ЄВРОБАНК	26 670	0	0	0	0
160 ТММ-БАНК	31 000	0	95	4 441	0
161 ПРАЙМ-БАНК	28 600	0	3 920	3 262	3 291
162 "ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	25 688	0	0	929	26
163 "ВЕЛЕС"	33 000	0	5 200	5 959	3 536
164 УКРБУДІНВЕСТБАНК	58 000	0	0	131	0
165 УКРАЇНСЬКИЙ БАНК РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА РОЗВИТКУ	32 000	0	0	0	0
166 "СТОЛИЧНИЙ"	40 335	0	0	1 141	5
167 РД БАНК	65 950	0	0	0	0
168 РАДАБАНК	32 314	0	0	1 055	462
169 КЛАСИКБАНК	40 635	0	0	604	4 522
170 КРЕДИТВЕСТ БАНК	48 000	0	2 902	0	0
171 БАНК "НАРОДНИЙ КАПІТАЛ"	33 456	0	0	977	0
172 "АЛЬЯНС"	39 990	0	0	3 526	0
173 БАНК "БОГУСЛАВ"	40 000	0	0	0	0

БАНКИ УКРАЇНИ

7	8	9	10	11	12	13
0	0	0	2 893	136	58 516	293 741
0	0	0	2 342	1 322	45 323	289 665
4 897	0	0	450	184	54 663	288 464
17 513	0	0	3 012	647	58 273	276 642
2 959	0	-7	1 489	1 718	63 925	274 667
0	0	34	6 117	2 442	103 646	270 391
12 068	0	0	865	115	65 690	268 827
0	0	826	5 716	627	60 871	267 554
8 288	0	0	2 310	888	46 453	265 570
1 221	0	0	21 782	489	90 711	263 248
11 475	0	624	1 278	185	42 930	258 056
10 896	0	0	2 054	269	40 230	257 187
313	0	-6	0	673	59 860	248 335
18 893	0	0	2 000	692	70 916	246 635
1 298	0	0	1 129	315	74 415	239 692
5 581	0	0	1 115	331	50 327	238 947
13 394	0	0	8 061	5 182	184 647	227 199
0	0	0	2 764	170	47 398	222 941
556	0	635	4 876	297	78 089	219 988
6 313	0	0	1 573	473	53 336	218 836
0	0	0	2 082	345	41 806	216 781
34 535	0	0	589	105	65 871	211 014
6 745	0	-2	-14 299	1 098	78 542	204 152
0	0	0	11 542	430	50 720	202 330
0	0	0	1 779	191	145 370	201 529
7 928	0	0	0	683	60 958	196 529
0	0	0	1	606	68 607	195 654
1 348	0	0	3 231	762	54 754	195 477
0	0	0	10	80	68 090	194 928
17 443	0	0	8 382	796	62 801	193 941
10 331	0	0	1 704	343	52 914	190 388
6 742	0	0	1 031	292	37 042	187 807
9 536	0	0	-9 750	671	59 920	173 970
5 866	0	0	1 952	406	47 982	173 315
3 075	0	0	-2 045	50	126 681	169 280
10 725	0	0	1 583	392	47 116	165 351
6 104	0	0	6 831	1 541	45 950	161 154
0	0	0	-1 961	3 906	41 945	151 822
29 785	0	0	2 183	573	68 564	144 115
0	0	0	2 990	25	43 015	138 378
0	0	25	3 336	801	67 027	127 038
0	0	0	846	457	59 278	125 345
0	0	4	2 591	725	37 441	125 326
0	0	0	0	181	73 571	123 276
38	0	1	14 110	11 372	62 723	121 430
0	0	0	0	553	61 086	98 087
0	0	0	237	221	27 128	94 815
0	0	0	3 280	196	39 013	84 633
3 291	0	0	1 351	240	40 664	84 579
0	0	0	2 903	366	29 911	84 399
3 536	0	0	759	3	48 457	82 742
0	0	0	824	251	59 206	82 041
0	0	0	-2 962	-1 506	27 532	81 358
0	0	0	-870	1	40 613	75 228
0	0	0	0	595	66 545	75 136
462	0	0	3 749	199	37 780	71 185
4 522	0	0	615	203	46 580	63 971
0	0	0	0	130	51 033	60 325
0	0	0	853	138	35 423	58 460
0	0	0	793	245	44 554	57 074
0	0	0	2	4	40 006	52 467

Фінансові результати діяльності банків України

№ п/п	Назва банку	Процентний дохід	Процентні витрати	Чистий процентний дохід	Комісійний дохід	Комісійні витрати	Чистий комісійний дохід	Торговельний дохід	Дохід у вигляді дивідендів	Дохід від участі в капіталі	Інший дохід	Усього доходів
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Група I (кількість банків у групі – 15)												
1	ПРИВАТБАНК	1 148 067	-568 448	579 619	401 799	-42 959	358 839	63 428	0	0	-83 655	918 231
2	РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	821 652	-406 339	415 313	216 952	-26 482	190 470	34 195	7	231	3 784	644 000
3	УКРСИББАНК	622 380	-362 450	259 930	107 664	-5 766	101 898	11 598	132	0	5 932	379 491
4	УКРСОЦБАНК	474 521	-306 517	168 005	107 347	-5 151	102 196	28 428	0	0	9 506	308 135
5	УКРЕКСІМБАНК	500 200	-305 053	195 148	72 406	-5 796	66 609	25 145	4	0	1 649	288 555
6	ПРОМІНВЕСТБАНК	514 995	-316 916	198 079	143 995	-7 097	136 898	17 373	13	0	10 358	362 720
7	ОЩАДБАНК	266 939	-92 061	174 879	122 793	-18 385	104 408	10 470	0	0	18 195	307 952
8	ОТП БАНК	321 083	-147 290	173 792	28 962	-5 424	23 538	9 941	0	0	3 688	210 959
9	"НАДРА"	324 411	-183 487	140 924	91 662	-9 667	81 995	192 098	0	0	6 267	421 283
10	"ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	223 185	-161 254	61 931	61 698	-4 095	57 603	51 010	0	0	3 300	173 844
11	"ФОРУМ"	220 327	-142 286	78 041	17 010	-2 707	14 303	8 804	0	0	1 058	102 206
12	КРЕДИТПРОМБАНК	196 758	-134 202	62 555	18 677	-2 454	16 223	3 048	0	0	1 240	83 067
13	ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК	157 426	-78 791	78 635	36 397	-8 976	27 421	4 768	0	0	-2 681	108 142
14	УКРПРОМБАНК	255 892	-160 901	94 991	17 710	-2 668	15 042	5 104	0	0	2 145	117 281
15	БРОКБІЗНЕСБАНК	153 697	-98 714	54 982	22 069	-2 249	19 820	5 042	0	0	1 815	81 659
Група II (кількість банків у групі – 19)												
16	АЛЬФА-БАНК	174 526	-110 361	64 165	55 675	-2 039	53 636	8 586	0	0	11 741	138 128
17	УКРГАЗБАНК	127 429	-83 004	44 425	19 910	-3 289	16 622	7 814	0	0	8 003	76 863
18	"ПІВДЕННИЙ"	109 004	-69 377	39 626	32 085	-3 051	29 034	2 218	0	0	1 368	72 247
19	ТАС-КОМЕРЦБАНК	131 693	-84 830	46 863	27 093	-1 490	25 603	3 559	0	0	2 504	78 530
20	РОДОВІД БАНК	92 757	-71 824	20 933	23 464	-2 886	20 578	2 901	0	0	916	45 328
21	ВІЕЙБІ БАНК	102 535	-70 675	31 860	17 354	-1 998	15 357	5 399	0	0	1 308	53 924
22	"ХРЕЩАТИК"	103 225	-65 245	37 980	14 574	-994	13 580	2 564	0	0	1 402	55 526
23	КРЕДОБАНК	101 441	-63 568	37 873	16 593	-1 727	14 865	2 580	0	0	2 188	57 506
24	ПРАВЕКС-БАНК	119 368	-66 299	53 069	97 193	-709	96 484	6 504	0	0	8 012	164 069
25	ДОНГОРБАНК	82 103	-45 009	37 094	10 233	-1 517	8 716	1 584	0	0	841	48 235
26	ІНГ БАНК УКРАЇНА	63 868	-15 948	47 921	19 176	-5 524	13 652	1 036	0	0	144	62 753
27	"МРІЯ"	85 195	-45 734	39 461	19 333	-942	18 390	2 378	0	0	265	60 495
28	"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	69 674	-31 418	38 257	726	-63	663	-265	0	0	54	38 709
29	ІНДУСТРІАЛБАНК	81 158	-40 463	40 696	18 515	-1 576	16 939	1 258	0	0	1 028	59 921
30	ІМЕКСБАНК	84 219	-57 616	26 603	12 771	-747	12 024	3 045	0	0	10 077	51 749
31	ХФБ БАНК УКРАЇНА	66 241	-30 102	36 139	11 800	-1 364	10 436	2 181	0	0	599	49 355
32	СІТІБАНК (УКРАЇНА)	45 035	-16 061	28 974	2 244	-1 012	1 232	13 707	0	0	306	44 220
33	ІНДУСТРІАЛЬНО-ЕКСПОРТНИЙ БАНК	68 675	-50 216	18 459	16 866	-2 222	14 644	2 347	0	0	55 172	90 622
34	КАЛІОН БАНК УКРАЇНА	39 595	-13 937	25 657	10 718	-3 076	7 642	6 961	0	0	13	40 274
Група III (кількість банків у групі – 25)												
35	ТАС-ІНВЕСТБАНК	70 086	-37 244	32 842	1 771	-329	1 442	6 360	0	0	1 905	42 550
36	ПРОКРЕДИТ БАНК	77 596	-36 360	41 236	8 129	-847	7 282	1 251	0	0	909	50 678
37	"КІЇВ"	64 141	-38 601	25 540	6 711	-388	6 323	865	0	0	8 900	41 628
38	"ДЕЛЬТА"	37 686	-45 964	-8 278	67 158	-1 082	66 077	169	0	0	16 258	74 226
39	АКТИВ БАНК	35 092	-21 066	14 027	5 483	-414	5 069	2 222	0	0	98	21 416
40	ВНЄШТОРГБАНК	40 724	-19 199	21 525	3 358	-1 697	1 661	2 161	0	0	-41	25 305
41	"ПРЕСТИЖ"	24 185	-7 053	17 132	616	-187	429	7 101	0	0	561	25 223
42	"КРЕДИТ-ДНІПРО"	45 165	-20 937	24 228	8 150	-1 275	6 875	898	0	0	148	32 149
43	МЕГАБАНК	32 731	-21 023	11 708	16 782	-420	16 362	484	0	0	1 506	30 061
44	"НРБ-УКРАЇНА"	34 846	-17 666	17 180	3 571	-645	2 926	774	0	0	-218	20 662
45	ЕКСПРЕС-БАНК	36 913	-19 315	17 598	29 534	-1 042	28 492	4 165	0	0	326	50 581
46	МОРСЬКИЙ ТРАНСПОРТНИЙ БАНК	32 040	-13 485	18 555	11 042	-781	10 261	1 354	0	0	320	30 489
47	УКРІНБАНК	29 450	-13 477	15 974	10 892	-2 582	8 310	2 990	0	0	1 271	28 544
48	АГРОБАНК	26 794	-19 091	7 702	19 791	-2 582	17 209	491	0	0	5 394	30 796
49	"КІЇВСЬКА РУСЬ"	39 646	-23 721	15 925	5 307	-456	4 851	1 720	0	0	363	22 860
50	"БІГ ЕНЕРГІЯ"	32 667	-23 013	9 654	3 759	-476	3 283	243	2	0	3 377	16 559

БАНКИ УКРАЇНИ

за станом на 01.04.2007 р. (у розрізі банків)

Тис. грн.

Загальні адміністративні витрати	Витрати на персонал	Втрати від участі в капіталі	Інші витрати	Прибуток від операцій	Чисті витрати на формування резервів	Дохід/збиток від довгострокових активів, призначених для продажу	Прибуток до оподаткування	Витрати на податок на прибуток	Прибуток після оподаткування	Чистий прибуток/збиток від довгострокових активів, призначених для продажу	Чистий прибуток/збиток банку
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
-198 815	-279 955	0	-60 514	378 948	-320 739	0	58 209	65 317	123 526	0	123 526
-132 460	-219 655	0	-44 936	246 949	-66 896	0	180 053	-3	180 050	0	180 050
-64 792	-130 436	0	-43 402	140 860	-80 205	0	60 656	-7 390	53 265	0	53 265
-73 044	-101 885	0	-10 066	123 139	-45 352	0	77 787	-25 213	52 574	0	52 574
-35 406	-82 207	0	-4 153	166 789	-46 185	0	120 604	-35 000	85 604	0	85 604
-86 197	-114 679	0	-12 597	149 247	-44 509	0	104 738	-26 054	78 684	0	78 684
-54 074	-165 229	0	-16 177	72 472	-6 516	0	65 956	-7 781	58 175	0	58 175
-23 152	-45 800	0	-16 617	125 389	-57 957	0	67 432	-31 432	36 000	0	36 000
-46 692	-65 065	0	-68 507	241 020	-73 732	0	167 287	-4 946	162 341	0	162 341
-25 334	-48 157	0	-16 398	83 955	-24 345	0	59 610	-11	59 599	0	59 599
-21 424	-36 611	0	-11 932	32 239	-26 118	0	6 122	-546	5 576	0	5 576
-19 024	-26 026	0	-11 154	26 863	-20 800	0	6 062	0	6 062	0	6 062
-21 614	-22 933	0	-4 702	58 893	-40 076	0	18 817	-1 989	16 828	0	16 828
-25 268	-45 122	0	-5 502	41 390	-16 930	0	24 460	-5 572	18 888	0	18 888
-17 853	-25 521	0	-3 646	34 640	-12 622	0	22 018	-1 899	20 119	0	20 119
-16 396	-35 940	0	-10 359	75 434	-66 348	0	9 086	0	9 086	0	9 086
-20 634	-29 905	0	-5 740	20 584	-13 592	0	6 992	2 525	9 517	0	9 517
-15 413	-27 345	0	-3 746	25 742	-6 767	0	18 976	-4 000	14 976	0	14 976
-19 948	-34 331	0	-15 195	9 057	-8 473	0	584	-3	581	0	581
-10 841	-14 258	0	-6 770	13 459	-3 252	0	10 207	-496	9 712	0	9 712
-18 411	-23 735	0	-10 023	1 755	-1 336	0	420	0	420	0	420
-11 535	-21 833	0	-5 459	16 700	-1 686	0	15 014	-5 003	10 011	0	10 011
-18 800	-19 548	0	-11 053	8 105	-3 540	0	4 565	-861	3 704	1	3 705
-33 139	-78 130	0	-20 944	31 856	-20 132	0	11 724	0	11 724	0	11 724
-8 376	-6 696	0	-1 118	32 045	-12 267	0	19 778	-13 258	6 519	0	6 519
-5 705	-11 196	0	-1 809	44 043	-11 319	0	32 723	-8 990	23 733	0	23 733
-13 429	-24 411	0	-7 555	15 100	-10 981	0	4 119	-3 446	673	0	673
-659	-956	0	-4 745	32 349	-26 334	0	6 015	-17	5 997	0	5 997
-13 155	-14 810	0	-2 748	29 208	-6 349	0	22 858	0	22 858	0	22 858
-13 421	-15 771	0	-4 797	17 760	-8 722	0	9 038	-900	8 138	0	8 138
-3 008	-6 096	0	-2 236	38 014	-357	0	37 657	-9 414	28 243	0	28 243
-3 178	-9 830	0	-2 525	28 686	10 412	0	39 098	-11 452	27 646	0	27 646
-19 713	-33 588	0	-7 653	29 668	-28 916	0	752	0	752	0	752
-1 809	-5 510	0	-1 727	31 227	-4 596	0	26 631	-8 500	18 131	0	18 131
-1 885	-6 119	0	-1 138	33 408	-17 502	0	15 906	0	15 906	0	15 906
-12 926	-20 258	0	-7 455	10 039	-5 027	0	5 013	-1 570	3 443	0	3 443
-7 032	-10 016	0	-2 003	22 577	-8 881	0	13 695	-3 008	10 687	0	10 687
-13 412	-26 473	0	-6 426	27 915	-26 721	0	1 195	0	1 195	0	1 195
-3 779	-5 284	0	-1 513	10 840	-1 825	0	9 015	-2 170	6 845	0	6 845
-868	-4 419	0	-1 300	18 718	-1 837	0	16 881	-3 654	13 227	0	13 227
-5 048	-9 357	0	-4 969	5 849	-4 300	0	1 549	0	1 549	0	1 549
-4 543	-7 439	0	-2 416	17 751	-9 763	0	7 988	0	7 988	0	7 988
-6 725	-9 800	-9	-3 896	9 630	-2 569	0	7 061	-1 893	5 168	0	5 168
-1 718	-3 440	0	-3 235	12 270	-6 132	0	6 139	-1 959	4 179	0	4 179
-15 665	-20 748	0	-5 011	9 156	-4 057	0	5 099	-2 296	2 803	0	2 803
-7 595	-11 427	0	-5 587	5 880	-4 149	0	1 731	0	1 731	0	1 731
-7 994	-13 527	0	-2 146	4 877	-3 578	0	1 299	-220	1 079	0	1 079
-6 151	-15 463	0	-5 064	4 117	-3 103	0	1 014	-560	454	0	454
-4 702	-7 688	0	-3 332	7 138	-4 665	0	2 473	0	2 473	0	2 473
-3 570	-6 017	0	-3 121	3 850	-2 714	0	1 136	0	1 136	0	1 136

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
51	ЗАХІДІНКОМБАНК	36 807	-22 475	14 332	7 076	-858	6 218	1 791	0	0	35	22 376
52	УНІВЕРСАЛЬНИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА ПАРТНЕРСТВА	30 419	-15 792	14 627	4 290	-662	3 627	1 111	0	0	869	20 235
53	"ТАВРИКА"	35 794	-21 774	14 020	3 849	-65	3 783	738	0	0	58	18 599
54	"АРКАДА"	21 252	-12 367	8 885	21 234	-27	21 207	663	0	0	156	30 911
55	БАНК "ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА"	26 080	-13 972	12 108	10 216	-867	9 349	825	0	0	133	22 414
56	ЕКСПОБАНК	24 191	-13 199	10 992	4 183	-224	3 959	1 073	0	0	1 139	17 163
57	СЕБ БАНК	15 827	-7 869	7 958	4 958	-635	4 324	1 496	0	0	316	14 093
58	ФАКТОРІАЛ-БАНК	19 509	-15 272	4 238	6 567	-365	6 202	1 238	0	0	600	12 277
59	"ДІСТЕР"	21 827	-14 394	7 433	3 875	-85	3 789	539	0	0	580	12 341
Група IV (кількість банків у групі — 114)												
60	"ДІАМАНТ"	23 883	-16 088	7 795	4 787	-351	4 436	1 183	0	0	329	13 743
61	ТРАНСБАНК	27 714	-15 743	11 972	5 354	-602	4 751	622	0	0	455	17 800
62	"ЗОЛОТИ ВОРОТА"	20 482	-17 901	2 581	5 411	-255	5 156	2 211	0	0	15	9 964
63	УНІКРЕДИТ БАНК	9 969	-2 915	7 054	2 355	-342	2 013	117	0	0	533	9 717
64	ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	18 818	-9 858	8 960	3 209	-261	2 948	405	0	0	467	12 780
65	УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	20 286	-14 276	6 010	2 974	-215	2 759	1 416	0	0	-469	9 717
66	МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	23 476	-17 300	6 176	6 109	-458	5 651	1 408	0	0	153	13 388
67	ЕЛЕКТРОН БАНК	19 562	-14 504	5 057	3 805	-105	3 700	505	0	0	858	10 121
68	"УНІВЕРСАЛЬНИЙ"	20 402	-12 583	7 819	2 925	-120	2 806	3 651	0	0	676	14 951
69	МІСТО-БАНК	18 151	-11 706	6 446	2 280	-232	2 048	5 138	7	0	255	13 895
70	"БАЗИС"	19 893	-12 469	7 424	6 170	-355	5 815	596	0	0	298	14 132
71	БАНК РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	21 864	-16 444	5 421	4 114	-280	3 834	757	0	0	-224	9 788
72	"ЄВРОПЕЙСЬКИЙ"	19 471	-15 463	4 008	2 443	-710	1 733	183	0	0	600	6 524
73	ФІНАНСОВИЙ СОЮЗ БАНК	14 991	-6 275	8 716	1 587	-315	1 272	74	0	0	123	10 185
74	ІНПРОМБАНК	19 198	-15 120	4 078	4 726	-724	4 002	953	0	0	134	9 167
75	"НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	17 924	-10 251	7 673	1 757	-701	1 056	1 017	0	0	306	10 052
76	"ДЕМАРК"	26 575	-10 647	15 928	1 932	-29	1 902	266	0	0	181	18 277
77	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА ЗАОЩДЖЕНЬ	20 896	-12 662	8 234	959	-166	793	1 308	0	0	1 705	12 040
78	АВТОЗАБАНК	21 054	-12 960	8 093	1 815	-62	1 753	378	0	0	137	10 362
79	"МЕРКУРІЙ"	16 853	-11 795	5 058	3 514	-92	3 422	622	0	0	23	9 125
80	"КЛІРІНГОВИЙ ДІМ"	10 565	-5 281	5 283	2 785	-171	2 614	243	0	0	139	8 279
81	"КАПІТАЛ"	16 583	-10 061	6 522	1 758	-234	1 523	-44	0	0	8	8 009
82	ФІНАНСБАНК	2 221	-575	1 646	1 719	-34	1 686	464	0	0	0	3 796
83	ЕНЕРГОБАНК	13 178	-7 357	5 821	3 551	-282	3 269	344	0	0	162	9 596
84	ПОЛТАВА БАНК	14 873	-10 518	4 356	5 003	-107	4 896	801	0	0	126	10 178
85	"МЕТАЛУРГ"	16 630	-8 418	8 212	5 453	-125	5 328	327	0	0	283	14 149
86	СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК	12 000	-8 183	3 817	4 980	-329	4 651	1 253	0	0	76	9 798
87	"СТОЛИЦЯ"	8 174	-2 314	5 860	4 705	-14	4 691	209	0	0	13	10 773
88	"УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ СВІТ"	13 838	-8 515	5 323	1 056	-90	966	22	0	0	12	6 323
89	"ПІВДЕНКОМБАНК"	13 656	-8 192	5 464	3 103	-785	2 318	190	0	0	302	8 273
90	"ДАНІЕЛЬ"	9 755	-5 961	3 794	2 151	-136	2 015	409	0	0	77	6 296
91	ФОРТУНА БАНК	12 715	-7 389	5 326	834	-67	766	205	0	0	86	6 383
92	"НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ"	15 129	-6 742	8 387	4 591	-382	4 208	480	0	0	85	13 160
93	МІЖНАРОДНИЙ ІПОТЕЧНИЙ БАНК	14 732	-5 082	9 650	2 799	-152	2 648	186	0	0	133	12 617
94	АРТЕМ БАНК	12 193	-8 353	3 840	1 186	-310	876	235	0	0	61	5 012
95	БМ БАНК	10 131	-5 752	4 379	2 725	-1 921	804	77	0	0	-615	4 645
96	УКРГАЗПРОМБАНК	10 153	-4 610	5 543	792	-27	766	166	13	0	32	6 520
97	"НОВИЙ"	11 228	-6 779	4 449	4 395	-920	3 474	503	0	0	168	8 594
98	АГРАРНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	9 705	-6 270	3 435	1 047	-549	498	1 358	0	0	72	5 363
99	УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК	11 119	-8 060	3 059	3 340	-124	3 216	608	0	0	715	7 598
100	"КАМБІО"	12 171	-7 153	5 018	1 707	-679	1 028	1 210	0	0	54	7 310
101	"АВТОКРАЗБАНК"	9 521	-7 152	2 369	2 674	-351	2 324	213	0	0	25	4 930
102	"ІНТЕГРАЛ"	10 750	-5 272	5 478	1 853	-24	1 829	412	0	0	52	7 770
103	БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩДЖЕНЬ	11 069	-6 159	4 910	260	-3	257	138	0	0	1	5 306
104	БТА БАНК	9 901	-3 696	6 205	1 498	-127	1 371	304	0	0	221	8 101
105	ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК	8 220	-4 579	3 642	1 768	-251	1 517	363	0	0	100	5 622
106	"СИНТЕЗ"	9 364	-4 965	4 399	2 254	-841	1 413	2 832	0	0	43	8 687
107	СОЦКОМБАНК	8 564	-4 982	3 582	2 044	-402	1 642	278	0	0	28	5 530
108	ФІНБАНК	8 825	-6 696	2 129	894	-11	883	231	0	0	3 243	6 485
109	УКРКОМУНБАНК	7 529	-6 076	1 453	6 830	-351	6 479	253	0	0	477	8 662
110	"АРМА"	11 201	-6 125	5 075	900	-417	483	2 059	0	0	135	7 753
111	ПРОМЕКОНОМБАНК	9 084	-6 095	2 990	2 511	-145	2 366	333	0	0	24	5 712
112	ІПОБАНК	9 288	-2 296	6 992	9	-4	5	2 507	0	0	4	9 508
113	"ПОРТО-ФРАНКО"	6 079	-4 336	1 743	1 882	-285	1 597	166	0	0	75	3 581

БАНКИ УКРАЇНИ

13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
-4 832	-2 892	0	-2 643	12 010	-4 607	0	7 403	-1 649	5 754	0	5 754
-3 861	-3 302	0	-2 502	10 570	-6 585	0	3 985	-824	3 160	0	3 160
-2 850	-8 369	0	-3 708	3 672	-319	0	3 353	-1 425	1 928	0	1 928
-6 216	-12 027	0	-2 088	10 581	-2 698	0	7 882	-2 216	5 667	0	5 667
-5 209	-6 528	0	-3 235	7 442	-3 720	0	3 723	-2 504	1 219	0	1 219
-2 644	-5 075	0	-420	9 024	-7 916	0	1 108	-521	587	0	587
-4 235	-5 913	0	-1 250	2 696	-592	0	2 104	-1 059	1 045	273	1 318
-3 774	-6 283	0	-1 789	431	174	0	606	-57	549	0	549
-2 949	-3 128	0	-1 546	4 719	-2 466	0	2 252	-646	1 607	0	1 607
-5 041	-7 570	0	-1 448	-316	2 030	0	1 713	-440	1 274	0	1 274
-4 189	-6 909	0	-1 386	5 317	-2 505	0	2 812	-810	2 002	0	2 002
-3 060	-2 885	0	-2 357	1 662	-577	0	1 084	-375	709	0	709
-7 220	-6 150	0	-5 452	-9 104	-1 958	0	-11 062	0	-11 062	0	-11 062
-2 856	-2 823	0	-1 007	6 094	-3 674	0	2 420	0	2 420	0	2 420
-3 144	-2 805	0	-1 061	2 707	-348	0	2 359	-495	1 864	0	1 864
-3 795	-6 218	0	-1 094	2 281	-167	0	2 114	-402	1 712	0	1 712
-2 473	-4 428	0	-553	2 667	-1 023	0	1 644	-504	1 140	0	1 140
-3 395	-4 260	0	-1 355	5 941	475	0	6 416	-2 204	4 211	0	4 211
-3 265	-4 034	0	-906	5 689	-5 376	0	313	-193	119	0	119
-4 399	-5 336	0	-1 741	2 656	-1 146	0	1 510	-322	1 187	0	1 187
-2 300	-5 216	0	-2 164	108	664	0	772	-13	759	0	759
-3 632	-6 035	0	-2 795	-5 939	7 260	0	1 321	-73	1 248	0	1 248
-1 161	-527	0	-779	7 718	-6 883	0	836	-14	822	0	822
-2 569	-3 755	0	-1 431	1 413	644	0	2 056	-442	1 615	0	1 615
-1 083	-3 043	0	-1 770	4 157	-2 672	0	1 485	-728	756	0	756
-2 274	-3 858	0	-976	11 168	-9 175	0	1 993	-450	1 543	0	1 543
-3 570	-4 255	0	-1 834	2 382	-2 192	0	190	0	190	0	190
-1 822	-3 186	0	-2 370	2 984	-928	0	2 056	0	2 056	0	2 056
-2 994	-3 541	0	-543	2 046	-7	0	2 039	-782	1 257	0	1 257
-1 921	-2 616	0	-1 131	2 610	-1 646	0	965	0	965	0	965
-1 969	-2 285	0	-844	2 912	-2 150	0	762	-224	538	0	538
-1 181	-1 884	0	-270	461	-48	0	413	-146	267	0	267
-2 294	-4 047	0	-757	2 498	-443	0	2 055	-173	1 883	0	1 883
-2 529	-4 081	0	-807	2 761	-1 242	0	1 519	-900	619	0	619
-3 003	-5 402	0	-1 208	4 536	-2 863	0	1 673	-295	1 378	0	1 378
-2 932	-3 245	0	-850	2 770	-1 469	0	1 301	-53	1 248	0	1 248
-1 427	-2 238	0	-668	6 440	-3 939	0	2 501	-600	1 901	0	1 901
-808	-691	0	-626	4 198	-2 605	0	1 593	-70	1 523	0	1 523
-1 585	-2 135	0	-1 451	3 103	-572	0	2 531	-85	2 445	0	2 445
-1 882	-2 318	0	-1 119	976	152	0	1 128	-159	970	0	970
-1 543	-2 383	0	-327	2 129	302	0	2 431	-843	1 588	0	1 588
-3 152	-6 449	0	-1 223	2 337	94	0	2 431	-938	1 492	0	1 492
-1 451	-5 266	0	-1 818	4 082	-8 765	0	-4 683	0	-4 683	0	-4 683
-1 288	-947	0	-1 286	1 491	23	0	1 514	-442	1 072	0	1 072
-908	-1 756	0	-1 025	955	-324	0	631	-429	202	0	202
-1 497	-2 077	0	-388	2 558	-15	0	2 543	-799	1 744	0	1 744
-1 555	-3 012	0	-785	3 241	-1 313	0	1 928	-109	1 819	0	1 819
-772	-1 999	0	-323	2 269	-691	0	1 578	-329	1 248	0	1 248
-2 141	-3 190	0	-1 214	1 053	-9	0	1 044	-478	566	0	566
-1 576	-1 802	0	-923	3 010	-2 398	0	612	0	612	0	612
-1 644	-1 740	0	-873	673	190	0	863	0	863	0	863
-1 078	-2 365	0	-1 060	3 268	-2 369	0	899	0	899	0	899
-500	-1 146	0	-352	3 309	-1 494	0	1 815	0	1 815	0	1 815
-1 579	-4 039	0	-1 016	1 466	-470	0	996	-460	536	0	536
-558	-1 569	0	-508	2 987	-1 401	0	1 587	-343	1 244	0	1 244
-1 922	-2 755	0	-2 309	1 702	-451	0	1 250	-75	1 176	0	1 176
-1 652	-1 144	0	-862	1 872	-227	0	1 646	-74	1 572	0	1 572
-1 235	-1 177	0	-657	3 416	-2 265	0	1 152	-30	1 122	0	1 122
-2 787	-3 649	0	-715	1 512	-1 144	0	368	6	374	0	374
-1 082	-2 691	0	-1 227	2 753	-1 241	0	1 512	-340	1 172	0	1 172
-1 468	-2 214	0	-1 588	443	-231	0	211	2	213	0	213
-232	-1 065	0	-495	7 716	-4 836	0	2 880	-98	2 782	0	2 782
-941	-1 188	0	-611	841	-685	0	156	-20	136	0	136

БАНКИ УКРАЇНИ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
114	ФІНЕКСБАНК	3 328	-1 611	1 716	4 135	-897	3 237	73	0	0	27	5 053
115	ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ	8 042	-4 790	3 252	1 644	-79	1 565	174	0	0	153	5 144
116	"КОНТРАКТ"	7 837	-5 345	2 492	1 442	-525	917	715	0	0	22	4 147
117	УКРАЇНСЬКА ФІНАНСОВА ГРУПА	4 853	-4 413	440	6 155	-21	6 134	136	0	0	118	6 828
118	"ПРИЧОРНОМОР'Я"	9 601	-4 320	5 281	1 995	-277	1 717	455	0	0	35	7 488
119	"ГРАНТ"	7 667	-6 274	1 393	2 707	-81	2 626	277	0	0	26	4 322
120	ЛЕГБАНК	6 423	-4 039	2 384	1 138	-335	802	1 042	0	0	272	4 500
121	"ТРАСТ-КАПІТАЛ"	7 036	-3 166	3 871	264	-100	164	44	0	0	472	4 551
122	ОДЕСА-БАНК	5 959	-4 129	1 830	1 027	-157	870	5 420	0	0	416	8 536
123	СТАРОКІЇВСЬКИЙ БАНК	6 430	-3 613	2 817	1 652	-121	1 531	240	0	0	19	4 607
124	"ПРИКАРПАТТЯ"	5 643	-4 806	837	2 315	-83	2 232	200	0	0	85	3 353
125	ІНТЕРБАНК	5 166	-4 627	538	3 869	-743	3 126	399	0	0	55	4 119
126	"УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ"	6 894	-3 697	3 197	907	-42	865	386	0	0	162	4 609
127	КООПІНВЕСТБАНК	7 113	-4 163	2 950	2 456	-70	2 386	353	0	0	0	5 688
128	"МОРСЬКИЙ"	4 317	-2 970	1 347	716	-90	626	102	0	0	109	2 184
129	СВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РАЦІОНАЛЬНОГО ФІНАНСУВАННЯ	3 742	-372	3 370	675	-63	612	16	0	0	103	4 101
130	ФІНРОСТБАНК	6 598	-4 770	1 828	357	-25	332	81	0	0	46	2 287
131	РЕАЛ БАНК	5 067	-2 409	2 657	1 007	-238	769	534	0	0	106	4 066
132	"НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ"	5 804	-3 219	2 585	1 485	-254	1 231	1 121	0	0	69	5 006
133	"ТК КРЕДИТ"	4 918	-3 890	1 028	518	-99	420	112	0	0	240	1 800
134	ПОЛІКОМБАНК	5 987	-3 463	2 524	1 243	-28	1 215	103	0	0	218	4 060
135	ТАС-БІЗНЕСБАНК	6 155	-2 781	3 374	1 622	-17	1 605	124	0	0	174	5 276
136	"ПРИВАТИВЕСТ"	1 469	-1 607	-138	2	-1	1	2	0	0	910	775
137	БАНК "РЕНЕСАНС КАПІТАЛ"	3 775	-363	3 412	8 061	-216	7 846	-53	0	0	6 873	18 077
138	"ЛЬВІВ"	5 979	-3 034	2 945	667	-60	607	130	0	0	23	3 705
139	"КОНКОРД"	3 332	-725	2 607	1	0	1	0	0	0	0	2 608
140	ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	6 013	-2 673	3 340	1 379	-183	1 196	888	0	0	22	5 446
141	СИГМАБАНК	2 267	-132	2 135	71	-2	69	2	0	0	0	2 206
142	ІКАР-БАНК	6 592	-3 340	3 253	1 011	-88	923	194	0	0	66	4 435
143	"ВОЛОДИМИРСЬКИЙ"	5 844	-3 423	2 421	1 026	-26	1 000	3 005	0	0	7	6 433
144	ІНВЕСТБАНК	5 521	-3 597	1 924	1 236	-54	1 181	168	0	0	20	3 293
145	"ЮНЕКС"	2 525	-820	1 705	1 855	-74	1 781	151	0	0	44	3 680
146	ІНВЕСТ-КРЕДИТ БАНК	4 459	-3 081	1 377	943	-108	834	267	0	0	20	2 499
147	УКРАЇНСЬКИЙ КРЕДИТНИЙ БАНК	1 169	-197	972	18	0	18	-55	0	0	77	1 012
148	"ФАМІЛЬНИЙ"	5 410	-2 677	2 733	1 810	-18	1 792	32	0	0	159	4 716
149	РЕГІОН БАНК	5 058	-2 382	2 675	1 544	-108	1 435	146	0	0	55	4 312
150	БАНК "РУСКИЙ СТАНДАРТ"	8 014	-2 334	5 680	3 170	-313	2 857	3	0	0	10 100	18 640
151	"УКООПСПІЛКА"	3 706	-1 388	2 318	1 180	-240	940	239	0	0	27	3 524
152	ПАРТНЕР БАНК	2 490	-1 445	1 045	1 865	-170	1 695	126	0	0	47	2 913
153	ДІАЛОГБАНК	4 876	-1 312	3 564	1 023	-363	660	134	0	0	11	4 369
154	ОЛІМПІЙСЬКА УКРАЇНА	4 884	-1 960	2 924	54	-3	50	1	0	0	196	3 171
155	СХІДНО-ПРОМИСЛОВИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	3 995	-2 297	1 698	824	-17	807	76	0	0	0	2 580
156	ЄВРОГАЗБАНК	1 781	-259	1 522	477	-6	471	825	0	0	0	2 819
157	КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК	3 137	-899	2 239	459	-123	336	470	10 800	0	0	13 845
158	УНІКОМБАНК	1 766	-92	1 674	463	-18	445	3	0	0	4	2 126
159	ЄВРОБАНК	2 201	-1 589	612	581	-9	572	34	0	0	26	1 244
160	ТММ-БАНК	2 203	-1 126	1 078	141	-5	136	2	0	0	7	1 224
161	ПРАЙМ-БАНК	1 729	-603	1 126	1 458	-204	1 255	315	0	0	4	2 699
162	"ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	3 172	-1 077	2 095	404	-16	388	98	0	0	23	2 604
163	"ВЕЛЕС"	2 228	-640	1 588	366	-17	349	26	0	0	-28	1 934
164	УКРБУДІНВЕСТБАНК	2 098	-54	2 044	171	-1	171	21	0	0	6	2 242
165	УКРАЇНСЬКИЙ БАНК РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА РОЗВИТКУ	1 820	-238	1 582	9	-3	6	690	0	0	2	2 280
166	"СТОЛИЧНИЙ"	2 853	-798	2 054	74	0	74	5	0	0	1	2 135
167	РД БАНК	3 010	-51	2 960	169	-8	161	2	0	0	0	3 122
168	РАДАБАНК	2 391	-1 033	1 357	249	-8	241	19	0	0	100	1 717
169	КЛАСИКБАНК	1 791	-515	1 276	70	-1	68	81	0	0	0	1 425
170	КРЕДИТВЕСТ БАНК	152	-2	150	22	-12	10	1 828	0	0	1	1 988
171	БАНК "НАРОДНИЙ КАПІТАЛ"	1 821	-514	1 307	245	-7	238	0	0	0	24	1 569
172	"АЛЬЯНС"	1 815	-512	1 303	112	-2	110	3	0	0	64	1 480
173	БАНК "БОГУСЛАВ"	1 490	-70	1 420	9	0	8	17	0	0	0	1 446

БАНКИ УКРАЇНИ

13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
-711	-1 478	0	-247	2 616	-827	0	1 790	-467	1 322	0	1 322
-2 321	-1 777	0	-699	347	-162	0	185	-1	184	0	184
-859	-1 669	0	-174	1 445	-797	0	647	0	647	0	647
-1 362	-1 586	0	-2 657	1 222	596	0	1 818	-100	1 718	0	1 718
-861	-1 750	0	-633	4 243	-1 551	0	2 692	-250	2 442	0	2 442
-1 935	-1 880	0	-301	206	-19	0	187	-72	115	0	115
-1 177	-2 250	0	-994	78	620	0	698	-71	627	0	627
-1 312	-429	0	-451	2 358	-1 470	0	888	0	888	0	888
-838	-1 836	0	-441	5 420	-4 931	0	489	0	489	0	489
-1 785	-1 485	0	-346	991	-805	0	185	0	185	0	185
-1 081	-1 745	0	-179	347	-78	0	269	0	269	0	269
-1 579	-1 712	0	-425	403	285	0	688	-14	673	0	673
-1 169	-1 734	0	-80	1 627	-674	0	952	-260	692	0	692
-1 285	-1 751	0	-661	1 991	-1 597	0	394	-79	315	0	315
-721	-1 013	0	-159	291	-147	0	144	-39	104	227	331
-1 272	-961	0	-437	1 431	4 410	0	5 841	-658	5 182	0	5 182
-606	-695	0	-328	658	-412	0	246	-76	170	0	170
-1 135	-1 512	0	-943	478	-61	0	417	-119	297	0	297
-859	-1 764	0	-269	2 114	-1 409	0	705	-232	473	0	473
-450	-539	0	-469	342	2	0	345	0	345	0	345
-1 439	-1 900	0	-262	459	-183	0	276	-171	105	0	105
-1 122	-1 837	0	-516	1 801	-456	0	1 345	-247	1 098	0	1 098
-359	-487	0	-221	-292	355	0	63	367	430	0	430
-4 240	-7 622	0	-1 782	4 433	-4 242	0	191	0	191	0	191
-840	-1 445	0	-177	1 243	-321	0	921	-238	683	0	683
-270	-95	0	-115	2 128	-1 516	0	612	-6	606	0	606
-1 406	-1 655	0	-811	1 574	-332	0	1 242	-480	762	0	762
-112	-87	0	-268	1 740	-1 648	0	92	-12	80	0	80
-1 006	-1 938	0	-145	1 346	-225	0	1 121	-324	796	0	796
-1 300	-1 610	0	-433	3 090	-2 733	0	357	-15	343	0	343
-946	-940	0	-145	1 263	-904	0	359	-67	292	0	292
-705	-1 131	0	-226	1 619	-598	0	1 021	-350	671	0	671
-697	-937	0	-397	468	-63	0	406	0	406	0	406
-881	-862	0	-237	-967	-1 698	0	-2 665	2 715	50	0	50
-858	-1 500	0	-711	1 647	-1 198	0	449	-57	392	0	392
-897	-1 393	0	-40	1 982	87	0	2 069	-528	1 541	0	1 541
-1 189	-5 332	0	-1 011	11 108	-7 202	0	3 906	0	3 906	0	3 906
-813	-1 687	0	-238	786	-42	0	744	-171	573	0	573
-517	-2 024	0	-422	-49	75	0	25	0	25	0	25
-237	-624	0	-77	3 431	-2 631	0	801	0	801	0	801
-163	-383	0	-287	2 338	-1 851	0	487	-30	457	0	457
-506	-1 075	0	-336	663	320	0	983	-258	725	0	725
-977	-708	0	-642	492	-281	0	211	-30	181	0	181
-850	-1 182	0	-113	11 700	-148	0	11 552	-180	11 372	0	11 372
-308	-643	0	-126	1 049	-295	0	753	-200	553	0	553
-270	-628	0	-130	217	4	0	221	0	221	0	221
-379	-278	0	-46	521	-325	0	196	0	196	0	196
-890	-842	0	-456	511	-244	0	266	-26	240	0	240
-418	-1 186	0	-72	928	-387	0	541	-175	366	0	366
-615	-222	0	-513	584	-532	0	53	-50	3	0	3
-484	-799	0	-559	400	-27	0	373	-122	251	0	251
-279	-882	0	-196	923	-2 430	0	-1 506	0	-1 506	0	-1 506
-415	-606	0	-246	867	-865	0	2	-1	1	0	1
-116	-74	0	-66	2 866	-2 271	0	595	0	595	0	595
-273	-420	0	-107	918	-604	0	314	-114	199	0	199
-393	-507	0	-141	385	-178	0	207	-4	203	0	203
-267	-903	0	-424	395	-265	0	130	0	130	0	130
-204	-452	0	-386	528	-349	0	178	-41	138	0	138
-495	-227	0	-221	538	-288	0	250	-5	245	0	245
-559	-189	0	-76	622	-616	0	5	-2	4	0	4

Інформація з першоджерел/

Зміни і доповнення до Державного реєстру банків, внесені у квітні 2007 р., а також зміни і доповнення до переліку операцій, на здійснення яких банки отримали банківську ліцензію та письмовий дозвіл Національного банку України на здійснення операцій, внесені у квітні 2007 р.¹

A. Зміни і доповнення до Державного реєстру банків

Назва банку	Вид товариства	Зареєстрований статутний капітал, грн.	Дата реєстрації банку	Реєстраційний номер	Юридична адреса
м. Київ і Київська область					
Відкрите акціонерне товариство "СЕБ Банк"	BAT	63 077 300	02.10.1991 р.	11	м. Київ, вул. Червоноармійська, 10
Відкрите акціонерне товариство ВТБ Банк (колишня назва — Акціонерний комерційний банк "Мрія")	BAT	368 784 405	11.11.1992 р.	128	м. Київ, вул. Гоголівська, 22-24
Акціонерний комерційний банк "ПРАВЕКС-БАНК"	BAT	221 499 139	29.12.1992 р.	139	м. Київ, вул. Кловський Узвіз, 9/2
Акціонерний Банк "Синтез"	BAT	72 800 000	24.12.1993 р.	221	м. Київ, вул. Івана Кудрі, 5 (пошта — Хрещатик, 32-а)
Акціонерне товариство "Банк Велес"	BAT	43 000 000	18.03.1994 р.	239	м. Київ, вул. Героїв Севастополя, 48
Донецька область					
Закрите акціонерне товариство "Перший Український Міжнародний банк"	ZAT	755 274 000	23.12.1991 р.	73	м. Донецьк, вул. Університетська, 2-а
АР Крим і м. Севастополь					
Відкрите акціонерне товариство "Європейський банк розвитку та заощаджень"	BAT	100 000 000	23.12.1991 р.	74	м. Сімферополь, вул. К.Лібкнехта, 5
Одеська область					
Відкрите акціонерне товариство Акціонерний банк "Південний"	BAT	463 500 000	03.12.1993 р.	218	м. Одеса, пров. Сабанський, 2
Харківська область					
Акціонерний комерційний інноваційний банк "УкрСиббанк"	BAT	2 125 000 000	28.10.1991 р.	57	м. Харків, просп. Московський, 60

B. Зміни і доповнення до переліку операцій, на здійснення яких банки отримали банківську ліцензію та письмовий дозвіл Національного банку України на здійснення операцій

Назва банку	Юридична адреса	Банківська ліцензія		Письмовий дозвіл на здійснення операцій		Перелік операцій, на здійснення яких банки отримали письмовий дозвіл на здійснення операцій ²	Заходи впливу, які вжито до банків
		Номер	Дата	Номер	Дата		
1	2	3	4	5	6	7	8
м. Київ і Київська область							
Відкрите акціонерне товариство ВТБ Банк	м. Київ, вул. Гоголівська, 22-24	79	20.04.2007 р.	79-1	20.04.2007 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,11,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22	Примітка. Банківську ліцензію та письмовий дозвіл на здійснення операцій видано у зв'язку зі зміною назви банку
Відкрите акціонерне товариство "Перший Інвестиційний Банк"	м. Київ, Московський просп., 6	178	03.09.2003 р.	178-2	27.01.2006 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,11,12,13,14,15,17,18,19,20,21,22	Заборонено до 01.02.2008 р. надання бланкових (незабезпечених) кредитів як у грошовій одиниці України, так і в іноземній валюті
Закрите акціонерне товариство "Український банк реконструкції та розвитку"	м. Київ, вул. Горького, 180 (пошта — просп. Перемоги, 39, під'їзд 1)	216	14.10.2004 р.	216-1	16.10.2006 р.	2,5,7,12,13,14,18,19,20	Зупинено до 03.11.2007 р. приймання вкладів (депозитів) від юридичних і фізичних осіб у частині приймання вкладів (де-

¹ "Офіційний список банків України, включених до Державного реєстру банків, та перелік операцій, на здійснення яких банки отримали банківську ліцензію та письмовий дозвіл Національного банку України на здійснення операцій" опубліковано у "Віснику НБУ" № 2, 2007 р. Зміни і доповнення, внесені до Державного реєстру банків та до переліку операцій, виділено червоним кольором. Примітки у колонці "Заходи впливу, які вжито до банків" викладено відповідно до рішень комісій з питань нагляду та регулювання діяльності банків. Назви банків подаються за орфографією статутів.

² *Банківські операції, які банки мають право здійснювати на підставі банківської ліцензії:* 1Л — приймання вкладів (депозитів) від юридичних і фізичних

БАНКИ УКРАЇНИ • ВАЛЮТНИЙ РИНОК

1	2	3	4	5	6	7	8
							позитів) від фізичних осіб як у грошовій одиниці України, так і в іноземній валюті; обмежено здійснення активних операцій з пов'язаними особами (інсайдерами) банку у частині заборони надання кредитів та вкладення коштів у цінні папери, як у грошовій одиниці України, так і в іноземній валюті (на строк до затвердження НБУ результатів комплексного інспектування)
Харківська область							
Акціонерний комерційний банк "Європейський"	м. Харків, Червоно-шкільна Набережна, 24	90	25.12.2001 р.	90-2	26.04.2007 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,+9,12, 13,14,15,+16,18,19,20, 21,+22	

осіб; 2Л — відкриття та ведення поточних рахунків клієнтів і банків-кореспондентів, у тому числі переказ грошових коштів із цих рахунків за допомогою платіжних інструментів та зарахування коштів на них; 3Л — розміщення залучених коштів від свого імені, на власних умовах та на власний ризик. **Операції та угоди, які банки мають право здійснювати за наявності банківської ліцензії без отримання письмового дозволу:** 1Н — надання гарантій і поручительств та інших зобов'язань від третіх осіб, які передбачають їх виконання у грошовій формі; 2Н — придбання права вимоги на виконання зобов'язань у грошовій формі за поставлені товари чи надані послуги, беручи на себе ризик виконання таких вимог та приймання платежів (факторинг); 3Н — лізинг; 4Н — послуги з відповідального зберігання та надання в оренду (майновий найм) сейфів для зберігання цінностей і документів; 5Н — випуск, купувля, продаж і обслуговування чеків, векселів та інших оборотних платіжних інструментів; 6Н — випуск банківських платіжних карток і здійснення операцій з використанням цих карток; 7Н — надання консультаційних та інформаційних послуг щодо банківських операцій. **Операції, які банки мають право здійснювати за умови отримання письмового дозволу Національного банку України:** Операції з валютними цінностями: 1 — неторговельні операції з валютними цінностями; 2 — ведення рахунків клієнтів (резидентів і нерезидентів) в іноземній валюті та клієнтів-нерезидентів у грошовій одиниці України; 3 — ведення кореспондентських рахунків банків (резидентів і нерезидентів) у іноземній валюті; 4 — ведення кореспондентських рахунків банків (нерезидентів) у грошовій одиниці України; 5 — відкриття кореспондентських рахунків в уповноважених банках України в іноземній валюті та здійснення операцій за ними; 6 — відкриття кореспондентських рахунків у банках (нерезидентах) в іноземній валюті та здійснення операцій за ними; 7 — залучення та розміщення іноземної валюти на валютному ринку України; 8 — залучення та розміщення іноземної валюти на міжнародних ринках; 9 — операції з банківськими металами на валютному ринку України; 10 — операції з банківськими металами на міжнародних ринках; 11 — інші операції з валютними цінностями на міжнародних ринках; 12 — емісія власних цінних паперів; 13 — організація купівлі та продажу цінних паперів за дорученням клієнтів; 14 — здійснення операцій на ринку цінних паперів від свого імені (включаючи андерайтинг); 15 — здійснення інвестицій у статутні фонди та акції інших юридичних осіб; 16 — здійснення випуску, обігу, погашення (розвозбудження) державної та іншої грошової лотерей; 17 — перевезення валютних цінностей та інкасація коштів. **Операції за дорученням клієнтів або від свого імені:** 18 — операції з інструментами грошового ринку; 19 — операції з інструментами, що базуються на обмінних курсах та відсотках; 20 — операції з фінансовими ф'ючерсами та опціонами; 21 — довірче управління коштами та цінними паперами за договорами з юридичними та фізичними особами. **Депозитарна діяльність і діяльність із ведення реєстрів власників іменних цінних паперів:** 22 — депозитарна діяльність зберігача цінних паперів; 23 — діяльність із ведення реєстрів власників іменних цінних паперів.

Цифра зі знаком “+” означає номер операції, на здійснення якої банк одержав право; зі знаком “–” — втратив право, цифра із символом “*” означає номер операції, здійснення якої для даного банку певною мірою обмежене.

€· !€ „!€€€!“!€!€!€! €· !€€!€!€! €· !€€!€!€! €· !€€!€!€! €· !€€!€!€! €· !€€!€!€! €· !€€!€!€! €· !€€!€!€!

**ОФІЦІЙНИЙ КУРС ГРИВНІ ЩОДО ІНОЗЕМНИХ ВАЛЮТ,
ЯКИЙ ВСТАНОВЛЮЄТЬСЯ НАЦІОНАЛЬНИМ БАНКОМ УКРАЇНИ ОДИН РАЗ НА МІСЯЦЬ
(за квітень 2007 року)***

№ п/п	Код валюти	Назва валюти	Офіційний курс	№ п/п	Код валюти	Назва валюти	Офіційний курс
1	100 BGL	100 левів (Болгарія)	344.7571	17	434 LYD	100 лівійських динарів	395.5820
2	986 BRL	100 бразильських реалів	244.2563	18	470 MTL	100 мальтійських лір	1570.6406
3	051 AMD	10000 вірменських драмів	139.8814	19	484 MXN	100 мексиканських нових песо	45.8528
4	410 KRW	1000 вонів Республіки Корея	5.3675	20	496 MNT	10000 монгольських тугриків	43.3476
5	704 VND	10000 в'єтнамських донгів	3.1540	21	554 NZD	100 новозеландських доларів	360.3249
6	981 GEL	100 грузинських ларі	297.0588	22	586 PKR	100 пакистанських рупій	8.3196
7	344 HKD	100 доларів Гонконгу	64.6341	23	604 PEN	100 перуанських нових сол	158.5806
8	818 EGP	100 єгипетських фунтів	88.5188	24	642 ROL	100 румунських лейів	200.4388
9	376 ILS	100 ізраїльських нових шекелів	120.4676	25	682 SAR	100 саудівських ріялів	134.6559
10	356 INR	1000 індійських рупій	115.8921	26	760 SYP	100 сирійських фунтів	9.6725
11	364 IRR	1000 іранських ріалів	0.5463	27	901 TWD	100 нових тайванських доларів	15.2833
12	368 IQD	100 іракських динарів	0.3956	28	972 TJS	100 таджицьких сомоні	146.8322
13	196 CYP	100 кіпрських фунтів	1161.1434	29	952 XOF	1000 франків КФА	10.2404
14	417 KGS	100 киргизьких сомів	13.2702	30	152 CLP	1000 чилійських песо	9.3857
15	414 KWD	100 кувейтських динарів	1746.8004	31	191 HRK	100 хорватських кун	91.2343
16	422 LBP	1000 ліванських фунтів	3.3399	32	255	100 доларів США за розр. із Індією	404.0000

* Курс встановлено з 01.04.2007 року.

На замовлення «Вісника НБУ» матеріал підготовлено співробітниками департаменту валютного регулювання Національного банку України.

Офіційний курс гривні який встановлюється Національним банком

№ п/п	Код валюти	Назва валюти					
			01.04.2007 р.	02.04.2007 р.	03.04.2007 р.	04.04.2007 р.	05.04.2007 р.
1	036 AUD	100 австралійських доларів	408.5036	408.0072	412.3041	411.1031	410.8183
2	826 GBP	100 англійських фунтів стерлінгів	992.6042	989.3483	998.3479	997.7503	996.4915
3	031 AZM	100 азербайджанських манатів	582.1997	582.3339	582.5355	582.6699	582.7371
4	974 BYR	10 білоруських рублів	0.0236	0.0236	0.0236	0.0236	0.0236
5	208 DKK	100 данських крон	90.5081	90.2667	90.5981	90.5305	90.4583
6	840 USD	100 доларів США	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
7	233 EEK	100 естонських крон	43.0941	42.9844	43.1393	43.1135	43.0941
8	352 ISK	100 ісландських крон	7.6414	7.6697	7.6468	7.6086	7.5821
9	124 CAD	100 канадських доларів	435.3819	437.6930	436.6279	436.1408	436.6790
10	398 KZT	100 казахстанських тенге	4.0808	4.0778	4.0944	4.0874	4.0858
11	428 LVL	100 латвійських латів	950.2198	947.6666	953.0966	952.2572	951.9639
12	440 LTL	100 литовських літів	195.2838	194.7866	195.4886	195.3716	195.2838
13	498 MDL	100 молдовських лейів	40.3174	40.3310	40.3845	40.3796	40.4272
14	578 NOK	100 норвезьких крон	83.2234	82.8377	82.7337	82.5678	82.5560
15	985 PLN	100 польських злотих	174.2450	173.9317	175.1201	175.0516	175.0911
16	643 RUB	10 російських рублів	1.9408	1.9415	1.9427	1.9435	1.9416
17	702 SGD	100 сінгапурських доларів	332.5816	332.8841	332.6350	332.5507	333.4039
18	703 SKK	100 словацьких крон	20.1994	20.1727	20.2783	20.2777	20.1433
19	792 TRL	100 турецьких лір	362.5530	364.4319	363.8526	365.1702	368.2154
20	795 TMM	10000 туркменських манатів	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115
21	348 HUF	1000 угорських форинтів	27.1885	27.1412	27.3328	27.3231	27.3962
22	860 UZS	100 узбецьких сумів	0.4040	0.4040	0.4040	0.4040	0.4036
23	203 CZK	100 чеських крон	24.0512	24.0114	24.1583	24.0826	24.1390
24	752 SEK	100 шведських крон	72.2155	71.9607	72.0597	72.0465	72.2271
25	756 CHF	100 швейцарських франків	415.8347	413.9589	415.9885	414.4879	413.8694
26	156 CNY	100 юанів женьміньбі (Китай)	65.3552	65.3281	65.2959	65.3174	65.3090
27	392 JPY	1000 японських єн	43.0160	42.7510	42.8969	42.5521	42.4875
28	978 EUR	100 євро	674.2760	672.5590	674.9830	674.5790	674.2760
29	960 XDR	100 СПЗ	762.6440	762.6440	764.6093	764.2495	763.7190

			16.04.2007 р.	17.04.2007 р.	18.04.2007 р.	19.04.2007 р.	20.04.2007 р.
1	036 AUD	100 австралійських доларів	420.5588	421.1182	421.9701	420.8695	420.4521
2	826 GBP	100 англійських фунтів стерлінгів	1003.6217	1005.4735	1011.7174	1012.3114	1011.1151
3	031 AZM	100 азербайджанських манатів	583.4778	583.5452	583.5452	583.6126	583.6801
4	974 BYR	10 білоруських рублів	0.0236	0.0236	0.0236	0.0236	0.0236
5	208 DKK	100 данських крон	91.6642	91.7935	91.7782	91.9876	92.1613
6	840 USD	100 доларів США	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
7	233 EEK	100 естонських крон	43.6750	43.7331	43.7299	43.8203	43.8977
8	352 ISK	100 ісландських крон	7.6999	7.7319	7.7366	7.7526	7.7689
9	124 CAD	100 канадських доларів	445.1606	445.7237	446.2431	445.6249	448.5701
10	398 KZT	100 казахстанських тенге	4.1461	4.1461	4.1387	4.1309	4.1434
11	428 LVL	100 латвійських латів	968.2148	973.2257	972.8772	973.9183	975.3628
12	440 LTL	100 литовських літів	197.9165	198.1797	198.1651	198.5746	198.9257
13	498 MDL	100 молдовських лейів	40.4784	40.4784	40.4962	40.4917	40.4952
14	578 NOK	100 норвезьких крон	84.3818	84.5567	84.6917	84.5424	84.7179
15	985 PLN	100 польських злотих	178.0526	179.2234	179.2994	180.0616	180.2899
16	643 RUB	10 російських рублів	1.9552	1.9576	1.9574	1.9614	1.9600
17	702 SGD	100 сінгапурських доларів	333.2192	333.6787	333.7029	334.1481	334.1688
18	703 SKK	100 словацьких крон	20.4008	20.5118	20.4637	20.4925	20.4627
19	792 TRL	100 турецьких лір	367.3616	371.9897	372.4482	373.5228	372.0750
20	795 TMM	10000 туркменських манатів	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115
21	348 HUF	1000 угорських форинтів	27.7938	27.9114	27.8480	27.8602	27.8055
22	860 UZS	100 узбецьких сумів	0.4032	0.4029	0.4029	0.4029	0.4029
23	203 CZK	100 чеських крон	24.4365	24.4707	24.4680	24.4941	24.5129
24	752 SEK	100 шведських крон	73.6203	74.1842	74.2077	74.3836	74.4998
25	756 CHF	100 швейцарських франків	417.6798	416.4537	417.0575	418.9152	420.2720
26	156 CNY	100 юанів женьміньбі (Китай)	65.4001	65.3034	65.3372	65.3992	65.4443
27	392 JPY	1000 японських єн	42.5641	42.2496	42.2857	42.6472	42.8933
28	978 EUR	100 євро	683.3660	684.2750	684.2245	685.6385	686.8505
29	960 XDR	100 СПЗ	768.6301	768.4524	768.6301	770.8664	770.5994

ЩОДО ІНОЗЕМНИХ ВАЛЮТ, УКРАЇНИ ЩОДЕННО (за квітень 2007 року)

Офіційний курс

06.04.2007 р.	07.04.2007 р.	08.04.2007 р.	09.04.2007 р.	10.04.2007 р.	11.04.2007 р.	12.04.2007 р.	13.04.2007 р.	14.04.2007 р.	15.04.2007 р.
413.0246	413.0246	413.0246	413.0246	413.0246	416.3932	416.6568	417.1268	417.1268	417.1268
993.5803	993.5803	993.5803	993.5803	993.5803	996.6382	998.2454	999.0943	999.0943	999.0943
582.9389	582.9389	582.9389	582.9389	583.0062	583.2756	583.3430	583.3430	583.3430	583.3430
0.0236	0.0236	0.0236	0.0236	0.0236	0.0236	0.0236	0.0236	0.0236	0.0236
90.5981	90.5981	90.5981	90.5981	90.5981	90.9352	90.8957	91.2166	91.2166	91.2166
505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
43.1619	43.1619	43.1619	43.1619	43.1619	43.3329	43.3071	43.4653	43.4653	43.4653
7.5457	7.5457	7.5457	7.5457	7.5457	7.5469	7.6050	7.6638	7.6638	7.6638
438.2456	438.2456	438.2456	438.2456	438.2456	439.5831	441.4966	443.6870	443.6870	443.6870
4.0934	4.0934	4.0934	4.0934	4.0904	4.1104	4.1251	4.1363	4.1363	4.1363
954.5392	954.5392	954.5392	954.5392	954.5392	960.6305	960.4663	963.4275	963.4275	963.4275
195.5910	195.5910	195.5910	195.5910	195.5910	196.3661	196.2491	196.9658	196.9658	196.9658
40.4236	40.4236	40.4236	40.4236	40.4236	40.4314	40.4320	40.4479	40.4612	40.4612
83.0366	83.0366	83.0366	83.0366	83.0366	83.6434	83.7278	84.0803	84.0803	84.0803
175.9376	175.9376	175.9376	175.9376	175.9376	176.3684	176.9954	177.3822	177.3822	177.3822
1.9433	1.9433	1.9433	1.9433	1.9479	1.9482	1.9484	1.9525	1.9525	1.9525
333.4830	333.4830	333.4830	333.4830	333.4830	332.6202	332.9774	332.6730	332.6730	332.6730
20.2033	20.2033	20.2033	20.2033	20.2033	20.2549	20.2895	20.3447	20.3447	20.3447
368.6335	368.6335	368.6335	368.6335	368.6335	368.0852	368.7668	366.6218	366.6218	366.6218
9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115
27.4929	27.4929	27.4929	27.4929	27.4929	27.5862	27.6316	27.6963	27.6963	27.6963
0.4036	0.4036	0.4036	0.4036	0.4036	0.4036	0.4032	0.4032	0.4032	0.4032
24.1684	24.1684	24.1684	24.1684	24.1684	24.2581	24.1977	24.3208	24.3208	24.3208
72.8400	72.8400	72.8400	72.8400	72.8400	73.0413	73.1996	73.4590	73.4590	73.4590
414.0882	414.0882	414.0882	414.0882	414.0882	414.4080	413.6302	414.5839	414.5839	414.5839
65.3781	65.3781	65.3781	65.3781	65.3781	65.2877	65.3722	65.3637	65.3637	65.3637
42.4740	42.4740	42.4740	42.4740	42.4740	42.3626	42.3506	42.3411	42.3411	42.3411
675.3365	675.3365	675.3365	675.3365	675.3365	678.0130	677.6090	680.0835	680.0835	680.0835
763.9339	763.9339	763.9339	763.9339	763.9339	764.8722	765.1538	765.7293	765.7293	765.7293

21.04.2007 р.	22.04.2007 р.	23.04.2007 р.	24.04.2007 р.	25.04.2007 р.	26.04.2007 р.	27.04.2007 р.	28.04.2007 р.	29.04.2007 р.	30.04.2007 р.
420.4521	420.4521	421.7944	420.6110	417.6151	420.1612	418.4277	419.5162	419.5162	419.5162
1011.1151	1011.1151	1011.4868	1009.7765	1009.7026	1012.1505	1006.5206	1009.8520	1009.8520	1009.8520
583.6801	583.6801	583.6801	583.6801	583.6801	583.6801	583.7475	583.8150	583.8150	583.8150
0.0236	0.0236	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235
92.1613	92.1613	92.2001	91.8705	92.0387	92.5064	92.1521	92.4782	92.4782	92.4782
505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
43.8977	43.8977	43.9139	43.7557	43.8364	44.0527	43.8816	44.0333	44.0333	44.0333
7.7689	7.7689	7.8151	7.8172	7.8316	7.8919	7.8325	7.8587	7.8587	7.8587
448.5701	448.5701	448.0912	449.6739	450.5623	450.5651	450.6419	452.2294	452.2294	452.2294
4.1434	4.1434	4.1711	4.1763	4.1718	4.1767	4.1846	4.2076	4.2076	4.2076
975.3628	975.3628	977.5260	975.8103	980.5447	984.6779	983.8057	987.0652	987.0652	987.0652
198.9257	198.9257	198.9988	198.2821	198.6478	199.6277	198.8525	199.5399	199.5399	199.5399
40.4952	40.4952	40.5099	40.5238	40.5294	40.5981	40.6246	40.6815	40.6815	40.6815
84.7179	84.7179	84.7491	84.4491	84.6466	84.4285	84.5720	84.6610	84.6610	84.6610
180.2899	180.2899	181.2124	181.1282	181.1077	182.0395	181.9092	182.3351	182.3351	182.3351
1.9600	1.9600	1.9631	1.9603	1.9592	1.9654	1.9655	1.9616	1.9616	1.9616
334.1688	334.1688	334.2103	333.7372	333.5072	334.1289	333.3485	333.1100	333.1100	333.1100
20.4627	20.4627	20.5375	20.4166	20.3801	20.4806	20.4472	20.4716	20.4716	20.4716
372.0750	372.0750	377.1768	376.0662	377.1740	379.3893	378.6038	377.7049	377.7049	377.7049
9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115
27.8055	27.8055	27.9731	27.9292	27.8999	27.9852	27.9241	28.0092	28.0092	28.0092
0.4029	0.4029	0.4029	0.4025	0.4025	0.4025	0.4025	0.4025	0.4025	0.4025
24.5129	24.5129	24.5105	24.4283	24.4394	24.5241	24.4211	24.4611	24.4611	24.4611
74.4998	74.4998	74.7233	74.4331	74.6101	75.1286	75.0216	75.3510	75.3510	75.3510
420.2720	420.2720	418.6079	416.8718	418.5580	419.8797	417.8420	419.3120	419.3120	419.3120
65.4443	65.4443	65.4321	65.3758	65.3628	65.4476	65.3610	65.4698	65.4698	65.4698
42.8933	42.8933	42.5583	42.5473	42.4990	42.5609	42.3147	42.3305	42.3305	42.3305
686.8505	686.8505	687.1030	684.6285	685.8910	689.2745	686.5980	688.9715	688.9715	688.9715
770.5994	770.5994	770.5171	769.3726	769.6821	771.5366	770.0882	770.4960	770.4960	770.4960

На замовлення "Вісника НБУ" матеріал підготовлено співробітниками департаменту валютного регулювання Національного банку України.

Основні показники діяльності банків України на 1 травня 2007 року

№ п/п	Назва показника	01.01. 2002 р.	01.01. 2003 р.	01.01. 2004 р.	01.01. 2005 р.	01.01. 2006 р.	01.01. 2007 р.	01.05. 2007 р.
1	Кількість зареєстрованих банків	189	182	179	181	186	193	193
2	Вилучено з Державного реєстру банків (з початку року)	9	12	8	4	1	6	0
3	Кількість банків, що перебувають у стадії ліквідації	35	24	20	20	20	19	19
4	Кількість діючих банків	152	157	158	160	165	170	173
4.1	Із них: з іноземним капіталом;	21	20	19	19	23	35	40
4.1.1	у тому числі з 100-відсотковим іноземним капіталом	6	7	7	7	9	13	18
5	Частка іноземного капіталу в статутному капіталі банків, %	12.5	13.7	11.3	9.6	19.5	27.6	29.3
Активи, млн. грн.								
1	Загальні активи (не скориговані на резерви за активними операціями)	50 785	67 774	105 539	141 497	223 024	353 086	407 635
1.1	Чисті активи (скориговані на резерви за активними операціями)	47 591	63 896	100 234	134 348	213 878	340 179	392 879
2	Високоліквідні активи	7 744	9 043	16 043	23 595	36 482	44 851	48 761
3	Кредитний портфель	32 097	46 736	73 442	97 197	156 385	269 688	316 577
3.1	У тому числі: кредити, надані суб'ектам господарювання	26 564	38 189	57 957	72 875	109 020	167 661	188 574
3.2	кредити, надані фізичним особам	1 373	3 255	8 879	14 599	33 156	77 755	94 339
4	Довгострокові кредити	5 683	10 690	28 136	45 531	86 227	157 224	187 202
4.1	У тому числі довгострокові кредити, надані суб'ектам господарювання	5 125	9 698	23 239	34 693	58 528	90 576	105 677
5	Проблемні кредити (прострочені та сумнівні)	1 863	2 113	2 500	3 145	3 379	4 456	5 398
6	Вкладення в цінні папери	4 390	4 402	6 534	8 157	14 338	14 466	15 210
7	Резерви за активними операціями банків	3 194	3 905	5 355	7 250	9 370	13 289	15 165
	<i>Відсоток виконання формування резерву</i>	85.4	93.3	98.2	99.7	100.05	100.1	100.2
7.1	У тому числі резерв на відшкодування можливих втрат за кредитними операціями	2 963	3 575	4 631	6 367	8 328	12 246	13 815
Пасиви, млн. грн.								
1	Пасиви, всього	47 591	63 896	100 234	134 348	213 878	340 179	392 879
2	Балансовий капітал	7 915	9 983	12 882	18 421	25 451	42 566	46 777
2.1	У тому числі: сплачений зареєстрований статутний капітал	4 575	6 003	8 116	11 648	16 144	26 266	29 105
2.2	частка капіталу в пасивах	16.6	15.6	12.9	13.7	11.9	12.5	11.9
3	Зобов'язання банків	39 676	53 913	87 352	115 927	188 427	297 613	346 102
3.1	У тому числі кошти суб'ектів господарювання	15 653	19 703	27 987	40 128	61 214	76 898	81 297
3.1.1	із них строкові кошти суб'ектів господарювання	4 698	6 161	10 391	15 377	26 807	37 675	37 911
3.2	Кошти фізичних осіб	11 165	19 092	32 113	41 207	72 542	106 078	118 086
3.2.1	із них строкові кошти фізичних осіб	8 060	14 128	24 861	33 204	55 257	81 850	91 820
Довідково								
1	Регулятивний капітал, млн. грн.	8 025	10 099	13 274	18 188	26 373	41 148	49 108
2	Адекватність регулятивного капіталу (Н2)	20.69	18.01	15.11	16.81	14.95	14.19	14.44
3	Доходи, млн. грн.	8 583	10 470	13 949	20 072	27 537	41 645	17 906
4	Витрати, млн. грн.	8 051	9 785	13 122	18 809	25 367	37 501	16 079
5	Результат діяльності, млн. грн.	532	685	827	1 263	2 170	4 144	1 827
6	Рентабельність активів, %	1.27	1.27	1.04	1.07	1.31	1.61	1.54
7	Рентабельність капіталу, %	7.50	7.97	7.61	8.43	10.39	13.52	12.51
8	Чиста процентна маржа, %	6.94	6.00	5.78	4.90	4.90	5.30	4.89
9	Чистий спред, %	8.45	7.20	6.97	5.72	5.78	5.76	5.18

На замовлення "Вісника НБУ" матеріал підготовлено працівниками управління аналізу діяльності системи банків департаменту методології банківського регулювання та нагляду Національного банку України.

Спеціально для "Вісника НБУ"**Основні монетарні параметри грошово-кредитного ринку України у квітні 2007 року****Обсяги кредитів, наданих Національним банком для підтримання ліквідності банків України у квітні 2007 р. (в розрізі інструментів)**

Показники	2007 р.	У тому числі за квітень	Відсотки
Обсяги рефінансування банків, усього	100.00	100.00	
У тому числі через:			
— кредити "овернайт", надані через постійно діючу лінію рефінансування	27.95	47.27	
— кредити рефінансування, надані шляхом проведення тендера	57.66	52.73	
— кредити рефінансування під заставу майнових прав на кошти банківського вкладу (депозиту), розміщеного в НБУ	14.38	—	
— операції своп	—	—	
— операції прямого РЕПО	—	—	
— стабілізаційний кредит	—	—	

Середньозважена процентна ставка за кредитами, наданими Національним банком для підтримання ліквідності банків України у квітні 2007 р.

Показники	2007 р.	У тому числі за квітень	Відсотки
Середньозважена процентна ставка за кредитами рефінансування, усього	9.74	10.34	
У тому числі за:			
— кредитами "овернайт", наданими через постійно діючу лінію рефінансування	10.50	10.50	
— кредитами, наданими шляхом проведення тендера	9.68	10.19	
— кредитами рефінансування під заставу майнових прав на кошти банківського вкладу (депозиту), розміщеного в НБУ	8.50	—	
— операціями своп	—	—	
— операціями прямого РЕПО (розрахунково)	—	—	
— стабілізаційним кредитом	—	—	

Процентні ставки банків за кредитами та депозитами у національній валюті у квітні 2007 р.*

Показники	Квітень 2007 р.	Відсотки річні
На міжбанківському ринку:		
за кредитами, наданими іншим банкам	2.8	
за кредитами, отриманими від інших банків	2.8	
за депозитами, розміщеними в інших банках	4.6	
за депозитами, залученими від інших банків	4.5	
На небанківському ринку:		
за кредитами**	14.1	
за депозитами	7.9	

* За щоденною звітністю банків; з урахуванням вартості пролонгованих кредитів (депозитів).

** Без урахування ставок за кредитами "овердрафт".

Темпи зростання грошової маси у квітні 2007 р.

Агрегати грошової маси	01.01.2007 р.	01.02.2007 р.	01.03.2007 р.	01.04.2007 р.	01.05.2007 р.
Готівка. Гроші поза банками					
M0, % до початку року	100.0	94.2	95.7	98.7	104.2
M0 + переказані кошти в національній валюті					
M1, % до початку року	100.0	96.1	96.1	99.7	103.3
M1 + переказані кошти в іноземній валюті та інші кошти					
M2, % до початку року	100.0	98.1	100.0	103.9	107.6
M2 + цінні папери власного боргу банків					
M3, % до початку року	100.0	98.1	100.1	104.4	108.2

Примітка. Облікова ставка Національного банку України у квітні 2007 року не змінювалася і починаючи з 10 червня 2006 року становила 8.5% річних. Із 1 червня 2007 року облікова ставка Національного банку України становить 8.0% річних.

Починаючи з 01.10.2006 р. встановлено такі нормативи обов'язкового резервування для формування банками обов'язкових резервів (постанова Правління Національного банку України від 15.09.2006 р. № 364): за строковими коштами і вкладами (депозитами) юридичних і фізичних осіб у національній валюті — 0.5; за строковими коштами і вкладами (депозитами) юридичних і фізичних осіб у іноземній валюті — 4; за коштами вкладів (депозитів) юридичних і фізичних осіб у національній валюті на вимогу та коштами на поточних рахунках — 1; за коштами вкладів (депозитів) юридичних і фізичних осіб у іноземній валюті на вимогу та коштами на поточних рахунках — 5.

На замовлення "Вісника НБУ" матеріали підготовлено працівниками департаменту монетарної політики Національного банку України.

АННОТАЦИИ

Праздник, согретый теплом сердец.

Фоторепортаж о праздновании в Национальном банке Украины Дня банковских работников.

Поклон вам, ветераны!

О праздновании Дня Победы в Национальном банке Украины.

Нина Дорофеева, Андрей Страту. *Организация наличного оборота в Украине.*

Краткий обзор организации Национальным банком Украины наличного оборота гривни в стране.

Елена Щербакова. *Валютная политика Национального банка Украины.*

Краткий обзор становления отечественного валютного рынка. Определены приоритеты валютной политики Национального банка Украины, его шаги, направленные на развитие и укрепление валютного рынка страны.

Задолженность по долгосрочным кредитам в иностранной валюте от нерезидентов (по состоянию на 30.03.2007 р.).

Общий внешний долг Украины по состоянию на 30.03.2007 г.

Официальный курс гривни к иностранным валютам, устанавливаемый Национальным банком Украины один раз в месяц (за апрель 2007 года).

Официальный курс гривни к иностранным валютам, устанавливаемый Национальным банком Украины ежедневно (за апрель 2007 года).

Александр Петрик, Сергей Николайчук. *Определение оптимального уровня инфляции для Украины.*

Предпринята попытка определить оптимальный уровень инфляции для Украины, который отвечал бы концепции ценовой стабильности и мог бы быть среднесрочной целью для монетарной политики в случае перехода к режиму инфляционного таргетирования.

Владимир Мищенко, Анжелика Сомик. *Монетарный трансмиссионный механизм в Украине. Статья 1. Теоретические основы трансмиссионного механизма денежно-кредитной политики.*

Первая статья из серии публикаций Центра научных исследований Национального банка Украины о результатах исследования трансмиссионного механизма денежно-кредитной политики.

Andrey Gaiduzkij. *Влияние миграционного капитала на развитие финансово-банковской системы страны.*

Показано, что миграционный капитал содействует усовершенствованию финансово-бюджетной системы путем легализации доходов населения и увеличения уровня уплаты налогов.

Основные макроэкономические показатели развития Украины в апреле 2001—2007 годов.

Практические вопросы банковской деятельности: открытие счетов и платежи.

На вопросы читателей, касающиеся особенностей открытия счетов и платежей, отвечают специалисты юридического департамента Национального банка Украины.

Рынок государственных ценных бумаг Украины в марте и апреле 2007 года.

Олег Бакун. *Курс по макроэкономическому управлению от МВФ.*

Отчет об учебном курсе "Макроэкономическое управление и вопросы финансового сектора", проведенном МВФ в Учебном центре Национального банка Украины в конце апреля 2007 года.

Галина Спяк. *Отображение кредитных операций в бухгалтерском учете и финансовой отчетности банка: методика и практика.*

Рассмотрены базовые основы отражения кредитных операций в бухгалтерском учете и финансовой отчетности банка, исследованы проблемные аспекты учета кредитных операций, предложены пути их решения.

Зоряна Комаринская. *Іван Франко как исследователь банковского дела Галичины.*

Краткий обзор экономических исследований Ивана Франко.

О выпуске в обращение юбилейной монеты "1100 років м. Переяслав-Хмельницький".

Официальное сообщение о выпуске в обращение и нумизматическое описание юбилейной монеты номиналом 5 гривень, посвященной 1100-летию города Переяслав-Хмельницкого. Фотоизображение аверса и реверса монеты.

О выпуске в обращение юбилейной монеты "100 років Мотор Січі".

Официальное сообщение о выпуске в обращение и нумизматическое описание юбилейной монеты номиналом 5 гривень, посвященной 100-летию Запорожского открытого акционерного общества "Мотор Січ", специализирующегося на выпуске двигателей для авиатехники. Фотоизображение аверса и реверса монеты.

Геннадий Дмитренко, Ростислав Павличенко. *Новое учебное пособие по банковскому делу.*

Рецензия на учебник "Кредитна політика комерційного банку: теорія і практика", автором которого является банкир-практик, кандидат экономических наук С.М.Подик.

Богдан Лукасевич. *В развитие методологии определения стоимости объектов залога.*

Рецензия на книгу В.В.Галасюка и В.В.Галасюка "Определение ликвидационной стоимости по методу Галасюков (GMLV)".

Структура активов, обязательств, собственного капитала, финансовые результаты деятельности банков Украины по состоянию на 01.04.2007 г. (в разрезе банков).

Изменения и дополнения к Государственному реестру банков, внесенные в апреле 2007 г., а также изменения и дополнения к перечню операций, на осуществление которых банки получили банковскую лицензию и письменное разрешение Национального банка Украины на осуществление операций, внесенные в апреле 2007 г.

Основные показатели деятельности банков Украины на 1 мая 2007 года.

Основные монетарные параметры денежно-кредитного рынка Украины в апреле 2007 года.

Объемы кредитов, предоставленных Национальным банком для поддержания ликвидности банков Украины, средневзвешенная процентная ставка по кредитам, предоставленным Национальным банком для поддержания ликвидности банков Украины, процентные ставки банков по кредитам и депозитам в национальной валюте, динамика роста денежной массы по состоянию на 01.05.2007 г.

ANNOTATIONS

The holiday warming hearts.
Photo-report on the celebration of the Bank Employees' Day in the National Bank of Ukraine.

We bow low to you, veterans!
Report on the celebration of the Victory Day in the National Bank of Ukraine.

Nina Dorofieieva, Andrii Stratu. *Organization of cash turnover in Ukraine.*

Brief review of the organization of cash turnover in the country by the National Bank of Ukraine.

Olena Scherbakova. *The exchange rate policy pursued by the National Bank of Ukraine.*

Brief review of the foreign exchange market of Ukraine. Determined are the priorities of the exchange rate policy pursued by the National Bank of Ukraine and NBU's steps towards the development and strengthening of the domestic foreign exchange market.

Debts on foreign currency long-term loans granted by non-residents.

Total external debt of Ukraine at 30 March 2007.

Official exchange rate of hryvnia against foreign currencies established monthly by the National Bank of Ukraine (in April 2007).

Official exchange rate of hryvnia against foreign currencies established daily by the National Bank of Ukraine (in April 2007).

Oleksandr Petryk, Serhii Nikolaichuk. *The optimum inflation rate for Ukraine.*

Made was an attempt to determine the optimum inflation rate for Ukraine which would correspond to the price stability concept and be the medium-term aim of the monetary policy during transition to the inflation targeting regime.

Volodymyr Mischenko, Anzhelika Somyk. *The monetary transmission mechanism in Ukraine. Article 1. The theory of the transmission mechanism of the monetary policy.*

The first article from the series of publications of NBU Scientific Research Center about the results of the research of the monetary policy transmission mechanism.

Andrii Haidutskyi. *An impact of the migration capital on the development of the financial and banking systems of a country.*

The author shows that the migration capital promotes the improvement of the financial and budgetary system through a legalization of individuals' income and an increase in tax payment level.

Major macroeconomic indicators of the development of Ukraine in April 2001 – 2007.

Practical aspects of banking activity: opening of accounts and payment.

NBU Legal Department experts answer the readers' questions about opening of accounts and payment.

Government securities market of Ukraine in March and April 2007.

Oleh Bakun. *The IMF course of macroeconomic management.*
Report on the course *Macroeconomic Management and Questions of the Financial Sector* taught by IMF specialists in the Training Center of the National Bank of Ukraine at the end of April 2007.

Halyna Spiak. *A reflection of credit transactions in the accounting and financial reports of a bank: methods and practice.*

Considered are the basics of a reflection of credit transactions in the accounting and financial reports of a bank. Discussed are problems of credit transactions accounting, given are ways of their solving.

Zoriana Komarynska. *Ivan Franko as a researcher of the Halychyna banking.*

Brief review of the economic researches by Ivan Franko.

Putting into circulation the commemorative coin "1100 Years of the Town of Pereiaslav-Khmelnytskyi".

Official report on putting into circulation the 5 hryvnia commemorative coin dedicated to 1100 years of the town of Pereiaslav-Khmelnytskyi. Obverse, reverse and numismatic description of the coin are enclosed.

Putting into circulation the commemorative coin "100 Years of Motor Sich".

Official report on putting into circulation the 5 hryvnia commemorative coin dedicated to 100 years of the Zaporizhzhia Open Joint-Stock Company *Motor Sich* which produces air-engines. Obverse, reverse and numismatic description of the coin are enclosed.

Hennadii Dmytrenko, Rostyslav Pavlychenko. *A new educational book on banking.*

Review of the textbook *Credit Policy of a Commercial Bank: Theory and Practice* by Serhii Podyk, a banker and candidate of economics.

Bohdan Lukasevych. *On the development of methodology for determination of pledge objects value.*

Review of the book *The Liquidation Value Determination according to the Halasuiks Method (GMLV)* by Valerii Halasuik and Viktor Halasuik.

Pattern of assets, liabilities, equity capital, and financial results of Ukrainian banks' activities as of 1 April 2007.

Amendments to the State Register of Banks and to the list of transactions for whose performance banks were granted a banking license and NBU permission in writing made in April 2007.

Major indicators of the activities of Ukrainian banks as of 1 May 2007.

Major monetary parameters of the monetary market of Ukraine in April 2007.

Volumes of NBU credits for support of banks' liquidity, average weighted interest rates on NBU credits for support of banks' liquidity, interest rates of banks on national currency credits and deposits, dynamics of money supply growth as of 1 May 2007.